

2

De RVA in 2021

Volume 2:
indicatoren van de
arbeidsmarkt en evolutie
van de uitkeringen

‘De RVA in 2021 – volume 2: indicatoren van de arbeidsmarkt en evolutie van de uitkeringen’ is een publicatie uitgegeven door de RVA:
Keizerslaan 7
1000 Brussel
Tel. 02 515 44 35
Fax 02 515 44 54

Verantwoordelijke uitgever:
Jean-Marc Vandenbergh.

Verantwoordelijke publicatie:
Hugo Boonaert,
Janick Pirard.

Hoofdredacteur:
Michiel Segaert.

Redactie:
Hilde Geeraers,
Brendan Verdonck,
Leen Vranckx,
David Sauwens,
Sébastien Malevez,
Jochen Vandekerkhove,
Jonathan Godfroid,
Nathalie Nuyts,
Georges Martens.

Hebben ook meegewerkt aan dit nummer:
Béatrice Depas,
Carline Saucez,
Marie-Paule Vandendeurpel,
Martine Vereeken,
Françoise Cassiman,
Rita Van Dessel.

Vormgeving:
Grafische Dienst –
directie Communicatie

Drukwerk:
dienst Drukkerij -
directie Communicatie

De gedeeltelijke of volledige overname van de teksten is slechts toegestaan mits schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISSN 2295-7634

2021 : het tweede jaar getekend door COVID-19

Corona zette ook in 2021 door met een derde en een vierde golf. We eindigden het jaar met de omikronvariant die in 2022 de vijfde golf inzet. Door een betere kennis over het virus en de manieren waarop het zich verspreidt en doordat we beschermingsmiddelen ter beschikking hebben, konden de beleidsmakers doelgericht veiligheidsmaatregelen nemen. Dat leidde tot minder geschorste activiteiten en dus minder tijdelijke werkloosheid. Toch bleven bepaalde bedrijven en sectoren nog altijd verplicht om hun activiteiten drastisch te verminderen of zelfs tijdelijk te staken.

Ondanks deze aanhoudende uitzonderlijke crisis, is ons bbp vorig jaar met 6,1% gestegen, waardoor het ongeveer opnieuw het niveau van 2019 bereikt. Volgens de Nationale Bank bleek de arbeidsmarkt in 2021 al met al zeer dynamisch en is de binnenlandse werkgelegenheid in totaal met 88.000 eenheden gestegen. Dat brengt onze werkgelegenheidsgraad op 70,3%, een stijging met 0,3 procentpunt op jaarbasis. Die graad ligt slechts weinig onder het historisch hoge peil van 70,5% in 2019. De sociale zekerheid vormde dus voor veel werknemers een buffer tegen job- en inkomstenverlies en heeft ook de algemene economische schok van de crisis helpen afremmen. De weerslag op de RVA-stelsels was dan ook navenant.

Zo bood het stelsel van tijdelijke werkloosheid veel bescherming tegen het risico op massaal banenverlies door de crisis. De overheid heeft voor dat stelsel ook maatregelen genomen om getroffen werknemers extra te ondersteunen. Zo werd de vervangingsgraad van de uitkeringen van 65% naar 70% gebracht, betaalde de RVA een supplement van 5,63 EUR per dag (5,74 EUR sinds de laatste indexering) en werd de inhouding van de bedrijfsvoorheffing teruggebracht naar 15% (in plaats van 26,75%).

De totale financiële impact van de coronacrisis op de RVA-uitkeringen in 2021 bedraagt 2,08 miljard EUR. Dat is 1,96% van het bbp of een meeruitgave van 0,5 procentpunt. Het leeuwendeel van die meeruitgave (1,8 miljard EUR, ofwel 86,01%) ging naar tijdelijke werkloosheid.

Hoewel de impact op tijdelijke werkloosheid kleiner was dan in 2020, hebben in totaal toch 850.000 mensen minstens één uitkering tijdelijke werkloosheid ontvangen in 2021. Dat komt overeen met een gemiddelde van 97.106 budgettaire eenheden (dus voltijds equivalenten) per maand in 2021. Dat is 5 keer meer dan in 2019 (19.186) en de helft dan in 2020 (194.650).

De piek in aangiften tijdelijke werkloosheid tijdens de derde golf begin april 2021, was 4 keer minder hoog (150.897 aangiften) dan die van april 2020 (597.822 aangiften). De piek van de vierde golf eind december 2021 was zelfs 10 keer minder hoog (51.734 aangiften). Toch werd er zelfs op het einde van 2021 nog relatief vaak een beroep gedaan op tijdelijke werkloosheid. In die cijfers zitten ook wel de slachtoffers van de watersnood van juli 2021 die door een beslissing van de regering toegang hadden tot een versoepelde procedure van tijdelijke werkloosheid corona.

De RVA telde in 2021 maandelijks gemiddeld 321.502 werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-WZ). Dat is een daling met 5,2% ten opzichte van 2020, wat betekent dat de neerwaartse trend van vóór corona is hervat. Het aantal werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-WZ) is gedaald in het Vlaamse Gewest (-9,4%) en in het Waalse Gewest (-3,6%) en is stabiel gebleven in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Die tendens benadrukt de verschillen in werkloosheidsgraad die duidelijk hoger blijft in het Waalse en in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest dan in het Vlaamse Gewest. De sterkste daler is de werkloosheid van korte duur (< 1 jaar) (-22,3%). Ook in de leeftijdscategorie < 25 jaar was er in 2021 een sterke daling (-12,7%).

Werkzoekenden die bij hun zoektocht naar een (her)intrede op de arbeidsmarkt geconfronteerd werden met een uitzonderlijke terugval van de economische activiteit, konden gebruikmaken van tijdelijke maatregelen. Zo werd de degressiviteit van de werkloosheidsuitkeringen tijdelijke bevroren, wat 228.750 mensen heeft geholpen in 2021. Maar ook het basisrecht op inschakelingsuitkeringen en het recht op de uitkering 'Springplank naar zelfstandige' werden verlengd en de werkloosheidsuitkeringen voor mensen met een statuut van havenarbeider of zeevisser werden aangepast.

Het aantal niet-werkzoekende werklozen (werklozen met bedrijfstoeslag en oudere vrijgestelde werklozen) is in 2021 opnieuw gedaald met 35,7% en bedraagt nog maar 24.996 fysieke eenheden. De evolutie in die stelsels wordt enerzijds beïnvloed door een striktere reglementering, die het aantal nieuwe intreders doet afnemen, en anderzijds door de vergrijzing, die een omvangrijkere uitstroom naar het pensioenstelsel veroorzaakt. Dat fenomeen wordt sinds 1 januari 2019 nog versterkt door de mogelijkheid voor werklozen met een bedrijfstoeslag om te kiezen voor vervroegde uittreding.

Door die dalingen zien we voor het geheel van uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (werkzoekenden en niet-werkzoekenden samen, met of zonder bedrijfstoeslag) een sterke daling van 8,4% op jaarbasis. Het gemiddelde aantal UVW zakt daarmee tot 346.498 uitkeringsgerechtigden per maand. Het algemene peil blijft zo ondanks de huidige crisis op het laagste niveau sinds 1978.

In 2021 ontvingen gemiddeld 231.127 werknemers per maand een onderbrekingsuitkering. Dat is een daling met 8,3% op jaarbasis. Dat betekent dat de trend van vóór corona is hervat. Aangezien er in 2021 geen corona-ouderschapsverlof meer was (de regeling die dat stelsel in 2020 enkele maanden lang een extra impuls heeft gegeven) en er amper een beroep wordt gedaan op coronatijdscrediet, is de impact van de coronamaatregelen op de onderbrekingsuitkeringen dit jaar erg beperkt geworden.

In zijn geheel nam het ouderschapsverlof af met 12,5%, terwijl het verlof voor medische bijstand en palliatief verlof toenamen met respectievelijk 0,5% en 10,3%. Die sterke daling komt door het einde van het corona-ouderschapsverlof, een regeling die tijdelijk werd ingevoerd van 1 mei 2020 tot en met 30 september 2020 en die bedoeld was om werkende ouders bij een sluiting van de school of de crèche te kunnen laten zorgen voor hun kind.

Het tijdskrediet - dat in de privésector wordt toegepast - is in 2021 met 4,3% gedaald. Dat is het gevolg van de strikter geworden toelatingsvoorwaarden voor het tijdskrediet en de eindeloopbaanstelsels, die sinds 2015 hebben geleid tot een sterke daling van nieuwe intreders. Het aantal uittreders naar pensioen steeg ook de voorbije jaren.

In het stelsel van de loopbaanonderbreking, dat van toepassing is in de openbare sector, zien we een daling met 12,2%. Die daling is enerzijds te wijten aan de reglementaire wijzigingen van 2012 die de maximumduur van de onderbrekingen en de leeftijdsvoorwaarden in het eindeloopbaanstelsel hebben beperkt en anderzijds aan de gedeeltelijke overdracht van bevoegdheden sinds september 2016 naar aanleiding van de zesde staatshervorming.

Aangezien corona ook eind 2021 nog altijd woedt, is het moeilijk om de omvang van de toekomstige gezondheidsmaatregelen in te schatten. Die worden namelijk beïnvloed door de evolutie van het aantal besmettingen en ziekenhuisopnames. Diverse specifieke crisismaatregelen lopen verder door in de eerste maanden van 2022 en kunnen eventueel worden verlengd afhankelijk van de evolutie van de pandemie.

Toch zijn er ook lichtpuntjes te bespeuren: de heropleving van de binnenlandse werkgelegenheid, de terugval van de werkloosheid en de eerste tekenen van economisch herstel. De volgende grote uitdagingen voor onze maatschappij zijn de sterke stijging van de inflatie de voorbije maanden, de energieprijzen en de geopolitieke conflicten in Oekraïne. Een andere grote uitdaging is de stijgende digitalisering. Digitale vaardigheden zijn onmisbaar geworden op de arbeidsmarkt en het vele telewerk heeft dat fenomeen in een stroomversnelling gebracht. Voor talrijke stakeholders tekenen zich nieuwe uitdagingen af om constructief te kunnen inspelen op die nieuwe evolutie.

Maar we moeten ook aandachtig blijven voor andere evoluties, zoals de vergrijzing. Die zal de komende jaren zorgen voor meer uittreders (naar het pensioenstelsel) dan intreders op de arbeidsmarkt. Die situatie legt extra druk op de financiering van de socialezekerheidsstelsels. Ook blijft de kloof tussen de gewesten op het vlak van werkloosheids- en werkgelegenheidsgraad groot, terwijl de intergewestelijke mobiliteit maar traag op gang komt.

Al die uitdagingen en de ondersteuning van het beginnende herstel is dus wat er ons begin 2022 te wachten staat.

De administrateur-generaal,
Dr. Jean-Marc Vandenbergh

Inhoudstafel

Woord vooraf.....	3
1 Impact van de coronacrisis	9
1.1 Evolutie van de conjunctuur en de arbeidsmarkt.....	10
1.2 Impact van de coronacrisis op de RVA-stelsels.....	14
1.3 Focus: tijdelijke werkloosheid in crisistijden	32
2 Tijdelijke werkloosheid.....	39
2.1 Kerncijfers	39
2.2 Volgens gewest (in fysieke eenheden)	42
2.3 Volgens gewest (in budgettaire eenheden).....	43
2.4 Ratio volgens provincie.....	44
2.5 Volgens bedrijfstak (in budgettaire eenheden)	46
2.6 Volgens motief (in vergoede dagen).....	47
2.7 Aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven (in fysieke eenheden)	49
3 Uitkeringsgerechtigde volledig werklozen	51
3.1 Inleiding	51
3.2 Werkzoekenden.....	54
3.3 Niet-werkzoekenden.....	66
3.4 Specifieke thema's m.b.t. de werkloosheid	72
4 Deeltijdse werknemers	93
4.1 Inkomensgarantie-uitkering (IGU)	93
4.2 Volgens stelsel	94
4.3 Volgens gewest	95
4.4 Volgens geslacht	96
4.5 Volgens leeftijdsklasse	97
5 Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen	99
5.1 Inleiding: gevolgen van de Zesde Staatshervorming	99
5.2 Tewerkstellings-en activeringsmaatregelen	101
5.3 Vrijstellingen	103

6	Tijdscrediet, thematisch verlof en loopbaanonderbreking.....	105
6.1	Algemene evolutie.....	105
6.2	Tijdscrediet	108
6.3	Thematische verloven.....	110
6.4	Loopbaanonderbreking.....	112
6.5	Verdeling van alle onderbrekingsstelsels volgens motief.....	114
7	Algemeen overzicht	117
7.1	Betalingen (fysieke eenheden)	117
7.2	Budgettaire eenheden en vergoede dagen	120
7.3	Uitgekeerde bedragen	121
7.4	Verschillende begunstigden.....	123
7.5	Historisch perspectief	125
8	Impact van recente reglementaire wijzigingen	129
8.1	Stelsel van tijdelijke werkloosheid.....	130
8.2	Stelsel van inschakelingsuitkeringen	132
8.3	Stelsel van werkloosheidsuitkeringen	134
8.4	Stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelag	135
8.5	Stelsels van vrijstelling van inschrijving als werkzoekende	139
8.6	Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen	141
8.7	Stelsels met betrekking tot de verzoening van het beroeps- en het privéleven.....	142
9	Internationale vergelijking.....	151
9.1	Werkloosheid.....	152
9.2	Werkgelegenheid en inactiviteit.....	159
10	Vooruitzichten en budget	165
10.1	Uitgaveposten en de regionalisering	166
10.2	Vooruitzichten en budget voor 2022.....	169
11	Statistische RVA-publicaties in 2021	173
	Statistische begrippen	175
	Lijst van afkortingen	181
	Lijst van tabellen en grafieken	185

Impact van de coronacrisis

Dit hoofdstuk schetst de mate waarin de coronacrisis de arbeidsmarkt heeft getroffen en specifieker welke impact dit heeft gehad op de RVA-stelsels. In het eerste deel schetsen we de conjuncturele evoluties aan de hand van een aantal indicatoren met betrekking tot de economische groei, het ondernemersvertrouwen, de vraagzijde van de arbeidsmarkt, faillissementen en herstructureringen en de werkgelegenheid. We behandelen ook kort de demografische ontwikkelingen waartegen deze evolutie zich afspeelt.

In een tweede deel overlopen we stapsgewijs welke maatregelen m.b.t. RVA-stelsels werden genomen om de negatieve effecten van de coronacrisis te bestrijden. We besteden daarbij bijzondere aandacht aan de meerkost die deze crisis teweegbracht op het vlak van sociale uitgaven. We moeten die meerkost echter zien als een vorm van investering: de maatregelen houden het besteedbare inkomen van de betrokkenen in stand, vrijwaren de levensvatbaarheid van ondernemingen en de arbeidsmarkt en ondersteunen zo de economie en de consumptie. Op die manier dragen deze maatregelen bij tot een vlotter herstel. We kunnen dan ook uitgaan van een veel hoger menselijke, sociale en economische kost zonder deze berekende meerkost op de sociale uitgaven.

Een laatste deel geeft een aantal bijkomende indicatoren m.b.t. de tijdelijke werkloosheid. Dit stelsel werd sterk bevraagd in deze coronacrisis.

1.1

Evolutie van de conjunctuur en de arbeidsmarkt

1.1.1

Conjunctuur

Het COVID-19-virus veroorzaakte een reëel risico op oververzadiging van de opvangcapaciteit van de ziekenhuizen (en dan vooral de afdelingen intensieve zorgen). Als dit scenario realiteit was geworden en de pandemie vrij spel had gekregen, kon dat het leven kosten van tienduizenden mensen. Ook de arbeidsmarkt en economie zou enorme klappen hebben gekregen onder dit maatschappelijke drama. Om dit *worst case scenario* te vermijden, werden verregaande sanitaire maatregelen ingevoerd. Die kenden hun start in de tweede helft van de maand maart 2020 bij de ingang van de zgn. lockdown. In verschillende sectoren en ondernemingen waren sterke aanpassingen in de werkmethoden nodig om te kunnen voldoen aan de vereiste voorzorgsmaatregelen. Bepaalde sectoren en ondernemingen waren zelfs verplicht hun gebruikelijke activiteiten drastisch te verminderen of tijdelijk te staken.

Ondertussen zijn op die eerste besmettingsgolf nog drie andere gevolgd, gespreid over de jaren 2020 en 2021. De impact van deze nieuwe golven was echter niet vergelijkbaar met die van de eerste confrontatie met sanitaire maatregelen o.w.v. deze bedreiging voor de volksgezondheid. Dankzij een algemeen grotere hoeveelheid informatie over de aard van het virus en diens verspreiding, waardoor beleidsmakers konden opteren voor meer gerichte sanitaire maatregelen dan tijdens die eerste besmettingsgolf konden worden geadviseerd. Bovendien raakten ook ondernemingen en particulieren beter vertrouwd met de aard van een aantal sanitaire maatregelen, waardoor er beter op kon worden ingespeeld bv. bij de organisatie van het werk.

Als gevolg van deze ontwikkelingen zien we, ondanks het aanhouden van bepaalde sanitaire maatregelen doorheen het gehele jaar 2021, geen herhaling van de negatieve impact van de maatschappelijke beperkingen op de economie, zoals we die zagen in het jaar 2020. Het voorbije jaar kende het bbp opnieuw een positieve groei van 6,1%, wat het terugbrengt op ca. het peil van 2019. Het ondernemersvertrouwen (gemeten via de zgn. conjunctuurbarmeter) vertoont sinds april 2021 weer positieve waarden. Het ondernemersvertrouwen herstelt hiermee niet alleen veel sneller dan het geval was ten tijde van bv. de bankencrisis, het bereikt in 2021 zelfs de hoogste jaarwaarde sinds bijna 15 jaar.

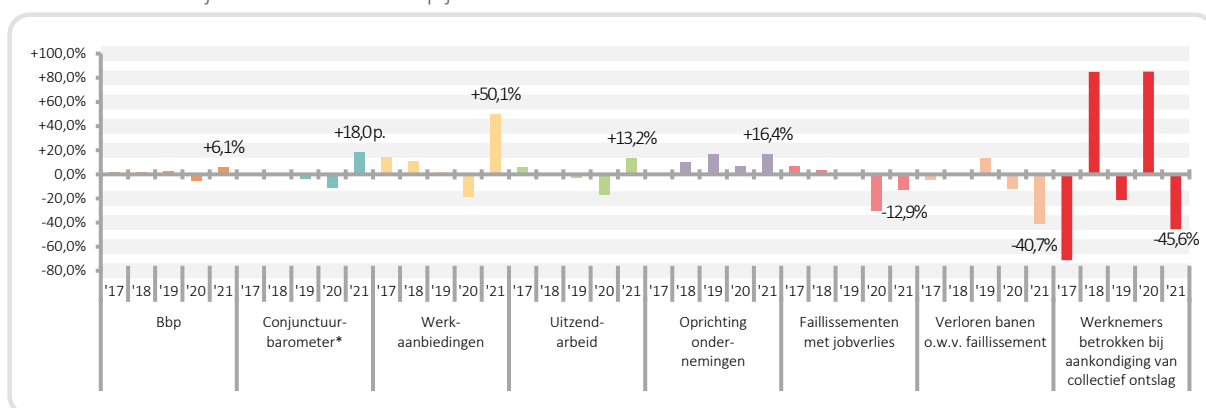
Ook andere conjunctuurindicatoren vertonen in 2021 een erg positieve trend, soms zelfs in een mate die bijna verbazend kan worden genoemd in het licht van de reikwijdte van deze coronacrisis binnen het maatschappelijk leven. Zo is het aantal werkaanbiedingen niet alleen gestegen met 50,1% op jaarbasis, hun peil ligt bijna 40% hoger dan vijf jaar geleden – het hoogste peil over de gehele beschouwde periode. Hetzelfde geldt – zelfs in wat sterkere mate – voor het aantal oprichtingen van ondernemingen, dat een peil laat noteren dat bijna 60 procent hoger ligt dan vijf jaar geleden. Ook het gemiddelde aantal gepresteerde uren uitzendarbeid per dag herstelt zich (+13,2% op jaarbasis), al ligt dit peil nog steeds lager dan het geval was voor de aanvang van de coronacrisis. Het aantal faillissementen met jobverlies en het aantal daardoor verloren gegane banen is, ondanks het uitdoven van het moratorium op faillissementen (ingeroepen van 27.04.2020 t.e.m. 17.06.2020 en van 24.12.2020 t.e.m. 31.01.2021), nog verder gedaald met respectievelijk 12,9% en 40,7%. Het aantal werknemers betrokken bij aankondiging van collectief ontslag is ten slotte gedaald met 45,6% op jaarbasis.

Tabel 1
Conjunctuurindicatoren voor de arbeidsmarkt in België

	Bbp	Conjunctuur- barometer	Werk- aanbiedingen	Uitzend- arbeid	Oprichting onder- nemingen	Faillissementen met jobverlies	Verloren banen o.w.v. faillissement	Werknemers betrokken bij aankondiging van collectief ontslag
2017	428.814	-0,9	349.425	729.332	30.716	3.477	21.774	3.056
2018	436.614	+0,3	387.938	736.509	33.700	3.590	21.597	5.650
2019	446.000	-3,7	395.591	716.402	39.381	3.590	24.500	4.443
2020	420.758	-14,6	322.995	597.476	42.008	2.518	21.608	8.229
2021	446.608	+3,4	484.657	676.167	48.902	2.194	12.823	4.479
Evol. 2017- 2021	+ 4,1%	+4,4 p.	+ 38,7%	- 7,3%	+ 59,2%	- 36,9%	- 41,1%	+ 46,6%

	Bbp	Conjunctuur- barometer	Werk- aanbiedingen	Uitzend- arbeid	Oprichting onder- nemingen	Faillissementen met jobverlies	Verloren banen o.w.v. faillissement	Werknemers betrokken bij aankondiging van collectief ontslag
2017	100	+0,0 p.	100	100	100	100	100	100
2018	102	+1,2 p.	111	101	110	103	99	185
2019	104	-2,8 p.	113	98	128	103	113	145
2020	98	-13,6 p.	92	82	137	72	99	269
2021	104	+4,4 p.	139	93	159	63	59	147

Grafiek 1
Evolutie van de conjunctuurindicatoren op jaarbasis

Bronnen: NBB - bbp in miljoenen kettingeuro's - referentiejaar 2015 - van seizoenschommelingen en kalendereffecten gezuiverde gegevens + perscommuniqué - INR - Flash estimate en kwartaalrekeningen (meest recente trimester); maandelijks conjunctuurenquête bij de ondernemingen – seizoengezuiverde gegevens (maandgemiddelde op jaarbasis); VDAB, FOREM, Actiris, ADG - Door de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling ontvangen werkaanbiedingen uit het normale economische circuit, met uitzondering van uitzendarbeid en uitwisseling van aanbiedingen tussen de gewestelijke diensten; Federgon – Uitzendarbeid: Jaarlijkse groei + Raming van het gemiddeld aantal gepresteerde uren uitzendarbeid per dag – berekening RVA; FOD Economie – Oprichting van ondernemingen in de profitsector; Fonds tot vergoeding van de in geval van Sluiting van Ondernemingen ontslagen werknemers (RVA); FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg - Collectieve ontslagen (lange reeks)

* Omwille van zijn aard, wordt de evolutie van de conjunctuurbarometer uitgedrukt in punten i.p.v. percentages.

1.1.2

Werkgelegenheid en demografie

In 2020 bleef de terugval van de binnenlandse werkgelegenheid al bij al beperkt. Al bracht de crisis een einde aan de aanhoudende groei die we de voorbije jaren konden waarnemen, het peil van de werkgelegenheid(sgraad) bleef relatief stabiel t.o.v. 2019. Er viel wel een verschil te noteren tussen de werkgelegenheid bij loontrekkenden (-0,4%) en die van de zelfstandigen (+1,7%). Uiteraard stonden tegenover die relatief stabiele waarden voor het aantal werkende personen wel dalingen van het gepresteerde werkvolume en de behaalde omzet. Ook kunnen we ervan uitgaan dat de werksituatie van vele werkenden anders werd ingericht i.h.k.v. de sanitaire maatregelen.

In 2021 lijkt de arbeidsmarkt opnieuw aan te trekken. We noteren een stijging van de binnenlandse werkgelegenheid met 1,8% op jaarbasis. De stijging is zichtbaar bij zowel de loontrekkenden als de zelfstandigen. De werkgelegenheidsgraad stijgt met 0,3 procentpunt op jaarbasis, maar blijft nog licht onder het niveau van 2019 (70,3% t.o.v. 70,5%). We moeten er echter rekening mee houden dat het aantrekken van de arbeidsmarkt niet op alle sectoren of geledingen van de bevolking een gelijke impact heeft.

Hoewel de stijging van de bevolking op arbeidsleeftijd de voorbije jaren steeds ongeveer gelijk is gebleven, was de stijging van de actieve bevolking in 2020 afgekalfd (+0,3%). Dit wijst op een relatief hogere instroom in de inactiviteit (bv. zorgtaken of arbeidsongeschiktheid) dan de voorgaande jaren het geval was. Die tendens zet zich echter niet verder in 2021.

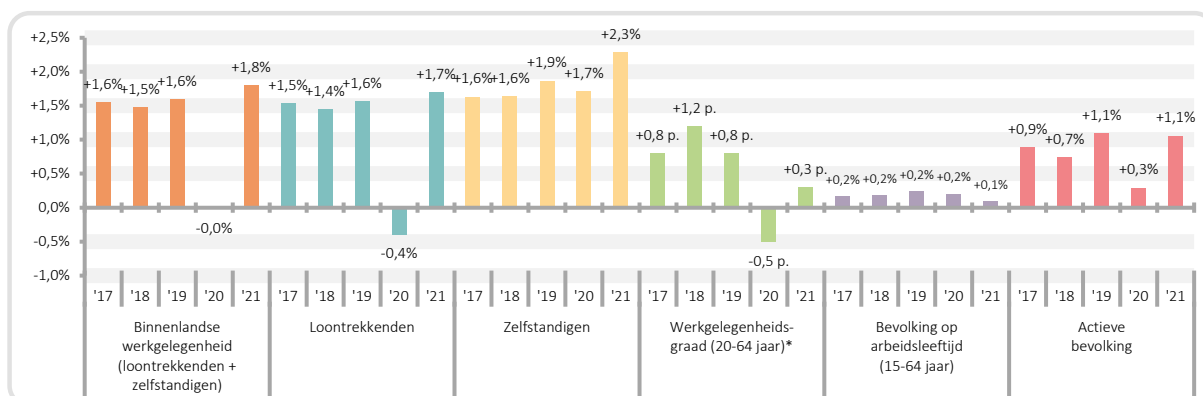
Tabel 2
Belgische werkgelegenheid en bevolking
(in duizenden personen)

	Binnenlandse werkgelegenheid (loontrekkenden + zelfstandigen)	Loontrekkenden	Zelfstandigen	Werkgelegenheids- graad (20-64 jaar)	Bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar)	Actieve bevolking
2017	4.748	3.957	791	68,5%	7.312	5.356
2018	4.818	4.014	804	69,7%	7.325	5.396
2019	4.895	4.077	819	70,5%	7.343	5.455
2020	4.894	4.061	833	70,0%	7.358	5.471
2021	4.982	4.130	852	70,3%	7.365	5.529
Evol. 2017- 2021	+ 4,9%	+ 4,4%	+ 7,7%	+1,8 p.	+ 0,7%	+ 3,2%

	Binnenlandse werkgelegenheid (loontrekkenden + zelfstandigen)	Loontrekkenden	Zelfstandigen	Werkgelegenheids- graad (20-64 jaar)	Bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar)	Actieve bevolking
2017	100	100	100	+0,0 p.	100	100
2018	101	101	102	+1,2 p.	100	101
2019	103	103	104	+2,0 p.	100	102
2020	103	103	105	+1,5 p.	101	102
2021	105	104	108	+1,8 p.	101	103

Bron: Jaarverslag NBB – gedetailleerde statistische tabellen

Grafiek 2
Evolutie van de werkgelegenheid en de bevolking op jaar-
basis

Bron: Jaarverslag NBB – gedetailleerde statistische tabellen

* De evolutie van de werkgelegenheidsgraad wordt uitgedrukt in procentpunt i.p.v. procent.

1.2

Impact van de coronacrisis op de RVA-stelsels

1.2.1

Inleiding

Sinds het uitbreken van de coronacrisis zagen zowel werkenden als werkzoekenden zich getroffen door de nood aan sanitaire maatregelen. Veel werkenden konden tijdelijk geen of minder activiteiten uitoefenen of moesten van thuis uit werken, al dan niet in combinatie met bijkomende familiale verplichtingen (afstandsonderwijs, sluiting van scholen of kinderopvang, ondersteuning aan naasten die behoren tot de risicogroepen enz.). Werkzoekenden werden op hun beurt bij hun zoektocht naar een (her)intrede op de arbeidsmarkt geconfronteerd met een uitzonderlijke terugval van de economische activiteit, wat hun kansen op het vinden van een job deed afnemen.

In deze uitzonderlijke tijden vervult de Sociale Zekerheid voor veel belanghebbenden een belangrijke rol. Ze vormt een buffer tegen job- en inkomensverlies, ondersteunt bij moeizame transitie op de arbeidsmarkt en verlicht de druk bij het combineren van een uitdagender geworden thuis- en werksituatie. Als zodanig helpt ze ook de algemene economische schok op te vangen, die door deze crisis wordt teweeggebracht.

Zoals elk jaar wordt ook in dit jaarverslag aan elk van de stelsels onder de bevoegdheid van de RVA een hoofdstuk gewijd. In dit subhoofdstuk beschrijven we echter binnen welke stelsels de RVA specifiek in het kader van deze crisis zijn rol als instelling van de Sociale Zekerheid heeft opgenomen. Nadat achtereenvolgens de tijdelijke werkloosheid (1.2.2), de volledige werkloosheid (1.2.3), de specifieke maatregelen voor de kunstensector (1.2.4) en het corona-ouderschapsverlof en -tijdskrediet (1.2.5) aan bod zijn gekomen, wordt ook de algehele impact van de coronacrisis op de RVA in de voorbije twee jaar becijferd (1.2.6).

NB: Hoewel ook het jaarverslag van 2020 reeds impactberekeningen bevatte over deze maatregelen, zijn die in de huidige editie vaak herzien. Die herzieningen komen voort uit drie factoren.

- Het gebruik van data na verificatie m.b.t. de tijdelijke werkloosheid (zie ook voetnoot 1, p. 16).
- De preciezere bepaling van de impact van de maatregelen m.b.t. de volledige werkloosheid door het gebruik van batchbestanden. Die batchbestanden betreffen uittreksels van de concrete herberekeningen uitgevoerd o.w.v. de reglementaire aanpassingen, die vervolgens konden worden vergeleken met de statistische profielen. In de berekeningen voor de voorgaande editie waren die veelal nog gebaseerd op de theoretische projectie van de gewijzigde reglementering op de bestaande observaties in die profielen.
- De aanvulling van een aantal maatregelen, waarvoor in de vorige editie nog geen impact kon worden berekend (bv. de 'springplank naar zelfstandige' en de maatregelen voor zeevissers en havenarbeiders).

Voor het berekenen van de gehele financiële impact van de meerkost o.w.v. reglementaire wijzigingen werden een klein aantal maatregelen buiten beschouwing gelaten, m.n. de soepelere cumulatiereregelingen in het geval van tijdelijke werkloosheid, de tijdelijke werkloosheid bij sluiting van school of opvangmogelijkheid, seizoensarbeid en voor halve dagen, de ondersteuningsmaatregelen voor vitale en cruciale sectoren, de aanpassing van de berekening van het bedrag van de volledige werkloosheid in bepaalde omstandigheden volgens het hoogste salaris en de neutralisatie van de verlenging van de opzegtermijn door tijdelijke werkloosheid o.w.v. corona in het geval van SWT bij herstructurering. De mate van impact op de instroom naar een (gunstiger) uitkering kon voor deze stelsels nl. niet worden bepaald t.o.v. de grote algemene verschuivingen die de coronacrisis met zich meebracht. Hoewel die maatregelen uiteraard impactrijk kunnen zijn voor de betrokkenen, kunnen we hun financiële impact als min of meer verwaarloosbaar beschouwen. Binnen het RVA-budget werden al deze maatregelen voor het jaar 2021 geraamd op ca. 44,7 miljoen EUR, d.i. slechts 0,5% van de in deel 1.2.6 becijferde totale meeruitgave o.i.v. de coronacrisis.

1.2.2

Tijdelijke werkloosheid

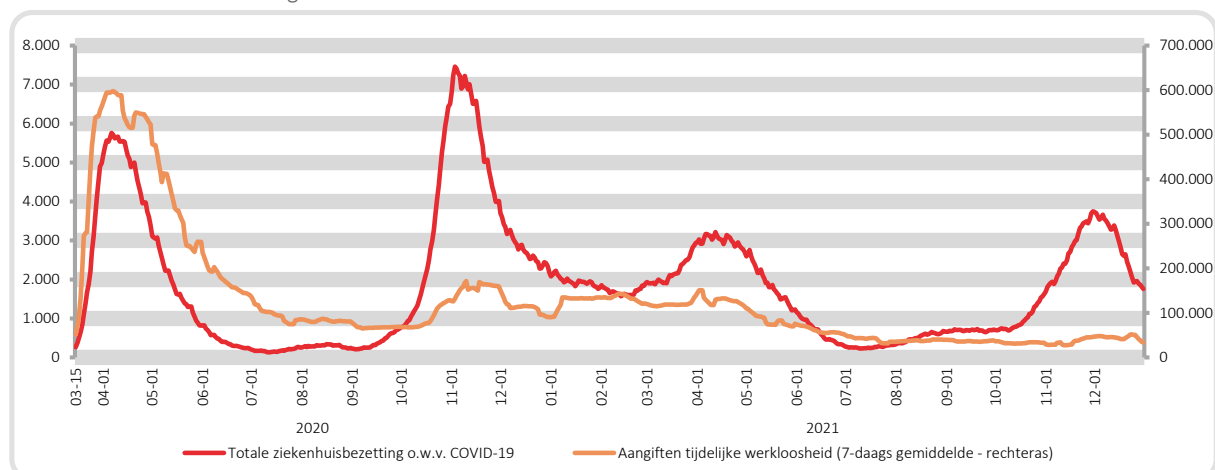
De tijdelijke werkloosheid toonde zich ook reeds in voorgaande crisissen een belangrijke buffer tegen de gevolgen van een tijdelijke afname of stopzetting van activiteiten. Het verzacht het inkomensverlies voor de betrokken werknemers en helpt om naakte ontslagen te vermijden wanneer bedrijven een tijdelijke terugval van hun activiteit kennen.

In de jaren 2020 en 2021 kende ons land 4 golven waarin de pandemie opflakkerde. Door die uitzonderlijke omstandigheden, spreekt het voor zich dat er in hoge mate beroep werd gedaan op dit stelsel. Grafiek 3 vergelijkt de evolutie van het dagelijkse aantal aangiften van tijdelijke werkloosheid met de evolutie van de ziekenhuisbezetting omwille van COVID-19. Waar we aan de ziekenhuisbezetting duidelijk de impact van de vier besmettingsgolven kunnen waarnemen, zien we dat vooral in het kielzog van de eerste golf de tijdelijke werkloosheid extreme hoogten bereikte met een piek van 595.822 aangiften (in 7-daags gemiddelde) op 7 april. De tijdelijke werkloosheidspiek voor de tweede golf lag met een piek van 171.334 aangiften meer dan 3x lager.

Doordat de tweede golf nooit ten volle is gaan liggen voor het uitbreken van de derde, waren gedurende die gehele periode sanitaire maatregelen van kracht die ook het peil van de tijdelijke werkloosheid min of meer op een plateau brachten. De hoogste waarde gedurende de derde golf lag echter opnieuw wat lager (150.897 aangiften op 3 april 2021) dan die van de tweede. Gedurende de vierde golf beperkte de piek van tijdelijke werkloosheid zich verder tot 51.734 aangiften op 23/12, wat minder is dan 1/10 van de piek in april 2020.

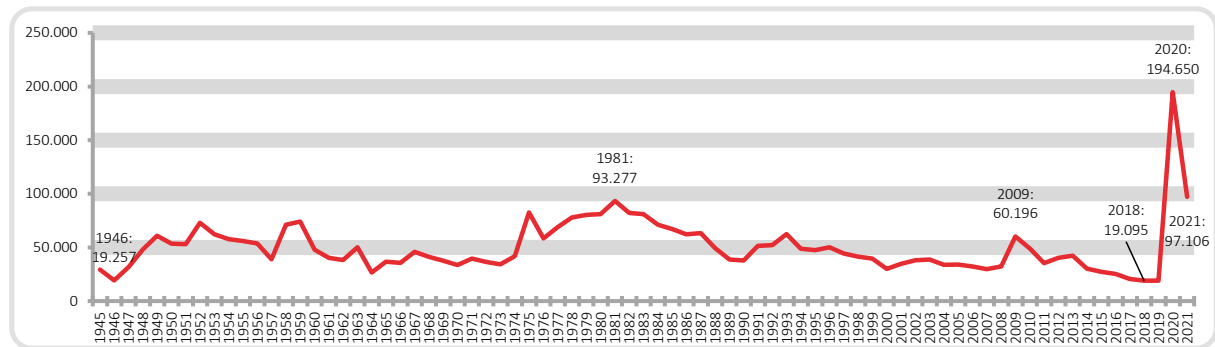
De steeds beperktere impact van besmettingsgolven op de tijdelijke werkloosheid is in de eerste plaats het gevolg van een algemeen grotere hoeveelheid informatie over de aard van het virus. Terwijl in de golf van maart-april de autoriteiten, bedrijven en particulieren grotendeels verrast werden door de plots sterke verspreiding, kon men in de golf van het najaar op meer ervaring en specifieke voorbereiding steunen. Dit leidde tot de mogelijkheid om het beleid van de sanitaire maatregelen gericht op te stellen dan kon worden geadviseerd bij de eerste golf. Ook werkgevers en werknemers konden in tussentijd de nodige voorzieningen treffen (zoals mogelijkheid tot telewerk, voorzien van afstand en beschermend materiaal in gemeenschappelijke werkplekken enz.) om waar mogelijk operationeel te blijven ondanks nieuwe sanitaire maatregelen. Desondanks blijft ook op het einde van 2021 het beroep op tijdelijke werkloosheid steeds relatief hoog.

Grafiek 3
Evolutie van de aangiften van tijdelijke werkloosheid
t.o.v. de ziekenhuisbezetting o.w.v. COVID-19

Grafiek 4

Langetermijnevolutie van de tijdelijke werkloosheid in budgettaire eenheden (voltijds equivalenten)¹

Grafiek 4 illustreert de historische omvang van het beroep op tijdelijke werkloosheid: gemiddeld genomen deden in 2020 nog maandelijks 194.650 voltijdse equivalenten beroep op tijdelijke werkloosheid. In 2021 is dit bijna gehalveerd tot 97.106 voltijds equivalenten. Ondanks die enorme afname, ligt de gemiddelde waarde voor 2021 nog steeds hoger dan alle piekjaren sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog, die aan de bankencrisis voorafgingen (m.n. 93.277 VTE in 1981 en 60.196 VTE in 2009). De omvang tijdens de coronacrisis is bovendien des te opvallender omdat ze volgt kort na het historisch lage peil van de tijdelijke werkloosheid in 2018 (19.095 VTE).

In deze context hebben de politieke autoriteiten een aantal maatregelen genomen om de tijdelijke werkloosheid beter af te stemmen op de grote nood waaraan het stelsel in deze crisis moest tegemoetkomen (zie volume 1 deel 1.2 van dit jaarverslag en dat van 2020 voor verdere details):

- Voor alle werknemers met tijdelijke werkloosheid tijdens de coronacrisis werd de vervangingsratio van de uitkering opgetrokken van 65% naar 70% (rekening houdend met maximale en minimale uitkeringen). De minimum-uitkering, die op 01.01.2020 al was opgetrokken voor alleen- en samenwonende werknemers om ze gelijk te stellen met die van de gezinshoofden, werd ook opgetrokken ter wille van de crisis. Omdat de aanwezigheid van het virus in het buitenland op bepaalde bedrijven al effecten had in februari, werden deze maatregelen retroactief toegepast vanaf 01.02.2020. Deze aanpassing geldt voor alle redenen van tijdelijke werkloosheid.
- Sinds 01.03.2020 ontvangen alle werknemers die tijdelijk werkloos worden gesteld wegens overmacht (behalve voor medische overmacht) een bijkomend supplement van 5,63 EUR per dag betaald door de RVA (5,74 EUR sinds de recentste indexering). Er wordt ook een verminderde bedrijfsvoorheffing van 15% (i.p.v. 26,75%) ingehouden op de uitkeringen vanaf mei 2020 tot en met alvast maart 2022.

¹ Om een zo accuraat mogelijk beeld te geven van de tijdelijke werkloosheid als mogelijk is op het moment van redactie, worden zoveel mogelijk gegevens na verificatie gebruikt. Die zijn beschikbaar t.e.m. het eerste semester van het recentste jaar, aangevuld met gegevens voor verificatie voor het tweede semester. Over het algemeen impliceert het verificatieproces voor de tijdelijke werkloosheid in grotere mate statistische correctie en verfijning dan het geval is bij andere RVA-stelsels. Deze werkwijze wordt dan ook uitsluitend voor de tijdelijke werkloosheid toegepast.

- Tijdens de periode van 13.03.2020 tot en met 31.08.2020 werd het begrip overmacht soepel geïnterpreteerd en mochten alle situaties van tijdelijke werkloosheid die het gevolg zijn van het coronavirus worden beschouwd als tijdelijke werkloosheid wegens overmacht. Dat is ook het geval als ze het gevolg waren van werkgebrek wegens economische redenen. Ook de procedure voor het indienen van tijdelijke werkloosheid werd sterk vereenvoudigd, zowel voor de werkgevers als voor de werknemers.
- Vanaf 01.09.2020 konden de ondernemingen een beroep doen op een afwijkend stelsel van tijdelijke werkloosheid wegens economische redenen, met meer soepele voorwaarden, zowel voor arbeiders als voor bedienden. Dit stelsel, dat van toepassing was tot 31.12.2020, was vooral bedoeld voor die ondernemingen die geen beroep meer konden doen op de vereenvoudigde procedure van tijdelijke werkloosheid wegens overmacht omdat zij niet als uitzonderlijk hard getroffen onderneming of sector werden beschouwd. Omwille van de stijging in het aantal besmettingen werd echter vanaf 01.10.2020 voor alle ondernemingen opnieuw voorzien in de mogelijkheid van de vereenvoudigde procedure van overmacht, en dit alvast tot 31.03.2022.
- Vanaf 01.02.2020 gelden versoepelingen m.b.t. het cumuleren van de uitkeringen tijdelijke werkloosheid met het uitoefenen van een bijberoep. Voorwaarde hierbij is dat de betrokkene het bijberoep al uitoefende in de loop van de drie maanden voorafgaand aan de eerste dag tijdelijke werkloosheid omwille van corona. Deze versoepeling geldt eveneens voorlopig tot 31.03.2022.
- Ter vervanging van het corona-ouderschapsverlof (cf. deel 1.2.5) dat afliep op 30.09.2020, kunnen werknemers sinds 01.10.2020 beroep doen op tijdelijke werkloosheid wegens overmacht, als ze anders verlof zouden moeten nemen om een kind op te vangen wanneer omwille van de coronamaatregelen de kinderopvang, school of opvang voor personen met een handicap sluiten.
- Ter compensatie voor de gevolgen van langdurige tijdelijke werkloosheid op de eindejaarspremie, werd een bijkomende premie toegekend aan wie van 01.03.2020 t.e.m. 30.11.2020 minstens 53 dagen doorbracht als tijdelijk werkloze omwille van overmacht of economische redenen. De premie bedraagt 10 EUR per uitkering, met een minimum van 150 EUR. Het theoretisch maximumbedrag voor deze premie komt o.b.v. het aantal vergoedbare dagen in principe op 1.820 EUR.
- Een eenmalige beschermingspremie werd toegekend voor wie tussen maart en december 2020 ten minste 52 uitkeringen tijdelijke werkloosheid o.w.v. corona of voor economische redenen ontving en tewerkgesteld was in een onderneming of instelling die door de coronamaatregelen op 01.03.2021 verplicht gesloten was of in een niet-medisch contactberoep.
- Tussen 01.11.2020 en 31.03.2021 werd de facto tijdelijke werkloosheid toegestaan voor seizoensarbeiders die tijdelijk niet konden werken o.w.v. het volgen van de Belgische quarantaineregels.
- Een stelsel van tijdelijke werkloosheid voor halve dagen voor dienstenchequebedrijven en leerlingenvervoer was in voege tussen 10.05.2021 en 30.06.2021. Dit stelsel kwam tegemoet aan werknemers die omwille van coronagerelateerde omstandigheden een halve dag werk verloren, m.n. de arbeidsuren die door de werknemer voor minstens de helft van het op die dag toepasselijke uurrooster worden besteed aan het uitvoeren van een opdracht bij of voor een klant van de werkgever, die duidelijk onderscheiden is van een andere opdracht die tijdens het andere gedeelte van de werkdag wordt uitgevoerd.
- Om de impact van de coronacrisis te verzachten in een aantal vitale en cruciale sectoren, werden voor een aantal sectoren specifieke maatregelen voorzien om o.a. werkrachten in tijdelijke werkloosheid in deze sectoren te kunnen inzetten. Tijdelijk werklozen konden daardoor van april 2020 t.e.m. september 2021 werken in de land- en tuinbouwsector met behoud van 75% van de uitkering. Voor de periode van oktober 2020 tot en met september 2021 gold deze regeling ook voor tewerkstellingen bij een andere werkgever (rechtstreeks of als uitzendkracht) in de zorgsector, het onderwijs, bij contacttracing of vaccinatiecentra. Hetzelfde gold van maart 2021 tot en met juni 2021 voor tewerkstelling bij een andere werkgever in een zgn. 'cruciale sector'. Die cruciale sectoren zijn de handelszaken, bedrijven en diensten die gedurende de coronacrisis noodzakelijk zijn voor de bescherming van de vitale belangen van het land en de behoeften van de bevolking, en de producenten, leveranciers, aannemers en onderaannemers van goederen, werken en diensten die essentieel zijn voor de activiteit van deze ondernemingen en deze diensten.

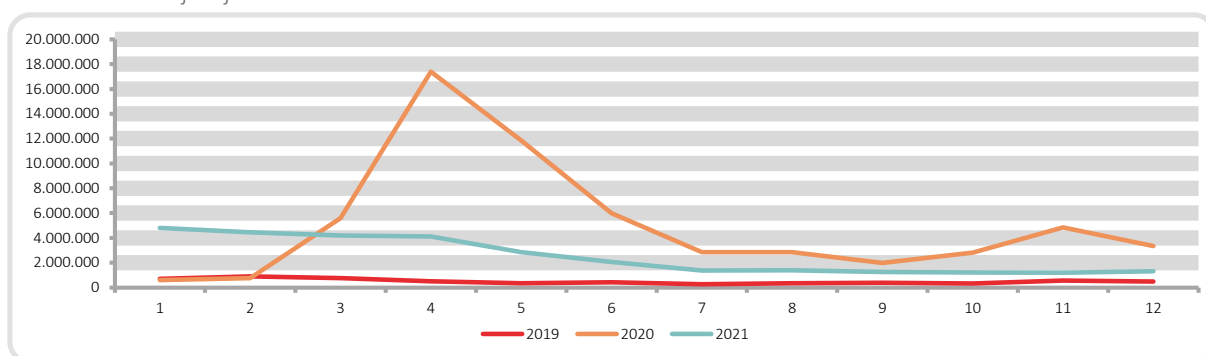
Wanneer we de evolutie van de tijdelijke werkloosheid in de voorbije jaren beschouwen, zien we hoe voor elke maand van 2021, met uitzondering van januari en februari, het volume (in vergoede dagen) van tijdelijke werkloosheid lager ligt dan in de overeenkomstige maand van 2020. Bovendien vertoont dit volume doorheen het jaar een duidelijk dalende tendens (van 4,8 miljoen dagen in januari tot 'slechts' 1,3 miljoen in december). Ondanks het feit dat het totale volume in 2021 ca. gehalveerd is ten opzichte van 2020, blijft het echter ca. 5x zo groot als dat van 2019.

De overgebleven tijdelijke werkloosheid voor reguliere stelsels is in 2020 en 2021 behoorlijk klein ten opzichte van de tijdelijke werkloosheid omwille van corona (incl. Economische Redenen Corona in 2020). Dit is niet onlogisch gezien de alomtegenwoordigheid van de sanitaire maatregelen. Wanneer een bedrijf zijn activiteiten reeds moet staken o.w.v. de crisismaatregelen, doen zich geen gelegenheden voor tot confrontatie met andere redenen voor tijdelijke werkloosheid (zoals bv. slecht weer of technische stoornis).

Tabel 3
Tijdelijke werkloosheid in volume

Maand	2020				2021			Evolutie	
	2019	Reguliere stelsels	Corona	Totaal	Reguliere stelsels	Corona	Totaal	op jaarbasis	t.o.v. 2019
1	694.861	602.984	-	602.984	357.285	4.449.090	4.806.376	+697,1%	+591,7%
2	900.910	764.774	-	764.774	497.328	3.954.914	4.452.242	+482,2%	+394,2%
3	759.328	597.121	4.988.588	5.585.709	169.126	4.015.505	4.184.631	-25,1%	+451,1%
4	506.282	75.932	17.319.747	17.395.679	61.352	4.053.979	4.115.331	-76,3%	+712,9%
5	339.904	24.270	11.817.690	11.841.960	113.975	2.730.622	2.844.598	-76,0%	+736,9%
6	429.913	25.465	5.970.975	5.996.441	94.324	1.975.555	2.069.879	-65,5%	+381,5%
7	267.214	64.625	2.780.808	2.845.434	98.979	1.277.718	1.376.697	-51,6%	+415,2%
8	337.808	94.951	2.751.264	2.846.215	132.204	1.250.076	1.382.280	-51,4%	+309,2%
9	390.554	46.304	1.939.483	1.985.787	98.109	1.146.839	1.244.948	-37,3%	+218,8%
10	335.288	95.812	2.721.995	2.817.807	150.204	1.071.243	1.221.446	-56,7%	+264,3%
11	558.195	99.002	4.735.940	4.834.941	117.152	1.077.041	1.194.193	-75,3%	+113,9%
12	491.474	83.168	3.267.698	3.350.866	166.314	1.150.829	1.317.143	-60,7%	+168,0%
Jaar	6.011.730	2.574.407	58.294.189	60.868.596	2.056.352	28.153.412	30.209.764	-50,4%	+402,5%

Grafiek 5
Evolutie van de tijdelijke werkloosheid in volume

Tabel 4
Meerkost van de tijdelijke werkloosheid o.w.v. specifieke coronagerelateerde maatregelen

	Fysieke eenheden	Budgetaire eenheden	Dagen	Bedragen	waarvan meerkost
2020	499.534	194.650	60.868.596	4.262.354.193	602.130.660
2021	301.328	97.106	30.209.764	2.135.852.279	305.885.593
Evol.	-39,7%	-50,1%	-50,4%	-49,9%	-49,2%
		Totaal aantal personen TW	waarvan met aangepast bedrag wegens corona-maatregelen	Personen met compensatie eindejaars-premie	Bedrag compensatie eindejaars-premie
2020		1.367.663	1.358.200	384.491	139.719.788
2021		857.619	857.603	49.595	9.865.194
Evol.		-37,3%	-36,9%	-87,1%	-92,9%
				Personen met beschermings-premie	Bedrag beschermings-premie
2021				58.265	41.022.993

De daling op jaarbasis van de tijdelijke werkloosheid in volume en algemene evolutie per maand is zichtbaar bij alle standaard eenheden. De uitgaven voor uitkeringen tijdelijke werkloosheid daalden van 4,26 miljard EUR in 2020 naar 2,14 miljard EUR in 2021. Hiervan is 305,89 miljoen (14,0%) te wijten aan de meerkost die wordt veroorzaakt door de aanpassing van de vervangingsratio vanaf 01.02.2020 en het supplement van 5,63 EUR per dag voor niet-medische overmacht vanaf 01.03.2020. Bijna alle 857.619 verschillende personen die in de loop van 2021 een uitkering voor tijdelijke werkloosheid ontvingen, konden op die manier een bijkomende financiële ondersteuning krijgen.

Daarnaast werd in de loop van 2021 aan nog 49.595 personen nog de bijkomende premie voor langdurige tijdelijke werkloosheid toegekend ter compensatie voor de gevolgen op de berekening van hun eindejaarspremie in 2020, goed voor een bedrag van 9,87 miljoen EUR. In december 2020 hadden reeds 384.491 rechthebbenden die premie ontvangen. De eenmalige beschermingspremie werd ten slotte aan 58.265 personen uitgereikt en betrof 41 miljoen EUR.

Wanneer we die bedragen optellen bij de al gecijferde uitgaven, zien we een totaal van 356,77 miljoen EUR meerkost omwille van de genoemde reglementaire aanpassingen. De totale uitgaven voor tijdelijke werkloosheid in 2021, inclusief premies, bedroegen 2,19 miljard EUR.

1.2.3

Volledige werkloosheid

Deze uitzonderlijke crisisperiode, die een terugval in het aantal werkaanbiedingen veroorzaakte, maakte het moeilijker voor werkzoekenden om een (her)intrede op de arbeidsmarkt te verwezenlijken. Omdat dit het gevolg was van factoren die buiten de macht lagen van de werkzoekenden zelf en bovendien gelijk opgingen voor deze gehele populatie, voorzagen de autoriteiten ook voor hen een aantal tijdelijke aanpassingen. Specifiek gaat het hier om de volgende maatregelen (zie ook volume 1 deel 1.2 van dit jaarverslag en dat van 2020 voor verdere details):

- De bevriezing van de degressiviteit van de uitkeringen vanaf 01.04.2020: die zgn. degressiviteit betreft het principe dat de uitkering van een werkloze stapsgewijs kleiner wordt over een periode bepaald door zijn beroepsverleden. Die stapsgewijze daling beoogt volgens de regering een financiële prikkel te zijn om de inspanningen tot een herintrede op de arbeidsmarkt te intensifiëren. Als zodanig werd deze degressiviteit als onbillijk beschouwd in de huidige context en zodoende bevroren. Deze bevriezing hield in dat de betrokken werklozen vanaf 01.04.2020 t.e.m. 30.09.2021 niet langer overgingen naar een lagere uitkeringsfase. Na afloop van de bevroeringsperiode werd de degressiviteit van de uitkering voortgezet op het punt waarop de bevriezing voor de betrokkene optrad.
- Verlenging van het basisrecht op inschakelingsuitkeringen vanaf 01.04.2020: vanuit dezelfde beschouwing als beschreven bij de bevriezing van de degressiviteit, werd ook de zwaarste periode van de coronacrisis (gerekend van 01.04.2020 t.e.m. 30.09.2021) niet afgetrokken van het basisrecht voor de uitkeringsgerechtigden van een inschakelingsuitkering.
- Ook het recht op het voordeel 'springplank naar zelfstandige' werd verlengd in de periode van april 2020 t.e.m. september 2021 (m.u.v. september 2020). Dit voordeel, dat normaal gesproken geldt voor een periode van twaalf maanden, houdt in dat een werkloze tijdens zijn werkloosheid een bijkomstige zelfstandige activiteit kan uitoefenen en daarbij het recht op uitkeringen behouden.
- Voor de personen met een statuut als zeevisser of vaste havenarbeider werd de werkloosheidsuitkering parallel met de uitkering voor tijdelijke werkloosheid aangepast op het vlak van vervangingsratio. Er werd eveneens voorzien in een premie ter compensatie voor effecten op de eindejaarspremie van 2020.

Tabel 5

Overzicht van het effect van de bevrozing van de degressiviteit

	Alle statuten onderworpen aan degressiviteit			Aantal bevrozingen o.w.v. de coronacrisis			waarvan met effect op het uitkeringsbedrag			
	Fysieke eenheden	Personen	Bedragen	Fysieke eenheden	Personen	Bedragen	Fysieke eenheden	Personen	Bedragen	Meerkost
2020	359.376	530.962	4.301.417.771	119.363	244.226	1.559.435.770	47.866	151.386	622.839.260	81.259.922
2021	339.269	501.593	4.252.015.202	172.706	268.421	2.240.766.514	129.347	228.750	1.698.323.404	307.036.064
Evol.	-5,6%	-5,5%	-1,1%	+44,7%	+9,9%	+43,7%	+170,2%	+51,1%	+172,7%	+277,8%

Niet alle uitkeringsgerechtigden in een statuut dat deel uitmaakt van de degressieve berekening van de uitkering, kregen daadwerkelijk een bevrozing toegekend. Zo is er bv. een groot aandeel langdurig werklozen die al voor de bevrozing de fase van het forfait hadden bereikt of beroep deden op een fixering van het uitkering.

Bovendien heeft de bevrozing niet voor alle betrokkenen (meteen) een effect op de fase en/of het uitgekeerde bedrag. Behalve het feit dat het onderscheid tussen de fasen voor bepaalde groepen is afgezwakt o.i.v. de welvaartsenveloppe (cf. deel 8.3), is het hier vooral belangrijk rekening te houden met het feit dat de meeste fasen lopen over meerdere maanden, vaak naargelang het beroepsverleden van de betrokkene. Zolang de periode niet verstreken is die een persoon ook zonder bevrozing in een bepaalde fase zou doorbrengen, heeft de bevrozing nog geen financieel effect. Naarmate de maanden verstrijken, vergroot echter de afstand tussen de bevroren fase en de fase waarin de betrokkene zich zou bevinden ware de bevrozing niet van toepassing.

Dit betekent dat deze bevrozing financieel nog relatief beperkte gevolgen had in 2020. In 2020 werd nl. aan 151.386 personen 81,3 miljoen EUR bijkomend uitgekeerd omwille van het effect van de bevrozing van de degressiviteit. In 2021 is niet alleen het aantal betrokken met meer dan 50% toegenomen tot 228.750, de meeruitgave is verhoudingsgewijs nog veel meer gestegen (m.n. tot 307 miljoen EUR, d.i. +277,8%), omdat het gemiddelde effect per persoon ook is toegenomen. Die meerkost bedraagt 18,1% van de uitgaven aan door de bevrozing aangepaste bedragen. T.o.v. het geheel van uitgaven voor werkloosheidsuitkeringen onderworpen aan de degressiviteit, vertegenwoordigt de meerkost 7,2%.

Tabel 6

Overzicht van het effect van het verlengen van het recht op inschakelingsuitkeringen

	Totaal inschakelingsuitkeringen			Verlengingen			
	Personen	Vergoede dagen	Bedragen	Toegekende verlengingen	Van toepassing zijnde verlengingen	Vergoede dagen	Bedragen
2020	57.947	10.454.326	337.294.065	52.248	2.129	162.832	4.543.348
2021	49.948	8.966.187	297.258.538	48.599	4.850	660.406	19.492.301
Evol.	-13,8%	-14,2%	-11,9%	-7,0%	+127,8%	+305,6%	+329,0%

De verlenging van het basisrecht op inschakelingsuitkeringen volgt een gelijkaardige dynamiek. Aangezien alle personen die vanaf 01.04.2020 op een gegeven moment recht hadden op een inschakelingsuitkering een verlenging van hun basisrecht krijgen toegekend, is de maatregel van toepassing op het merendeel van deze groep. In 2021 gaat het om 48.599 van de 49.948 personen met een inschakelingsuitkering. Hoewel het aantal personen met een toegekende verlenging kleiner is geworden dan in 2020 (-7,0%) is ook hier de financiële impact echter sterk toegenomen (van 4,54 miljoen EUR in 2020 naar 19,49 miljoen EUR in 2021, d.i. + 329,0%). Dit laat zich verklaren door het feit dat meer verlengingen effectief toepasbaar werden, naargelang meer personen betalingen ontvingen voor periodes die vielen na het einde van hun oorspronkelijke basisrecht.

Tabel 7

Overzicht van het effect van het verlengen van het recht op het voordeel 'springplank naar zelfstandige'

	Totale aantal personen	Personen die de 12e maand springplank bereiken	waarvan nog steeds werkloos in m12+1	waarvan met een verlenging van de springplank in m12+1
2017	7.323	580	350	-
2018	10.997	2.524	1.485	-
2019	10.870	2.364	1.340	-
2020	9.763	3.355	2.545	1.976
2021	11.008	3.282	2.660	2.631
	Totale aantal personen	Personen die de 12e maand springplank bereiken	waarvan nog steeds werkloos in m12+1	waarvan met een verlenging van de springplank in m12+1
2017	100%	7,9%	4,8%	-
2018	100%	23,0%	13,5%	-
2019	100%	21,7%	12,3%	-
2020	100%	34,4%	26,1%	20,2%
2021	100%	29,8%	24,2%	23,9%

Het effect van de verlenging van het voordeel 'springplank naar zelfstandige' is vooral zichtbaar in de relatieve kans voor een werkloze om na een twaalfde maand met dit voordeel in de werkloosheid te blijven. Eens de maatregel op kruissnelheid kwam (2018-2019) lag deze blijfkans tussen 10% en 15%. Sinds 2020 is deze blijfkans echter ca. 25%². Meer dan 20% van de personen die een 12^e maand 'springplank' bereikten in 2020 of 2021, maakten de daaropvolgende maand gebruik van de verlenging. Dit betekent echter niet dat deze verlenging op zich als oorzaak kan worden aangeduid van het feit dat deze personen zich langer in de werkloosheid blijven bevinden. De blijfkans is namelijk over de gehele werkloosheid toegenomen in de beschouwde periode.

In 2021 tellen we in totaal 4.223 werklozen die een verlenging hadden van het voordeel 'springplank'. Zij vertegenwoordigen gemiddeld 2.252 werkloosheidsuitkeringen per maand met een verlengd voordeel 'springplank', goed voor 30,57 miljoen EUR.

NB: Aangezien het voordeel geen impact heeft op het bedrag van de uitkeringen, zouden de betrokkenen ook zonder dit voordeel hetzelfde bedrag uitgekeerd hebben gekregen voor werkloosheid. Dit bedrag wordt i.c. dan ook niet als meerkost aanzien. Bij het berekenen van de begroting van de sociale uitgaven in 2021 wordt hiervoor echter wel rekening gehouden met een meerkost van ca. 7,5 miljoen EUR voortkomend vanuit de vaststelling van een verhoogde blijfkans.

Tabel 8

Impact van het verlengen van het recht op het voordeel 'springplank naar zelfstandige'

	Personen	Fysieke eenheden	Totaal Bedragen	Personen	Fysieke eenheden	Verlengingen Bedragen
2020	9.763	5.524	70.632.749	1.574	359	4.268.722
2021	11.008	7.196	99.694.967	4.223	2.252	30.573.230

² Er moet mee rekening worden gehouden dat de opvolgingsperiode voor de berekening van de blijfkans in 2021 op het moment van redactie nog niet volledig is. De opgegeven percentages voor dit jaar betreffen in principe dan ook een lichte onderschatting.

Tabel 9

Impact van de maatregelen voor zeevissers en havenarbeiders

	Personen	Bedragen	waarvan met aangepast bedrag	Meerkost	Personen met compensatie voor eindejaarspremie	Bedragen voor compensatie voor eindejaarspremie
2020	8.423	57.683.709	8.133	4.004.844	3.262	1.670.092
2021	8.176	48.675.081	8.135	3.720.460	77	36.546

Wanneer we ten slotte het aantal personen bekijken dat een werkloosheidsuitkering ontvangt met een statuut als zeevisser of vaste havenarbeider, zien we dat hun aantal in 2021 licht is afgenomen t.o.v. 2020 (van 8.423 naar 8.176). De overgrote meerderheid van de betrokkenen (8.135) kon een aangepast bedrag genieten o.b.v. de verhoogde vervangingsratio. De meeruitgave omwille van die reglementaire wijziging betrof in 2021 3,72 miljoen EUR, d.i. 7,6% van de totale uitgaven aan zeevissers en vaste havenarbeiders. Daarnaast ontvingen in 2021 nog 77 personen een bedrag van in totaal 36.546 EUR in compensatie voor het effect van de crisis op de eindejaarspremie in 2020. De overgrote meerderheid (3.262 personen) ontving die compensatie echter reeds in december 2020, toen de uitgaven hiervoor 1,67 miljoen EUR bedroegen.

1.2.4

Focus op de maatregelen voor de kunstensector

Gelet op de specifieke situatie van kunstenaars, als ook de mate waarin het annuleren van voorstellingen en evenementen en andere sanitaire maatregelen de kunstensector hebben getroffen, werden voor de kunstensector een aantal specifieke maatregelen getroffen m.b.t. (tijdelijke of volledige) werkloosheidsuitkeringen (zie volume 1 deel 1.2 van dit jaarverslag en dat van 2020 voor verdere details). Deze maatregelen deden geen afbreuk aan het reguliere artiestenstelsel, dat aan artiesten toelaat om een gunstiger berekening van hun uitkering te verwerven voor de dagen waarop zij geen activiteiten uitoefenen en zodoende op het werkloosheidstelsel terugvallen. Hoewel er, uitgedrukt in verschillende personen, sinds de crisis iets minder artiesten van dit stelsel gebruik maakten, is het volume van werkloosheidsdagen voor artiesten in dit stelsel t.o.v. 2019 wel toegenomen met 7,4% in 2020 en met 3,5% in 2021.

In het kader van de coronacrisis werd erover geïmagineerd dat de artiesten die een gunstige berekening van hun uitkeringen genieten dit voordeel behouden tot minstens 30.03.2022. Er werd ook beslist om de referentieperiodes om deze gunstige berekening te bekomen, te verlengen met de periode betrokken bij de coronacrisis.

Daarenboven werd tijdelijk een snellere toegang tot de werkloosheidsuitkeringen ingevoerd voor wie ofwel 10 artistieke activiteiten, ofwel 10 technische activiteiten in de artistieke sector, ofwel 20 arbeidsdagen ingevolge artistieke en/of technische activiteiten in de artistieke sector kan aantonen in de referentieperiode van 13.03.2019 tot 13.03.2020. Deze maatregel trad in werking op 01.04.2020 en geldt minstens t.e.m. 30.03.2022. Deze maatregel stond in 2021 in totaal aan 530 personen in de kunstensector toe om werkloosheidsuitkeringen te genieten via de versoepelde toelaatbaarheidsregels.

Ook binnen de tijdelijke werkloosheid werd een bijkomende toegang gecreëerd voor getroffen artiesten, door de opening van tijdelijke werkloosheid wegens overmacht voor artiesten en tijdelijke medewerkers van festivals en andere evenementen die o.w.v. de sanitaire maatregelen werden geannuleerd. De betrokkene kan op die manier een uitkering ontvangen voor de dag(en) waarop hij in principe effectief zou hebben gewerkt met een arbeidsovereenkomst, maar niet voor de dagen waarop ze al uitkeringen als volledig werkloze ontvingen. In 2021 konden 368 personen van deze vorm van tijdelijke werkloosheid gebruik maken.

Ten slotte werd voor de artiesten die een fixering van hun uitkeringsbedrag kennen ook een aanpassing van de minimumuitkeringen ingevoerd, die gold van januari t.e.m. september 2021. Dit jaar kenden dan ook 3.949 van de 5.912 artiesten met een dergelijke fixering een aanpassing van het uitgekeerde bedrag, goed voor in totaal 2,63 miljoen EUR.

Tabel 10
Overzicht van de maatregelen gericht op de kunstensec-
tor

Regulier artiestenstelsel		Vergoede dagen	Bedragen	Verschillende personen	
Scheppend kunstenaars	2019	747.054	33.306.733	3.805	
	2020	783.975	36.333.510	3.722	
	2021	761.271	37.158.561	3.713	
Vertolkend kunstenaars	2019	1.117.074	52.606.734	5.660	
	2020	1.218.286	59.374.130	5.658	
	2021	1.168.075	59.318.573	5.519	
Totaal	2019	1.864.128	85.913.467	9.465	
	2020	2.002.261	95.707.640	9.380	
	2021	1.929.346	96.477.134	9.232	
Evol. 2020-2021		-3,6%	+0,8%	-1,6%	
Versoepelde toelatingsvoorwaarden		Vergoede dagen	Bedragen	Verschillende personen	
Artiesten	2020	13.584	602.828	160	
	2021	32.715	1.470.151	298	
Technici in artistieke sector	2020	5.316	241.567	68	
	2021	16.953	760.203	129	
Onbekend	2020	5.216	212.768	29	
	2021	30.257	1.502.255	103	
Totaal	2020	24.117	1.057.163	257	
	2021	79.925	3.732.610	530	
TW geannuleerde evenementen		Vergoede dagen	Bedragen	Verschillende personen	
		2020	9.295	607.625	339
		2021	10.241	715.825	368
Fixering van de uitkeringsfase		Verschillende personen	Pers. met aangepast bedrag	Meerkost	
Scheppende kunstenaars	2020	1.503	-	-	
	2021	1.466	948	654.701	
Vertolkend kunstenaars	2020	3.682	-	-	
	2021	3.562	2.401	1.607.242	
Technici in artistieke sector	2020	932	-	-	
	2021	884	600	371.111	
Totaal	2020	6.117	-	-	
	2021	5.912	3.949	2.633.054	

1.2.5

Corona-ouderschapsverlof en -tijdskrediet

Eén van de vele gevolgen van de sanitaire maatregelen betrof de organisatie van kinderopvang bij werkende ouders in het geval van sluiting van school of kinderonthaal. Om hieraan tegemoet te komen, konden werkende ouders onder bepaalde voorwaarden beroep doen op het corona-ouderschapsverlof. Dit verlof was geldig van toepassing van 01.05.2020 t.e.m. 30.09.2020.³

Het coronatijdskrediet betreft dan weer een nieuwe vorm van tijdskrediet die naast het gewone tijdskrediet bestaat. Om de economische moeilijkheden veroorzaakt door de coronacrisis het hoofd te bieden, kunnen werkgevers via het coronatijdskrediet een gedeeltelijke onderbreking (halftijds of 1/5) voorstellen aan hun werknemers, die niet worden afgetrokken van de maximumduur van het gewone tijdskrediet. Alleen de werkgevers die tussen 01.03.2020 en 31.12.2020 een erkenning kregen van de Minister van Werk als onderneming in herstructurering of in moeilijkheden, konden het coronatijdskrediet inroepen.

Aangezien het corona-ouderschapsverlof niet meer van toepassing was in 2021 en er slechts weinig beroep wordt gedaan op het tijdskrediet corona, is de impact van de corona-maatregelen op de onderbrekingsuitkeringen dit jaar vrij beperkt geworden.

Tabel 11
Evolutie van de onderbrekingsstelsels i.h.k.v. corona

	2020			2021			Evolutie		
	Fysieke eenheden	Personen	Bedragen	Fysieke eenheden	Personen	Bedragen	Fysieke eenheden	Personen	Bedragen
Andere onderbrekingen	229.761	357.142	680.542.405	231.030	354.379	671.668.118	+0,6%	-0,8%	-1,3%
Corona	22.285	96.086	70.886.757	97	132	402.398	-99,6%	-99,9%	-99,4%
Totaal	252.046	398.978	751.429.161	231.127	354.482	672.070.517	-8,3%	-11,2%	-10,6%

³ Een gedetailleerdere analyse van dit stelsel is verschenen in een aparte RVA-publicatie beschikbaar op onze website, m.n. "Het corona-ouderschapsverlof" - januari 2021

1.2.6

Totale financiële impact van de coronacrisis op de RVA-maatregelen

Van de diverse maatregelen die werden getroffen om extra ondersteuning te bieden in deze uitzonderlijke crisistijd, maakten in 2021 in totaal 1.154.385 personen gebruik. In het merendeel van de gevallen (828.328 personen, d.i. 71,8%) gaat het uitsluitend om het beroep op tijdelijke werkloosheid met een gunstiger berekening van de uitkering en/of een bijkomende premie.

De meerkost voor alle specifieke maatregelen in 2021 samen betrof in totaal 691,8 miljoen EUR. Dit betekent dat deze uitkeringsgerechtigden gemiddeld genomen in de loop van 2021 599,3 EUR aan bijkomende steun konden genieten in de vorm van stelsels of gunstiger berekeningswijzen van de uitkering die voorafgaand aan de crisis niet toegankelijk waren.

Gemiddeld per persoon valt vooral op hoe de bijkomende steun in de volledige werkloosheid sterk is gestegen ten gevolge van het groter geworden effect van bepaalde maatregelen, hoe die voor artiesten sterk kleiner is geworden (ondanks een grotere totale uitgave) doordat veel meer personen kleinere

sommen bijkomende steun ontvingen, en hoe die voor onderbrekers is toegenomen doordat het gaat om veel minder personen die een uitgebreider stelsel genieten dan dat van corona-ouderschapsverlof.

Dit overzicht biedt echter slechts een onvolledig beeld van de totale financiële impact van de coronacrisis op de RVA-stelsels. De berekening van deze meerkost o.w.v. specifieke maatregelen houdt immers geen rekening met:

- De evolutie van de uitgaven onder invloed van de mate waarin er doorheen de crisis meer of minder beroep wordt gedaan op diverse RVA-stelsels, o.a. omwille van de directe en indirecte gevolgen van de sanitaire maatregelen;
- Verschuivingseffecten waarbij een grotere benutting van de ene maatregel het beroep op de andere kan verkleinen;
- De relatief kleinere benutting van bepaalde andere stelsels, zoals de tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen.

In tabellen 13 en 14 proberen we dan ook dit beeld op de totale financiële impact gedurende de crisis te vervolledigen.

Tabel 12

Overzicht van het gebruik van de diverse specifieke coronamaatregelen en hun meerkost

	Personen				Bedragen		
	Totaal	1 status	2 statussen	3 statussen	Meerkost	Per persoon (jaar)	Per persoon (maand)
2020							
Totaal	1.692.247	1.611.846	79.933	468	905.788.218	535,3	44,6
Tijdelijke werkloosheid	1.373.501	1.293.564	79.469	468	741.850.449	540,1	45,0
Volledige werkloosheid	302.947	242.757	59.722	468	91.478.207	302,0	25,2
Maatregelen voor artiesten	584	2	250	332	1.572.805	2.693,2	224,4
Onderbrekingsuitkeringen	96.086	75.525	20.425	136	70.886.757	737,7	61,5
2021							
Totaal	1.154.385	1.103.778	50.187	420	691.809.284	599,3	49,9
Tijdelijke werkloosheid	874.819	828.328	46.071	420	356.773.779	407,8	34,0
Volledige werkloosheid	325.801	275.344	50.037	420	330.285.370	1.013,8	84,5
Maatregelen voor artiesten	4.660	57	4.183	420	4.347.737	933,0	77,7
Onderbrekingsuitkeringen	132	49	83	-	402.398	3.048,5	254,0

* Van de meerkost o.w.v. specifieke coronamaatregelen voor artiesten (zoals berekend in deel 1.2.4) werd in deze context de meerkost afgetrokken die voor de artiesten in tijdelijke werkloosheid werden veroorzaakt door de eveneens geldende algemene maatregelen binnen de tijdelijke werkloosheid (waarvan de maatregelen en de rekenwijze worden beschreven in deel 1.2.2) teneinde dubbeltelling van dit bedrag te vermijden.

Tabel 13

Financiële impact van de coronacrisis op de RVA-
maatregelen per jaar (in duizend EUR)

2020					
Uitgaven	Totaal	Tijdelijke werkloosheid	UVW-WZ	Onderbrekings- uitkeringen	Andere stelsels
Begroting voorafgaand aan de Coronacrisis	6.194.736	401.386	3.710.085	641.859	1.441.406
Reële uitgaven	10.865.967	4.402.074	4.107.406	751.429	1.605.058
Vershil	+4.671.232	+4.000.688	+397.321	+109.571	+163.652
	+75,4%	+996,7%	+10,7%	+17,1%	+11,4%
Meerkost o.w.v. reglementaire aanpassingen	905.547	742.366	92.294	70.887	-
Aandeel in de uitgaven	8,3%	16,9%	2,2%	9,4%	-
In % van het bbp	Totaal	Tijdelijke werkloosheid	UVW-WZ	Onderbrekings- uitkeringen	Andere stelsels
Begroting voorafgaand aan de Coronacrisis	1,47%	0,10%	0,88%	0,15%	0,34%
Reële uitgaven	2,58%	1,05%	0,98%	0,18%	0,38%
Vershil	+1,11 pp.	+0,95 pp.	+0,09 pp.	+0,03 pp.	+0,04 pp.
Meerkost o.w.v. reglementaire aanpassingen	0,22%	0,18%	0,02%	0,02%	-
2021					
Uitgaven	Totaal	Tijdelijke werkloosheid	UVW-WZ	Onderbrekings- uitkeringen	Andere stelsels
Begroting voorafgaand aan de Coronacrisis	6.178.029	392.400	3.814.143	632.643	1.338.843
Reële uitgaven	8.261.207	2.186.740	4.073.961	672.071	1.328.435
Vershil	+2.083.178	+1.794.340	+259.818	+39.428	-10.408
	+33,7%	+457,3%	+6,8%	+6,2%	-0,8%
Meerkost o.w.v. reglementaire aanpassingen	693.678	357.385	335.891	402	-
Aandeel in de uitgaven	8,4%	16,3%	8,2%	0,1%	-
In % van het bbp	Totaal	Tijdelijke werkloosheid	UVW-WZ	Onderbrekings- uitkeringen	Andere stelsels
Begroting voorafgaand aan de Coronacrisis	1,47%	0,09%	0,91%	0,15%	0,32%
Reële uitgaven	1,96%	0,52%	0,97%	0,16%	0,32%
Vershil	+0,50 pp.	+0,43 pp.	+0,06 pp.	+0,01 pp.	-0,00 pp.
Meerkost o.w.v. reglementaire aanpassingen	0,16%	0,08%	0,08%	0,0001%	-

Tabel 13 biedt een weergave van de totale uitgaven verricht voor de stelsels onder bevoegdheid van de RVA (incl. de bijkomende premie voor langdurige tijdelijke werkloosheid) en vergelijkt die met de laatste begrotingsdocumenten die voor deze jaren werden gepubliceerd voordat de coronacrisis in rekening werd gebracht. Hoewel er wel de nodige factoren in deze berekening werden opgenomen, waarvan werd voorzien dat ze de conjunctuur zouden beïnvloeden (zoals bv. de Brexit), dateren deze berekeningen van net vóór men weet had van (de aard van) deze pandemie. Deze begroting kan bijgevolg gelden als referentiepunt voor de te verwachten evolutie van de uitgaven voor de diverse RVA-stelsels vanaf 2020 indien de coronacrisis (en de daaruit voortvloeiende bijkomende ondersteuningsmaatregelen) nooit had plaatsgevonden.

Vanuit dit uitgangspunt kunnen we stellen dat de totale financiële impact van de coronacrisis in 2021 2,08 miljard EUR bedraagt. Het betreft een meeruitgave van 33,7% t.o.v. wat voor het jaar 2021 begroot was zonder de coronacrisis. De berekende meerkost o.w.v. de specifieke maatregelen tot extra ondersteuning gedurende de crisisperiode, maken 8,4% uit van deze totale meeruitgave.

Het grootste deel (1,8 miljard EUR, d.i. 86,1%) van deze meeruitgave situeert zich in het stelsel van de tijdelijke werkloosheid. Dit is een logisch gegeven gezien de belangrijke bufferrol die dit stelsel vervult. Het gaat hier echter om een lichte overschatting, omdat de begroting waarmee wordt vergeleken ook geen rekening kon houden met de benutting van tijdelijke werkloosheid voor de overstromingen die bepaalde delen van ons land in 2021 hebben getroffen. Met een indicatief bedrag van ca. 7 miljoen EUR omwille van de overstromingen (cf. hoofdstuk 8), is de financiële impact van die hulpverlening echter min of meer verwaarloosbaar t.o.v. de veel grotere uitgaven door de coronacrisis.

Bij de volledige werkloosheid (UVW-WZ) valt op dat de meerkost o.w.v. reglementaire aanpassingen hoger ligt dan de totale meeruitgave t.o.v. de aan de crisis voorafgaande begroting. Dit betekent dat de uitgaven voor de werkloosheidsuitkeringen – abstractie makend van de reglementaire aanpassingen - dit jaar toch tot een gunstiger peil zijn geëvolueerd dan voorzien werd voor de crisis.

Uitgedrukt als percentage t.o.v. het bbp zouden de uitgaven voor RVA-stelsels zoals begroot voorafgaand aan de crisis in 2021 1,47% hebben bedragen. Gezien de meeruitgaven veroorzaakt door de coronacrisis bedraagt dit percentage in realiteit echter 1,96% van het bbp, d.i. een meeruitgave van 0,5 procentpunt. Dit is een gunstige evolutie t.o.v. het jaar 2020, toen de meeruitgave nog 1,11 procentpunt hoger lag.

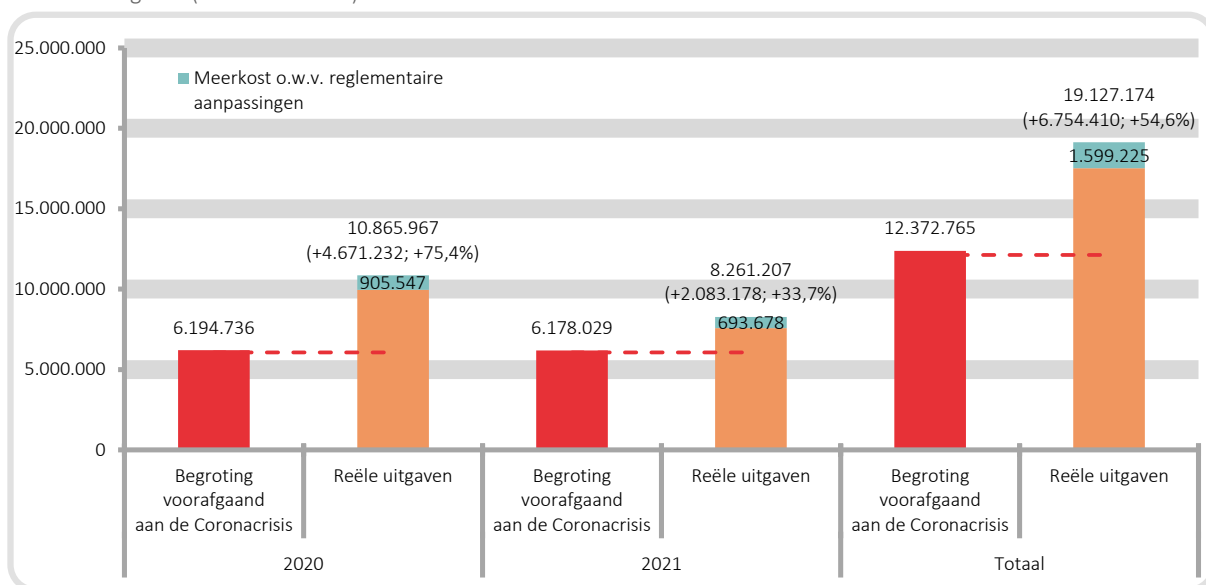
Tabel 14

Totale financiële impact van de coronacrisis op de RVA-maatregelen (in duizend EUR)

Uitgaven	Totaal	Tijdelijke werkloosheid	UVW-WZ	Onderbrekings uitkeringen	Andere stelsels
Begroting voorafgaand aan de Coronacrisis	12.372.765	793.786	7.524.228	1.274.501	2.780.249
Reële uitgaven	19.127.174	6.588.814	8.181.367	1.423.500	2.933.493
Verschil	+6.754.410	+5.795.028	+657.139	+148.998	+153.244
	+54,6%	+730,0%	+8,7%	+11,7%	+5,5%
Waarvan meerkost o.w.v. reglementaire aanpassingen	1.599.225	1.099.751	428.185	71.289	-
Aandeel in de uitgaven	8,4%	16,7%	5,2%	5,0%	-
Aandeel in de stijging	23,7%	19,0%	65,2%	47,8%	-
In % van het bbp					
Begroting voorafgaand aan de Coronacrisis	1,43%	0,09%	0,87%	0,15%	0,32%
Reële uitgaven	2,21%	0,76%	0,94%	0,16%	0,34%
Verschil	+0,78 pp.	+0,67 pp.	+0,08 pp.	+0,02 pp.	+0,02 pp.
Waarvan meerkost o.w.v. reglementaire aanpassingen	0,18%	0,13%	0,05%	0,01%	-

Grafiek 6

Overzicht van de financiële impact van de coronacrisis op RVA-maatregelen (in duizend EUR)

Wanneer we ten slotte de jaren 2020 en 2021 samen in beschouwing nemen, zien we de totale kost die de coronacrisis tot nu toe met zich meebracht binnen de RVA-stelsels. In totaal gaat het om een meerkost van 6,75 miljard EUR. Daarvan was 1,6 miljard EUR (8,4%) het gevolg van de maatregelen om de getroffen bijkomend te ondersteunen.

Ongeacht de relatieve hoogte van deze bedragen en percentages, moeten we sowieso voor ogen houden dat deze uitgaven toelieten om veel hogere kosten te vermijden op menselijk, sociaal en economisch vlak.

1.3

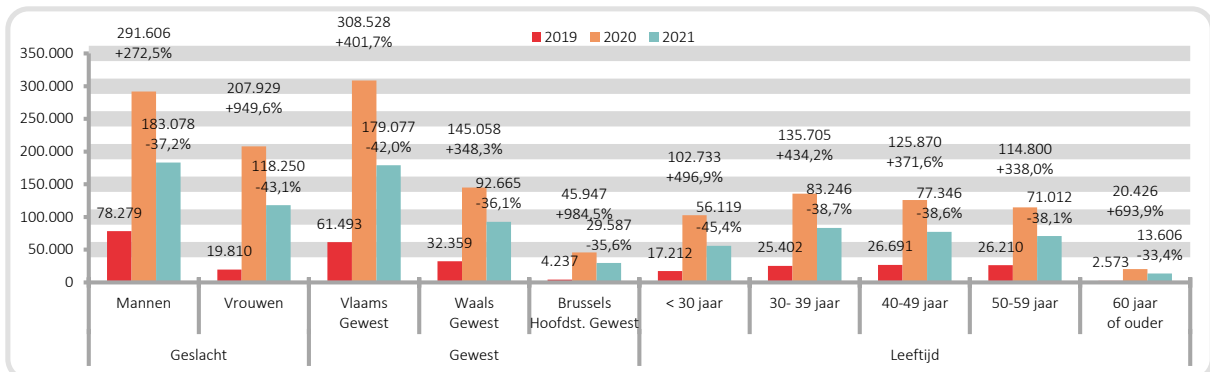
Focus: tijdelijke werkloosheid in crisistijden

In crisistijden is de tijdelijke werkloosheid al sinds vele decennia een buffer ter bescherming van de arbeidsmarkt en het besteedbaar inkomen van de getroffen werknemers. In 2020, vooral ten tijde van de eerste lockdownperiode, nam dit stelsel onder de invloed van de sanitaire maatregelen extreme, historisch nooit eerder waargenomen proporties aan. Hoewel het beroep op tijdelijke werkloosheid in 2021 gevoelig lager lag en bovendien een dalende tendens vertoonde doorheen het jaar, blijft het volume aan tijdelijke werkloosheid ook eind 2021 relatief gezien hoog liggen: het aantal vergoede dagen in december lag meer dan dubbel zo hoog als het peil van december 2019 (cf. supra).

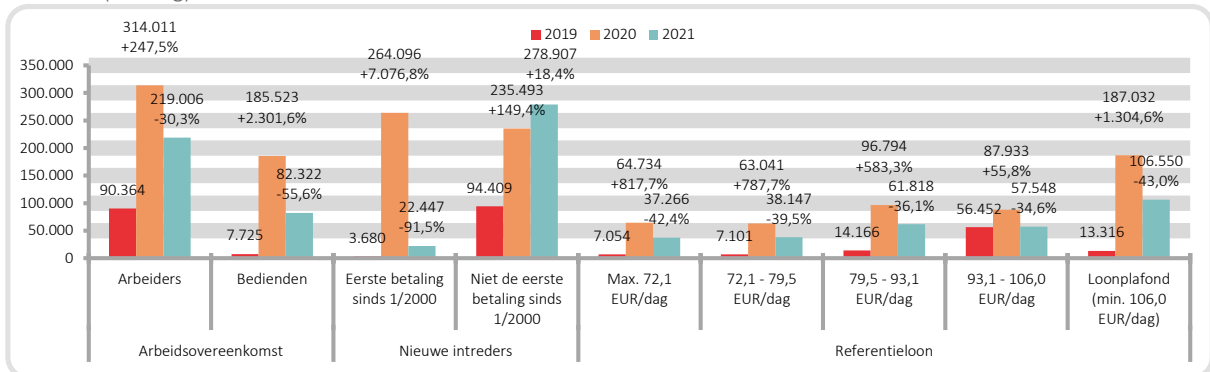
Bovendien waren de stijging in 2020 en de daling in 2021 niet in dezelfde mate van toepassing op elk bevolkingssegment. De impact van de sanitaire maatregelen op het vlak van tijdelijke werkloosheid evolueert namelijk anders naargelang de profielkenmerken van de betrokkenen en de sector van tewerkstelling. In de grafieken 7 en 8 nemen we dan ook de evolutie en verhouding per profielkenmerk en sector meer gedetailleerd in beschouwing.

Grafiek 7

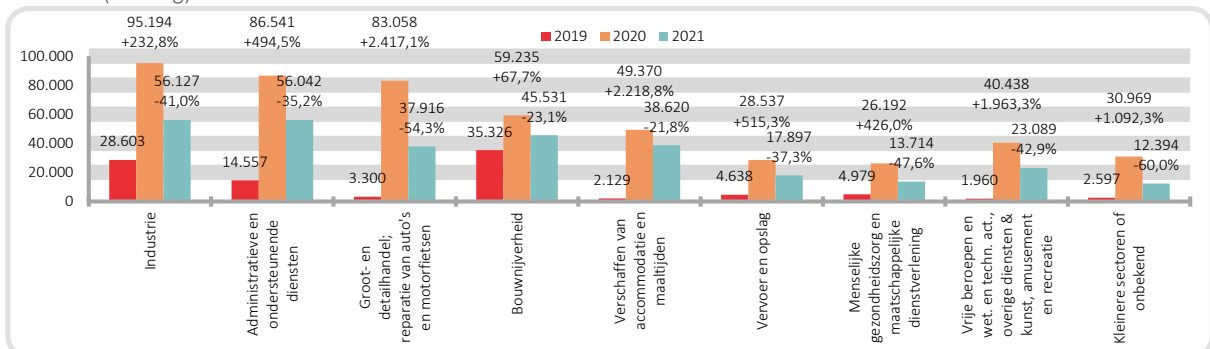
Evolutie van de tijdelijke werkloosheid volgens diverse profielkenmerken (fysieke eenheden)

Grafiek 7 (vervolg)

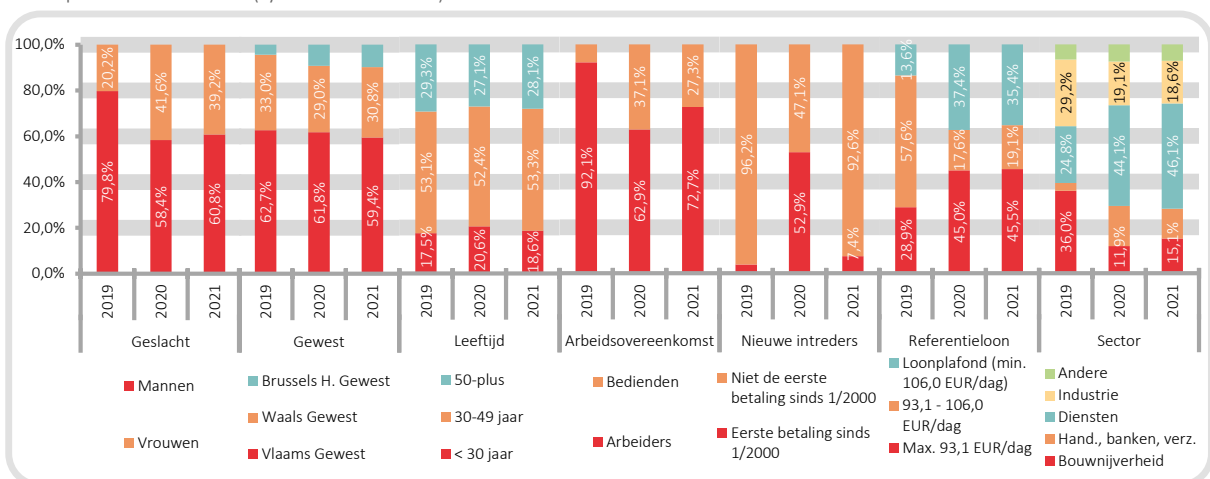

Grafiek 7 (vervolg)

Grafiek 8

Verhouding van de tijdelijke werkloosheid volgens diverse profielkenmerken (fysieke eenheden)

Wanneer we de evolutie per geslacht in beschouwing nemen, zien we hoe verhoudingsgewijs de vrouwelijke uitkeringsgerechtigden veel sterker vertegenwoordigd zijn in 2020 en 2021: tegenover 2019 is in 2020 het aantal mannen in tijdelijke werkloosheid ca. 4x groter geworden, het aantal vrouwen ca. 10x. Mannen zijn traditioneel vaker tewerkgesteld in conjunctuurgevoeliger sectoren en in het arbeidersstatuut, waardoor ze over het algemeen sterker vertegenwoordigd zijn in de tijdelijke werkloosheid. De coronacrisis trof echter een breder segment van sectoren en bevolkingsgroepen. Hoewel het aantal vrouwen in 2021 procentueel gezien wat sneller is afgenomen dan het aantal mannen, ligt het aandeel vrouwen in de tijdelijke werkloosheid in 2021 nog steeds bijna dubbel zo hoog als in 2019 (39,2% t.o.v. 20,2%).

De verhoudingen volgens gewest bleven doorheen deze crisisperiode relatief stabiel, al noteren we een hogere relatieve stijging van het aantal tijdelijk werklozen gedomicilieerd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dit laat zich verklaren door het feit dat mensen die in Brussel wonen relatief meer dan in de andere gewesten tewerkgesteld zijn in de sectoren die het hardst getroffen werden door de coronacrisis: horeca, kunstensector, toeristische sector... Daardoor vertoont de tijdelijke werkloosheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet alleen de grootste relatieve stijging op jaarbasis in 2020 (+984,5%), in 2021 noteren we er bovendien de kleinste relatieve afname (-35,6%).

Ook volgens leeftijd zien we tijdens de crisis dezelfde algemene verhoudingen als voorheen, zij het met een iets groter aandeel jongeren. De lagere leeftijdsklassen kennen in 2021 ook grotere afnames van de tijdelijke werkloosheid dan de hogere leeftijdsklassen.

In 2020 noteerden we t.o.v. het profiel in 2019 de twee voornaamste verschilpunten bij het type arbeidsovereenkomst en het aandeel nieuwe intreders. Zo was de toename van het aantal bedienden in 2020 (+2.301,6%) bijna 10x groter dan de toename van het aantal arbeiders (+247,5%). De toename in 2020 van het aantal nieuwe intreders - allereerste betaling voor tijdelijke werkloosheid sinds januari 2000 - dan weer bijna 50x hoger dan die van tijdelijk werklozen met eerdere ervaring met dit stelsel (+7.076,8% t.o.v. +149,4%). Dit illustreert hoe deze crisis ervoor zorgde dat veel mensen die normaal gesproken nooit met tijdelijke werkloosheid in aanraking komen, er in de huidige crisis wel beroep op moesten doen. Die evolutie hangt samen met die volgens sector. Door het grote beroep op tijdelijke werkloosheid in 2020 is het niet onlogisch dat het aandeel nieuwe intreders in 2021 veel lager lag dan in 2020. De verhouding tussen arbeiders en bedienden blijft daarentegen wat stabiel t.o.v. 2020, al noteren we een gevoelige toename van het aandeel arbeiders (van 62,9% naar 72,7%, d.i. +9,8 procentpunt).

Wanneer we de evolutie volgens loonklasse bekijken, zien we dat de lagere loonklassen in de coronacrisis sterker getroffen werden door de tijdelijke werkloosheid: wanneer we de 3 laagste loonklassen samen beschouwen is hun aantal in 2020 ca. 7x groter geworden, dat van de 2 hoogste loonklassen ca. 3x. In 2021 neemt het aantal in de 2 hoogste loonklassen samen ook iets sneller af (-40,3%) dan het totaal van de 3 laagste loonklassen (-38,9%).

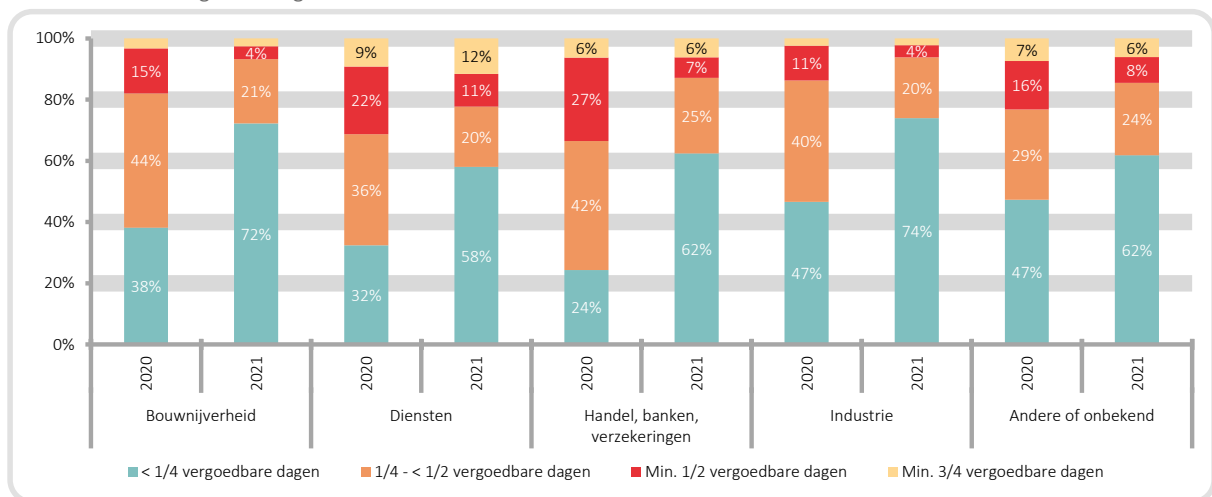
Wanneer we ten slotte het profiel per sector bekijken, zien we hoe we ook volgens sector een sterk verschillende impact van de coronacrisis op de tijdelijke werkloosheid kunnen noteren. We kunnen hierbij vooral de evolutie aanstippen bij een aantal sectoren die door hun aard bijzonder betrokken waren bij de sanitaire maatregelen: in 2020 stijgingen van 2.417,1% in de handel, 2.218,8% in de horeca en 1.963,3% in de kunsten-, amusement- en recreatiesector. Ook al herstellen die sectoren zich al gedeeltelijk in 2021 (dalingen van 21,8% tot 54,3%), blijven de aandelen van de dienstensector en de handelssector in 2021 nog steeds gevoelig hoger dan het geval was voor de crisis.

Niet elke tijdelijk werkloze wordt echter voor een gelijk aantal dagen werkloos gesteld. Het jaar 2020 liet zich algemeen kenmerken door een groter aandeel personen dat voor een langere periode tijdelijk werkloos was. Die aandelen waren grootst in de dienstensectoren en de sectoren van handel, banken en verzekeringen, waar respectievelijk 31% en 33% van de tijdelijk werklozen minstens de helft van deze periode in werkloosheid doorbrachten.

Het jaar 2021 laat zich kenmerken door veel grotere aandelen van tijdelijk werklozen die slechts een beperkt gedeelte van hun werktijd niet kunnen presteren. Ook op dit vlak laten zich echter verschillen per sector noteren. Waar in de bouwsector en de industrie bijna 3/4 van de tijdelijk werklozen slechts een beperkte tijd het werk moesten neerleggen ($< 1/4$ van het aantal vergoedbare dagen), ligt dit aandeel bij de dienstensector en de sector van handel, banken en verzekeringen rond de 60%. Ook het aandeel tijdelijk werklozen met een erg uitgebreide werkloosheidsperiodes (minimum $3/4$ van het aantal vergoedbare dagen) ligt in die sectoren nog steeds gevoelig hoog en is in de dienstensector zelfs nog toegenomen van 9% naar 12%.

Grafiek 9

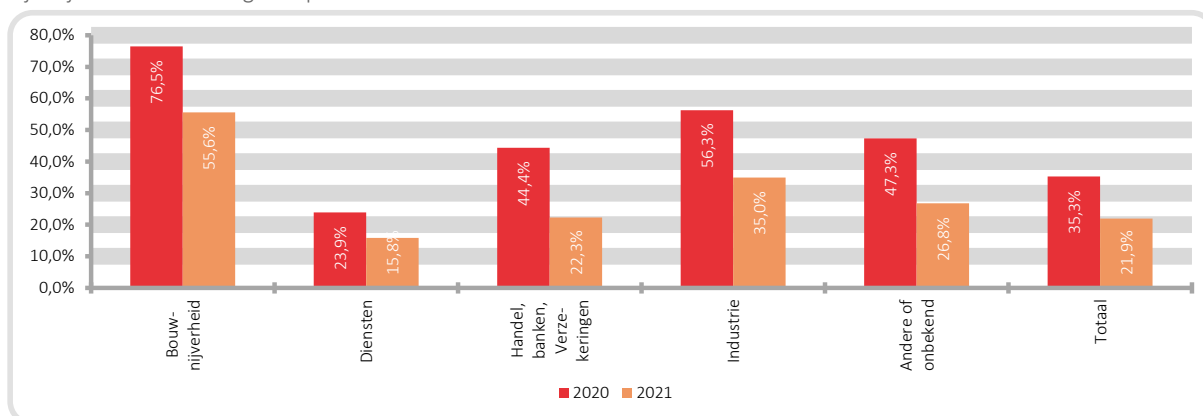
Verdeling van het aantal tijdelijk werklozen per sector naar het aantal vergoede dagen

Wanneer we ten slotte naar de tijdelijkewerkloosheidsgraden kijken, valt in dezelfde zin op dat niet alle sectoren in 2021 een gelijke mate aan herstel van het peil tijdelijke werkloosheid laten noteren. Hoewel elke sector in 2021 een lager percentage tijdelijk werklozen laat noteren dan in 2020, zijn er sterke verschillen in de mate van afname. De bouw, nijverheid, industrie en sector van handel, banken en verzekeringen laten dalingen van de tijdelijkewerkloosheidsgraad noteren van respectievelijk 20,9, 21,3 en 22,1 procentpunt. Bij de dienstensector ligt die afname met 8,1 procentpunt meer dan de helft lager. Dit laat zich deels verklaren door het feit dat de relatieve tijdelijke werkloosheid in de dienstensector ook in 2020 nog heel wat lager lag dan in andere sectoren (23,9% t.o.v. 76,5% in de bouwsector, 56,3% in de industrie en 44,4% in de sector van handel, banken en verzekeringen). Dit gaat echter niet op voor elke deelsector binnen de dienstverlening.

Wanneer we bv. de kunst- en recreatiesector en horeca in beschouwing nemen, die doorheen de volledige crisisperiode in meerdere of mindere mate aan impactrijke beperkingen van de activiteit o.w.v. sanitaire maatregelen onderworpen waren, noteerden we in 2020 reeds graden van respectievelijk 56,9% en 79,1%. De daling van die percentages in 2021 bedraagt bij elk van beide ca. 15 procentpunt. Hoewel algemeen licht bovengemiddeld, is die daling toch van een veel kleinere orde dan wat we over het algemeen kunnen noteren voor sectoren met een hoge tijdelijkewerkloosheidsgraad in 2020. Het spreekt dan ook voor zich dat deze crisis nog steeds erg voelbaar is in deze sectoren.

Grafiek 10
Tijdelijkewerkloosheidsgraad per sector

Bronnen: RVA & RSZ, Berekeningen: FOD WASO & RVA; methodologie ontworpen binnen de samenwerking in het kader van de werkgroep Sociale Impact COVID-19; de ratio geeft uitdrukking aan het aantal personen met minstens één betaling tijdelijke werkloosheid t.o.v. het aantal werknemers in hun respectievelijke sector, ongeacht het volume van tijdelijke werkloosheid

Tabel 15
Tijdelijkewerkloosheidsgraad per sector (gedetailleerd)

		2020	2021	Evol.
Andere	Totaal	47,3%	26,8%	-20,5 pp.
	Landbouw, bosbouw en visserij	11,8%	10,0%	-1,8 pp.
	Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	1,4%	1,3%	-0,1 pp.
	Vervoer en opslag	33,3%	22,4%	-10,8 pp.
	Winning van delfstoffen	57,0%	37,1%	-19,9 pp.
Bouwnijverheid		76,5%	55,6%	-20,9 pp.
Diensten	Totaal	23,9%	15,8%	-8,1 pp.
	Administratieve en ondersteunende diensten	53,6%	38,7%	-14,9 pp.
	Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	21,6%	10,6%	-10,9 pp.
	Exploitatie van en handel in onroerend goed	36,6%	14,9%	-21,7 pp.
	Extraterritoriale organisaties en lichamen	5,2%	4,4%	-0,8 pp.
	Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	8,9%	3,9%	-5,0 pp.
	Informatie en communicatie	24,4%	7,9%	-16,5 pp.
	Kunst, amusement en recreatie	56,9%	41,0%	-15,9 pp.
	Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	16,2%	11,1%	-5,1 pp.
	Onderwijs	3,9%	2,2%	-1,6 pp.
	Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	0,2%	0,1%	-0,1 pp.
	Overige diensten	38,0%	29,8%	-8,3 pp.
	Verschaffen van accommodatie en maaltijden	79,1%	64,1%	-15,0 pp.
	Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	34,9%	11,7%	-23,2 pp.
Handel, banken, Verzekeringen	Totaal	44,4%	22,3%	-22,1 pp.
	Financiële activiteiten en verzekeringen	12,8%	3,9%	-8,9 pp.
	Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	51,9%	26,7%	-25,2 pp.
Industrie		56,3%	35,0%	-21,3 pp.
Totaal		35,3%	21,9%	-13,4 pp.

Bronnen: RVA & RSZ, Berekeningen: FOD WASO & RVA; methodologie ontworpen binnen de samenwerking in het kader van de werkgroep Sociale Impact COVID-19; de ratio geeft uitdrukking aan het aantal personen met minstens één betaling tijdelijke werkloosheid t.o.v. het aantal werknemers in hun respectievelijke sector, ongeacht het volume van tijdelijke werkloosheid

2

Tijdelijke werkloosheid

2.1 Kerncijfers

Tabel 16
Kerncijfers tijdelijke werkloosheid

	Fysieke eenheden	Budgettaire eenheden	Aantal verschillende werknemers	Aantal verschillende werkgevers	Dagen (totaal)	Dagen (per werknemer)	Dagen (per werkgever)	Uitgaven (miljoen EUR)	Gemiddelde daguitkering (EUR)
2020	499.534	194.650	1.367.663	148.030	60.868.596	44,5	411,2	4.262,4	70,0
2021	301.328	97.106	857.619	115.458	30.209.764	35,2	261,7	2.135,9	70,7
Evol. 2020-2021	-39,7%	-50,1%	-37,3%	-22,0%	-50,4%	-20,9%	-36,4%	-49,9%	+1,0%
	-198.206	-97.544	-510.044	-32.572	-30.658.832	-9,3	-149,5	-2.126,5	+0,7

In 2021 was de pandemie helaas nog niet voorbij, maar de impact op de tijdelijke werkloosheid was veel kleiner dan in 2020. Zo daalden de uitgaven voor tijdelijke werkloosheid in 2021 met bijna de helft ten opzichte van 2020: 2,1 miljard EUR (2021) t.o.v. 4,3 miljard EUR in 2020. Dat komt neer op gemiddeld 301.328 fysieke eenheden of 97.106 budgettaire eenheden - vergelijkbaar met het begrip vol-tijdse equivalenten - per maand.

Ook het aantal verschillende werknemers die in de loop van het jaar minstens 1 uitkering voor tijdelijke werkloosheid hebben gekregen, zakte van bijna 1,4 miljoen werknemers in 2020 naar 857.619 in 2021 (-37,3%). In fysieke eenheden bedraagt de daling t.o.v. 2020 -39,7%, en in budgettaire eenheden -50,1%. Het gemiddeld aantal dagen per werknemer is gedaald van 44,5 in 2020 naar 35,2 in 2021.

Ook in 2021 mochten de werknemers en werkgevers een beroep blijven doen op de soepele procedure overmacht corona (zie ook hoofdstuk 1), om zo een snelle betaling van de getroffen werknemers te verzekeren.

Die procedure werd eveneens opengesteld voor de slachtoffers van de zware regenval en de overstromingen tijdens de zomer van 2021 (zie ook hoofdstuk 8).

Dankzij die versoepelde procedure ontving 85,2% van de bijna 860.000 werknemers hun uitkering binnen de maand na de aanvraag en 97,0% binnen de twee maanden na de aanvraag. In het laatste pre-coronajaar 2019 betrof het nog geen 300.000 werknemers en bedroegen die percentages respectievelijk 38,2% en 86,1%.

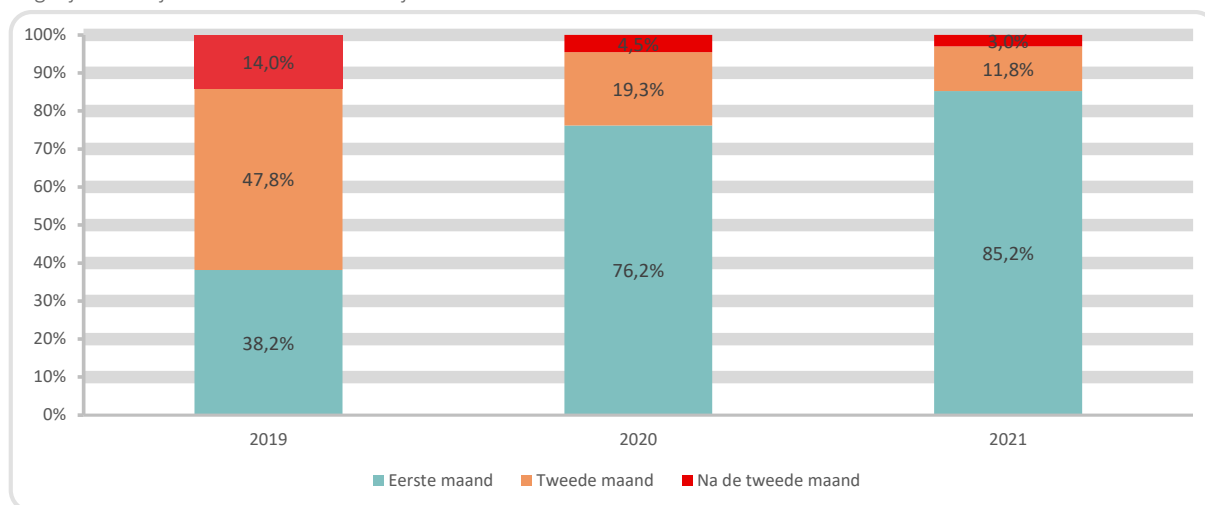
De gemiddelde daguitkering bleef nagenoeg stabiel (van 70,0 EUR in 2020 naar 70,7 EUR in 2021) omdat de (tijdelijke) maatregelen uit 2020 verlengd werden, zoals [1] het verhogen van het uitkeringspercentage voor tijdelijk werklozen van 65% naar 70%, [2] het optrekken van de minima, en [3] het toekennen van een toeslag van 5,63 EUR per dag (5,74 EUR sinds de laatste indexering) aan de werknemers van wie de tijdelijke werkloosheid het gevolg was van de coronacrisis.

Ook andere crisismaatregelen werden in 2021 verlengd. In hoofdstuk 1 komt de impact van deze maatregelen uitgebreid aan bod. Meer informatie en details betreffende de tijdelijke werkloosheid in gevolge de coronapandemie vindt u in de tweewekelijkse analytische nota die door de werkgroep Sociale Impact Covid-19 gepubliceerd wordt op hun site via deze link:

<https://socialsecurity.belgium.be/nl/sociaal-beleid-mee-vorm-geven/sociale-impact-covid-19>

Grafiek 11

Vergelijkende cijfers van de betaaltermijn

Zoals gezegd werden in 2021 veel minder personen getroffen door tijdelijke werkloosheid dan in 2020. Bovendien waren ze ook minder lang tijdelijk werkloos. Onderstaande tabel geeft voor zowel 2020 als 2021 de verdeling weer van het aantal personen die minstens 1 uitkering voor tijdelijke werkloosheid gedurende het jaar genoten, verdeeld volgens het aantal vergoede dagen tijdens het jaar.

Uit de tabel blijkt dat in 2021 iets meer dan de helft (54,6%) voor minder dan 20 dagen een uitkering tijdelijke werkloosheid kreeg, terwijl dat in 2020 maar 31,5% betrof. Meer dan 1 op 5 personen was in 2021 minder dan 5 dagen tijdelijk werkloos, tegenover 7,5% in 2020.

Tabel 17
Verdeling van de tijdelijk werklozen volgens klasse van vergoede dagen

Klasse van vergoede dagen	Aantal		%		Cumul %	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
< 5 dagen	180.889	102.793	21,1%	7,5%	21,1%	7,5%
6-12 dagen	192.460	182.792	22,4%	13,4%	43,5%	20,9%
13-19 dagen	95.215	144.583	11,1%	10,6%	54,6%	31,5%
20-26 dagen (1m)	62.151	134.729	7,2%	9,9%	61,9%	41,3%
27-52 dagen (2m)	117.738	386.579	13,7%	28,3%	75,6%	69,6%
53-78 dagen (3m)	55.780	181.679	6,5%	13,3%	82,1%	82,9%
79-104 dagen (4m)	33.983	79.936	4,0%	5,8%	86,1%	88,7%
105-130 dagen (5m)	30.061	50.880	3,5%	3,7%	89,6%	92,4%
131-156 dagen (6m)	21.551	31.300	2,5%	2,3%	92,1%	94,7%
157-182 dagen (7m)	10.134	16.559	1,2%	1,2%	93,3%	95,9%
183-208 dagen (8m)	6.733	12.207	0,8%	0,9%	94,1%	96,8%
209-234 dagen (9m)	4.871	11.883	0,6%	0,9%	94,6%	97,7%
235-260 dagen (10m)	3.278	4.038	0,4%	0,3%	95,0%	98,0%
261-286 dagen (11m)	3.994	483	0,5%	0,0%	95,5%	98,0%
287 dagen en + (>11m)	38.781	27.222	4,5%	2,0%	100,0%	100,0%
Totaal	857.619	1.367.663	100%	100%		

2.2

Volgens gewest (in fysieke eenheden)

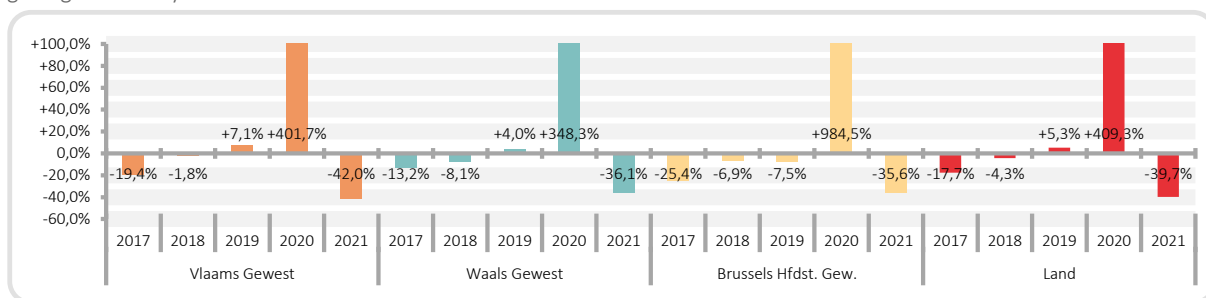
Tabel 18

Tijdelijke werkloosheid volgens gewest in fysieke eenheden

	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land
2017	58.472	33.862	4.924	97.258	100	100	100	100
2018	57.409	31.128	4.582	93.119	98	92	93	96
2019	61.493	32.359	4.237	98.089	105	96	86	101
2020	308.528	145.058	45.947	499.534	528	428	933	514
2021	179.077	92.665	29.587	301.328	306	274	601	310
Evol. 2017-2021	+ 206,3%	+ 173,7%	+ 500,9%	+ 209,8%				

Grafiek 12

Evolutie op jaarbasis van de tijdelijke werkloosheid volgens gewest in fysieke eenheden

In alle gewesten daalt het aantal tijdelijk werklozen t.o.v. 2020. De procentuele jaarlijkse daling van het aantal tijdelijk werklozen was het grootst in het Vlaams Gewest (-42,0%). Daarna volgen het Waals Gewest (-36,1%) en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (-35,6%). De zware regenval en de overstromingen in de zomer van 2021 (vooral in het Waals Gewest) zijn voor een deel verantwoordelijk voor de kleinere afname van de tijdelijk werklozen in het Waals Gewest.

De geringere daling in Brussel is vooral het gevolg van het feit dat mensen die in Brussel wonen relatief meer dan in de andere Gewesten tewerkgesteld zijn in de sectoren die ook in 2021 het hardst getroffen werden door de coronacrisis: horeca, kunstensector, toeristische sector...

2.3

Volgens gewest (in budgettaire eenheden)

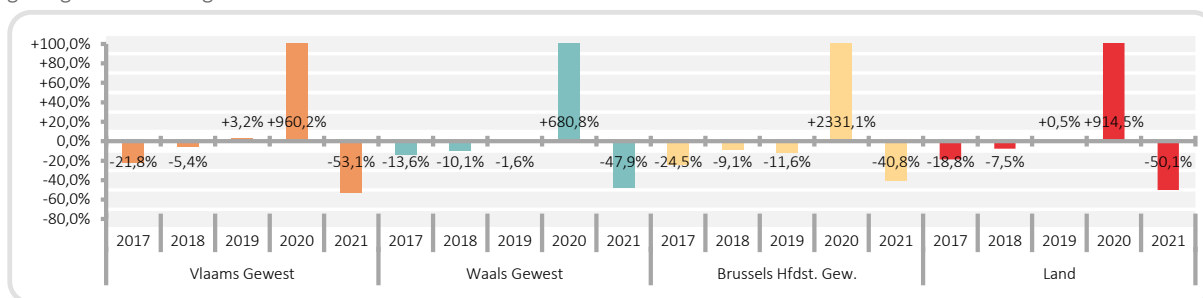
Tabel 19

Tijdelijke werkloosheid volgens gewest in budgettaire eenheden

	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land
2017	10.947	8.576	1.129	20.652	100	100	100	100
2018	10.358	7.710	1.027	19.095	95	90	91	92
2019	10.690	7.589	908	19.186	98	88	80	93
2020	113.328	59.258	22.064	194.650	1035	691	1954	943
2021	53.158	30.884	13.063	97.106	486	360	1157	470
Evol. 2017-2021	+ 385,6%	+ 260,1%	+ 1057,0%	+ 370,2%				

Grafiek 13

Evolutie op jaarbasis van de tijdelijke werkloosheid volgens gewest in budgettaire eenheden

Tijdelijk werklozen krijgen meestal maar enkele dagen per maand uitkeringen. Daarom is het nuttig om de evolutie behalve in fysieke eenheden (gemiddeld aantal betalingen per maand) ook in budgettaire eenheden (vergelijkbaar met het concept voltijdse equivalenten) weer te geven.

In vergelijking met de fysieke eenheden zijn de dalende tendensen bij de budgettaire eenheden nog meer uitgesproken.

Dat betekent dat niet alleen het aantal werknemers is afgenomen, maar ook dat zij minder dagen tijdelijke werkloosheid hebben in vergelijking met 2020.

2.4

Ratio⁴ volgens provincie

Als gevolg van de coronacrisis noteren we in december 2021 een aandeel van het aantal tijdelijk werklozen in het totaal van het aantal loontrekkende werknemers van 4,0%. Ter vergelijking: in 2020 was dat 23,6% (april); in 2019 was dat 2,1%. De hoogste ratio's treffen we aan in de provincies Henegouwen en West-Vlaanderen (respectievelijk 5,5% en 5,4%); de laagste ratio's in Luxemburg (3,0%) en Vlaams Brabant en Waals Brabant (allebei 2,9%).

Tabel 20

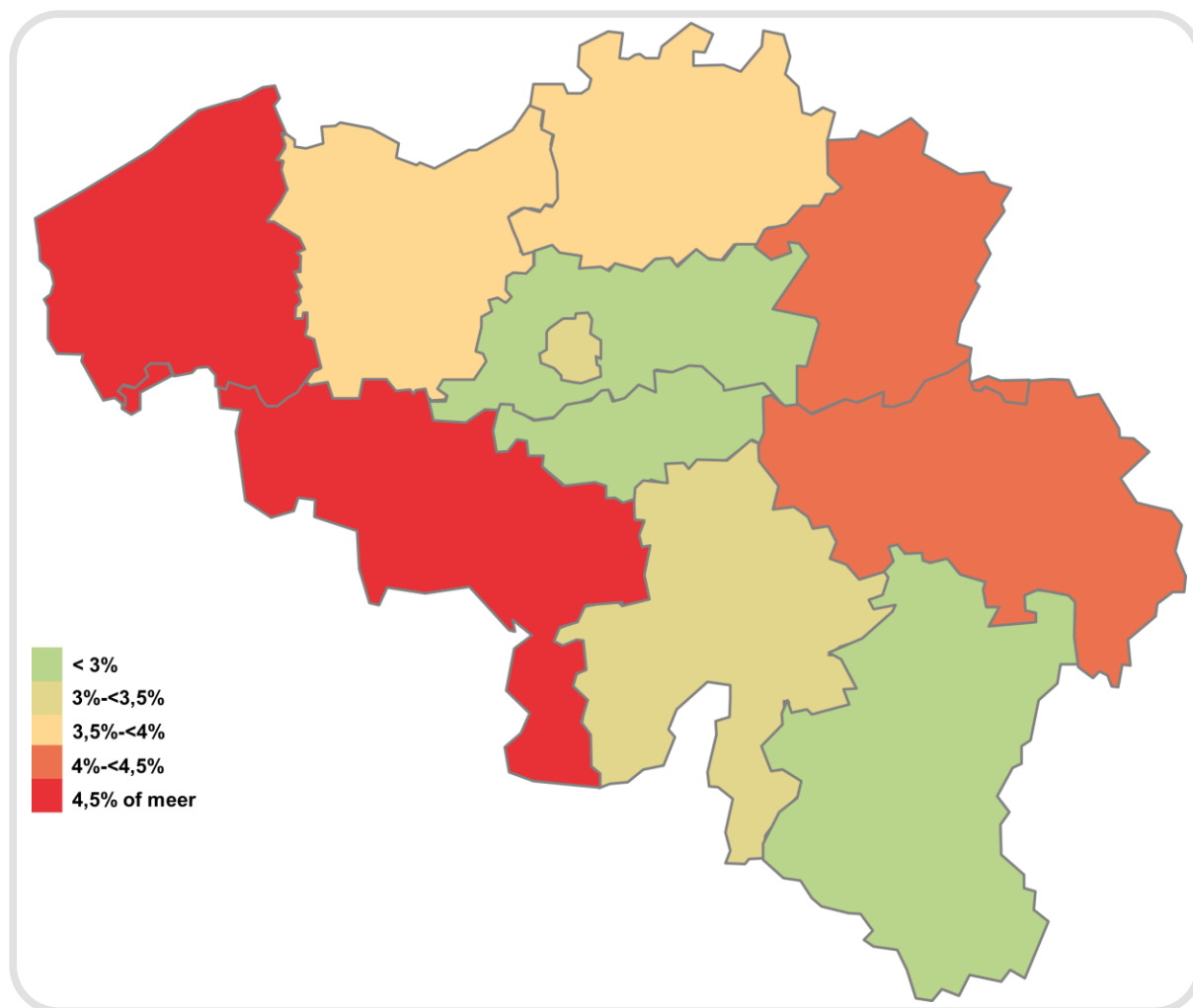
Tijdelijk werklozen ten opzichte van het aantal loontrekkende werknemers: december 2021

Provincie	Ratio
prov.Henegouwen	5,5%
prov.West-Vlaanderen	5,4%
prov.Limburg	4,4%
prov.Luik	4,1%
prov.Oost-Vlaanderen	3,9%
prov.Antwerpen	3,8%
Brussels Hoofdst.Gewest	3,4%
prov.Namen	3,4%
prov.Luxemburg	3,0%
prov.Vlaams Brabant	2,9%
prov.Waals Brabant	2,9%
Land	4,0%

⁴ Tijdelijk werklozen in december 2021 (Bron: RVA) t.o.v. loontrekkende werknemers in 2020 (bron: Eurostat)

Grafiek 14

Kaart - Tijdelijk werklozen ten opzichte van het aantal loontrekkende werknemers: december 2021

2.5

Volgens bedrijfstak (in budgettaire eenheden)

Tabel 21

Tijdelijke werkloosheid volgens bedrijfstak in budgettaire eenheden

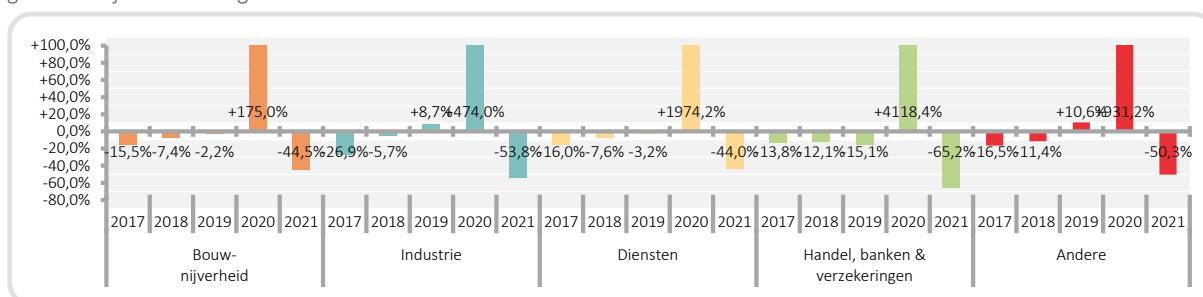
	Bouw- nijverheid	Industrie	Diensten	Handel, banken & verzekeringen	Andere	Bouw- nijverheid	Industrie	Diensten	Handel, banken & verzekeringen	Andere
2017	7.918	5.120	5.021	1.185	1.408	100	100	100	100	100
2018	7.333	4.831	4.641	1.041	1.248	93	94	92	88	89
2019	7.174	5.252	4.495	884	1.381	91	103	90	75	98
2020	19.728	30.150	93.229	37.300	14.242	249	589	1.857	3.147	1.011
2021	10.945	13.929	52.175	12.981	7.076	138	272	1.039	1.095	502
Evol. 2017- 2021	+38,2%	+172,1%	+939,2%	+995,2%	+402,4%					

In 2021 waren de coronamaatregelen meer gericht: geen volledige lockdown meer, maar maatregelen die in functie van de sector en van het verloop van de pandemie aangescherpt, dan wel versoepeld werden. We zien dan ook in alle bedrijfstakken een daling van het aantal tijdelijk werklozen. De grootste daling zien we in de sector van de Handel, banken en verzekeringen (-65,2%) en in de industrie (-53,8%).

De kleinste daling zien we in de dienstensector (-44,0%). De dienstensector bevat nl. een aantal subsectoren die wel nog hard getroffen werden door de maatregelen, zoals de cultuursector, cafés, hotels, toerisme, enz.

Grafiek 15

Evolutie op jaarbasis van de tijdelijke werkloosheid volgens bedrijfstak in budgettaire eenheden

2.6

Volgens motief (in vergoede dagen)⁵

Tabel 22

Tijdelijke werkloosheid volgens motief in aantal vergoede dagen

	Economische redenen	Slecht weer	Overmacht	Andere	waarvan schorsing bedienden	Totaal	Economische redenen	Slecht weer	Overmacht	Andere	waarvan schorsing bedienden
2017	3.773.040	1.728.197	552.471	378.117	92.663	6.431.825	100	100	100	100	100
2018	3.322.553	1.774.240	522.399	330.871	78.261	5.950.063	88	103	95	88	84
2019	3.429.132	1.779.521	501.843	301.234	70.130	6.011.730	91	103	91	80	76
2020	1.063.128	1.236.262	58.276.979	292.227	38.805	60.868.596	28	72	10.548	77	42
2021	0	1.631.384	28.335.907	242.473	0	30.209.764	0	94	5.129	64	0
Evol. 2017-2021	- 100,0%	- 5,6%	+ 5028,9%	- 35,9%	- 100,0%	+ 369,7%					

De werkgevers konden ook in 2021 elke vorm van tijdelijke werkloosheid die het gevolg was van de coronapandemie onmiddellijk als overmacht aangeven, zonder voorafgaande mededeling en goedkeuring van de RVA. Omdat we noch op basis van de aangiften, noch op basis van betaalgegevens voor deze motieven het onderscheid kunnen maken tussen tijdelijke werkloosheid als gevolg van de coronacrisis enerzijds, en tijdelijke werkloosheid als gevolg van andere redenen dan de coronacrisis (uitgezonderd medische overmacht) anderzijds, beschouwen we elke tijdelijke werkloosheid die ingediend werd omwille van niet-medische overmacht, economische redenen of schorsing bedienden vanaf maart 2020 als coronagerelateerd. Net zoals in 2020 brengen we de motieven economische redenen en schorsing bedienden statistisch onder bij overmacht.⁶

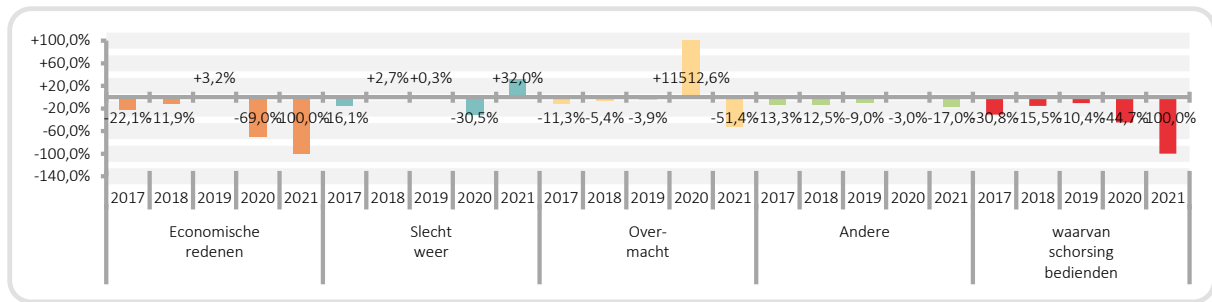
Zoals reeds eerder werd aangegeven besloot de regering om de versoepelde procedure overmacht voor tijdelijke werkloosheid corona eveneens open te stellen voor de slachtoffers van de overstromingen van juli 2021. Dankzij deze beslissing konden mensen zeer snel betaald worden. Echter, op vlak van statistische monitoring kon hierdoor geen éénduidig onderscheid gemaakt worden tussen tijdelijke werkloosheid in-gevolge corona enerzijds, en overstromingen anderzijds (zie ook hoofdstuk 8).

⁵ Voor het aantal vergoede dagen, worden in principe de gegevens ná verificatie gebruikt. Die zijn echter slechts beschikbaar met een vertraging van ongeveer 6 maanden. Voor de meest recente periode, in casu het jaar 2021, worden dan ook gegevens vóór verificatie gebruikt. Het aantal vergoede dagen vóór verificatie is steeds enigszins groter dan het aantal vergoede dagen na verificatie, zodat er voor 2021 sprake is van een lichte overschatting (vooral voor wat betreft de motieven "economische redenen", "slecht weer" en "overmacht").

⁶ In 2020 werd deze telling pas toegepast vanaf de referentemaart 2020 (en ook niet voor de referentemaand september). In 2021 geldt deze telling voor alle getelde referentemaanden, zodat we 0 gevallen voor economische redenen en schorsing bedienden bekomen.

Grafiek 16

Evolutie op jaarbasis van de tijdelijke werkloosheid volgens motief in aantal vergoede dagen

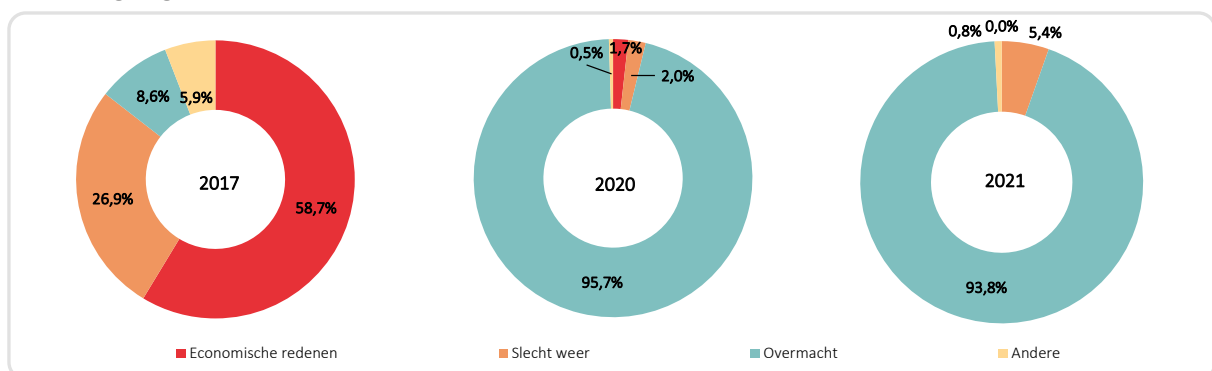

Het totaal aantal dagen tijdelijke werkloosheid omwille van slecht weer is in 2021 sterk gestegen ten opzichte van 2020 (+32,0%). Die evolutie is te wijten aan een grote stijging van zowel het aantal regendagen (+30,8%) als van het aantal vorstdagen (+60%).

Als gevolg van de coronacrisis bedraagt het aandeel van de tijdelijke werkloosheid wegens overmacht (inclusief economische redenen en schorsing bedienden) in 2021 bijna 94%.

Grafiek 17

Verhouding volgens motief

2.7

Aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven (in fysieke eenheden)

Tabel 23

Aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven

	Niet-vergoede periode in het					Niet-vergoede periode in het				
	Onthaal-ouders	onderwijs	Verloven: jeugd-vakantie	Verloven: senior-vakantie	Verloven: pleeg-zorg	Onthaal-ouders	onderwijs	Verloven: jeugd-vakantie	Verloven: senior-vakantie	Verloven: pleeg-zorg
2017	2.263	3.628	2.737	287	186	100	100	100	100	100
2018	2.008	3.498	2.879	305	160	89	96	105	106	86
2019	1.616	3.454	3.064	290	163	71	95	112	101	88
2020	1.105	2.960	2.161	161	123	49	82	79	56	66
2021	789	2.828	2.464	174	138	35	78	90	61	74
Evol. 2017-2021	- 65,1%	- 22,1%	- 10,0%	- 39,2%	- 26,0%					

De onthaalouders krijgen opvanguitkeringen als hun inkomsten dalen omwille van de afwezigheid van kinderen om redenen onafhankelijk van hun wil. Het aantal uitkeringstrekkers blijft afnemen (789 in 2021, tegenover 2.263 in 2017).

Mensen die voor onderwijsinstellingen werken, krijgen tijdens de zomervakantie een uitkering als die periode niet gedekt is door een uitgestelde bezoldiging. Hun aantal neemt sedert 2017 stelselmatig af. In vergelijking met vorig jaar daalde het gemiddeld aantal uitkeringen in 2021 met 4,5%.

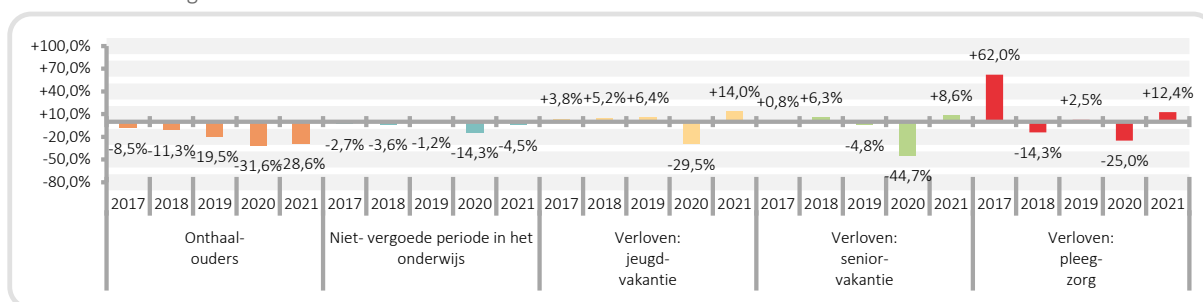
Uitkeringen die bedoeld zijn om de periodes te vergoeden die niet gedekt zijn door vakantiegeld, betreffen enerzijds de schoolverlaters (jeugdvakantie) en anderzijds de 50-plussers die opnieuw een activiteit beginnen in de privésector (seniorvakantie).

In het eerste stelsel steeg het gemiddeld aantal betalingen in 2021 met 14,0% op jaarbasis. In het tweede stelsel was er een toename met 8,6%.

Sommige werknemers ten slotte krijgen uitkeringen als ze verlof nemen om de pers(oon)en te verzorgen die in hun gezin werd(en) geplaatst (pleegzorg). Het aantal van die uitkeringstrekkers blijft zeer beperkt: gemiddeld 138 personen per maand in 2021. Hun aantal is toegenomen ten opzichte van het jaar voordien (+12,4%), maar dat beeld wordt enigszins vertekend door de kleine absolute aantallen.

Grafiek 18

Evolutie op jaarbasis van de aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven

Uitkeringsgerechtigde volledig werklozen

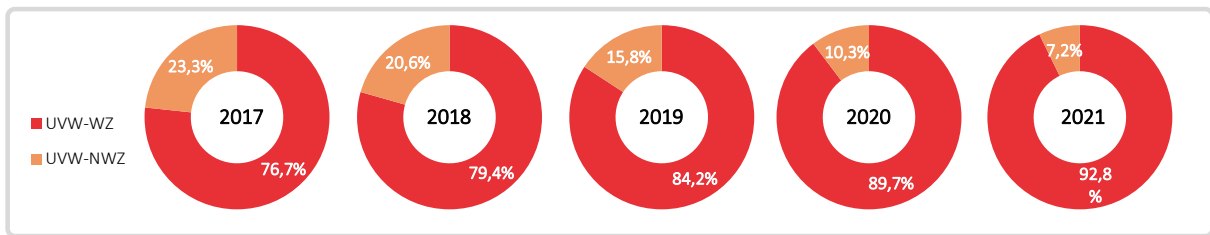
3.1

Inleiding

De uitkeringsgerechtigde volledig werklozen omvatten zowel werkzoekenden (UVW-WZ) als niet-werkzoekenden (UVW-NWZ). Onder de werkzoekenden rekenen wij de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van voltijdse arbeidsprestaties, de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van studies, de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van vrijwillig deeltijdse arbeidsprestaties, de werkzoekende uitkeringsgerechtigden binnen het stelsel voor werkloosheid met bedrijfstoeslag (SWT) en de niet-toeleidbare werkzoekenden met een beschermingsuitkering. De groep van de UVW-NWZ bestaat uit de niet-werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van vrijwillig deeltijds werk, de oudere vrijgestelde uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van voltijdse arbeidsprestaties, de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen die zijn vrijgesteld van inschrijving als werkzoekende (IWZ) omwille van mantelzorg of sociale of familiale moeilijkheden, en de SWT'ers die zijn vrijgesteld van IWZ.

Grafiek 19

Verhouding tussen UVW-WZ en UVW-NWZ

In 2017 namen de UVW-NWZ nog 23,3% van de totale werkloosheid voor hun rekening (113.590 van de 487.291 UVW). Hun aandeel blijft jaar na jaar afnemen. In 2021 gaat het om nog slechts 7,2% van het totale aantal UVW.

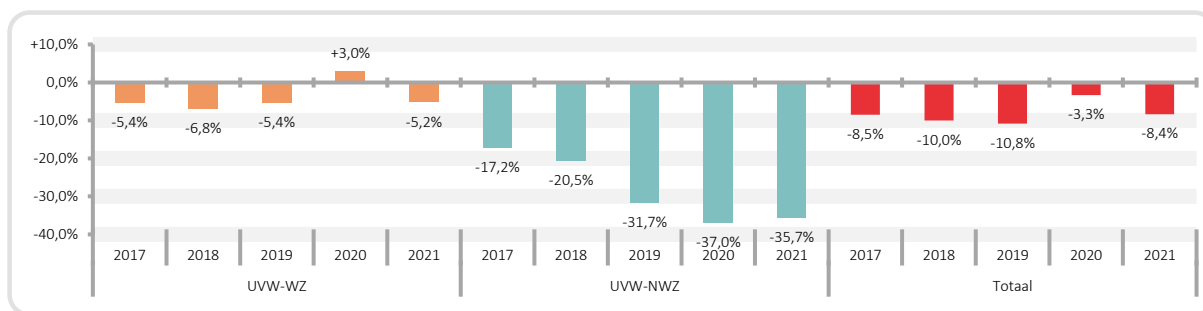
Tabel 24

Evolutie van het totale aantal UVW-WZ en UVW-NWZ

	UVW-WZ	UVW-NWZ	Totaal	UVW-WZ	UVW-NWZ	Totaal
2017	373.701	113.590	487.291	100	100	100
2018	348.221	90.256	438.477	93	79	90
2019	329.360	61.678	391.039	88	54	80
2020	339.266	38.881	378.147	91	34	78
2021	321.502	24.996	346.498	86	22	71
Evol. 2017-2021	-14,0%	-78,0%	-28,9%			

In de periode 2017-2021 zijn de werkzoekende UVW met 14% en de niet-werkzoekende UVW met 78% afgenomen. De gunstige economische conjunctuur en het effect van de aan deze periode voorafgaande reglementaire wijzigingen hebben in de voorbije vijf jaar geleid tot een daling van de UVW onder de 350.000, een afname met 28,9%.

Grafiek 20
 Evolutie op jaarbasis van het totale aantal UVW-WZ en
 UVW-NWZ

Zowel de evolutie van de UVW-WZ als die van de UVW-NWZ wordt beïnvloed door reglementaire wijzigingen wanneer die de voorwaarden om vrijgesteld te worden van IWZ verstrengen of versoepelen. Als gevolg van die bepalingen functioneren de UVW-WZ en de UVW-NWZ dan als communicerende vaten. Echter, de evolutie van de UVW-WZ (en in mindere mate van de UVW-NWZ) hangt ook in belangrijke mate af van de conjunctuur.

Het aantal UVW-NWZ is de voorbije 3 jaren zeer sterk afgenomen met percentages die jaarlijks boven de 30% uitstijgen. Dat is vooral het gevolg van de verstrengde voorwaarden inzake de toekenning van de vrijstelling van IWZ (cf. deel 8.5). Ondanks die strengere voorwaarden zien we voor de UVW-WZ, met uitzondering van 2020, eveneens dalingen op jaarbasis. Dat is vooral het gevolg van de gunstige conjunctuur en de demografische evolutie.

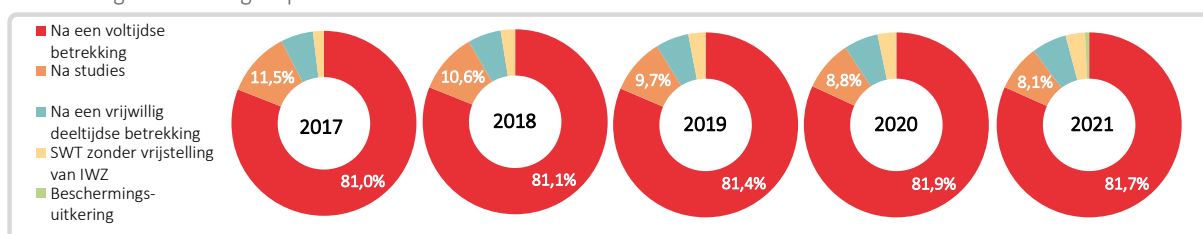
In 2020 viel het aantal werkaanbiedingen sterk terug (cf. deel 1.1.1), waardoor de UVW-WZ moeilijker konden uitstromen uit de werkloosheid. Het aantal UVW-WZ begon hierdoor opnieuw te stijgen (+3,0%). In 2021 werd evenwel opnieuw aangeknoopt met de dalende trend van vóór de coronacrisis.

Het totaal van de UVW-WZ en de UVW-NWZ daalt in 2021 op jaarbasis met 8,4% en komt daarmee op een jaargemiddelde van 346.498 fysieke eenheden, het laagste niveau sinds 1978.

3.2 Werkzoekenden

3.2.1 Volgens subgroep

Grafiek 21
Verhouding van de subgroepen van de UVW-WZ

De maatregelen van de regering om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan hebben gevolgen gehad voor de dienstverlening omdat de onthaaldiensten van de kantoren van de uitbetalingsinstellingen, van de RVA en van de diensten voor arbeidsbemiddeling moesten sluiten. Als gevolg werden bepaalde voorlopige maatregelen ingevoerd. Het gaat onder meer om de verlenging van het basisrecht op inschakelingsuitkeringen van 01.04.2020 t.e.m. 30.09.2021.

In 2021 is het aandeel werkzoekenden die toegelaten zijn tot de werkloosheid o.b.v. studies verder gedaald met 0,7 procentpunt t.o.v. 2020, en dat nadat er de voorbije vier jaar telkens een daling met 0,9 procentpunt werd genoteerd. Die dalingen werden nog beïnvloed door de beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen, maar worden sinds de coronacrisis afgeremd door de verlenging van dit recht. Hun aandeel binnen de UVW-WZ bedraagt nu nog 8,1%. Het merendeel van de UVW-WZ (81,7%) is nog steeds toegelaten op basis van voltijdse arbeidsprestaties. De aandelen van de UVW-WZ op basis van vrijwillig deeltijdse arbeidsprestaties en de werkzoekende SWT'ers bedragen ten slotte respectievelijk 6,1% en 3,4%.

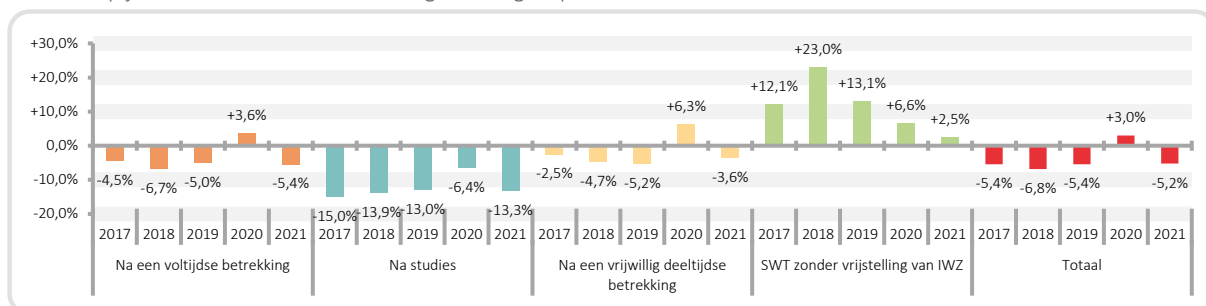
Sinds 1 oktober 2020 werd een nieuw statuut gecreëerd. Het gaat om de niet-toeleidbare werkzoekende: de werkzoekende die de bevoegde dienst voor arbeidsbemiddeling identificeert aan de hand van de internationaal erkende screeningstool ICF - International Classification of Functioning, Disability and Health - en erkent als iemand die te maken krijgt met een combinatie van psychologische, medische en sociale factoren die zijn gezondheid en/of zijn sociale of professionele integratie ernstig aantasten, waardoor hij niet in het normale economische circuit of in het kader van al dan niet bezoldigd aangepast of omkaderd werk kan werken.

Het statuut van niet-toeleidbare werkzoekende wordt toegekend voor een periode van twee jaar en is hernieuwbaar met een nieuwe evaluatie door de screeningstool ICF. In 2021 vertegenwoordigen deze niet-toeleidbare uitkeringsgerechtigde werkzoekenden die een beschermingsuitkering genieten 0,7% van de UVW-WZ.

Tabel 25
UVW-WZ volgens subgroep

	Na een voltijdse betrekking	Na studies	Na een vrijwillig deeltijdse betrekking	SWT zonder vrijstelling van IWZ	Beschermings- uitkering	Totaal	Na een voltijdse betrekking	Na studies	Na een vrijwillig deeltijdse betrekking	SWT zonder vrijstelling van IWZ	Totaal
2017	302.569	42.803	21.181	7.147	0	373.701	100	100	100	100	100
2018	282.380	36.856	20.192	8.794	0	348.221	93	86	95	123	93
2019	268.206	32.063	19.146	9.945	0	329.360	89	75	90	139	88
2020	277.744	30.024	20.359	10.603	537	339.266	92	70	96	148	91
2021	262.640	26.041	19.617	10.868	2.336	321.502	87	61	93	152	86
Evol. 2017- 2021	-13,2%	-39,2%	-7,4%	+52,1%	-	-14,0%					

Grafiek 22
Evolutie op jaarbasis van de UVW-WZ volgens subgroep

In het algemeen kunnen we stellen dat de stijging van vorig jaar bij de UVW-WZ na een voltijdse betrekking en bij de UVW-WZ na een vrijwillig deeltijdse betrekking een éénmalig fenomeen lijkt. In 2021 werd terug aangeknoopt met de tendensen van voor de gezondheidscrisis.

De dalingen bij de UVW-WZ na een voltijdse betrekking (-5,4%) en bij de UVW-WZ na een vrijwillig deeltijdse betrekking (-3,6%) zijn in 2021 opnieuw van dezelfde grootte als in de jaren vóór 2020. De stijging bij de werkzoekende SWT'ers (+2,5%) blijft op jaarbasis verder afnemen.

De daling van het aantal UVW-WZ na studies (-13,3%) is opnieuw even groot als in de jaren vóór 2020. Door de verlenging van het recht op inschakelingsuitkeringen ten gevolge van de coronacrisis, was de daling in 2020 met 6,4% minder uitgesproken.

Op vijf jaar tijd (2017-2021) is het aantal UVW-WZ met 14% afgenomen. Het aantal UVW-WZ na voltijdse arbeidsprestaties is met 13,2% afgenomen, ondanks het feit dat de toelatingsvoorwaarden voor de vrijstelling o.b.v. leeftijd of beroepsverleden strenger zijn geworden. Daardoor blijven meer 50-plussers, voor het merendeel toegelaten op basis van voltijdse arbeidsprestaties, werkzoekend (cf. deel 3.3).

De UVW-WZ na studies zijn in die periode met maar liefst met 39,2% afgenomen. Deze daling laat zich zoals verklaren door de hervormingen van dit statuut in 2012 en 2015, met name de reeds genoemde beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen.

Het aantal werkzoekende SWT'ers is sinds 2017 met 52,1% toegenomen. Die stijging is hoofdzakelijk te wijten aan het feit dat de vrijstellingsmogelijkheden in het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag de afgelopen jaren stelselmatig werden ingeperkt. Daardoor groeit het aantal werkzoekende intreders in het stelsel, ondanks het feit dat de totale instroom van SWT'ers afneemt (cf. deel 8.4). De stijging kadert ook in de algemene tendens binnen de UVW, die inhoudt dat het aandeel niet-werkzoekenden afneemt ten voordele van het aandeel werkzoekenden (cf. deel 3.1).

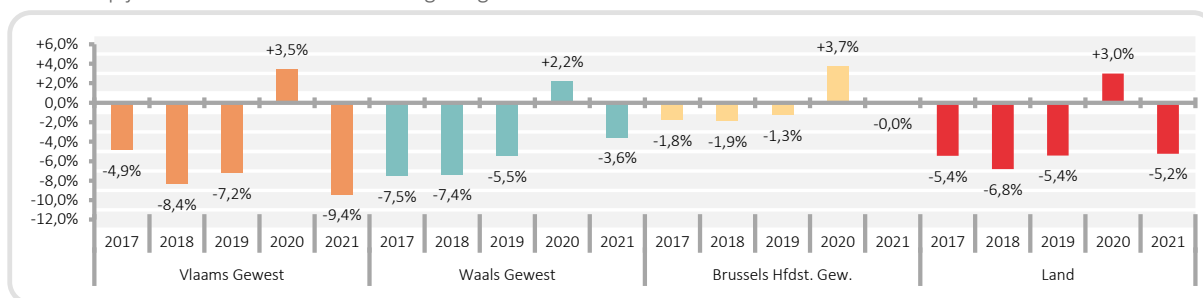
3.2.2

Volgens gewest

Tabel 26
 UVW-WZ volgens gewest

	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land
2017	154.894	153.228	65.579	373.701	100	100	100	100
2018	141.946	141.911	64.364	348.221	92	93	98	93
2019	131.718	134.109	63.533	329.360	85	88	97	88
2020	136.292	137.086	65.888	339.266	88	89	100	91
2021	123.461	132.178	65.863	321.502	80	86	100	86
Evol. 2017- 2021	- 20,3%	- 13,7%	+ 0,4%	- 14,0%				

Grafiek 23
 Evolutie op jaarbasis van de UVW-WZ volgens gewest

In het Vlaams Gewest is het aantal UVW-WZ in de periode 2017-2021 met 20,3% afgenomen. In het Waals Gewest is die daling minder uitgesproken met 13,7%. In het Brussel Hoofdstedelijk Gewest is het aantal UVW-WZ de afgelopen vijf jaar nagenoeg stabiel gebleven (+0,4%), ondanks enkele dalingen.

Op jaarbasis zien we in 2021 dezelfde tendensen. Het aantal UVW-WZ is in het Vlaams Gewest het sterkst gedaald (-9,4%). In het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kon nog niet worden aangeknoopt met de percentages van vóór 2020.

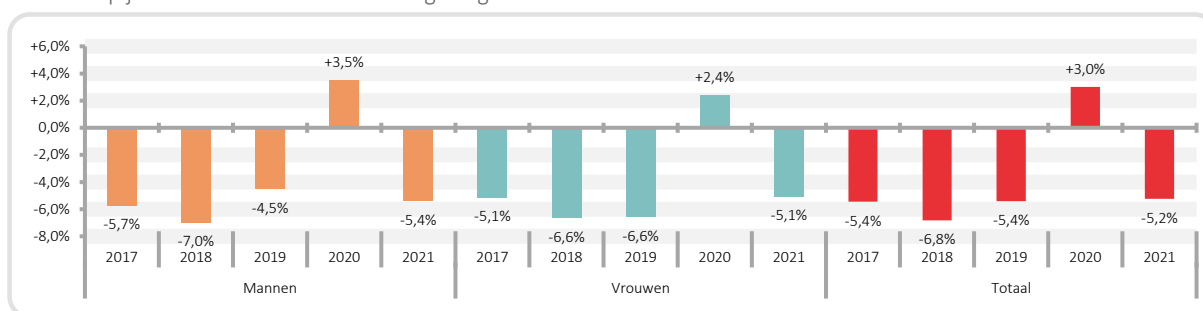
3.2.3

Volgens geslacht

Tabel 27
UWV-WZ volgens geslacht

	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
2017	205.740	167.961	373.701	100	100	100
2018	191.422	156.799	348.221	93	93	93
2019	182.834	146.526	329.360	89	87	88
2020	189.251	150.016	339.266	92	89	91
2021	179.063	142.439	321.502	87	85	86
Evol. 2017-2021	-13,0%	-15,2%	-14,0%			

Grafiek 24
Evolutie op jaarbasis van de UWV-WZ volgens geslacht

De werkloosheid kent de laatste vijf jaar bij de mannen (-13%) een gelijkaardige evolutie als bij de vrouwen (-15,2%).

Ook op jaarbasis is er weinig verschil te bespeuren. De mannen kennen in 2021 een daling van 5,4% en de vrouwen van 5,1%. Het aandeel mannen is 55,7% en dat van vrouwen 44,3%

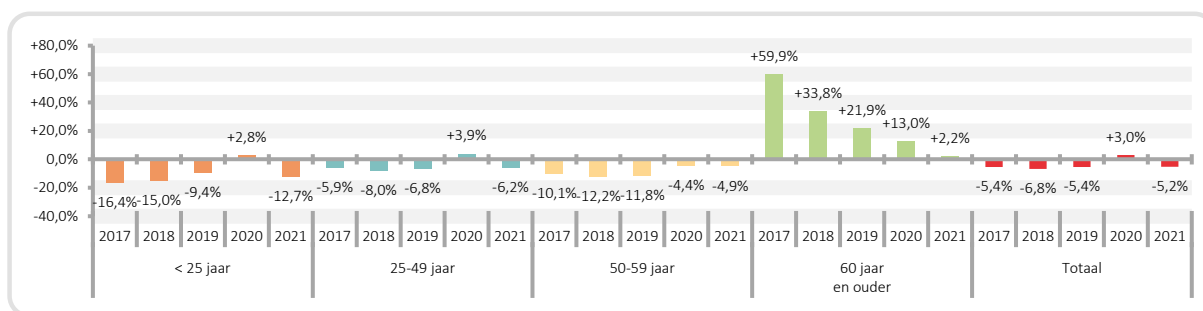
3.2.4

Volgens leeftijdsklasse

Tabel 28
UVW-WZ volgens leeftijdsklasse

	60 jaar					60 jaar				
	< 25 jaar	25-49 jaar	50-59 jaar	en ouder	Totaal	< 25 jaar	25-49 jaar	50-59 jaar	en ouder	Totaal
2017	32.213	215.468	100.271	25.748	373.701	100	100	100	100	100
2018	27.383	198.328	88.072	34.438	348.221	85	92	88	134	93
2019	24.801	184.899	77.672	41.989	329.360	77	86	77	163	88
2020	25.491	192.117	74.230	47.429	339.266	79	89	74	184	91
2021	22.260	180.227	70.566	48.449	321.502	69	84	70	188	86
Evol. 2017-2021	-30,9%	-16,4%	-29,6%	+88,2%	-14,0%					

Graphiek 25
Evolutie op jaarbasis van de UVW-WZ volgens leeftijds-
klasse

De evolutie sinds 2017 van de volledige werkloosheid verschilt sterk naargelang de leeftijdsklasse.

Bij de leeftijdsgroep onder de 25 jaar en de groep tussen 50 en 59 jaar, is het aantal UVW-WZ gedaald met om en bij de 30%. In de leeftijdsgroep van 25 tot 49 jaar zien we een kleinere maar toch nog aanzienlijke daling van 16,4%. De leeftijdsgroep 60 jaar en ouder is de afgelopen vijf jaar toegenomen met 88,2%.

De daling in de leeftijdsklassen van < 60-jarigen is hoofdzakelijk het gevolg van de gunstige economische conjunctuur. De sterkere daling van de jongerenwerkloosheid (jonger dan 25 jaar) wordt bovendien beïnvloed door de hervormingen van 2012 en 2015.

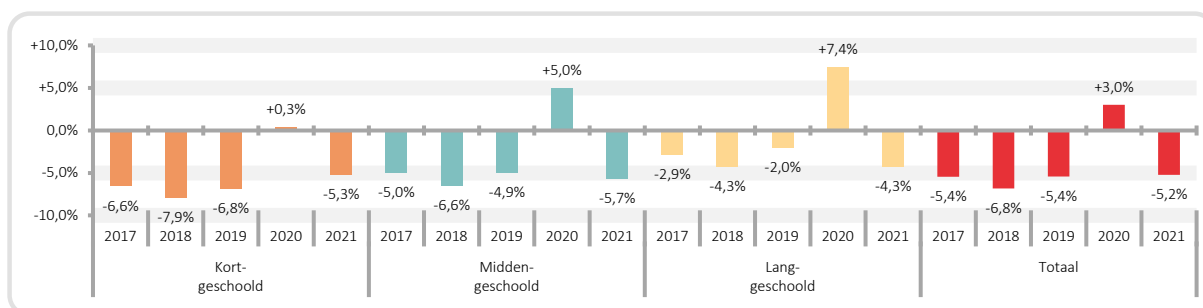
De sterke stijging bij de 60-plussers is het gevolg van het optrekken van de leeftijd vanaf welke de werklozen vrijstelling kunnen krijgen van inschrijving als werkzoekende. Vanaf 1 januari 2016 werd de leeftijd voor een vrijstelling bovendien ieder jaar met 1 jaar verhoogd, tot ze in 2020 op 65 jaar kwam te liggen. Ook het beroepsverleden op basis waarvan men een vrijstelling kan bekomen, werd overigens opgetrokken vanaf 1 januari 2015 (zie ook deel 8.5).

3.2.5 Volgens studieniveau⁷

Tabel 29
UVW-WZ volgens studieniveau

	Kort- geschoold	Midden- geschoold	Lang- geschoold	Totaal	Kort- geschoold	Midden- geschoold	Lang- geschoold	Totaal
2017	188.265	121.769	61.093	373.701	100	100	100	100
2018	173.328	113.758	58.484	348.221	92	93	96	93
2019	161.500	108.138	57.305	329.360	86	89	94	88
2020	162.065	113.536	61.563	339.266	86	93	101	91
2021	153.504	107.117	58.937	321.502	82	88	96	86
Evol. 2017- 2021	-18,5%	-12,0%	-3,5%	-14,0%				

Grafiek 26
Evolutie op jaarbasis van de UVW-WZ volgens studieniveau

In de afgelopen vijf jaar is het aantal kortgeschoolde en middengeschoolde UVW-WZ aanzienlijk gedaald (respectievelijk -18,5% en -12,0%). De daling bij de langgeschoolden is met 3,5% veel beperkter.

In 2021 is de daling van het aantal UVW-WZ op jaarbasis gelijkaardig voor de kortgeschoolden (-5,3%) en de middengeschoolden (-5,7%). Bij de langgeschoolden is deze iets beperkter (-4,3%).

⁷ De studieniveaus zijn als volgt gedefinieerd:

- Kortgeschoold: ten hoogste 2de graad van het secundair onderwijs;
- Middengeschoold: 3de graad secundair onderwijs, 4de graad secundair onderwijs, 7de specialisatiejaar, middenstandopleiding of leercontract;
- Langgeschoold: diploma hoger onderwijs.

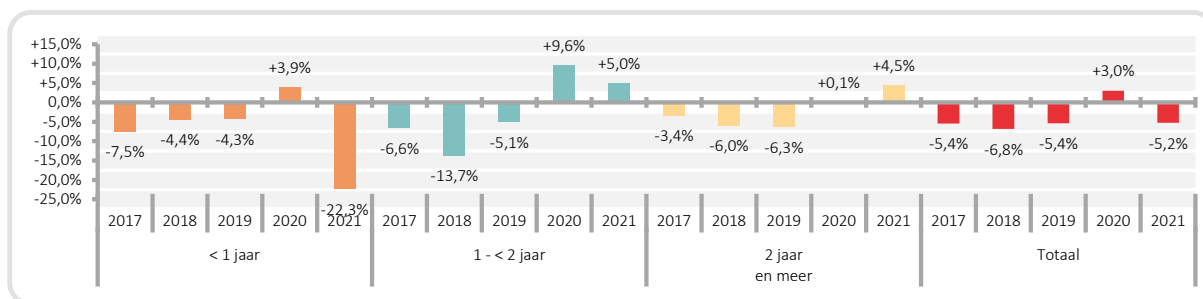
Het totaal omvat ook de UVW-WZ waarvan het scholingsniveau onbekend is.

3.2.6 Volgens werkloosheidsduur

Tabel 30
UVW-WZ volgens werkloosheidsduur

	< 1 jaar	1 - < 2 jaar	2 jaar en meer	Totaal	< 1 jaar	1 - < 2 jaar	2 jaar en meer	Totaal
2017	130.835	66.032	176.834	373.701	100	100	100	100
2018	125.035	56.969	166.217	348.221	96	86	94	93
2019	119.628	54.040	155.693	329.360	91	82	88	88
2020	124.241	59.252	155.773	339.266	95	90	88	91
2021	96.546	62.205	162.751	321.502	74	94	92	86
Evol. 2017- 2021	-26,2%	-5,8%	-8,0%	-14,0%				

Grafiek 27
Evolutie op jaarbasis van de UUV-WZ volgens werkloosheidsduur

De werklozen met een werkloosheidsduur van minder dan een jaar vormen per definitie de meest conjunctuurgevoelige groep van de drie beschouwde categorieën. Vandaar dat deze groep in de voorbije vijf jaar, grotendeels een periode van hoogconjunctuur, het sterkst gedaald is (-26,2%). De afname in de groep met een duur van 1 tot < 2 jaar werkloosheid (-5,8%) en de groep met een werkloosheidsduur van 2 jaar en meer (-8%), is veel beperkter. De werkloosheid van 2 jaar of langer kent een minder uitgesproken evolutie door het meer structurele karakter van de langdurige werkloosheid.

Uit de variaties op jaarbasis zien we dat éénmaal de zwaarste gevolgen van de coronacrisis achter de rug waren, de werklozen met een werkloosheidsduur van minder dan een jaar daar het snelst van profiteerden. Hun aantal is in 2021 met 22,3% gedaald. Dit als gevolg van de sterk gegroeide vraag naar arbeidskrachten eens de eerste pandemiegolven achter de rug waren.

De werklozen met een duur van 1 tot < 2 jaar werkloosheid (+5,0%) en van 2 jaar en meer (+4,5%) kennen voor het tweede jaar op rij een stijging van hun aantal. Zij werden voorlopig minder beïnvloed door het weer aantrekken van de arbeidsmarkt. Het doorschuifeffect van de kortdurende (< 1 jaar) naar middellange (1 - < 2 jaar) werkloosheid blijft relatief beperkt: tegenover de daling van de kortdurende werkloosheid met 27.695 eenheden, staat de veel kleinere stijging met 2.953 eenheden van de werkloosheid van middellange duur. Het doorschuifeffect van middellange naar langdurige werkloosheid (2 jaar en meer) ligt met een stijging van 6.978 eenheden in die laatste klasse gevoelig hoger, zeker gelet op de kleinere relatieve omvang van het aantal werklozen van middellange duur.

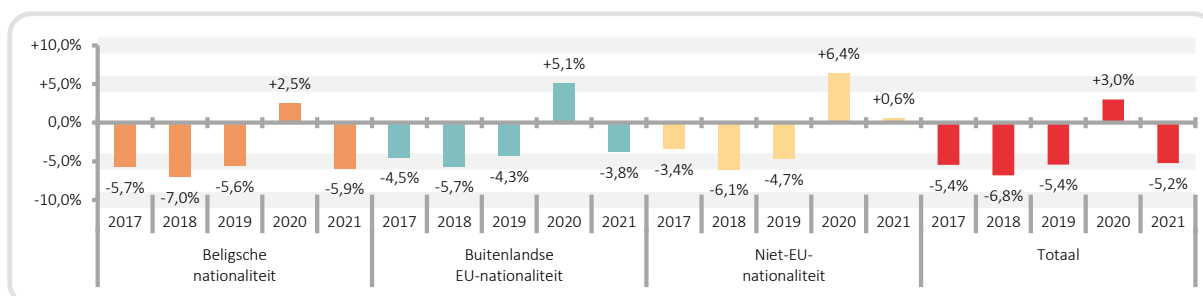
3.2.7

Volgens nationaliteit

Tabel 31
UVW-WZ volgens nationaliteit

	Belgische nationaliteit	Buitenlandse EU- nationaliteit	Niet-EU- nationaliteit	Totaal	Belgische nationaliteit	Buitenlandse EU- nationaliteit	Niet-EU- nationaliteit	Totaal
2017	313.229	34.863	25.610	373.701	100	100	100	100
2018	291.272	32.889	24.059	348.221	93	94	94	93
2019	274.964	31.463	22.933	329.360	88	90	90	88
2020	281.802	33.060	24.404	339.266	90	95	95	91
2021	265.149	31.811	24.543	321.502	85	91	96	86
Evol. 2017- 2021	-15,3%	-8,8%	-4,2%	-14,0%				

Grafiek 28
Evolutie op jaarbasis van de UUV-WZ volgens nationaliteit

In vergelijking met 2017 is het aantal werklozen met de Belgische nationaliteit in 2021 gedaald met 15,3%. Het totale aantal vreemdelingen (EU en niet-EU) is de afgelopen vijf jaar gedaald met 6,8%. Dit is het resultaat van een grotere daling bij niet-Belgische EU-onderdanen met 8,8% en een kleinere daling bij niet-EU-onderdanen met 4,2%.

Op jaarbasis werd in 2021 opnieuw aangeknoopt met dalingen in de grootteorde van vóór de coronacrisis voor wat betreft de groep van de werklozen van Belgische nationaliteit (-5,9%) en de groep van de EU-vreemdelingen (-3,8%). Bij de niet-EU-vreemdelingen is er in 2021 nog een stijging van 0,6% in vergelijking met 2020.

3.2.8

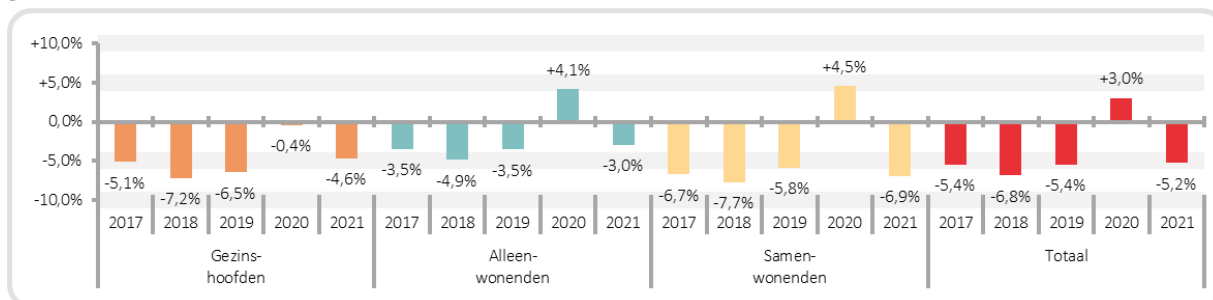
Volgens gezinscategorie en uitkeringsfase

Tabel 32
 UVW-WZ volgens gezinscategorie

	Gezins- hoofden	Alleen- wonenden	Samen- wonenden	Totaal	Gezins- hoofden	Alleen- wonenden	Samen- wonenden	Totaal
2017	107.843	94.668	171.190	373.701	100	100	100	100
2018	100.089	90.074	158.058	348.221	93	95	92	93
2019	93.631	86.891	148.838	329.360	87	92	87	88
2020	93.253	90.469	155.544	339.266	86	96	91	91
2021	88.923	87.782	144.794	321.502	82	93	85	86
Evol. 2017- 2021	- 17,5%	- 7,3%	- 15,4%	- 14,0%				

NB: het totaal omvat ook een klein aantal UVW-WZ met een andere gezinscategorie dan de drie bovenstaande meest gebruikelijke categorieën.

Grafiek 29
 Evolutie op jaarbasis van de UVW-WZ volgens gezinscategorie

In 2021 is de daling van het aantal UVW-WZ op jaarbasis terug te zien bij de alle drie de gezinscategorieën: we noteren een daling van 4,6% voor de gezinshoofden en van 3,0% voor de alleenwonenden en van 6,9% voor de samenwonenden.

In vergelijking met 2017 zien we de grootste daling bij de gezinshoofden (-17,5%) en de kleinste bij de alleenwonenden (-7,3%).

De uitkering die een werkloze krijgt, hangt behalve de gezinscategorie ook af van zijn referentieloon en zijn uitkeringsfase. Hier volgen dan ook nog twee overzichtstabellen met de evolutie van het aantal UVW-WZ volgens gezinscategorie en uitkeringsfase alsook de gemiddelde maandelijkse uitkering. Qua aantal zien we een grote stijging in 2020 en 2021 bij de eerste fase van periode 1 en dit voor alle gezinscategorieën. Dit is het resultaat van de bevriezing van de degressiviteit in het kader van de coronacrisis.

Hoewel de barema's niet zijn gedaald, zien we kleine dalingen in fasen 1.1 en 1.3 van de alleenwonenden en samenwonenden. Deze daling is dan ook te wijten aan verschuivingen in samenstelling van de groepen met betrekking tot het referentieloon.

Tabel 33
UVW-WZ volgens gezinscategorie en uitkeringsfase

		1ste periode			2de periode						forfait	totaal
		fase 1	fase 2	fase 3	fase A	fase B	fase 21	fase 22	fase 23	fase 24		
Gezinshoofden	2017	4.142	3.586	5.951	15.415	5.773	1.512	923	504	250	49.533	107.843
	2018	3.928	3.377	5.523	13.690	5.155	1.280	788	410	197	47.018	100.089
	2019	3.860	3.262	5.135	12.150	4.584	1.088	664	369	184	44.328	93.631
	2020	7.423	3.292	5.011	11.382	4.402	995	625	325	164	43.105	93.253
	2021	13.377	2.634	3.518	9.666	3.547	770	522	251	116	39.125	88.923
Evol. 2017 - 2021		+222,9%	-26,5%	-40,9%	-37,3%	-38,6%	-49,1%	-43,5%	-50,1%	-53,4%	-21,0%	-17,5%
Evol. 2020 - 2021		+80,2%	-20,0%	-29,8%	-15,1%	-19,4%	-22,6%	-16,5%	-22,6%	-29,0%	-9,2%	-4,6%
Alleenwonenden	2017	4.921	4.093	6.464	22.060	5.772	1.500	924	552	261	36.421	94.668
	2018	4.756	3.958	6.204	20.733	5.375	1.341	829	464	235	35.329	90.074
	2019	5.011	4.029	5.995	19.526	5.049	1.190	742	425	212	34.708	86.891
	2020	9.904	4.025	5.899	18.802	4.978	1.176	680	414	208	34.597	90.469
	2021	17.275	2.969	3.881	16.281	3.986	969	588	353	186	32.002	87.782
Evol. 2017 - 2021		+251,1%	-27,5%	-40,0%	-26,2%	-30,9%	-35,4%	-36,4%	-36,2%	-28,9%	-12,1%	-7,3%
Evol. 2020 - 2021		+74,4%	-26,2%	-34,2%	-13,4%	-19,9%	-17,6%	-13,6%	-14,8%	-10,7%	-7,5%	-3,0%
Samenwonenden	2017	16.854	12.676	18.262	27.316	10.785	2.137	1.078	594	381	52.335	171.190
	2018	16.065	12.044	17.080	24.802	9.612	1.984	977	522	321	47.783	158.058
	2019	16.271	11.821	16.187	22.906	8.789	1.674	870	465	280	43.852	148.838
	2020	29.977	10.973	14.845	21.800	8.224	1.524	770	435	276	40.653	155.545
	2021	45.471	6.755	8.127	18.621	5.151	1.039	557	312	209	33.362	144.794
Evol. 2017 - 2021		+169,8%	-46,7%	-55,5%	-31,8%	-52,2%	-51,4%	-48,3%	-47,4%	-45,2%	-36,3%	-15,4%
Evol. 2020 - 2021		+51,7%	-38,4%	-45,3%	-14,6%	-37,4%	-31,9%	-27,7%	-28,2%	-24,2%	-17,9%	-6,9%

Tabel 34
Gemiddelde uitkering volgens gezinscategorie en uitkeringsfase

		1ste periode			2de periode						forfait	totaal
		fase 1	fase 2	fase 3	fase A	fase B	fase 21	fase 22	fase 23	fase 24		
Gezinshoofden	2017	1.377,6	1.319,0	1.288,5	1.281,3	1.253,9	1.257,2	1.246,8	1.232,0	1.218,2	1.205,1	1.239,2
	2018	1.418,7	1.360,6	1.328,6	1.319,7	1.292,0	1.293,6	1.281,8	1.265,8	1.255,7	1.255,2	1.285,5
	2019	1.455,0	1.397,2	1.363,8	1.350,8	1.325,8	1.324,5	1.311,6	1.298,4	1.296,1	1.294,4	1.323,6
	2020	1.505,3	1.433,2	1.401,7	1.393,5	1.369,7	1.367,5	1.352,6	1.342,9	1.345,3	1.343,1	1.380,5
	2021	1.514,8	1.475,8	1.427,6	1.431,4	1.406,7	1.399,8	1.391,5	1.390,1	1.390,9	1.390,2	1.426,6
Evol. 2017 - 2021		+10,0%	+11,9%	+10,8%	+11,7%	+12,2%	+11,3%	+11,6%	+12,8%	+14,2%	+15,4%	+15,1%
Evol. 2020 - 2021		+0,6%	+3,0%	+1,9%	+2,7%	+2,7%	+2,4%	+2,9%	+3,5%	+3,4%	+3,5%	+3,3%
Alleenwonenden	2017	1.379,0	1.293,8	1.251,1	1.139,3	1.106,5	1.100,4	1.079,0	1.055,2	1.030,2	1.007,5	1.082,9
	2018	1.412,1	1.323,6	1.275,9	1.165,3	1.131,4	1.125,8	1.103,3	1.076,0	1.052,3	1.039,3	1.113,7
	2019	1.441,2	1.350,6	1.302,6	1.185,7	1.152,9	1.145,8	1.123,8	1.097,5	1.069,9	1.065,9	1.141,5
	2020	1.477,2	1.377,4	1.326,3	1.217,1	1.182,3	1.173,9	1.153,3	1.126,3	1.098,0	1.101,7	1.190,5
	2021	1.471,4	1.392,2	1.324,0	1.251,2	1.197,6	1.190,9	1.171,4	1.144,4	1.128,7	1.134,6	1.234,9
Evol. 2017 - 2021		+6,7%	+7,6%	+5,8%	+9,8%	+8,2%	+8,2%	+8,6%	+8,5%	+9,6%	+12,6%	+14,0%
Evol. 2020 - 2021		-0,4%	+1,1%	-0,2%	+2,8%	+1,3%	+1,4%	+1,6%	+1,6%	+2,8%	+3,0%	+3,7%
Samenwonenden	2017	1.402,9	1.309,4	1.261,4	965,8	830,0	788,9	729,2	669,9	604,7	552,5	863,7
	2018	1.434,3	1.338,1	1.285,3	976,2	844,9	805,4	745,7	682,7	616,7	566,7	895,0
	2019	1.464,5	1.364,7	1.310,6	980,3	860,4	817,4	758,1	691,9	625,5	580,5	926,6
	2020	1.501,6	1.388,9	1.329,4	1.000,2	883,2	836,1	773,2	708,8	638,9	600,8	998,5
	2021	1.495,1	1.397,3	1.312,0	1.063,7	893,6	841,1	780,3	714,9	650,0	616,2	1.066,4
Evol. 2017 - 2021		+6,6%	+6,7%	+4,0%	+10,1%	+7,7%	+6,6%	+7,0%	+6,7%	+7,5%	+11,5%	+23,5%
Evol. 2020 - 2021		-0,4%	+0,6%	-1,3%	+6,3%	+1,2%	+0,6%	+0,9%	+0,9%	+1,7%	+2,6%	+6,8%

3.2.9

Volgens eventuele arbeidsongeschiktheid

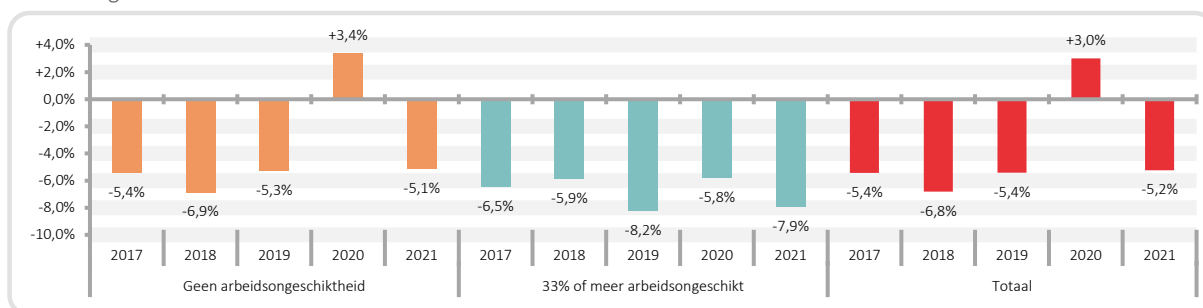
Tabel 35

UVW-WZ volgens eventuele arbeidsongeschiktheid

	Geen arbeids- ongeschiktheid	33% of meer arbeids- ongeschikt	Totaal	Geen arbeids- ongeschiktheid	33% of meer arbeids- ongeschikt	Totaal
2017	357.948	15.753	373.701	100	100	100
2018	333.390	14.830	348.221	93	94	93
2019	315.752	13.609	329.360	88	86	88
2020	326.444	12.823	339.266	91	81	91
2021	309.698	11.804	321.502	87	75	86
Evol. 2017-2021	-13,5%	-25,1%	-14,0%			

Grafiek 30

Evolutie op jaarbasis van de UVW-WZ volgens eventuele arbeidsongeschiktheid

Sinds het jaar 2017 zien we een daling van de UVW-WZ zonder arbeidsongeschiktheid met 13,5%. Het aantal UVW-WZ met minstens 33% arbeidsongeschiktheid is de voorbije vijf jaar met een kwart gedaald. Die evolutie wordt voor een groot deel beïnvloed door het feit dat sinds 1 november 2012 de procedure voor de activering van het zoekgedrag naar werk is uitgebreid tot de rechthebbenden op werkloosheidsuitkeringen die een arbeidsongeschiktheid van minstens 33% hebben. Die reglementaire wijziging bracht een daling met zich mee van het aantal aanvragen tot erkenning van gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid, die het vroeger mogelijk maakte om te worden vrijgesteld van die procedure.

Uit de grafiek met de variaties op jaarbasis blijkt dat de daling van het aantal UVW-WZ met minstens 33% arbeidsongeschiktheid niet of nauwelijks vertraagd werd door de pandemie

3.3

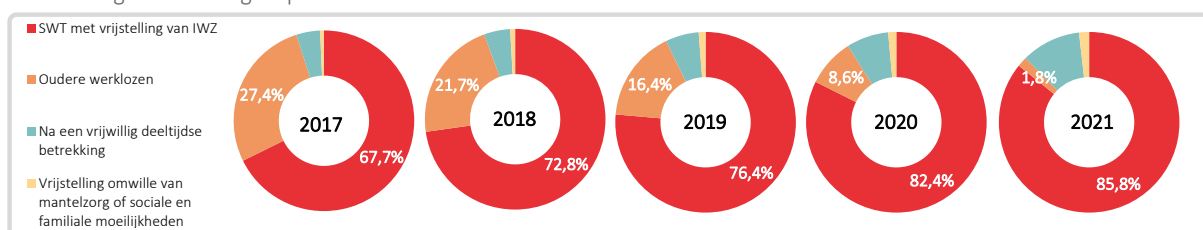
Niet-werkzoekenden

3.3.1

Volgens subgroep

Grafiek 31

Verhouding van de subgroepen van de UVW-NWZ

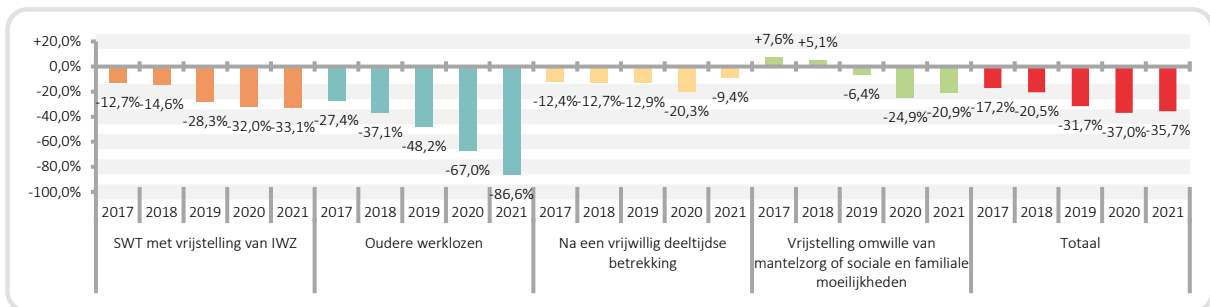

De niet-werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-NWZ) bestaan voor een steeds groter deel uit SWT'ers met vrijstelling van inschrijving als werkzoekende. Hun aandeel neemt jaar na jaar toe en vertegenwoordigt in 2021 reeds 85,8% van de UVW-NWZ. De omgekeerde evolutie is te zien bij de vrijgestelde oudere werklozen na voltijdse arbeidsprestaties met in 2021 nog een aandeel van slechts 1,8%, tegenover 27,4% in 2017. De UVW-NWZ na een vrijwillig deeltijdse betrekking en mantelzorgers vertegenwoordigen respectievelijk 10,6% en 1,8% van het totale aantal UVW-NWZ in 2021.

Tabel 36
 UVW-NWZ volgens subgroep

	SWT met vrijstelling van IWZ	Oudere werklozen	Na een vrijwillig deeltijdse betrekking	Vrijstelling omwille van mantelzorg of sociale en familiale moeilijkheden	Totaal	SWT met vrijstelling van IWZ	Oudere werklozen	Na een vrijwillig deeltijdse betrekking	Vrijstelling omwille van mantelzorg of sociale en familiale moeilijkheden	Totaal
2017	76.904	31.077	4.838	771	113.590	100	100	100	100	100
2018	65.680	19.542	4.224	810	90.256	85	63	87	105	79
2019	47.113	10.127	3.680	758	61.678	61	33	76	98	54
2020	32.033	3.345	2.933	570	38.881	42	11	61	74	34
2021	21.442	448	2.657	450	24.996	28	1	55	58	22
Evol. 2017- 2021	- 72,1%	- 98,6%	- 45,1%	- 41,6%	- 78,0%					

Grafiek 32
 Evolutie op jaarbasis van de UVW-NWZ volgens subgroep

In de voorbije vijf jaar is het aantal UVW-NWZ in alle subcategorieën zeer sterk afgenomen. Er zijn in 2021 nog slechts 448 oudere werklozen (-98,6%). Ook de niet werkzoekende SWT'ers zijn sterk afgenomen met 72,1%. Het aantal UVW-NWZ na een vrijwillig deeltijdse betrekking is gedaald met 45,1%.

Sinds 2017 is het aantal UVW-NWZ dat is vrijgesteld om sociale of familiale redenen of als mantelzorger, gedaald met 41,6%, wat het gevolg is van het feit dat sinds april 2015 alleen nog de vrijstelling voor mantelzorg is toegestaan.

In 2021 bedraagt de daling van het totale aantal UVW-NWZ op jaarbasis 35,7%. De grootste daling op jaarbasis doet zich voor bij de groep vrijgestelde oudere werklozen na voltijdse arbeidsprestaties (-86,6%). Hun aantal neemt versneld af ingevolge de uitstroom van werklozen die nog van overgangsmaatregelen konden genieten.

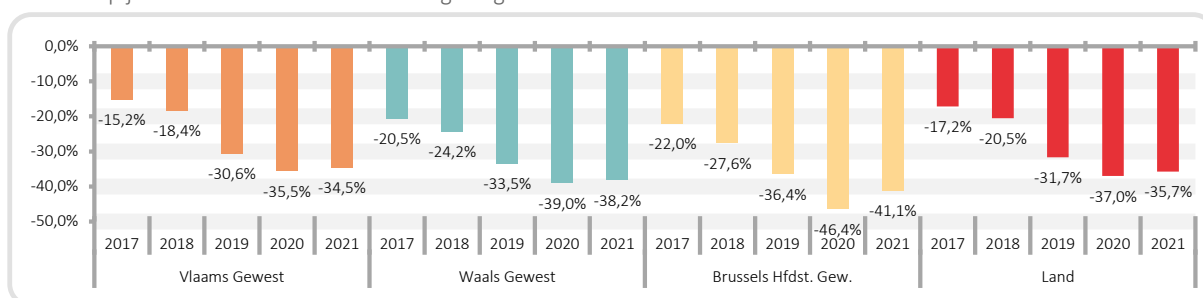
3.3.2

Volgens gewest

Tabel 37
UVW-NWZ volgens gewest

	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land
2017	75.092	31.632	6.866	113.590	100	100	100	100
2018	61.311	23.971	4.974	90.256	82	76	72	79
2019	42.570	15.945	3.163	61.678	57	50	46	54
2020	27.458	9.728	1.695	38.881	37	31	25	34
2021	17.982	6.016	997	24.996	24	19	15	22
Evol. 2017-2021	-76,1%	-81,0%	-85,5%	-78,0%				

Grafiek 33
Evolutie op jaarbasis van de Uvw-NWZ volgens gewest

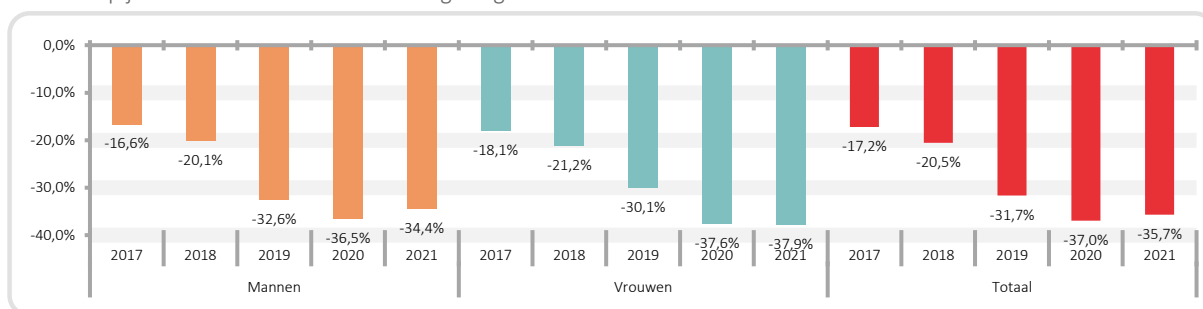
De afname van het aantal Uvw-NWZ doet zich voor in elk van de drie gewesten: op jaarbasis -34,5% in het Vlaams Gewest, -38,2% in het Waals Gewest en -41,1% in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De meerderheid van de Uvw-NWZ heeft zijn woonplaats in het Vlaams Gewest (gemiddeld per maand 17.982 fysieke eenheden in 2021, d.i. 71,9%).

3.3.3 Volgens geslacht

Tabel 38
UVW-NWZ volgens geslacht

	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
2017	70.165	43.425	113.590	100	100	100
2018	56.038	34.218	90.256	80	79	79
2019	37.753	23.926	61.678	54	55	54
2020	23.961	14.920	38.881	34	34	34
2021	15.728	9.268	24.996	22	21	22
Evol. 2017-2021	- 77,6%	- 78,7%	- 78,0%			

Grafiek 34
Evolutie op jaarbasis van de UUVW-NWZ volgens geslacht

De aanzienlijke daling op jaarbasis doet zich in 2021 zowel bij de mannelijke (-34,4%) als de vrouwelijke (-37,9%) UUVW-NWZ voor.

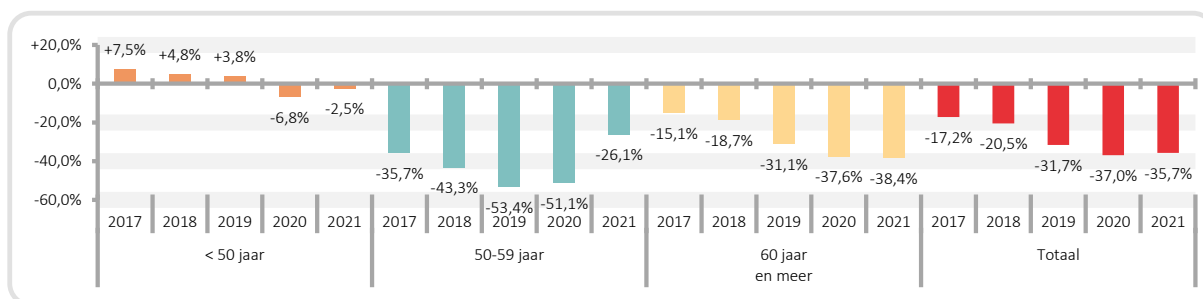
Het aandeel van de mannen binnen de UUVW-NWZ blijft beduidend hoger dan dat van de vrouwen. In 2021 bedraagt hun aandeel 62,9%, d.i. 15.728 fysieke eenheden t.o.v. 9.268 bij de vrouwen.

3.3.4 Volgens leeftijdsklasse

Tabel 39
UWV-NWZ volgens leeftijdsklasse

	< 50 jaar	50-59 jaar	60 jaar en meer	Totaal	< 50 jaar	50-59 jaar	60 jaar en meer	Totaal
2017	2.365	10.659	100.566	113.590	100	100	100	100
2018	2.480	6.048	81.729	90.256	105	57	81	79
2019	2.575	2.818	56.286	61.678	109	26	56	54
2020	2.401	1.377	35.101	38.879	102	13	35	34
2021	2.341	1.017	21.638	24.996	99	10	22	22
Evol. 2017-2021	- 1,0%	- 90,5%	- 78,5%	- 78,0%				

Grafiek 35
Evolutie op jaarbasis van de UWV-NWZ volgens leeftijdsklasse

Na drie opeenvolgende jaren van stijging, zien we in 2020 en 2021 een daling (-6,8% en -2,5%) van het aantal UWV-NWZ in de leeftijdsklasse van minder dan 50 jaar. In de andere leeftijdsklassen zet de daling van de vorige jaren zich voort. Ze is groter bij de 60 plussers (-38,4%) dan bij de leeftijdsklasse van 50-59 jaar (-26,1%). Dit is te verklaren door een aantal reglementaire wijzigingen - zowel binnen het stelsel van de oudere werklozen als binnen het stelsel voor werkloosheid met bedrijfstoelage - die geleidelijk voorzien in strengere voorwaarden voor (het bekomen van) de vrijstelling van IWZ op basis van leeftijd of beroepsverleden of binnen het stelsel voor werkloosheid met bedrijfstoelage (zie ook hoofdstuk 8).

Ondanks die hervormingen is 9,3% van de UWV-NWZ toch nog jonger dan 50 jaar. Het gaat hier uitsluitend om werkloze mantelzorgers en vrijgestelde werklozen na een vrijwillig deeltijdse betrekking.⁸

⁸ De groep vrijgestelde werklozen na een vrijwillig deeltijdse betrekking bevat immers naast de vrijstelling omwille van leeftijd of beroepsverleden ook vrijstellingen voor opleidingen, niet-bezoldigde periodes in het onderwijs en dergelijke.

3.3.5

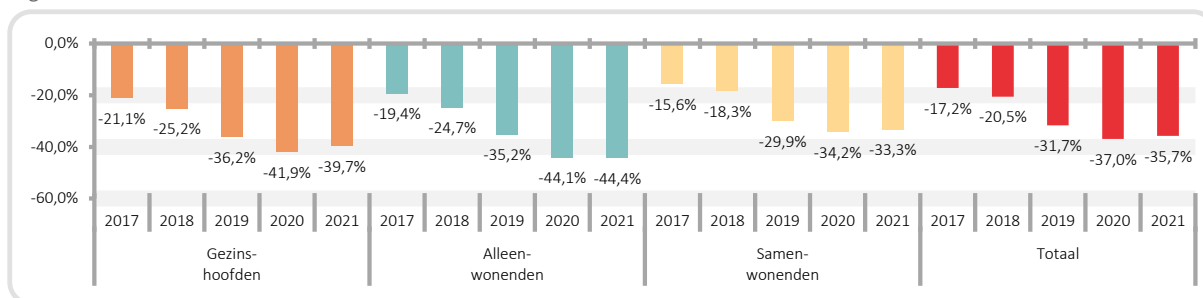
Volgens gezinscategorie

Tabel 40
UVW-NWZ volgens gezinscategorie

	Gezins- hoofden	Alleen- wonenden	Samen- wonenden	Totaal	Gezins- hoofden	Alleen- wonenden	Samen- wonenden	Totaal
2017	18.679	23.065	70.905	113.590	100	100	100	100
2018	13.970	17.360	57.927	90.256	75	75	82	79
2019	8.910	11.249	40.597	61.678	48	49	57	54
2020	5.174	6.292	26.724	38.881	28	27	38	34
2021	3.122	3.500	17.818	24.996	17	15	25	22
Evol. 2017- 2021	- 83,3%	- 84,8%	- 74,9%	- 78,0%				

NB: het totaal omvat ook een klein aantal UVW-NWZ met een andere gezinscategorie dan de drie bovenstaande meest gebruikelijke categorieën.

Grafiek 36
Evolutie op jaarbasis van de UVW-NWZ volgens gezins-
categorie

Van 2017 tot 2021 vertegenwoordigen de samenwonenden bij de UVW-NWZ de grootste groep. Hun aandeel is in die periode met 8,9 procentpunten toegenomen (respectievelijk 70.905 fysieke eenheden of 62,4% in 2017 t.o.v. 17.818 fysieke eenheden of 71,3% in 2021). De alleenwonenden vertegenwoordigen 14,0% van de UVW-NWZ in 2021, wat maakt dat hun aandeel een stuk kleiner is dan in 2017 (20,3%). Het relatief belang van de gezinshoofden is de afgelopen vijf jaar ook afgenomen (16,4% in 2017 t.o.v. 12,5% in 2021).

3.4

Specifieke thema's m.b.t. de werkloosheid

3.4.1

Evolutie van de gemiddelde uitkering

Tabel 41

Gemiddelde maandelijkse uitkering van UVW volgens subgroep (in lopende prijzen)

	2017	2018	2019	2020	2021	Evol. 2017 - 2021	Evol. 2020 - 2021
UVW-WZ	1.032,36	1.068,47	1.100,06	1.158,25	1.214,84	+17,7%	+4,9%
Na een voltijdse betrekking	1.065,65	1.098,23	1.127,95	1.189,59	1.249,91	+17,3%	+5,1%
<i>waarvan gezinshoofden</i>	1.248,34	1.293,60	1.331,43	1.388,88	1.435,30	+15,0%	+3,3%
<i>waarvan alleenwonenden</i>	1.105,48	1.133,65	1.159,13	1.207,46	1.251,93	+13,2%	+3,7%
<i>waarvan samenwonenden</i>	909,30	932,90	959,67	1.039,39	1.116,11	+22,7%	+7,4%
Na een vrijwillig deeltijdse betrekking	955,99	981,69	1.005,99	1.069,26	1.140,05	+19,3%	+6,6%
Na studies	770,82	803,20	820,67	834,58	858,38	+11,4%	+2,9%
SWT zonder vrijstelling van IWZ	1.295,43	1.321,78	1.342,02	1.373,24	1.390,61	+7,3%	+1,3%
Beschermingsuitkering	0,00	0,00	0,00	802,88	821,63	-	+2,3%
UVW-NWZ	1.220,71	1.256,77	1.283,90	1.331,12	1.355,84	+11,1%	+1,9%
Na een vrijwillig deeltijdse betrekking	932,48	953,31	993,62	1.053,58	1.160,88	+24,5%	+10,2%
Vrijgestelde ouderen	1.095,54	1.123,37	1.146,57	1.191,46	1.332,59	+21,6%	+11,8%
Vrijstelling om soc. of fam. redenen of	277,28	267,32	274,05	288,13	290,71	+4,8%	+0,9%
SWT met vrijstelling van IWZ	1.292,51	1.321,25	1.343,84	1.380,09	1.393,59	+7,8%	+1,0%

NB: de gemiddelde uitkering wordt berekend als de som van de bedragen gedeeld door het aantal budgettaire eenheden.

De gemiddelde maandelijkse uitkering in 2021 bedroeg 1.214,84 EUR bij de werkzoekenden en 1.355,84 EUR bij de niet-werkzoekenden. Er zijn echter grote verschillen naargelang het statuut en naargelang de gezinscategorie. Zo bedroeg de gemiddelde uitkering voor werkzoekende volledig werkloze gezinshoofden na een voltijdse betrekking 1.435,30 EUR, terwijl die van samenwonenden slecht 1.116,11 EUR bedroeg. De laagste gemiddelde uitkering situeert zich bij de mantelzorgers (290,71 EUR), de hoogste bij het stelsel van SWT (respectievelijk 1.390,61 EUR bij de werkzoekenden en 1.393,59 EUR bij de niet-werkzoekenden).

We stellen vast dat in 2020 en 2021 de stijging van de uitkeringen van de UVW-WZ na voltijdse arbeidsprestaties groter is dan in voorgaande jaren. Deze vaststelling kan, althans gedeeltelijk, worden verklaard door de bevrozing van de degressiviteit die werd toegepast als onderdeel van de ondersteunende maatregelen tijdens de gezondheidscrisis, alsook door de uitvoering van de welvaartsaanpassingen.

Tijdens de periode 2017-2021 steeg de gemiddelde maandelijkse uitkering zowel bij de werkzoekenden als bij de niet-werkzoekenden met respectievelijk +17,7% en +11,1%. Hierbij moet men rekening houden met het feit dat de bedragen in lopende prijzen worden uitgedrukt, m.a.w. ze zijn niet gecorrigeerd voor de inflatie. Tijdens de periode 2017-2021 stegen de uitkeringen met 5,6% ten gevolge van de inflatie. Op jaarbasis bedraagt de theoretische stijging door indexering 1,0% in 2021.

Verder beïnvloeden ook de welvaartsaanpassingen⁹ de evolutie van de gemiddelde maanduitkering.

Ten slotte is ook het gemiddelde profiel van de uitkeringsgroepen een belangrijke factor bij het berekenen van de gemiddelde uitkering. Zo betekent de daling van het aantal gerechtigden op een inschakelingsuitkering de voorbije jaren dat die groep met een relatief lagere uitkering (gemiddeld maandelijks 858,38 EUR in 2021) minder sterk doorweegt in de berekening van het algemene gemiddelde voor de UVW-WZ. Hetzelfde geldt bv. binnen de UVW-NWZ voor de vrijstellingen in het kader van mantelzorg (of sociale en familiale redenen).

⁹ Zo werden op 1 juli 2021 ingevolge de uitvoering van het Interprofessioneel Akkoord (IPA) 2021-2022 de minimumbedragen werkloosheidsuitkering voor gezinshoofden met 3,5% verhoogd.

3.4.2

Werkloosheidsgraad per entiteit

Tabel 42

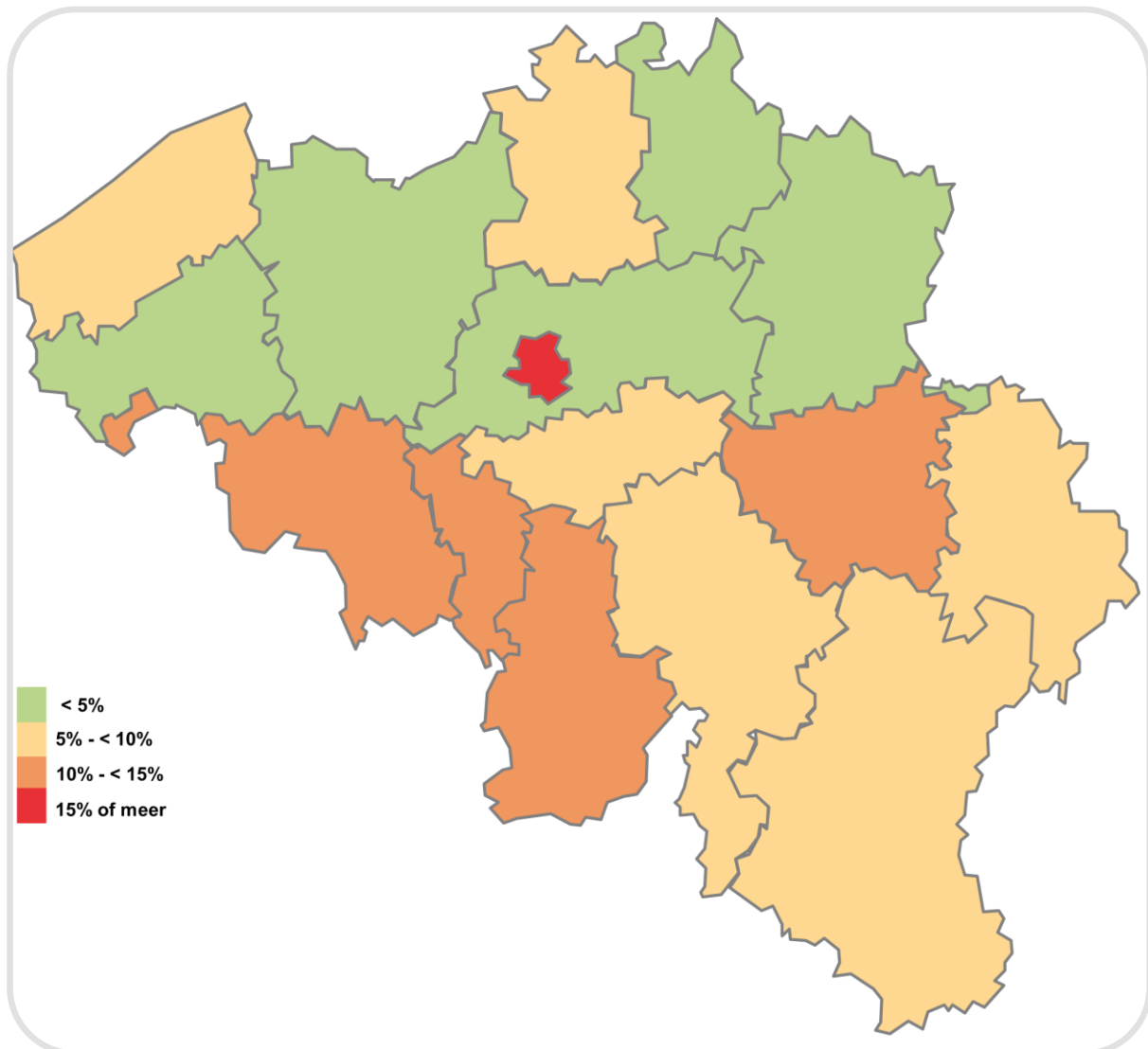
Werkloosheidsgraad per entiteit in 2017 en 2021

	2017	2021	Evol. 2017 - 2021
Kortrijk	4,1	3,3	-0,8
Leuven	4,7	4,0	-0,7
Gent	5,7	4,1	-1,6
Turnhout	5,7	4,2	-1,5
Hasselt	6,3	4,9	-1,4
Brugge	6,6	5,5	-1,1
Antwerpen	8,2	6,5	-1,7
Aarlen	8,3	7,1	-1,2
Verviers	10,2	8,5	-1,7
Nijvel	9,5	8,6	-0,9
Namen	10,9	9,5	-1,4
La Louvière	14,3	11,9	-2,4
Bergen	14,1	11,9	-2,2
Luik	14,1	11,9	-2,2
Charleroi	15,7	13,4	-2,3
Brussel	16,7	16,6	-0,1
Land	8,9	7,5	-1,4

Tabel 42 geeft de werkloosheidsgraad per entiteit weer, berekend door het aantal UVW-WZ in de maand juni van 2017 en 2021 te delen door het aantal tegen werkloosheid verzekerden op 30 juni van respectievelijk de jaren 2017 en 2020. De berekeningen werden door de RVA gemaakt op basis van RVA-gegevens over de UVW-WZ en RSZ-gegevens over de werknemers en RIZIV-gegevens over de grensarbeiders. Grafiek 37 biedt een geografische weergave van die werkloosheidsgraden.

Grafiek 37

Kaart - Werkloosheidsgraad per entiteit in 2021

De kaart laat zien dat de werkloosheidsgraden in België geografisch heel verschillend zijn. Geen enkele entiteit van het Vlaams Gewest behoort tot de groepen met een werkloosheidsgraad van 10% of meer. Die groepen omvatten enkel entiteiten van het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk gewest. Vier van de entiteiten in het Waals Gewest (Aarlen, Namen, Nijvel en Verviers) laten een werkloosheidsgraad onder de 10% noteren.

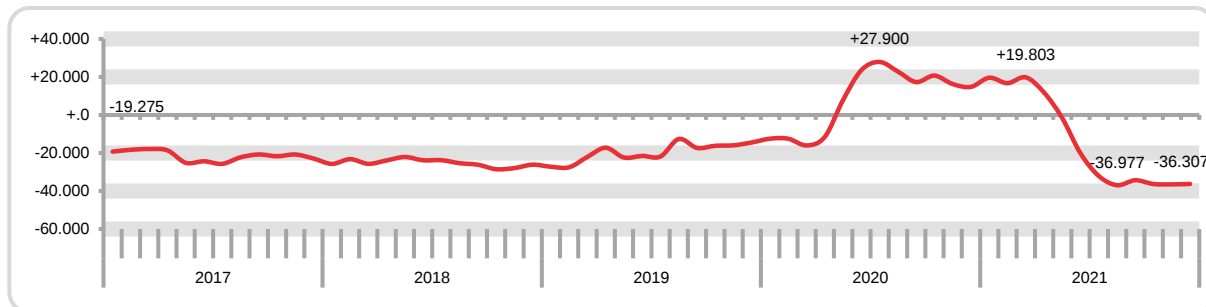
3.4.3

Evolutie van het vlottend kwartaalgemiddelde

In de periode na het klimaat van economische en financiële onzekerheid dat ontstond vanaf de schulden crisis in 2012, volgde een lange periode van gestage economische groei en bijgevolg een neerwaartse tendens van de werkloosheid. Als gevolg van de gezondheidscrisis is het bbp in 2020 sterk gedaald, drie keer meer dan tijdens de grote recessie van 2009 volgens de Nationale Bank van België. De werkloosheid reageerde vrij snel, met een stijging van 27.900 eenheden in juli 2020 (in vlottend gemiddelde over 3 maanden ten opzichte van het voorgaande jaar). Deze piek hield aan tot april 2021, waarna de trend sterk dalend is tot het einde van het jaar: in vlottende gemiddelden over 3 maanden ongeveer -36.000 eenheden.

Grafiek 38

Evolutie van het aantal UVW-WZ – verschil op jaarbasis van het vlottend kwartaalgemiddelde (maanden M, M-1, M-2)

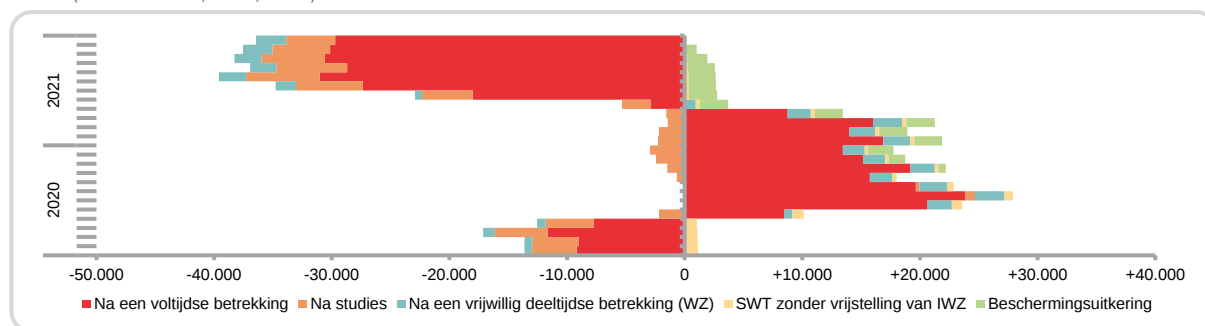

Wanneer we deze evolutie opsplitsen per subgroep voor de periodes januari 2020 tot april 2020, mei 2020 tot april 2021 en juni 2021 tot december 2021 (zie grafiek 39), stellen we vast dat de gezondheidscrisis, die een economische achteruitgang veroorzaakte, heeft geleid tot een sterke stijging van het aantal UVW-WZ na arbeid, zowel na een voltijdse als na een vrijwillige deeltijdse betrekking. Na een stijging in juli en augustus 2020, begint de subgroep van UVW-WZ na studies weer te dalen. Deze daling laat zich gedeeltelijk verklaren door het feit dat de maatregel tot beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen van 1 april 2020 tot en met 30 september 2021 gedeeltelijk werd opgeschort. Anderzijds zijn door de invoering van de beschermingsuitkering voor niet-toeleidbare werkzoekenden vanaf oktober 2020 sommige werkzoekenden van de subgroep UVW-WZ na studies naar deze nieuwe subgroep overgegaan. Het aantal WZ SWT blijft stijgen in 2020 en 2021.

Vanaf juni 2021 stellen we vast dat het economische herstel heeft geleid tot een sterke daling van het aantal UVW-WZ na arbeid, zowel na een voltijdse als na een vrijwillige deeltijdse betrekking. Het aantal UVW-WZ na studies daalt verder, maar meer uitgesproken dan in 2020.

Grafiek 39

Evolutie van het aantal UVW-WZ volgens subgroep:
 verschil op jaarbasis van het vlottend kwartaalgemiddelde (maanden M, M-1, M-2)

3.4.4

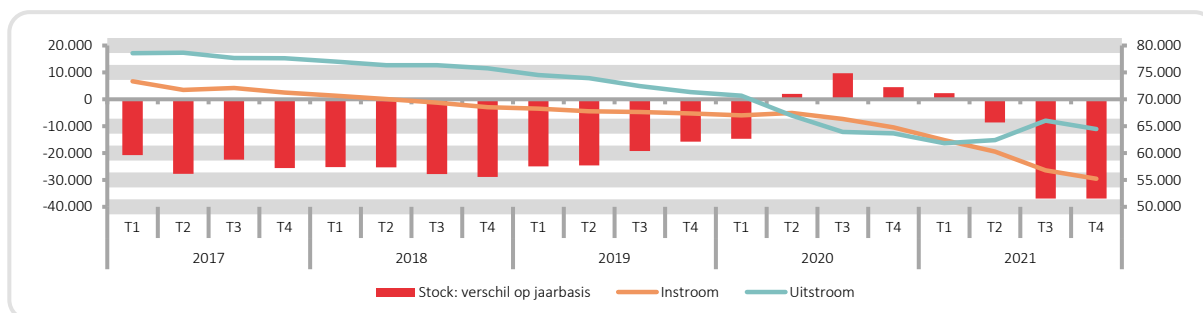
Dynamische evolutie van de UVW-WZ

3.4.4.1

Evolutie van de in- en uitstromen

Grafiek 40

Evolutie op jaarbasis van de UVW-WZ vergeleken met de in- en uitstroom

NB: De grafiek geeft de variatie op jaarbasis weer van het aantal verschillende personen in de groep van de UVW-WZ in indieningsmaanden.

Grafiek 40 vergelijkt de variatie van het aantal verschillende personen in de groep van de UVW-WZ met de evolutie van de in- en uitstromen (glijdende jaargemiddelden) in de loop van de periode 2017-2021. Een instroom wordt als dusdanig geteld indien een UVW-WZ in een trimester gedurende 1 van de 3 indieningsmaanden een betaling ontving, maar geen betaling kreeg in het daaraan voorafgaande trimester. Omgekeerd tellen we een uitstroom indien een UVW-WZ gedurende geen van de 3 indieningsmaanden van een trimester een betaling ontving, maar het daaraan voorafgaande trimester wel minstens 1 betaling kreeg. Bijgevolg stemt de stock van een trimester overeen met de som van de blijvers en de instromers, en verwijst deze dus naar de UVW-WZ die in dat trimester een betaling ontvingen.

De instroom en uitstroom evolueren in het kielzog van de economische conjunctuur, waardoor een hogere instroom meestal gepaard gaat met een lagere uitstroom en omgekeerd. Sinds 2017 worden zowel de in- als de uitstroom gekenmerkt door een gestage daling en tot 2019 is de uitstroom steeds groter dan de instroom. Van T2 2020 tot T1 2021 wordt de instroom het grootst. De toename van de UVW-WZ in deze periode is niet het gevolg van een toename van het aantal instromers, maar van een afname van het aantal uitstromers. Met andere woorden, de regeling inzake tijdelijke werkloosheid en het moratorium op faillissementen hebben het mogelijk

gemaakt om ontslagen en dus werkloosheid te voorkomen

Anderzijds hebben werklozen als gevolg van de crisis wel meer moeite gehad om werk te vinden en zijn er daardoor minder mensen uit de werkloosheid gestroomd. De stijging van de stock laat zich echter niet alleen verklaren door minder uitstroom naar werk, maar ook door minder uitstroom naar ziekte en minder uitstroom naar beroepsopleiding met vrijstelling van inschrijving als werkzoekende. Het is bij de jongeren onder de 25 jaar dat deze vertraging van de uitstroom het meest uitgesproken is.

Vanaf T2 2021 neemt de uitstroom sterk toe, terwijl de instroom verder afneemt. Als gevolg daarvan is het aantal UVW-WZ sterk gedaald. Door het economisch herstel vinden werklozen gemakkelijker werk en komen er ook minder mensen in de werkloosheid terecht.

Tabel 43
Verhouding tussen de stock, blijvers,
instroom en uitstroom in 2020 en 2021

		Stock	Blijvers	Instroom	Uitstroom	Stock T-1			Stock	Blijvers	Instroom	Uitstroom
2020	T1	371.022	297.492	73.530	62.184	359.676	2020	T1	100%	80,2%	19,8%	17,3%
	T2	363.744	307.065	56.679	63.957	371.022		T2	100%	84,4%	15,6%	17,2%
	T3	382.068	312.867	69.201	50.877	363.744		T3	100%	81,9%	18,1%	14,0%
	T4	364.163	304.499	59.664	77.569	382.068		T4	100%	83,6%	16,4%	20,3%
	Jaar	370.249	305.481	64.769	63.647	369.128		Jaar	100%	82,5%	17,5%	17,2%
2021	T1	373.311	309.258	64.053	54.905	364.163	2021	T1	100%	82,8%	17,2%	15,1%
	T2	355.157	306.951	48.206	66.360	373.311		T2	100%	86,4%	13,6%	17,8%
	T3	345.131	289.838	55.293	65.319	355.157		T3	100%	84,0%	16,0%	18,4%
	T4	327.277	273.905	53.372	71.226	345.131		T4	100%	83,7%	16,3%	20,6%
	Jaar	357.866	302.016	55.851	62.195	364.210		Jaar	100%	84,4%	15,6%	17,1%

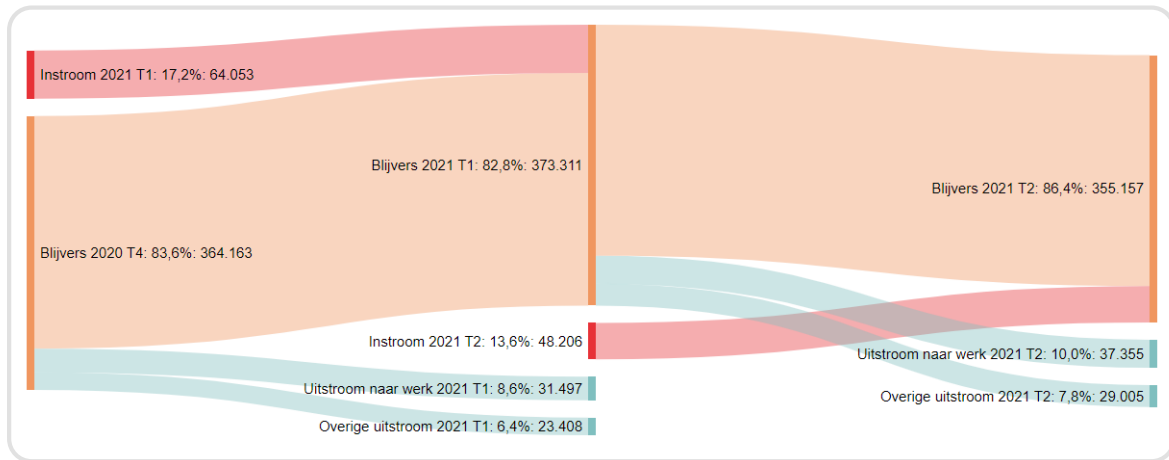
Tabel 43 geeft een beter inzicht in de onderlinge verhoudingen tussen de instroom, de uitstroom, de stock en de blijvers. De instroom, uitstroom en stock werden hierboven reeds gedefinieerd. Een blijver in een bepaald trimester is een UVW-WZ die zowel in dit trimester als in het voorgaande trimester een betaling ontving.

De verhoudingen tussen de verschillende categorieën veranderen licht tussen 2020 en 2021. De stock bestaat gemiddeld in 2020 voor iets meer dan 82% uit blijvers en voor iets minder dan 18% uit instromers.

Daarentegen bestaat in 2021 meer dan 84% van de stock uit blijvers en slechts iets minder dan 16% uit instromers. Het percentage uitstromers fluctueert in beide jaren rond 17%. In 2020 was het uitstroompercentage iets lager dan het instroompercentage. Omgekeerd ligt het uitstroompercentage in 2021 iets hoger dan het instroompercentage.

Grafiek 41

Verhoudingen tussen de in- en uitstroom en de blijvers in T4 2020 en T1 en T2 2021, en bepaling van de uitstroomrichting

Uitstroomcijfers laten ons toe de dynamiek die aan de basis ligt van evoluties in de werkloosheid beter te begrijpen. De totale uitstroom geeft echter geen informatie over de kwalitatieve aspecten van de uitstroom. Daarom is het interessant na te gaan in welke socio-economische positie de werklozen na hun uitstroom terechtkomen. Voor het bepalen van die socio-economische positie wordt gebruik gemaakt van de Dopfluxbisprocedure, een gestandaardiseerde procedure binnen de RVA-databases voor de opvolging van de socio-economische positie van uitstromers.

Voor de uitstromers (die worden bepaald op basis van betaalgegevens op indieningsmaand) bekijken we de volgende refertemaand die overeenstemt met die betaling. Daar zoeken we naar een bericht van overlijden, pensionering, tewerkstelling of ziekte in de periode vanaf de maand die voorafgaat aan de uitstroom t.e.m. de maand die op de uitstroom volgt.

Grafiek 41 toont opnieuw de onderlinge verhoudingen tussen de verschillende categorieën in het laatste trimester van 2020 en de eerste twee trimesters van 2021, maar voegt er informatie over de uitstroomrichting aan toe. Die vertelt ons dat de belangrijkste uitstroomrichting de uitstroom naar werk is: meer dan de helft van de personen die in het tweede trimester van 2021 uitstroomden, vond werk.

3.4.4.2

Kenmerken van de uitstroom naar werk

In het eerste semester 2021 stroomden gemiddeld 34.426 personen uit naar werk. Dit betekent dat de uitstroomratio in het eerste semester van 2021 9,3% bedroeg, een stagnatie ten opzichte van het eerste semester van 2020 (9,3%).

Als we het onderscheid maken volgens diverse profielkenmerken (cf. tabel 44), zien we enkele lichte verschillen in percentages ten opzichte van 2020. De meest opvallende zijn:

- werklozen met een werkloosheidsduur van minder dan één jaar: 19,3% (17,1% in 2020).
- alleenwonende werklozen: 6,8% (6,6% in 2020);
- werklozen uit het Vlaams Gewest: 12,7% (12,2% in 2020).
- werklozen uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: 5,2% (5,8% in 2020).
- werkloze mannen: 9,4% (9,1% in 2020)
- buitenlandse niet-EU-nationaliteit werklozen: 8,1% (8,5% in 2020).
- buitenlandse EU-nationaliteit werklozen: 8,2% (8,5% in 2020).

De grootorde van de uitstroom verschilt naargelang het profiel van de UVW-WZ:

- De uitstroom naar werk is voor mannen (9,4%) iets hoger dan voor vrouwen (9,3%).
- De mate van uitstroom naar werk neemt af met de leeftijd: van 16,3% bij de leeftijdsklasse < 25 jaar tot 3,7% bij de 50-plussers.
- Hetzelfde geldt voor de werkloosheidsduur: hoe langer de werkloosheid duurt, hoe lager de uitstroom naar werk: van 19,3% bij minder dan een jaar werkloosheid tot 2,7% bij een werkloosheidsduur van minstens 2 jaar.
- Een hoger opleidingsniveau bevordert de uitstroom naar werk: van 6,5% bij de kortgeschoolden tot 13,6% bij de langgeschoolden. Het verschil is in 2021 niet veranderd.
- De UVW-WZ na studies vertonen een iets hoger percentage van uitstroom naar werk (10,0%) dan de UVW-WZ na arbeidsprestaties (9,6% na een voltijdse betrekking), wat zich ongetwijfeld laat verklaren door het feit dat de groep UVW-WZ na studies meer jongeren bevat. Het verschil is in 2021 kleiner geworden. Hetzelfde hoge percentage vinden we bij de vrijwillig deeltijdse werknemers (10,1%), en het laagste bij de SWT'ers (0,1%).
- De samenwonenden (13,4%) vertonen een veel hoger uitstroombestand naar werk dan de twee andere gezinscategorieën (gezinshoofden: 4,8% en alleenwonenden: 6,8%).
- De uitstroom naar werk is het grootst in het Vlaams Gewest (12,7%), gevolgd door het Waals Gewest (7,8%) en ten slotte het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (5,2%).
- Volgens nationaliteit vertonen de Belgische UVW-WZ de grootste uitstroom naar werk (9,6%). Opmerkelijk is dat voor de vreemdelingen met een buitenlandse EU-nationaliteit (8,2%) en voor de niet-EU-vreemdelingen (8,1%) een gelijkaardig uitstroombestand naar werk wordt teruggevonden.

Tabel 44

Uitstroom naar werk van de werkzoekende uitkeringsge-
rechtigde volledig werklozen (verschillende personen) in
het eerste semester van 2021

	Gemiddelde aantal UVW-WZ in het eerste semester van 2021	Gemiddelde uitstroom naar werk in het eerste semester van 2021		Gemiddelde uitstroom naar werk in het eerste semester van 2020
		Aantal	Ratio	
Geslacht				
Mannen	204.755	19.190	9,4%	9,1%
Vrouwen	163.983	15.236	9,3%	9,5%
Leeftijdscategorie				
< 25 jaar	27.624	4.500	16,3%	16,4%
25-49 jaar	211.377	25.111	11,9%	11,7%
50 jaar of ouder	129.736	4.816	3,7%	3,6%
Werkloosheidsduur				
< 1 jaar	121.002	23.300	19,3%	17,1%
1-2 jaar	75.819	6.506	8,6%	8,4%
2 jaar of langer	171.917	4.621	2,7%	2,8%
Opleidingsniveau				
Kortgeschoold	171.879	11.155	6,5%	6,5%
Middengeschoold	125.568	13.843	11,0%	10,9%
Langgeschoold	69.005	9.383	13,6%	13,6%
Statuut				
Na een voltijdse betrekking	302.243	29.004	9,6%	9,4%
Na studies	30.710	3.084	10,0%	10,0%
Na een vrijwillig deeltijdse betrekking	22.372	2.256	10,1%	10,0%
SWT zonder vrijstelling van IWZ	11.018	14	0,1%	0,2%
Beschermingsuitkering	2.394	70	2,9%	
Gezinscategorie				
Gezinshoofden	99.126	4.756	4,8%	4,8%
Samenwonenden	172.053	23.003	13,4%	13,4%
Alleenwonenden	97.559	6.667	6,8%	6,6%
Gewest				
Vlaams Gewest	150.451	19.161	12,7%	12,2%
Waals Gewest	148.922	11.649	7,8%	7,8%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	69.365	3.617	5,2%	5,8%
Nationaliteit				
Belgische nationaliteit	305.934	29.296	9,6%	9,4%
Buitenlandse EU-nationaliteit	35.752	2.936	8,2%	8,5%
Niet-EU-nationaliteit	27.045	2.194	8,1%	8,5%
Totaal	368.737	34.426	9,3%	9,3%

Semestergemiddelden o.b.v. trimestriële gegevens.

NB: het totaal omvat ook de UVW-WZ waarvan het scholings-
niveau onbekend is.

3.4.4.3 Kenmerken van de instroom

Tabel 45

Instroom als werkzoekende uitkeringsgerechtigde
volledig werkloze (verschillende personen) in het eerste
semester van 2021 (< 65 jaar)

	Gemiddelde instroom aan UVW-WZ in het eerste semester van 2021		Gemiddeld aantal werknemers in loondienst in het eerste semester van 2021	
	Aantal	%	Aantal	%
Geslacht				
Man	30.658	54,6%	2.029.130	50,6%
Vrouw	25.472	45,4%	1.981.847	49,4%
Leeftijdsklasse				
15-24 jaar	7.560	13,5%	257.084	6,4%
25-39 jaar	26.731	47,6%	1.515.254	37,8%
40-49 jaar	11.363	20,2%	995.407	24,8%
50-64 jaar	10.452	18,6%	1 210 896	30,2%
Totaal	56.130	100%	4.010.976	100%

Bronnen: RVA (instroom) en RSZ (loontrekkende tewerkstelling – tabellen tewerkgestelde werknemers).

Semestergemiddelde o.b.v. trimestriële gegevens

Tabel 45 schetst een algemeen profiel van de nieuwe werklozen, d.i. de instroom van werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen in het eerste semester van 2021¹⁰ Gemiddeld stroomden in de loop van dit semester 56.130 personen in (< 65 jaar). Er zijn weinig verschillen op basis van geslacht vast te stellen: de mannen maken in totaal 54,6% van de instroom in de volledige werkloosheid uit en de vrouwen 45,4%, wat licht verschilt met de verhoudingen bij de loontrekkenden in de privésector.

Volgens leeftijdsklasse noteren we in vergelijking tot de arbeid in loondienst vooral voor de klasse tussen 25 en 39 jaar een oververtegenwoordiging (m.n. 47,6% van de instroom tegenover 37,8% van de arbeid in loondienst). Omgekeerd is de oudste leeftijdsklasse (50-64 jaar) verhoudingsgewijs minder talrijk in de instroom in de volledige werkloosheid dan in de arbeid in loondienst (respectievelijk 18,6% tegenover 30,2%).

¹⁰ Dit profiel is beperkt tot het eerste semester van 2021 ten einde een vergelijking mogelijk te maken met de meest recente RSZ-gegevens m.b.t. het profiel van de tewerkgestelde werknemers. Om dezelfde reden wordt een gemiddelde gemaakt van de twee trimesterwaarden om tot een semesterwaarde te komen. We hanteerden dezelfde werkwijze voor punt 3.4.4.2 over de kenmerken van de uitstroom naar werk.

3.4.5

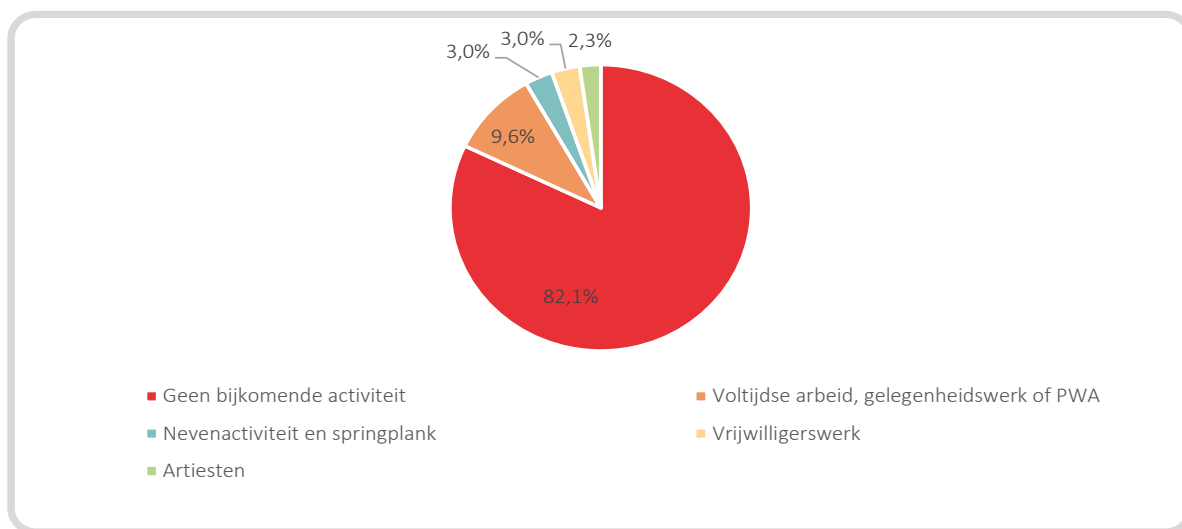
UVW-WZ met bijkomende activiteit

UVW-WZ moeten actief op zoek gaan naar werk. In bepaalde gevallen leidt dat tot tewerkstellingen van korte duur, die niet zorgen voor een uitstroom uit de werkloosheid (voltijdse arbeid, gelegenhedswerk). Daarnaast kunnen werklozen tijdens hun uitkeringsgerechtigde periode een aantal activiteiten uitvoeren, waarmee ze ervaring kunnen opdoen om hun positie op de arbeidsmarkt te versterken (nevenactiviteiten, activiteit in het kader van de maatregel ‘Springplank naar zelfstandige’, activiteiten als scheppend of vertolkend artiest, activiteiten in een PWA, of vrijwilligerswerk).¹¹

Volgens de data in grafiek 42 verrichtte in 2021¹² iets minder dan 20% van de Uvw-WZ een bijkomende activiteit. Het gaat hierbij vooral om voltijdse arbeid, gelegenhedswerk of activiteiten verricht in een PWA (9,6%). Werklozen met nevenactiviteiten (inclusief de maatregel “Springplank naar zelfstandige”) vertegenwoordigen 3,0%, en ook 3,0% van de werklozen springt af en toe in als vrijwilliger. Iets meer dan 2% van de werklozen geven artistieke activiteiten aan.

Grafiek 42

Verdeling van de Uvw-WZ volgens eventuele bijkomende activiteit

¹¹ Meer informatie hierover vindt u terug in de RVA-Spotlightpublicatie “Werkzoekende werklozen met bijkomende activiteiten in 2017” - juni 2019.

¹² Cijfers betreffen Uvw-WZ in maart 2021 die ook in februari en april 2021 minstens 1 dag werkloos waren.

3.4.6

Springplank naar zelfstandige

Het voordeel 'Springplank naar zelfstandige' -hierna 'springplank' - is een maatregel die de werkloze toelaat om tijdens zijn werkloosheidsperiode gedurende maximum twaalf maanden een nevenactiviteit als zelfstandige aan te vatten en daarbij het recht op werkloosheidsuitkeringen te behouden. Deze maatregel werd op 1 oktober 2016 ingevoerd. Werklozen mochten al langer een zelfstandig bijberoep uitoefenen met behoud van uitkeringen, maar daarop gelden meer beperkingen.

De springplank kan worden vernieuwd als de werkloze het niet heeft gekregen in de loop van de voorbije zes jaar. De activiteit moet altijd de kenmerken vertonen van een bijkomstige activiteit: het recht op werkloosheidsuitkeringen wordt geweigerd als de activiteit geen kenmerken (meer) vertoont van een bijkomstige activiteit.

Om de impact van de coronacrisis te beperken werd de periode van 12 maanden voor de springplank verlengd gedurende de maanden april-augustus 2020 en oktober 2020 – maart 2021.

In 2021 zijn er gemiddeld 6.692 betalingen verricht aan UVW-WZ met een voordeel springplank. Dit is een stijging van 32% ten opzichte van 2020. Vanaf oktober 2016 tot eind 2021 vertegenwoordigt dit 2% van de totale populatie volledig werklozen.

Tabel 46

Gemiddeld aantal betalingen verricht aan volledig werklozen ¹³ met een bijkomstige activiteit tijdens de werkloosheid (voordeel 'springplank naar zelfstandige')

	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hoofdst. Gewest	Land
2017	1.833	1.516	376	3.725
2018	2.543	2.048	526	5.116
2019	2.827	1.739	539	5.105
2020	2.914	1.666	490	5.070
2021	3.947	2.153	592	6.692
Evol. 2017-2021	+2.114	+636	+217	+2.967
	x2	x1	x1	x1
Evol. 2020-2021	+1.033	+487	+102	+1.622
	+35,5%	+29,2%	+20,8%	+32,0%
Aandeel van het totaal aantal volledig werklozen (2016-2021)				2%

¹³ Inclusief UVW-NWZ en werklozen met een geactiveerde uitkering wegens het volgen van een opleiding. In het JV 2017 werden enkel de UVW-WZ opgenomen, vandaar de afwijkende cijfers voor 2016 en 2017.

3.4.7 Sancties

Tabel 47 bevat een overzicht van de sancties voor werklozen, die werden geregistreerd bij de RVA. In het kader van de Zesde Staatshervorming werd de beslissingsbevoegdheid inzake sommige sancties geregionaliseerd, bv. de sancties die verband houden met het geheel aan procedures voor de opvolging van het actieve zoekgedrag bij de werklozen (de actieve beschikbaarheid)¹⁴. Daarnaast werden ook de sancties die betrekking hebben op de passieve beschikbaarheid (werkweigering e.d.) overgeheveld naar de gewesten. De gewesten dienen de RVA op de hoogte te brengen van hun beslissingen zodat de RVA de informatie kan verwerken in de dossiers. Dat gebeurt via elektronische fluxen. De gegevens met betrekking tot de geregionaliseerde sancties betreffen dus sancties die door de RVA werden behandeld op het vlak van de gevolgen ervan op de betaling van de werkloosheidsuitkeringen. De sancties in verband met werkverlating en ontslag om billijke redenen (vrijwillige werkloosheid) en de administratieve sancties (bv. zwartwerk, gezinssituatie) bleven op het federale niveau behouden.

Op *federaal* niveau stellen we op jaarbasis een daling met 4,8% vast van het aantal sancties wegens vrijwillige werkloosheid. De daling is groter bij de verwittigingen (-5,8%) dan bij de andere (-4,7%). Het aantal sancties en verwittigingen voor administratieve inbreuken is gestegen met 36,2%. Die stijging is vooral als gevolg van onjuiste, onvolledige of laat-tijdige verklaringen (+63,7%).

Bij de *geregionaliseerde* sancties zien we een daling van het aantal sancties met betrekking tot de passieve beschikbaarheid (-13,1%), die toe te schrijven is aan een afname van de sancties (-9,3%) en van de verwittigingen (-39,2%). In 2021 tellen we nog 32 uitsluitingen tot herinschrijving (-97,5%). Bij de sancties met betrekking tot de actieve beschikbaarheid zien we opnieuw een zeer sterke daling ten opzichte van vorig jaar (-74,7%).

Deze afname is zowel toe te schrijven aan de daling van het aantal verwittigingen (-71,8%) als de daling

van het aantal sancties (-82,7%). Het aantal negatieve evaluaties voor jongeren in beroepsinschakelingstijd daarentegen is gestegen met 29,6%. Voor 2021 moet men, net als voor 2020, rekening houden met de gezondheids crisis in verband met COVID-19, waardoor de eisen inzake het zoeken naar werk moesten worden aangepast aan de moeilijke context van de arbeidsmarkt. We moeten ook voorzichtig zijn bij de interpretatie van deze gegevens en rekening houden met meerdere factoren zoals de evolutie van het aantal werklozen, de tijd die nodig is voor het ten laste nemen van die nieuwe materies door de gewestelijke diensten, het feit dat het federale normatieve kader betreffende de controle van de actieve beschikbaarheid geen sancties voorziet maar wel verwittigingen bij de eerste negatieve evaluaties, en vooral de autonomie die gegeven wordt aan de gewesten door dat nieuwe federale normatieve kader. Dat federaal kader legt de algemene principes vast van de controle. De gewesten mogen evenwel de modaliteiten ervan bepalen, wat kan leiden tot een verschillende aanpak en andere procedures in de gewesten, wat zich weerspiegelt in de cijfers. De betrokkenheid bij de controle van de consulenten belast met de begeleiding van de werklozen kan groter of minder groot zijn. Sommige verschillen kunnen ook worden verklaard door het feit dat de voorafgaande verwittigingen die worden gegeven in het kader van het begeleidingsproces of in een eerdere fase van het controleproces niet als verwittigingen geteld worden aangezien ze niet voorzien zijn in het federaal kader en niet dezelfde juridische gevolgen hebben. Ze worden in ieder geval in tabel 48 opgenomen als voorafgaande verwittigingen met de bedoeling een volledig beeld te geven van de beslissingen van de gewestinstellingen. Gedetailleerdere informatie behoort toe aan de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling.

¹⁴ Die bevoegdheid werd in 2017 operationeel overgedragen naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In 2016 voerde de RVA die activiteit binnen de entiteit Brussel nog uit voor rekening van Actiris.

Tabel 47
Bij de RVA geregistreerde sancties voor werklozen
in 2020 en 2021

	2020	2021	Evol. 2020 2021
Federale bevoegdheid			
Vrijwillige werkloosheid: sancties	16.694	15.909	-4,7%
Afdanking om billijke redenen	3.398	2.924	-13,9%
Werkverlating	13.030	12.643	-3,0%
Zich niet aanmelden op het werkloosheidskantoor	266	342	+28,6%
Vrijwillige werkloosheid: verwittigingen	1.691	1.593	-5,8%
Vrijwillige werkloosheid: sancties + verwittigingen	18.385	17.502	-4,8%
Administratieve inbreuken: sancties	8.426	11.130	+32,1%
Onjuiste, onvolledige of laattijdige verklaring	4.108	6.724	+63,7%
Onrechtmatige stempel, misbruik controlekaart	4.275	4.259	-0,4%
Opmaken van onjuiste stukken, vals stempelmerk	43	147	+241,9%
Administratieve inbreuken: verwittigingen	9.509	13.295	+39,8%
Administratieve inbreuken: sancties + verwittigingen	17.935	24.425	+36,2%
Regionale bevoegdheid sedert 2016 (2017 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest)			
Passieve beschikbaarheid: sancties	8.065	7.312	-9,3%
Werkweigering	171	259	+51,5%
Afdanking, stopzetting of weigering van een beroepsopleiding	419	445	+6,2%
Zich niet aanmelden bij een werkgever	364	471	+29,4%
Zich niet aanmelden bij het plaatsingsdienst, of dienst beroepsopleiding	6.703	5.773	-13,9%
Weigering deelname aan, stopzetting of mislukking van een inschakelingsparcours	372	323	-13,2%
Weigering outplacement of weigering inschrijving in een tewerkstellingscel	36	41	+13,9%
Passieve beschikbaarheid: verwittigingen	1.180	718	-39,2%
Passieve beschikbaarheid: sancties + verwittigingen	9.245	8.030	-13,1%
Uitsluiting (tot herinschrijving)	1.294	32	-97,5%
Uitsluiting door de gewesten ingeval van onbeschikbaarheid of schrapping als werkzoekende	1.231	24	-98,1%
Uitsluiting door de RVA ingeval van onbeschikbaarheid of niet ingeschreven als werkzoekende	63	8	-87,3%
Passieve beschikbaarheid + uitsluiting	10.539	8.062	-23,5%
Actieve beschikbaarheid: sancties	1.886	326	-82,7%
Tijdelijke schorsing van de uitkeringen	607	113	-81,4%
Tijdelijke schorsing van de uitkeringen (4-10 weken)	42	45	+7,1%
Tijdelijke schorsing van de uitkeringen (13 weken)	565	68	-88,0%
Verminderde uitkering	765	139	-81,8%
Verminderde uitkering (4-10 weken)	24	39	+62,5%
Verminderde uitkering (13 weken)	741	100	-86,5%
Verminderde uitkering, gevolgd door uitsluiting	361	44	-87,8%
Uitsluiting	153	30	-80,4%
Actieve beschikbaarheid: verwittigingen	5.080	1.434	-71,8%
Actieve beschikbaarheid: sancties + verwittigingen	6.966	1.760	-74,7%
Voorafgaande verwittigingen	13.607	11.935	-12,3%
Beschikbaarheid van jongeren in beroepsinschakelingstijd (DISPO J)			
Negatieve eerste evaluatie	5.890	7.569	+28,5%
Negatieve tweede evaluatie	4.323	6.102	+41,2%
Negatieve evaluatie na eerdere negatieve evaluatie	3.014	3.466	+15,0%
DISPO J: totaal negatieve evaluaties	13.227	17.137	+29,6%
Voorafgaande verwittigingen	2.785	3.641	+30,7%

Ingevolge de Zesde Staatshervorming werd de beslissingsbevoegdheid betreffende sancties voor passieve en actieve onbeschikbaarheid overgedragen naar de gewesten (regionale sancties). Vanaf 2017 worden de beslissingen genomen door alle gewestelijke diensten. De regionale sancties worden door de gewestelijke diensten gecommuniceerd via elektronische fluxen aan de RVA, die ze uitvoert. De cijfers betreffende de beslissingen van de gewestelijke diensten worden opgemaakt door de RVA op basis van de elektronische fluxen van de gewestelijke diensten. Kleine verschillen met de door de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling gepubliceerde cijfers zijn mogelijk, rekening houdend met enerzijds een lichte vertraging te wijten aan de verzending van de gegevens en de wijze waarop wijzigingen en annuleringen worden geregistreerd, en anderzijds met de toepassing van andere statistische tellingsregels.

Uitsluiting (tot herinschrijving): de niet-toekenning van uitkeringen omwille van onbeschikbaarheid voor de arbeidsmarkt tot herinschrijving als werkzoekende.

Actieve beschikbaarheid - sancties: het federale kader legt de algemene principes vast van de controle. De gewesten mogen evenwel de modaliteiten ervan bepalen, wat kan leiden tot een verschillende aanpak en andere procedures in de gewesten. Sommige verschillen kunnen ook worden verklaard door het feit dat de verwittigingen die gegeven worden in het kader van het begeleidingsproces niet als zodanig worden geteld. Gedetailleerdere informatie behoort toe aan de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling.

Actieve beschikbaarheid– verwittigingen: de **voorafgaande verwittigingen** die worden gegeven in het kader van het begeleidingsproces of in een eerdere fase van het controleproces (enkel in het Vlaams en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest) worden niet als verwittigingen geteld, omdat zij niet voorzien worden in het federaal kader en omdat zij niet dezelfde juridische gevolgen hebben.

Dispo J : controle op de actieve beschikbaarheid van jongeren in beroepsinschakelingstijd. De cijfers werden opgemaakt door de RVA op basis van de elektronische fluxen van de gewestelijke diensten. De gelijkgestelde negatieve evaluaties ten gevolge afwezigheid worden opgenomen bij de negatieve evaluaties.

Tabel 48
Bij de RVA geregistreerde sancties voor werklozen in
2021- resultaten per gewest

	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Duitstalige Gem.	Brussels Hfdst. Gew.	Land
Federale bevoegdheid					
Vrijwillige werkloosheid: sancties	9.452	4.657	129	1.671	15.909
Afdanking om billijke redenen	1.880	858	16	170	2.924
Werkverlating	7.394	3.697	112	1440	12.643
Zich niet aanmelden op het werkloosheidskantoor	178	102	1	61	342
Vrijwillige werkloosheid: verwittigingen	969	573	13	38	1.593
Vrijwillige werkloosheid: sancties + verwittigingen	10.421	5.230	142	1.709	17.502
Administratieve inbreuken: sancties	4.194	4.781	32	2.123	11.130
Onjuiste, onvolledige of laattijdige verklaring	2.203	3.080	19	1422	6.724
Onrechtmatige stempel, misbruik controlekaart	1.957	1.590	13	699	4.259
Opmaken van onjuiste stukken, vals stempelmerk	34	111	0	2	147
Administratieve inbreuken: verwittigingen	6.398	5.451	82	1364	13.295
Administratieve inbreuken: sancties + verwittigingen	10.592	10.232	114	3.487	24.425
Regionale bevoegdheid sedert 2016 (2017 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest)					
Passieve beschikbaarheid: sancties	6.941	192	15	164	7.312
Werkweigering	254	4	1	0	259
Afdanking, stopzetting of weigering van een beroepsopleiding	380	65	0	0	445
Zich niet aanmelden bij een werkgever	468	3	0	0	471
Zich niet aanmelden bij het plaatsingsdienst, of dienst beroepsopleiding	5.481	114	14	164	5.773
Weigering deelname aan, stopzetting of mislukking van een inschakelingsparcours	317	6	0	0	323
Weigering outplacement of weigering inschrijving in een tewerkstellingscel	41	0	0	0	41
Passieve beschikbaarheid: verwittigingen	179	273	9	257	718
Passieve beschikbaarheid: sancties + verwittigingen	7.120	465	24	421	8.030
Uitsluiting (tot herinschrijving)	14	6	12	0	32
Uitsluiting door de gewesten ingeval van onbeschikbaarheid of schrapping als werkzoekende	10	2	12	0	24
Uitsluiting door de RVA ingeval van onbeschikbaarheid of niet ingeschreven als werkzoekende	4	4	0	0	8
Passieve beschikbaarheid + uitsluiting	7.134	471	36	421	8.062
Actieve beschikbaarheid: sancties	162	124	40	0	326
Tijdelijke schorsing van de uitkeringen	82	24	7	0	113
Tijdelijke schorsing van de uitkeringen (4-10 weken)	45	0	0	0	45
Tijdelijke schorsing van de uitkeringen (13 weken)	37	24	7	0	68
Verminderde uitkering	72	46	21	0	139
Verminderde uitkering (4-10 weken)	39	0	0	0	39
Verminderde uitkering (13 weken)	33	46	21	0	100
Verminderde uitkering, gevolgd door uitsluiting	2	33	9	0	44
Uitsluiting	6	21	3	0	30
Actieve beschikbaarheid: verwittigingen	1.127	67	88	152	1.434
Actieve beschikbaarheid: sancties + verwittigingen	1.289	191	128	152	1.760
Voorafgaande verwittigingen	10.568	0	0	1367	11.935
Beschikbaarheid van jongeren in beroepsinschakelingstijd (DISPO J)					
Negatieve eerste evaluatie	601	6.451	60	457	7.569
Negatieve tweede evaluatie	628	5.101	38	335	6.102
Negatieve evaluatie na eerdere negatieve evaluatie	643	2.807	1	15	3.466
DISPO J: totaal negatieve evaluaties	1.872	14.359	99	807	17.137
Voorafgaande verwittigingen	3.003	0	0	638	3.641

3.4.8

Niet-vergoede niet-werkende werkzoekenden

Tabel 49

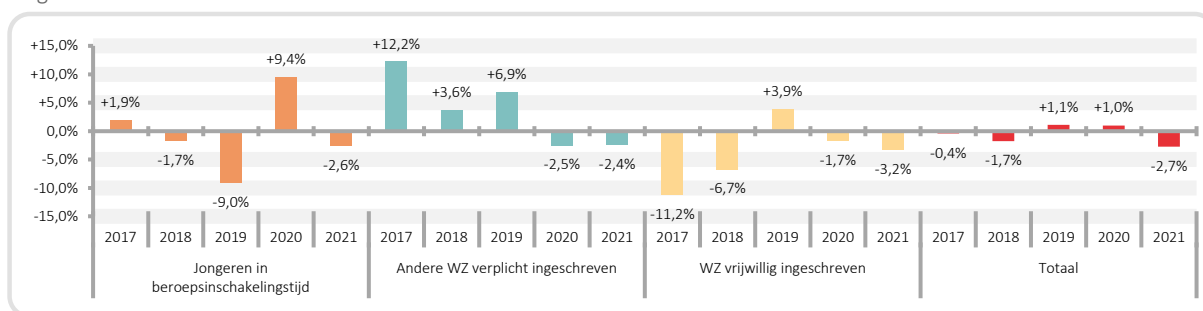
NVNW-WZ volgens inschrijvingsvorm

	Jongeren in beroeps-inschakelings-tijd	Andere WZ verplicht ingeschreven	WZ vrijwillig ingeschreven	Totaal	Jongeren in beroeps-inschakelings-tijd	Andere WZ verplicht ingeschreven	WZ vrijwillig ingeschreven	Totaal
2017	49.623	56.093	61.090	166.806	100	100	100	100
2018	48.782	58.109	57.007	163.898	98	104	93	98
2019	44.385	62.106	59.204	165.695	89	111	97	99
2020	48.573	60.570	58.209	167.352	98	108	95	100
2021	47.302	59.126	56.336	162.763	95	105	92	98
Evol. 2017-2021	- 4,7%	+ 5,4%	- 7,8%	- 2,4%				

Bron: gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling en berekeningen RVA

Grafiek 43

Evolutie op jaarbasis van de NVNW-WZ volgens inschrijvingsvorm

Bron: gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling en berekeningen RVA

Volledigheidshalve dient hier te worden vermeld dat niet alle werkzoekenden worden vergoed door de RVA in het kader van de werkloosheidsverzekering. Daarnaast bestaat het totale aantal werkzoekenden enerzijds uit werkende werkzoekenden (die hierna buiten beschouwing worden gelaten), en anderzijds uit niet-werkende werkzoekenden die niet vergoed worden in het kader van de werkloosheidsverzekering. Tabel 49 bevat gegevens over deze niet-vergoede niet-werkende werkzoekenden; die gegevens worden verzameld door de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling en samengebracht door de RVA.

De groep niet-vergoede niet-werkende werkzoekenden bestaat uit jongeren in beroepsinschakelingstijd, alsook uit niet-werkende werkzoekenden die verplicht of vrijwillig ingeschreven zijn. Onder de verplicht ingeschreven bevinden zich de gesanctioneerde werklozen, de werkzoekenden ten laste van het OCMW en de werkzoekenden die door de FOD Sociale Zekerheid erkend zijn als mindervalide.

Bij de vrijwillig ingeschreven werkzoekenden vinden we heel wat niet-werkende werkzoekenden terug met een vreemde nationaliteit, die zich inschrijven om toegang te hebben tot de Belgische arbeidsmarkt, maar die (nog) geen recht hebben op werkloosheidsuitkeringen.

In 2021 zien we een daling van het aantal NVNW-WZ (-2,7% op jaarbasis) die zich in alle drie de categorieën voordoet. Na een sterke stijging in 2020 van de jongeren in beroepsinschakelingstijd (+9,4% op jaarbasis) die als gevolg van de gezondheidscrisis na hun studies moeilijker een baan vonden, daalt hun aantal in 2021 opnieuw (-2,6% op jaarbasis). Het aantal verplicht en het aantal vrijwillig ingeschreven werkzoekenden daalde opnieuw op jaarbasis met respectievelijk 2,4% en 3,2%.

Het aantal NVNW-WZ is in 2021 gedaald tot onder het peil van 2017 (162.763 personen gemiddeld per maand in 2021, d.i. een daling van 2,4% ten opzichte van 2017). In vergelijking met 2017 zien we vooral een verschuiving van de vrijwillig ingeschrevenen naar de verplicht ingeschrevenen. Dit is deels het gevolg van de beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen. Een gedeelte van de werklozen die het einde van het recht hebben bereikt, zijn opgenomen bij de verplicht ingeschreven werkzoekenden vermits zij een leefloon ontvangen van het OCMW. Anderen hebben besloten om als vrijwillig werkzoekende ingeschreven te blijven.

Deeltijdse werknemers

4.1

Inkomensgarantie-uitkering (IGU)

Werklozen die het werk deeltijds hervatten kunnen onder bepaalde voorwaarden bovenop het deeltijdse nettoloon een uitkering van de RVA krijgen. Deze uitkering voor deeltijdse werknemers met behoud van rechten wordt een "inkomensgarantie-uitkering" genoemd (IGU).

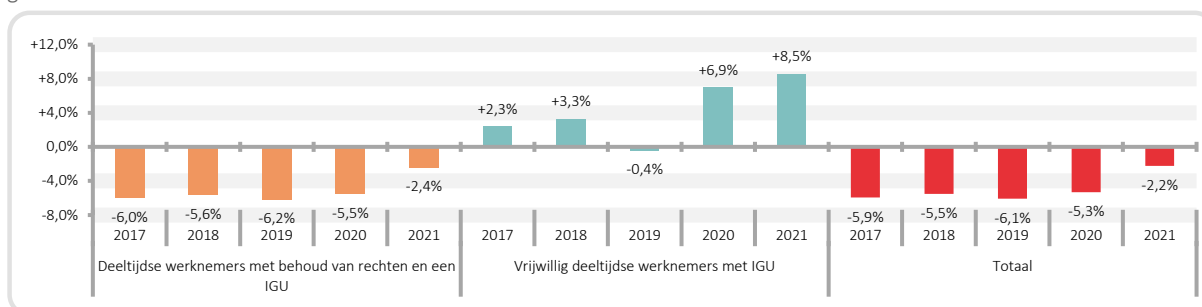
4.2

Volgens stelsel

Tabel 50
Deeltijdse werknemers volgens stelsel

	Deeltijdse werknemers met behoud van rechten en een IGU	Vrijwillig deeltijdse werknemers met IGU	Totaal	Deeltijdse werknemers met behoud van rechten en een IGU	Vrijwillig deeltijdse werknemers met IGU	Totaal
2017	37.469	375	37.844	100	100	100
2018	35.368	387	35.755	94	103	94
2019	33.190	386	33.576	89	103	89
2020	31.375	413	31.788	84	110	84
2021	30.627	448	31.075	82	119	82
Evol. 2017-2021	- 18,3%	+ 19,4%	- 17,9%			

Grafiek 44
Evolutie op jaarbasis van de deeltijdse werknemers volgens stelsel

In 2021 werden, gemiddeld per maand, 31.075 deeltijdse werknemers geteld, d.i. 713 of 2,2% minder dan in 2020. Sinds 2017 werden nooit minder deeltijdse werknemers geteld dan in 2021.

Slechts een kleine minderheid van het aantal betalingen (1,4%) wordt uitgekeerd aan vrijwillig deeltijdse werknemers met een IGU. Het gaat hier om werknemers die niet beantwoorden aan de voorwaarden om met een voltijdse werknemer te worden gelijkgesteld en die ook niet aan de voorwaarden beantwoorden om beschouwd te worden als deeltijdse werknemer met behoud van rechten. De vrijwillig deeltijdse werknemer kan in geval van volledige werkloosheid halve uitkeringen genieten voor de uren waarop hij gewoonlijk tewerkgesteld was.

Indien deze werknemers weer deeltijds aan het werk gaan, dan kunnen zij in voorkomend geval recht hebben op een inkomensgarantie-uitkering (KB van 07.06.2013, IW 01.07.2013). Voor deze subgroep stijgt het aantal betalingen op jaarbasis met 8,5%.

Het aantal deeltijdse werknemers met behoud van rechten en een IGU daalt op jaarbasis met 2,4%. Deze daling is waarschijnlijk te verklaren door de wijzigingen ingevoerd in 2015 m.b.t. de berekeningswijze en toekenningsvoorwaarden van het IGU.

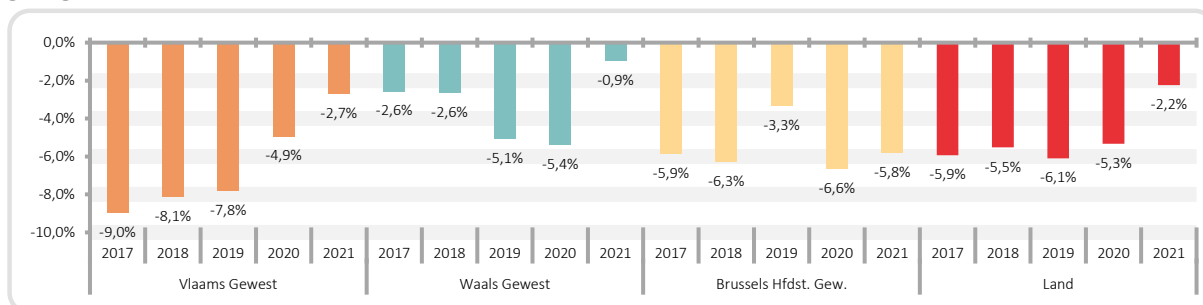
4.3

Volgens gewest

Tabel 51
Deeltijdse werknemers volgens gewest

	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land
2017	17.158	16.536	4.151	37.844	100	100	100	100
2018	15.763	16.102	3.890	35.755	92	97	94	94
2019	14.528	15.287	3.761	33.576	85	92	91	89
2020	13.811	14.466	3.511	31.788	80	87	85	84
2021	13.438	14.329	3.308	31.075	78	87	80	82
Evol. 2017- 2021	- 21,7%	- 13,3%	- 20,3%	- 17,9%				

Grafiek 45
Variatie op jaarbasis van de deeltijds werknemers vol-
gens gewest

Sinds 2017 is het aantal deeltijdse werknemers in het Vlaams Gewest gedaald met 21,7%. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in het Waals Gewest is de daling ook aanzienlijk met respectievelijk 20,3% en 13,3%.

Op jaarbasis noteren we in alle gewesten een daling: in het Vlaams Gewest -2,7%, in het Waals Gewest -0,9% en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest -5,8%.

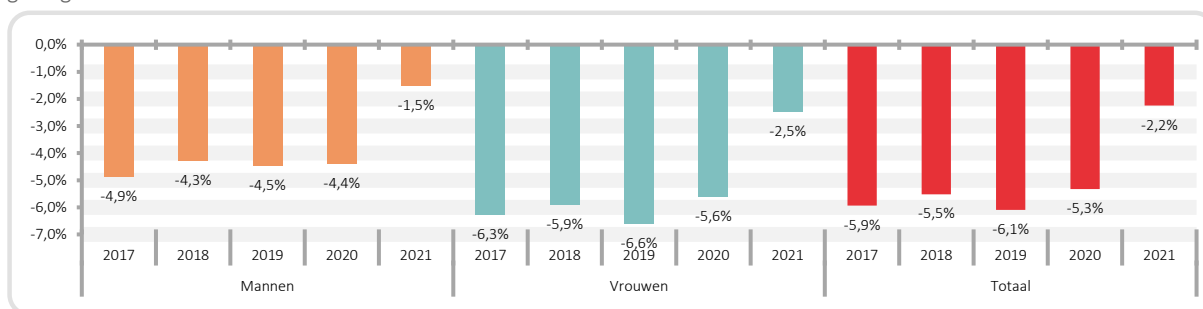
4.4

Volgens geslacht

Tabel 52
Deeltijdse werknemers volgens geslacht

	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
2017	8.909	28.935	37.844	100	100	100
2018	8.529	27.226	35.755	96	94	94
2019	8.148	25.428	33.576	91	88	89
2020	7.790	23.998	31.788	87	83	84
2021	7.673	23.402	31.075	86	81	82
Evol. 2017-2021	- 13,9%	- 19,1%	- 17,9%			

Grafiek 46
Evolutie op jaarbasis van de deeltijds werknemers volgens geslacht

Sinds 2017 is het aantal vrouwelijke deeltijdse werknemers gedaald met 19,1% t.o.v. 13,9% bij de mannelijke deeltijdse werknemers.

Op jaarbasis zijn er dalingen van respectievelijk 1,5% bij de mannen en 2,5% bij de vrouwen.

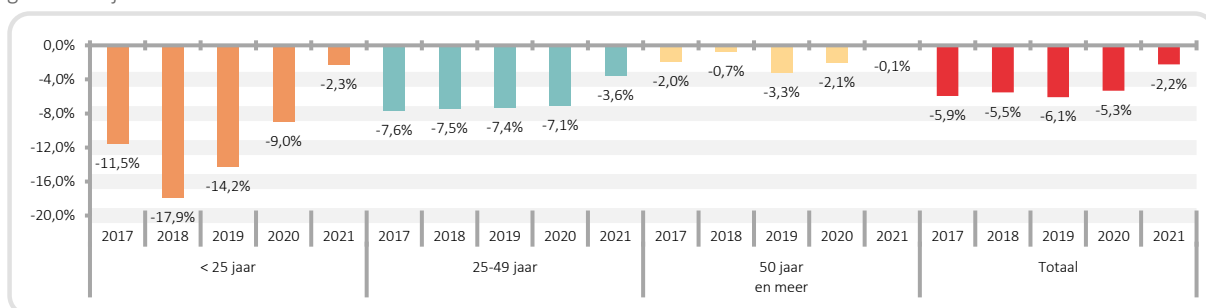
4.5

Volgens leeftijdsklasse

Tabel 53
Deeltijdse werknemers volgens leeftijdsklasse

	< 25 jaar	25-49 jaar	50 jaar en meer	Totaal	< 25 jaar	25-49 jaar	50 jaar en meer	Totaal
2017	1.236	23.785	12.823	37.844	100	100	100	100
2018	1.015	22.011	12.730	35.755	82	93	99	94
2019	870	20.392	12.314	33.576	70	86	96	89
2020	791	18.940	12.057	31.788	64	80	94	84
2021	773	18.262	12.040	31.075	63	77	94	82
Evol. 2017-2021	- 37,5%	- 23,2%	- 6,1%	- 17,9%				

Grafiek 47
Evolutie op jaarbasis van de deeltijds werknemers volgens leeftijdsklasse

Sinds 2017 is het aantal deeltijdse werknemers onder de 25 jaar met 37,5% gedaald. Het aantal mensen tussen 25 en 49 jaar is met 23,2% gedaald en het aantal 50-plussers in deze periode met 6,1% is gedaald.

Het aandeel van de min 25-jarigen bij de deeltijdse werknemers bedraagt in 2021 slechts 2,5%.

Het aantal 50-plussers vertoont op jaarbasis een kleinere daling (-0,1%) dan de leeftijdsklassen jonger dan 50 jaar. De grootste daling is te zien bij het aantal 25-49-jarigen (-3,6%). Het aantal < 25 jarigen is dit jaar gedaald met 2,3%.

Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen

5.1

Inleiding: gevolgen van de Zesde Staatshervorming

In het kader van de Zesde Staatshervorming werden op 1 juli 2014 verschillende bevoegdheden over tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen juridisch gezien overgedragen van de RVA naar het gewestelijke niveau. De RVA behoudt echter bepaalde verantwoordelijkheden over de uitvoering van betalingen, alsook over bepaalde reglementaire kaders die op het federale niveau behouden blijven. Totdat de gewestelijke diensten voorbereid zijn op een operationele overdracht, blijft de RVA met het oog op het continuïteitsbeginsel het dagelijkse beheer uitoefenen. De overnames gebeuren echter niet op hetzelfde tijdstip of voor elk gewest aan hetzelfde ritme, maar naargelang de overgedragen materie en naargelang het gewest. De RVA-statistieken behandelen slechts de betalingen waarvoor de RVA nog steeds operationeel verantwoordelijk is. Bij overdracht zijn de statistieken over deze maatregelen dan ook vaak uitdovend.

De overdracht van premies en toeslagen (opleidingsuitkering, stage-uitkering incl. instapstage, vestigingsuitkering, werkhervattingstoeslag [loontrekkende, zelfstandige en activiteitencoöperatie], premie laatste maand beroepsopleiding, kinderopvangtoeslag, PWA-opleidingstoeslag, overstappremie en mobiliteitstoeslag) omvat de bevoegdheid inzake de reglementering, attestatie en uitbetaling. De eerste operationele overdracht vond plaats in mei 2016 (overdracht van de premie laatste maand beroepsopleiding aan het Vlaams Gewest).

Bij het merendeel van de reeds verrichte operationele overdrachten werden de stelsels afgevoerd om de doelstellingen over te dragen naar andere stelsels of strategieën. De stage-uitkering in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die na de overdracht op 1 januari 2017 werd vervangen door een nieuw stelsel genaamd 'Stage First', vormt hierop een uitzondering. Ook bij de overdracht op 15 maart 2018 van de werkhervattingstoeslag en op 1 september 2018 van de opleidingsuitkering en de stage-uitkering aan het Vlaams Gewest, werden verschillende vervangende maatregelen voorzien, maar de RVA is daar niet langer bij betrokken.

Voor de activeringsmaatregelen (doorstromingsprogramma, SINE en Activa) geldt dat de overdracht de attestatie en bepaalde aspecten van de reglementering betreft.

De doorstromingsprogramma's zijn, tot nu toe met uitzondering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, overal overgenomen en afgevoerd in de loop van 2016 en 2017. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest deed hetzelfde vanaf januari 2021. Bijgevolg zijn ook die statistieken uitdovend: in de laatste maanden van 2021 vallen hiervoor geen betalingen meer te noteren.

Voor SINE vond tot nu toe alleen naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest reeds een overdracht plaats, m.n. vanaf januari 2021. In dit gewest is SINE dan ook uitgedoofd in 2021.

De enige Activamaatregel die aanvankelijk op federaal niveau behouden bleef, is Activa PVP. Hoewel de RVA de operationele verantwoordelijkheid behield, werd dit stelsel op budgettair vlak overgedragen naar de FOD Binnenlandse Zaken. Deze voorzag vanaf 1 januari 2018 een nieuwe federale regeling die Activa PVP verving. In het kader van deze nieuwe regeling ontvangen de gemeenten met een veiligheids- en preventieplan een toelage. De gemeenten betalen zelf het volledige loon van de stadswachten. Om de afschaffing van het oude Activa PVP-stelsel te kunnen uitvoeren, werd het alsnog overgedragen naar de gewesten, waar het werd opgeheven zonder overgangsmaatregelen. Enkel het Vlaams Gewest koos ervoor Activa PVP te behouden, waarbij de RVA als operator optreedt. Bijgevolg is ook dit stelsel in principe uitdovend.

Op het vlak van de Activamaatregelen die reeds naar het Vlaams, het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest operationeel zijn overgedragen, toont zich een verschillende beleidskeuze tussen de gewestelijke diensten onderling. Het Vlaams Gewest opteerde ervoor om de maatregelen vanaf 1 juli 2016 gedeeltelijk en vanaf 1 januari 2017 volledig af te voeren en te integreren in andere stelsels of strategieën, o.a. die gebaseerd op de verminderde RSZ-bijdragen. Deze statistiek is dan ook uitdovend. Het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest daarentegen bleven na operationele overdracht (respectievelijk op 1 januari en 1 juli 2016) in

eerste instantie de federale regelgeving ongewijzigd toepassen. Vanaf 1 juli 2017 heeft het Waals Gewest, na reglementaire overdracht, Activa echter vervangen door een nieuw stelsel genaamd 'Plans Impulsion'. Ook voor dit nieuwe plan blijft de RVA operationeel verantwoordelijk voor de uitvoering van de betalingen. De maatregelen in kwestie blijven dan ook voorkomen in de RVA-statistieken. Vanaf 1 oktober 2017 opteerde het Brussels Hoofdstedelijk Gewest er voor om Activa Start af te schaffen, en Activa werd omgevormd tot het nieuwe stelsel "Activa Brussels".

In het kader van de Zesde Staatshervorming werd aan de gewestelijke diensten ten slotte de bevoegdheid overgedragen om bepaalde vrijstellingen toe te kennen, alsook over bepaalde aspecten van de reglementering rond vrijstellingen. Aangezien de betrokkenen met één van de desbetreffende vrijstellingen betalingen ontvangen in het kader van de werkloosheidsuitkering, blijven deze maatregelen deel uitmaken van de RVA-statistieken.

De stelsels van vrijstellingen voor het volgen van studies, opleidingen en stages werden overgedragen zonder tot nu toe fundamentele wijzigingen te ondergaan. In het Vlaams Gewest werd de regelgeving inzake vrijstellingen weliswaar enigszins aangepast, maar daarbij werd vaak uitgegaan van wat al federaal was voorzien.

Hoewel die materie niet wordt overgedragen, is het in deze context nuttig te vermelden dat vanaf 1 januari 2016 ook de PWA-vrijstelling een belangrijke hervorming kende. Ze werd voortaan beperkt tot de PWA-vrijstellingen bedoeld in artikel 79, §4 bis, 2de lid (180 PWA-uren +33% permanente arbeidsongeschiktheid) en artikel 79ter, §5 (activiteit als PVP).

5.2

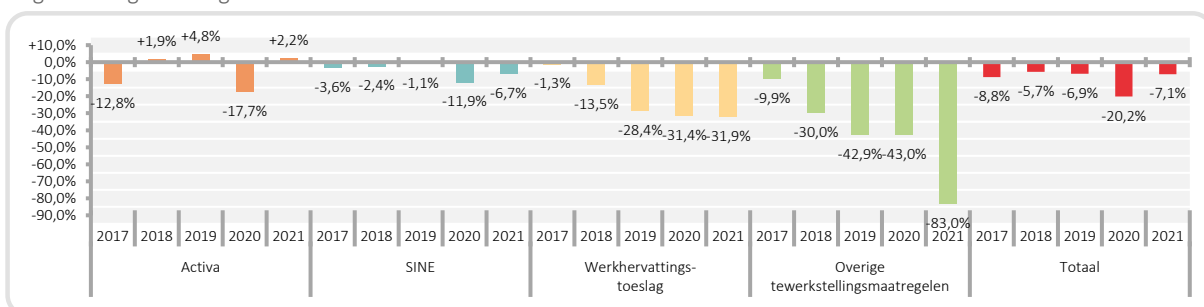
Tewerkstellings- en activerings-
maatregelen

Tabel 54

Tewerkstellings- en activeringsmaatregelen volgens stel-
sel

	Overgedragen bevoegdheden (federaal naar regionaal)							Niet-overgedragen bevoegdheden (federaal)	
	Activa	Door-stromings-programma	SINE	Activa START	Werk-hervat-tings-toeslag	Instap-stage	Opleidings-uitkering	Maatwerk-bedrijf	Totaal
2017	33.606	3.189	9.949	26	14.554	1.289	2.553	199	65.366
2018	34.243	3.071	9.711	4	12.593	41	1.783	179	61.625
2019	35.883	2.465	9.602	1	9.013	14	254	164	57.395
2020	29.535	1.363	8.460	0	6.179	14	118	157	45.826
2021	30.183	14	7.895	0	4.208	18	93	155	42.566
Evol. 2017-2021	- 10,2%	-99,6%	-20,6%	-100,0%	-71,1%	-98,6%	-96,3%	-22,2%	-34,9%
	Werk-hervat-tings-toeslag							Maatwerk-bedrijf	
	Activa	Door-stromings-programma	SINE	Activa START	Instap-stage	Opleidings-uitkering	Maatwerk-bedrijf	Totaal	
2017	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2018	102	96	98	16	87	3	70	90	94
2019	107	77	97	2	62	1	10	82	88
2020	88	43	85	0	42	1	5	78	70
2021	90	0	79	0	29	1	4	78	65

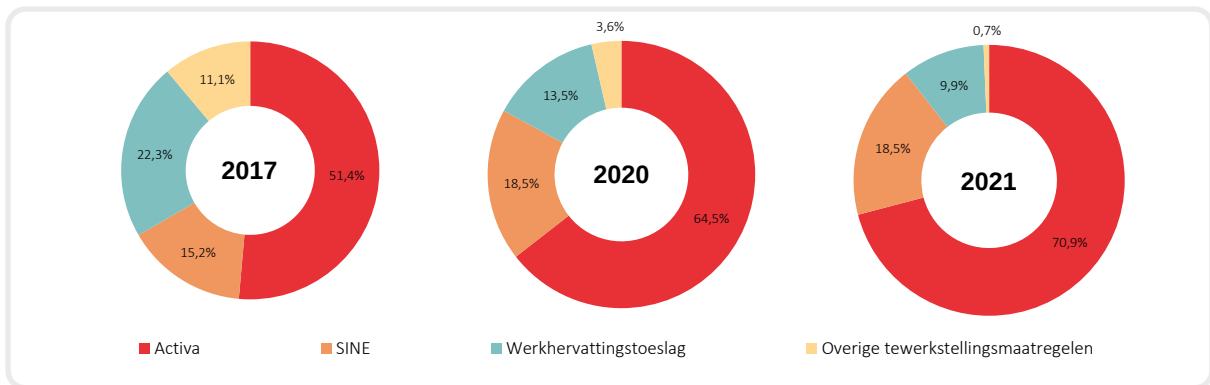
Grafiek 48

Evolutie op jaarbasis van de tewerkstellings- en active-
ringsmaatregelen volgens stelsel

Op jaarbasis noteren we voor elk van de werk- en activeringsmaatregelen een daling, behalve voor Activa en voor instapstages. De grootste procentuele dalingen noteren we bij de kleinste groep van de genoemde maatregelen.

Grafiek 49

Verhoudingen van de tewerkstellings- en activeringsmaatregelen

Tabel 55

Activeringsmaatregelen onder regionale regelgeving

	ACTIVA, regionale regelgeving				ACTIVA, federale regelgeving (uitdovend)
	Vlaams Gewest	Waals Gewest exclusief Duitstalige Gemeenschap	Duitstalige Gemeenschap	Brussels Hfdst. Gewest	
2017	-	3.515	0	70	30.021
2018	3	19.147	1	2.622	12.470
2019	15	28.423	6	4.971	2.468
2020	10	24.759	4	4.550	212
2021	9	25.637	2	4.517	19

Het grootste stelsel in 2021, m.n. Activa, vertegenwoordigt inmiddels meer dan 70% van de betalingen. Het gaat bijna uitsluitend om betalingen uitgevoerd in het kader van de regionale regelgeving.

NB: In dit overzicht is de kinderopvangtoeslag (277 fysieke eenheden in 2021) niet opgenomen, omdat die reglementair niet bij de bovenstaande hergroeperingen wordt ingedeeld. Hetzelfde geldt voor de toeslag beroepsopleiding, die aan het begin van de beschouwde periode de facto bijna uitgedoofd was en sinds 2019 geen fysieke eenheden meer laat noteren.

5.3 Vrijstellingen

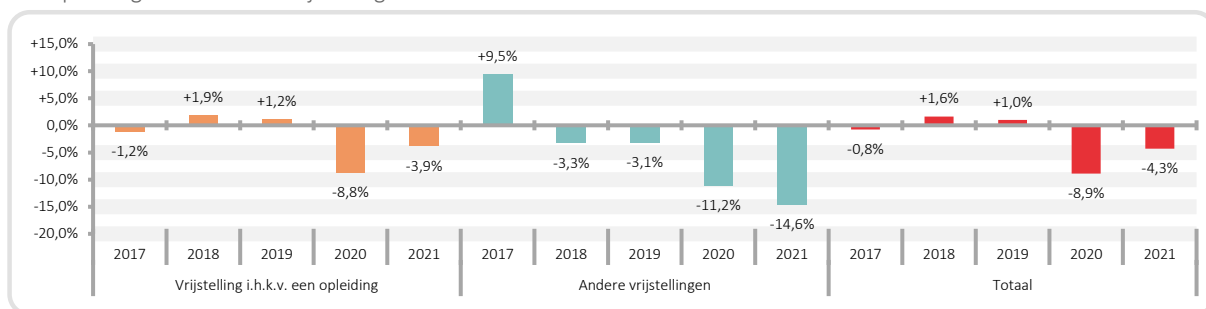
Tabel 56

Vrijstellingen in het kader van opleidingen en andere vrijstellingen

	Opleidingen		Andere vrijstellingen		Totaal	Opleidingen		Andere vrijstellingen		Totaal
	Volgen van een beroepsopleiding	Hervatten van studies	Activiteiten in het buitenland	Activiteiten in PWA of als stadswacht		Volgen van een beroepsopleiding	Hervatten van studies	Activiteiten in het buitenland	Activiteiten in PWA of als stadswacht	
2017	23.352	12.543	6	1.722	37.624	100	100	100	100	100
2018	25.497	11.066	6	1.665	38.235	109	88	94	97	102
2019	27.280	9.714	4	1.614	38.612	117	77	62	94	103
2020	24.636	9.104	4	1.433	35.176	105	73	65	83	93
2021	23.842	8.592	4	1.222	33.660	102	68	69	71	89
Evol. 2017-2021	+ 2,1%	- 31,5%	- 31,2%	- 29,0%	- 10,5%					

Grafiek 50

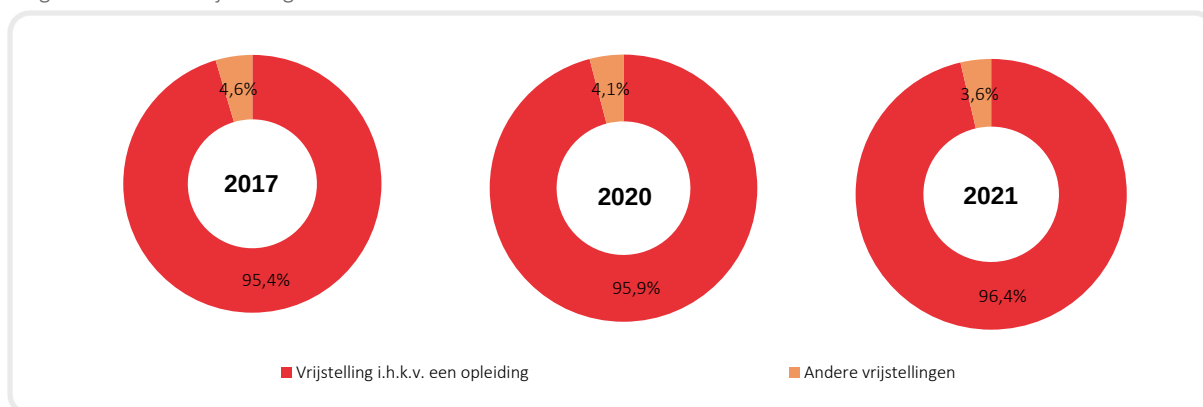
Evolutie op jaarbasis van de vrijstellingen in het kader van opleidingen en andere vrijstellingen

Gemiddeld werden per maand in 2021 33.660 betalingen uitgevoerd voor deze vrijstellingen. We noteren in 2021 algemeen een daling met 4,3% ten opzichte van 2020 van het aantal betalingen voor vrijstellingen.

Grafiek 51

Verhoudingen van de vrijstellingen in het kader van opleidingen en andere vrijstellingen

Tabel 57

Verdeling van de vrijstellingen in het kader van opleidingen volgens stelsel: aantal betalingen (gemiddeld per maand) en aantal verschillende personen (jaartotaal)

	Aantal betalingen (maandelijks gemiddelde)				Aantal verschillende personen			
	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gewest	Land	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gewest	Land
Beroepsopleiding	15.265	6.732	1.845	23.842	33.915	19.540	4.673	58.128
Studies met volledig leerplan voor een knelpuntberoep	493	1.317	327	2.136	755	1.957	474	3.186
Studies met volledig leerplan, niet voor een knelpuntberoep	714	220	305	1.239	1.094	340	461	1.895
Studies aanvaard door de RTD	7	1.783	2	1.792	29	3.317	4	3.350
Opleiding in het kader van een individueel actieplan	357	286	710	1.353	787	675	1.353	2.815
Middenstandsopleiding	122	4	134	260	238	5	238	481
Overeenkomst met activiteitencoöperatie als kandidaat-ondernemer	260	191	141	592	440	300	237	977
Alternerende opleiding	19	574	6	599	39	905	9	953
Opleidingen "entreprise / atelier de formation"	0	593	0	593	0	1.137	1	1.138
Opleiding of stage in het buitenland	0	6	24	29	0	24	66	90
Totaal	17.236	11.705	3.493	32.433	37.297	28.200	7.516	73.013

De betalingen voor vrijstellingen voor het volgen van opleidingen vertegenwoordigen in 2021 96,4% van alle betalingen voor vrijstellingen. In 2021 werden in die stelsels 73.013 verschillende personen met een vrijstelling voor het volgen van een opleiding vergoed. De betrokken werklozen volgden in de loop van het jaar m.a.w. gemiddeld gedurende ca. 5 maanden een opleiding. Het aantal personen met een vrijstelling voor het volgen van een opleiding is hoger in het Vlaams dan in het Waals Gewest.

Tijdskrediet, thematisch verlof en loopbaanonderbreking

6.1

Algemene evolutie

De stelsels van tijdskrediet, thematische verloven en loopbaanonderbreking hebben als hoofddoel een betere combinatie van het beroeps- en het privéleven mogelijk te maken. In 2002 werd het stelsel van loopbaanonderbreking voor werknemers en werkgevers uit de privésector omgezet naar een stelsel van tijdskrediet. Naast die twee stelsels bestaan er ook vier vormen van thematisch verlof die gemeenschappelijk zijn voor de openbare en de private sector: in 1995 werd het verlof voor palliatieve zorgen ingevoerd, in 1997 het ouderschapsverlof, in 1998 het verlof voor medische bijstand en in 2020 het verlof voor mantelzorg.

Vanaf 1 januari 2012 werd de reglementering met betrekking tot loopbaanonderbreking en tijdskrediet ingrijpend gewijzigd, waarbij vooral de maximale duur van de onderbrekingen ingeperkt werd. In het stelsel van het tijdskrediet werden daarenboven onderbrekingen zonder motief beperkt tot 12 maanden (voltijds equivalent) op de gehele loopbaan. Een bijkomend saldo wordt enkel toegekend in geval van een geldig motief. Ten slotte werden ook de leeftijdsvoorwaarden in het eindeloopbaanstelsel (zowel in het kader van loopbaanonderbreking als in het kader van tijdskrediet) opgetrokken.

Het ouderschapsverlof werd in 2012 dan weer opgetrokken tot een maximum van 4 maanden.

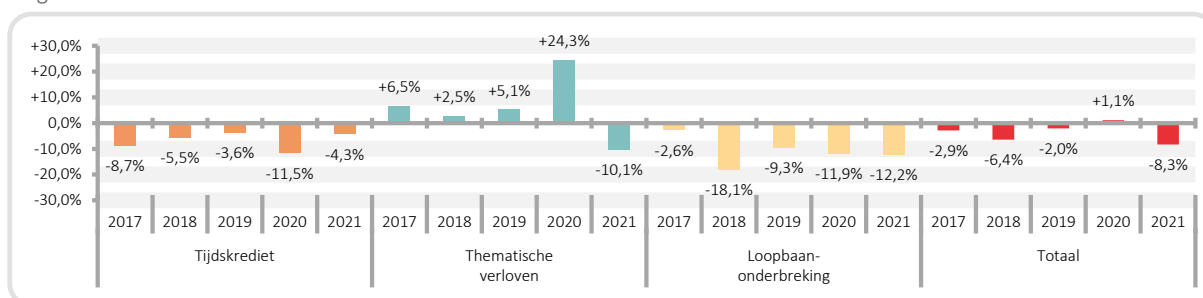
Met ingang van 1 januari 2015 onderging de reglementering met betrekking tot het tijdskrediet opnieuw enkele belangrijke wijzigingen. Zo geeft onder meer het niet-gemotiveerd tijdskrediet voortaan geen recht meer op onderbrekingsuitkeringen en gelden opnieuw sterkere leeftijdsvoorwaarden voor tijdskrediet in het eindeloopbaanstelsel. Sinds 1 april 2017 is ook het recht op niet-gemotiveerd tijdskrediet afgeschaft.

Vanaf september 2016 is de RVA, behoudens enkele uitzonderingen, niet meer bevoegd voor nieuwe aanvragen voor onderbrekingsuitkeringen in het kader van loopbaanonderbreking en dit voor zowel werknemers van het Vlaamse lokale, provinciale, communautaire als het gewestelijke openbaar ambt, alsook van het Vlaams onderwijs, met uitzondering van de contractuele personeelsleden die onder het tijdskrediet vallen.

Tabel 58
Gerechtigden op tijdskrediet, een thematisch verlof of loopbaanonderbreking

	Tijdskrediet	Thematische verloven	Loopbaanonderbreking	Totaal	Tijdskrediet	Thematische verloven	Loopbaanonderbreking	Totaal
2017	117.922	81.915	72.233	272.070	100	100	100	100
2018	111.399	83.983	59.160	254.541	94	103	82	94
2019	107.392	88.299	53.676	249.367	91	108	74	92
2020	95.000	109.743	47.303	252.046	81	134	65	93
2021	90.938	98.633	41.556	231.127	77	120	58	85
Evol. 2017-2021	- 22,9%	+ 20,4%	- 42,5%	- 15,0%				

Grafiek 52
Evolutie op jaarbasis van het aantal gerechtigden op tijdskrediet, een thematisch verlof of loopbaanonderbreking

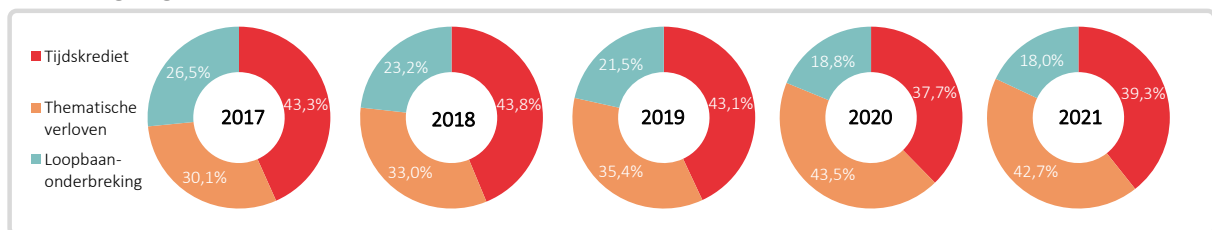
In 2021 werden gemiddeld per maand 231.127 onderbrekingsuitkeringen betaald in de verschillende stelsels van tijdskrediet, thematische verloven en loopbaanonderbreking. Dat zijn er 20.920 minder dan in 2020, wat een daling inhoudt van 8,3%. Op vijf jaar tijd is er een daling van 15,0%.

Het aantal uitkeringsgerechtigden met een gewone loopbaanonderbreking daalt sterk met 12,2%. Er werden in 2021 gemiddeld 41.556 onderbrekingsuitkeringen per maand betaald. Wanneer we vergelijken met 2017, zien we een daling van 42,5%.

Het aantal uitkeringsgerechtigden met tijdskrediet heeft lange tijd een constante groei gekend, maar de inperkingen van 2012 en 2015 hebben ervoor gezorgd dat de trend opnieuw dalende is. Hun aantal bedraagt 90.938 in 2021, d.i. een daling met 4,3% in vergelijking met 2020. In vergelijking met 2017 werden 22,9% minder uitkeringsgerechtigden met tijdskrediet geteld.

In de stelsels van de thematische verloven zien we een daling in 2021: het aantal uitkeringsgerechtigden nam af met 10,1% op jaarbasis, wat te wijten is aan de tijdelijke invoering van het corona-ouderschapsverlof in 2020. In 2021 worden 20,4% meer onderbrekingsuitkeringen voor thematisch verlof betaald dan in 2017. Het relatieve belang van de thematische verloven in het totaal van de uitkeringsgerechtigden is dan ook gestegen van 30,1% in 2017 tot 42,7% in 2021.

Grafiek 53
Verhouding volgens stelsel

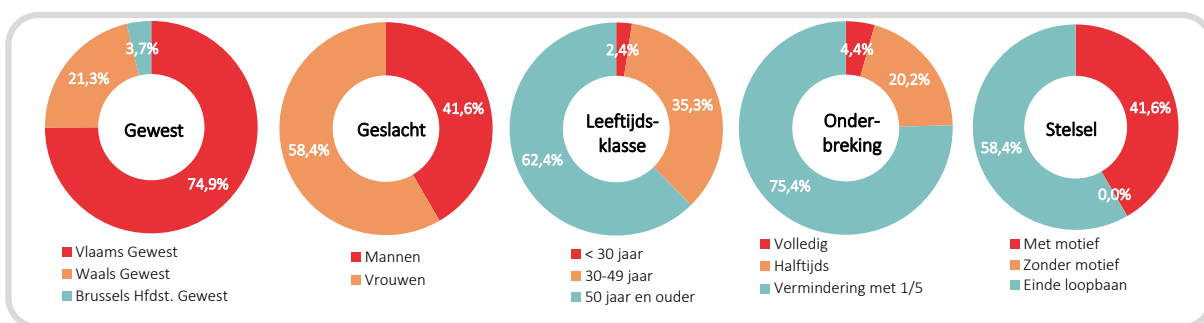

6.2 Tijdskrediet

Tabel 59
Gerechtigden op tijdskrediet

	2017	2020	2021	Evol. 2017-2021		Evol. 2020-2021	
Gewest							
Vlaams Gewest	86.789	71.017	68.148	-18.641	-21,5%	-2.869	-4,0%
Waals Gewest	26.106	20.310	19.404	-6.703	-25,7%	-906	-4,5%
Brussels Hfdst. Gewest	5.027	3.673	3.386	-1.640	-32,6%	-287	-7,8%
Geslacht							
Mannen	45.053	39.287	37.851	-7.202	-16,0%	-1.435	-3,7%
Vrouwen	72.869	55.714	53.087	-19.783	-27,1%	-2.627	-4,7%
Leeftijdsklasse							
< 30 jaar	2.782	2.325	2.146	-636	-22,9%	-179	-7,7%
30-49 jaar	35.865	30.930	32.088	-3.777	-10,5%	+1.158	+3,7%
50 jaar en ouder	79.275	61.746	56.704	-22.572	-28,5%	-5.042	-8,2%
Onderbreking							
Volledig	3.642	4.124	3.974	+332	+9,1%	-150	-3,6%
Halftijds	25.995	20.236	18.389	-7.606	-29,3%	-1.847	-9,1%
Vermindering met 1/5	88.285	70.641	68.575	-19.710	-22,3%	-2.065	-2,9%
Stelsel							
Met motief	30.857	36.350	37.852	+6.995	+22,7%	+1.503	+4,1%
Zonder motief	15.388	473	22	-15.365	-99,9%	-450	-95,3%
Einde loopbaan	71.677	58.178	53.063	-18.614	-26,0%	-5.115	-8,8%
Totaal	117.922	95.000	90.938	-26.984	-22,9%	-4.062	-4,3%
Zonder uitkeringen	12.910	8.483	7.632	-5.278	-40,9%	-851	-10,0%
Algemeen totaal	130.832	103.483	98.570	-32.262	-24,7%	-4.914	-4,7%

Grafiek 54
Profiel van de uitkeringsgerechtigden in tijdskrediet in 2021

In het tijdskrediet voor de werknemers van de private sector neemt het gemiddeld aantal uitkeringsgerechtigden in 2021 af op jaarbasis met 4,3% of 4.062 uitkeringsgerechtigden per maand. De afname doet zich in bijna alle geschetste profielsegmenten voor. Enkel voor de leeftijdsklasse 30-49 jaar zien we een stijging. Het tijdskrediet zonder motief, afgeschaft sinds 1 april 2017, blijft van toepassing op alle eerste aanvragen en aanvragen om verlenging waarvoor de werkgever een schriftelijke kennisgeving heeft ontvangen vóór 1 april 2017. Dit verklaart de daling van 95,3% ten voordele van het aantal uitkeringsgerechtigden met motief. Ook het aantal werknemers met tijdskrediet zonder uitkeringen daalt om dezelfde reden: in 2021 zijn er gemiddeld 7.632 werknemers per maand (-10,0%).

Ten opzichte van 2017 zien we een daling van 22,9% van de uitkeringstrekkers in tijdskrediet. Wanneer we de verdeling voor 2021 bekijken volgens de beschreven profielkenmerken, stellen we vast dat 74,9% van de uitkeringsgerechtigden uit het Vlaams Gewest komt, 62,4% ouder is dan 50 jaar, 75,4% een vermindering van de arbeidstijd met 1/5 verkiest en 58,4% zich in een stelsel eindloopbaan bevindt. De vrouwen zijn in de meerderheid met een aandeel van 58,4%, al neemt dit wel af t.o.v. 2017.

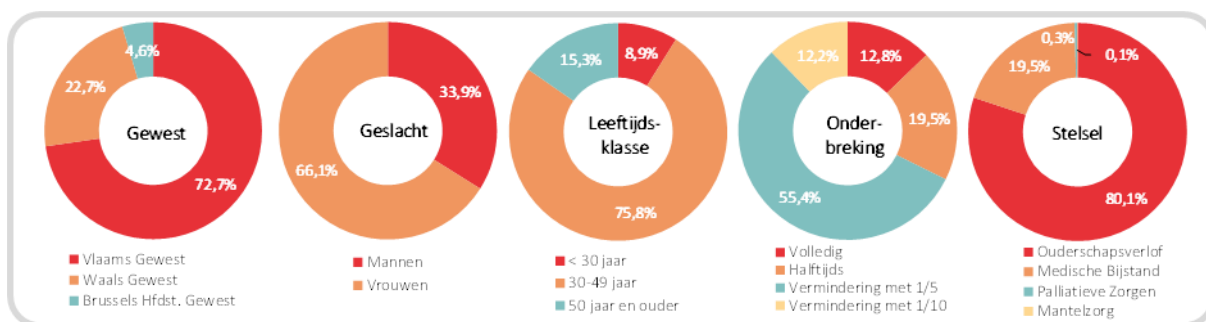
6.3

Thematische verloven

Tabel 60
Gerechtigden met een thematisch verlof

	2017	2020	2021	Evol. 2017-2021		Evol. 2020-2021	
Gewest							
Vlaams Gewest	59.180	78.704	71.700	+12.520	+21,2%	-7.004	-8,9%
Waals Gewest	18.261	25.588	22.402	+4.141	+22,7%	-3.187	-12,5%
Brussels Hfdst. Gewest	4.473	5.450	4.532	+59	+1,3%	-918	-16,9%
Geslacht							
Mannen	25.586	36.199	33.484	+7.898	+30,9%	-2.715	-7,5%
Vrouwen	56.329	73.544	65.150	+8.820	+15,7%	-8.394	-11,4%
Leeftijdsklasse							
< 30 jaar	10.112	9.957	8.751	-1.361	-13,5%	-1.206	-12,1%
30-49 jaar	59.525	84.662	74.783	+15.258	+25,6%	-9.878	-11,7%
50 jaar en ouder	12.277	15.124	15.099	+2.822	+23,0%	-25	-0,2%
Onderbreking							
Volledig	12.604	12.506	12.616	+12	+0,1%	+110	+0,9%
Halftijds	16.344	23.811	19.280	+2.936	+18,0%	-4.532	-19,0%
Vermindering met 1/5	52.966	65.593	54.667	+1.701	+3,2%	-10.926	-16,7%
Vermindering met 1/10	0	7.833	12.071	+12.071	-	+4.238	+54,1%
Stelsel							
Ouderschapsverlof	63.739	90.339	79.008	+15.269	+24,0%	-11.331	-12,5%
Medische Bijstand	17.838	19.097	19.193	+1.355	+7,6%	+96	+0,5%
Palliatieve Zorgen	338	306	337	-1	-0,2%	+31	+10,3%
Mantelzorg	0	1	95	+95	-	+94	+7513,4%
Totaal	81.915	109.743	98.633	+16.719	+20,4%	-11.109	-10,1%
Zonder uitkeringen	5.613	5.568	5.038	-575	-10,2%	-530	-9,5%
Algemeen totaal	87.528	115.311	103.672	+16.144	+18,4%	-11.639	-10,1%

Grafiek 55
Profiel van de uitkeringsgerechtigden met een thematisch verlof in 2021

De vier vormen van thematisch verlof - namelijk het ouderschapsverlof, het verlof voor medische bijstand, palliatief verlof en het verlof voor mantelzorg - zijn zowel in de private als in de openbare sector van toepassing. Het aantal onderbrekingsuitkeringen in het kader van die stelsels daalt in 2021 met 10,1% op jaarbasis (-11.109 eenheden). Het aantal thematische verlopen zonder uitkeringen is gedaald met 9,5% in vergelijking met vorig jaar.

De daling op jaarbasis van de thematische verlopen met uitkeringen doet zich in alle gewesten voor, voor beide geslachten en voor alle leeftijdsklassen. Wanneer we naar het type onderbreking gaan kijken, zien we een lichte stijging bij de voltijdse onderbrekingen (+0,9%) en een sterke stijging bij de vermindering met 1/10 (+54,1%). Bij de halftijdse onderbreking en de vermindering van de werkduur met 1/5 zijn er dalingen van respectievelijk 19,0% en 16,7%.

Het ouderschapsverlof kent een daling op jaarbasis van 12,5%. In 2020 lag het aantal betalingen voor ouderschapsverlof uitzonderlijk hoog dankzij het succes van het corona-ouderschapsverlof. Deze maatregel was van toepassing in de periode mei tot september 2020 om te helpen met de combinatie werk en opvang van kinderen tijdens de coronacrisis. Dit verklaart de jaarlijkse daling die we nu observeren. Aangezien het corona-ouderschapsverlof vooral gericht was op halftijdse en 1/5 onderbrekingen, verklaart dit ook de genoemde tendensen volgens type onderbreking. Deze eerder uitzonderlijke daling op jaarbasis doet geen afbreuk aan de algemeen stijgende tendens: op vijf jaar tijd noteren we een stijging met 24,0%.

Het verlof voor medische bijstand kent een lichte stijging van 0,5%. Het palliatief verlof stijgt met 10,3%. Op 1 oktober 2019 trad het verlof voor erkende mantelzorgers in werking. Vanaf 1 september 2020 is het mogelijk om, na erkenning door het ziekenfonds, een uitkeringsaanvraag in te dienen bij de RVA. Meer hierover in het overzicht van de recente reglementaire wijzigingen (cf. deel 8.7). In 2021 waren er maandelijks gemiddeld 95 betalingen in dit stelsel.

In vergelijking met 2017 is het aantal uitkeringsgerechtigden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest eerder stabiel gebleven. In de andere gewesten zien we een sterke stijging. Wat het geslacht betreft zien we een sterkere toename bij de mannen (+30,9%), dan bij de vrouwen (+15,7%). Het aantal uitkeringsgerechtigden jonger dan 30 jaar daalt, bij de overige leeftijdscategorieën is er een stijging. De halftijdse onderbreking kent een stijging met 18,0%, terwijl de andere onderbrekingstypes stabiel blijven.

Het merendeel van de uitkeringsgerechtigden met een thematisch verlof is afkomstig uit het Vlaams Gewest (72,7%) en het gaat vooral om verminderingen van de arbeidstijd met 1/5 (55,4%). Volgens leeftijdsklasse valt daarentegen de oververtegenwoordiging op van het aantal uitkeringsgerechtigden van 30-49 jaar (75,8%). Dit laat zich verklaren door het grote relatieve belang van het ouderschapsverlof (80,1%), waarvoor deze leeftijdsklasse als de voornaamste doelgroep kan gelden. Ten slotte gaat het ook om een uitgesproken meerderheid van vrouwelijke uitkeringsgerechtigden (66,1%).

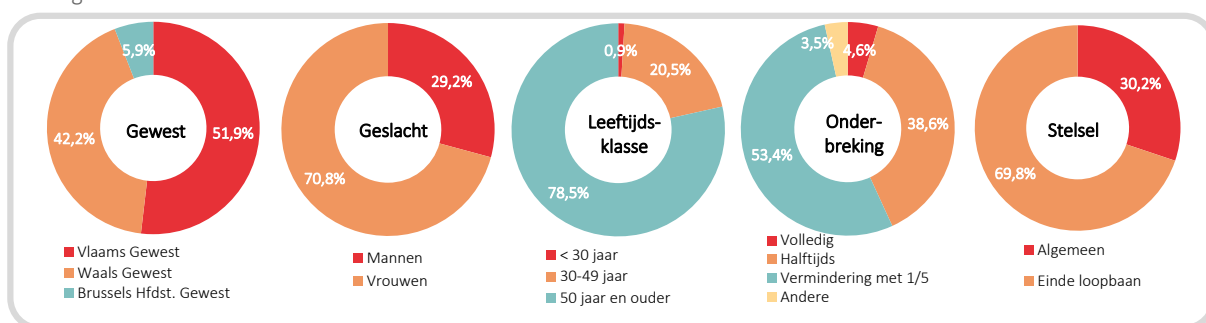
6.4

Loopbaanonderbreking

Tabel 61
Gerechtigden op loopbaanonderbreking

	2017	2020	2021	Evol. 2017-2021		Evol. 2020-2021	
Gewest							
Vlaams Gewest	52.027	27.195	21.550	-30.477	-58,6%	-5.645	-20,8%
Waals Gewest	17.442	17.515	17.551	+110	+0,6%	+36	+0,2%
Brussels Hfdst. Gewest	2.764	2.593	2.454	-310	-11,2%	-139	-5,3%
Geslacht							
Mannen	19.659	13.818	12.137	-7.522	-38,3%	-1.680	-12,2%
Vrouwen	52.574	33.486	29.418	-23.155	-44,0%	-4.067	-12,1%
Leeftijdsklasse							
< 30 jaar	1.209	428	394	-815	-67,5%	-34	-8,0%
30-49 jaar	20.341	9.649	8.539	-11.802	-58,0%	-1.110	-11,5%
50 jaar en ouder	50.683	37.227	32.623	-18.060	-35,6%	-4.604	-12,4%
Onderbreking							
Volledig	3.391	2.000	1.909	-1.481	-43,7%	-90	-4,5%
Halftijds	32.187	18.593	16.027	-16.160	-50,2%	-2.566	-13,8%
Vermindering met 1/5	34.088	25.014	22.177	-11.910	-34,9%	-2.837	-11,3%
Andere	2.567	1.696	1.442	-1.126	-43,8%	-254	-15,0%
Stelsel							
Algemeen	27.340	14.268	12.535	-14.806	-54,2%	-1.734	-12,2%
Einde loopbaan	44.893	33.035	29.021	-15.872	-35,4%	-4.014	-12,2%
Entiteiten							
Gefedereerde entiteiten	59.647	37.439	32.346	-27.301	-45,8%	-5.093	-13,6%
Federale entiteiten	12.586	9.865	9.210	-3.376	-26,8%	-655	-6,6%
Totaal	72.233	47.303	41.556	-30.677	-42,5%	-5.748	-12,2%
Zonder uitkeringen	1.329	988	938	-391	-29,4%	-50	-5,0%
Algemeen totaal	74.890	49.279	43.432	-31.458	-42,0%	-5.847	-11,9%

Grafiek 56
Profiel van de uitkeringsgerechtigden in loopbaanonderbreking in 2021

De evolutie van loopbaanonderbreking in zijn geheel wordt beïnvloed door de evoluties in de gefedereerde entiteiten. In dat licht is het met name relevant de invoering te vermelden van het zogenaamde zorgkrediet voor personeelsleden van de Vlaamse openbare sector vanaf 2 september 2016, nadat de bevoegdheid voor deze materie in het kader van de Zesde Staatshervorming is overgeheveld naar het gewestelijke niveau.

Het aantal onderbrekingsuitkeringen in het kader van loopbaanonderbreking daalt in 2021 met 12,2% op jaarbasis, wat overeenkomt met een afname van 5.748 uitkeringen per maand. Het aantal onderbrekingen zonder uitkering blijft stabiel.

De afname van het aantal uitkeringsgerechtigden op jaarbasis doet zich in elk van de geschetste profielsegmenten voor. Ze is het sterkst in het Vlaams Gewest (-20,8%), in de overige gewesten blijft het aantal vrij stabiel. De gefedereerde entiteiten kennen een grotere daling dan de federale entiteiten. Ze dalen met respectievelijk 13,6% en 6,6%.

Ten opzichte van 2017 zien we een sterke daling van het aantal onderbrekingsuitkeringen met 42,5%. De daling is het grootst in het Vlaams Gewest (-58,6%) ten gevolge van de invoering van het zorgkrediet. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is er een daling met 11,2%. In het Waals Gewest blijft het aantal onderbrekingsuitkeringen vrij stabiel (+0,6%). De kleinste afname vinden we terug bij de uitkeringsgerechtigden die hun arbeidstijd verminderen met 1/5 (-34,9%).

Wanneer we de verhoudingen van de uitkeringsgerechtigden bekijken volgens leeftijdsklasse en stelsel, valt het op dat het grotendeels gaat om 50-plussers (78,5% van de gevallen), vaak in een stelsel einde-loopbaan (69,8% van de gevallen). Iets meer dan de helft van de gevallen betreft een onderbreking met 1/5 (53,4%). Het merendeel van de uitkeringsgerechtigden zijn vrouwen (70,8%).

6.5

Verdeling van alle onderbrekingsstelsels volgens motief

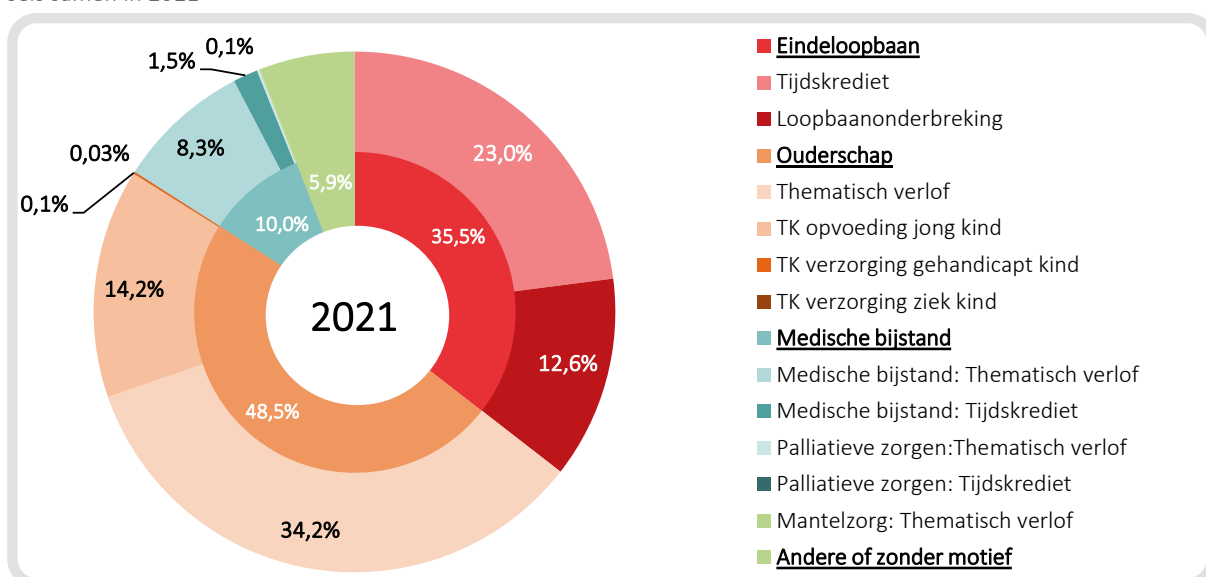
Tabel 62

Verhouding volgens motief voor alle onderbrekingsstelsels samen in 2021

	Aantal	%
Eindeloopbaan		
Tijdscrediet	53.063	23,0%
Loopbaanonderbreking	29.021	12,6%
Totaal	82.084	35,5%
Ouderschap		
Thematisch verlof	79.008	34,2%
TK opvoeding jong kind	32.848	14,2%
TK verzorging gehandicapt kind	271	0,1%
TK verzorging ziek kind	75	0,03%
Totaal	112.202	48,5%
Medische bijstand		
Medische bijstand: Thematisch verlof	19.193	8,3%
Medische bijstand: Tijdscrediet	3.559	1,5%
Totaal	22.752	9,8%
Palliatieve zorgen		
Palliatieve zorgen:Thematisch verlof	337	0,1%
Palliatieve zorgen: Tijdscrediet	3	0,001%
Totaal	340	0,1%
Mantelzorg		
Mantelzorg: Thematisch verlof	95	0,04%
Totaal	95	0,04%
Andere		
TK erkende opleiding	1.081	0,5%
TK Corona	11	0,005%
Totaal	1.092	0,5%
Zonder motief		
Loopbaanonderbreking	12.535	5,4%
Tijdscrediet	27	0,01%
Totaal	12.561	5,4%
Algemeen totaal	231.127	100%

Grafiek 57

Verhouding volgens motief voor alle onderbrekingsstelsels samen in 2021

Hoewel het tijdskrediet, het thematisch verlof en de loopbaanonderbreking drie verschillende stelsels uitmaken, bestaat er doorheen de drie stelsels een zekere overlap wat betreft de motieven waarvoor een werknemer een bepaalde onderbreking kan kiezen. Zo bestaat er zowel in het tijdskrediet als in de loopbaanonderbreking een eindeloopbaanstelsel. Sinds het ontstaan van het tijdskrediet met motief, kan men binnen dit stelsel bovendien een extra recht krijgen om prestaties volledig of gedeeltelijk te onderbreken voor gelijkaardige motieven als die van de thematische verlopen. (Dat recht kan men krijgen boven op het recht op thematische verlof. De toegangsvoorwaarden voor tijdskrediet met motief zijn wel anders dan die voor de thematische verlopen: leeftijd van het kind voor wie de onderbreking kan worden gevraagd, anciënniteit bij de werkgever, bestaan van een cao voor een volledige of halftijdse onderbreking, enz.). De onderbrekingsuitkering voor thematisch verlof is wel hoger dan de uitkering voor tijdskrediet met motief. Voor de loopbaanonderbreking zijn geen motieven gespecificeerd.

Wanneer we doorheen de drie stelsels de verhoudingen van het aantal uitkeringsgerechtigden bekijken volgens motief, zien we hoe het merendeel van de onderbrekingen betrekking heeft op een motief i.v.m. ouderschap (48,5%) en 35,5% van de onderbrekingen in het kader van een eindeloopbaanstelsel zijn. Alle overige motieven (incl. de niet-gespecificeerde motieven) maken samen slechts 15,9% uit van het aantal uitkeringsgerechtigden.

Algemeen overzicht

7.1

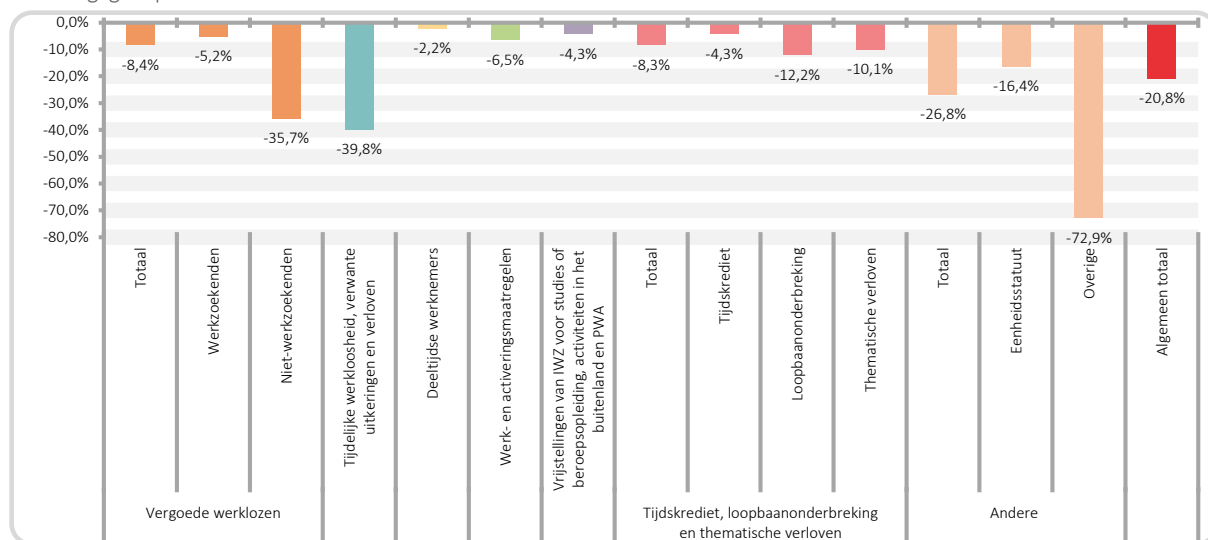
Betalingen (fysieke eenheden)

Tabel 63

Aantal betalingen volgens uitkeringsgroep

	2017	2018	2019	2020	2021	Evol. 2017 - 2021	Evol. 2020 - 2021
Vergoede werklozen	487.291	438.477	391.039	378.148	346.498	-28,9%	-8,4%
<i>Werkzoekenden</i>	373.701	348.221	329.360	339.267	321.502	-14,0%	-5,2%
<i>Niet-werkzoekenden</i>	113.590	90.256	61.678	38.881	24.996	-78,0%	-35,7%
Tijdelijke werkloosheid, verwante uitkeringen en verloven	106.358	101.967	106.676	511.166	307.721	+189,3%	-39,8%
Deeltijdse werknemers	37.844	35.755	33.576	31.788	31.075	-17,9%	-2,2%
Werk- en activeringsmaatregelen	66.057	62.130	57.907	45.826	42.843	-35,1%	-6,5%
Vrijstellingen van IMZ voor studies of beroepsopleiding, activiteiten in het buitenland en PWA	37.624	38.235	38.612	35.176	33.660	-10,5%	-4,3%
Tijdscrediet, loopbaanonderbreking en thematische verloven	272.070	254.541	249.367	252.046	231.127	-15,0%	-8,3%
<i>Tijdscrediet</i>	117.922	111.399	107.392	95.000	90.938	-22,9%	-4,3%
<i>Loopbaanonderbreking</i>	72.233	59.160	53.676	47.303	41.556	-42,5%	-12,2%
<i>Thematische verloven</i>	81.915	83.983	88.299	109.743	98.633	+20,4%	-10,1%
Andere	3.646	2.654	2.094	2.497	1.827	-49,9%	-26,8%
<i>Eenheidsstatuut</i>	3.309	2.396	1.897	2.035	1.702	-48,6%	-16,4%
<i>Overige</i>	336	258	197	461	125	-62,8%	-72,9%
Algemeen totaal	1.010.889	933.758	879.272	1.256.647	994.751	-1,6%	-20,8%

Grafiek 58
 Evolutie op jaarbasis van het aantal betalingen volgens
 uitkeringsgroep

Tabel 63 geeft een overzicht in fysieke eenheden van alle uitkeringsvormen die in de voorgaande hoofdstukken aan bod kwamen.¹⁵ In 2021 werden in de verschillende uitkeringsstelsels van de RVA in totaal gemiddeld per maand 994.751 betalingen geteld, een aantal dat 1,6% lager ligt dan in 2017. Sinds meerdere jaren evolueert het gemiddelde aantal betalingen per maand in dalende lijn. Die tendens werd gebroken in 2020.

De RVA biedt zowel ondersteuning aan werklozen als aan bepaalde groepen werkenden. Voor de vergoede werkenden onderscheidt de RVA de volgende groepen:

- de stelsels van tijdelijke werkloosheid en daaraan verwante uitkeringen en verloven;
- de stelsels voor deeltijdse werknemers;
- de werk- en activeringsmaatregelen;
- de stelsels voor werknemers die hun arbeidstijd aanpassen (tijdscrediet, loopbaanonderbreking en thematische verloven).

Ingevolge de uitzonderlijke cijfers voor tijdelijke werkloosheid en de onderbrekingsuitkeringen door de coronacrisis zien we dit jaar op jaarbasis zowel bij de vergoede werklozen (-8,4%) als bij de vergoede werkenden (-27,1%) een daling. De daling van het aantal vergoede werklozen komt er voornamelijk door een daling van het aantal niet-werkzoekenden (-35,7%). Het aantal werkzoekenden daalt met 5,2%. In 2021 werden voor de werkzoekende en de niet-werkzoekende werklozen samen 28,9% minder betalingen geteld dan in 2017.

Het aantal vergoede werkenden daalt ten opzichte van 2020 met 27,1%. De grootste daling situeert zich in de tijdelijke werkloosheid, waar het aantal fysieke eenheden met 39,8% afneemt, gevolgd door dalingen bij de loopbaanonderbrekingen (-12,2%) en de thematische verloven (-10,1%).

De groep met vrijstellingen van inschrijving als werkzoekende (voor studies of beroepsopleiding, activiteiten in het buitenland en PWA) omvat zowel werklozen als werkenden. Deze kleine groep daalt met -4,3% op jaarbasis.

Voor de restgroep ('andere') noteren we ten slotte een daling van 26,8% op jaarbasis van het aantal betalingen. Die restgroep bevat o.a. de maatregelen in het kader van de ontwikkeling van het Eenheidsstatuut (crisispremie, ontslaguitkering en ontslagcompensatievergoeding), het halftijds brugpensioen en stelsels voor grensarbeiders. Belangrijk om weten is dat heel wat van de maatregelen in deze groep bestaan uit toeslagen of premies die in principe slechts eenmalig worden uitbetaald aan de gerechtigde. Dit betekent dat het verschil tussen het aantal fysieke eenheden en het aantal verschillende personen (cf. deel 8.5) voor deze groep relatief gezien groter is dan voor de overige groepen.

¹⁵ Het totaal omvat o.a. ook de uitdovende stelsels van het halftijds brugpensioen (1 fysieke eenheid in 2021) en de grensarbeiders (124 fysieke eenheden in 2021), die omwille van hun erg beperkte omvang in de voorgaande hoofdstukken niet in detail werden behandeld.

7.2

Budgettaire eenheden en vergoede dagen

Tabel 64

Aantal budgettaire eenheden volgens uitkeringsgroep

	2017	2018	2019	2020	2021	Evol. 2017 - 2021	Evol. 2020 - 2021
Vergoede werklozen	428.109	382.064	337.365	332.005	302.623	-29,3%	-8,9%
<i>Werkzoekenden</i>	318.907	295.734	278.781	295.398	279.456	-12,4%	-5,4%
<i>Niet-werkzoekenden</i>	109.203	86.330	58.584	36.607	23.167	-78,8%	-36,7%
Tijdelijke werkloosheid, verwante uitkeringen en verloven	23.813	22.237	22.312	199.531	99.768	+319,0%	-50,0%
Deeltijdse werknemers	12.755	12.103	11.438	13.645	12.298	-3,6%	-9,9%
Werk- en activeringsmaatregelen	3.256	1.561	333	218	202	-93,8%	-7,3%
Vrijstellingen van IMZ voor studies of beroepsopleiding, activiteiten in het buitenland en PWA	35.015	35.235	35.517	32.728	31.113	-11,1%	-4,9%
Tijdskrediet, loopbaanonderbreking en thematische verloven	266.670	248.729	243.134	244.492	224.894	-15,7%	-8,0%
<i>Tijdskrediet</i>	117.234	110.545	106.550	94.206	90.194	-23,1%	-4,3%
<i>Loopbaanonderbreking</i>	72.090	59.035	53.556	47.193	41.452	-42,5%	-12,2%
<i>Thematische verloven</i>	77.347	79.149	83.029	103.093	93.248	+20,6%	-9,5%
Algemeen totaal	769.619	701.930	650.099	822.620	670.898	-12,8%	-18,4%

De budgettaire eenheden worden berekend door het aantal vergoede dagen te delen door het aantal vergoedbare dagen van een refertemaand, d.i. in principe elke dag van de maand met uitzondering van de zondagen. Op die manier komt het aantal budgettaire eenheden ongeveer overeen met voltijdse equivalenten. Toeslagen of premies die in principe slechts eenmalig worden uitbetaald, worden niet uitgedrukt in een aantal vergoede dagen en tellen dan ook geen budgettaire eenheden.

De evoluties uitgedrukt in budgettaire eenheden volgen in grote lijnen dezelfde tendensen als die in fysieke eenheden, de daling op jaarbasis bij de vergoede werklozen bedraagt (-8,9%) en bij de vergoede werkenden (-26,4%).

Tabel 65

Aantal vergoede dagen volgens uitkeringsgroep

	2017	2018	2019	2020	2021	Evol. 2017 - 2021	Evol. 2020 - 2021
Vergoede werklozen	133.573.077	119.563.585	105.587.699	104.199.047	94.627.858	-29,2%	-9,2%
<i>Werkzoekenden</i>	99.517.101	92.548.155	87.262.120	92.710.750	87.385.664	-12,2%	-5,7%
<i>Niet-werkzoekenden</i>	34.055.977	27.015.430	18.325.579	11.488.298	7.242.194	-78,7%	-37,0%
Tijdelijke werkloosheid, verwante uitkeringen en verloven	7.442.848	6.953.676	7.021.888	62.407.906	31.055.230	+317,2%	-50,2%
Deeltijdse werknemers	3.974.248	3.775.501	3.568.906	4.269.139	3.838.182	-3,4%	-10,1%
Werk- en activeringsmaatregelen	1.017.960	488.205	104.021	68.418	63.263	-93,8%	-7,5%
Vrijstellingen van IMZ voor studies of beroepsopleiding, activiteiten in het buitenland en PWA	10.922.527	11.023.491	11.102.816	10.263.612	9.727.370	-10,9%	-5,2%
Tijdskrediet, loopbaanonderbreking en thematische verloven	83.201.147	77.603.489	75.857.874	76.281.471	70.166.773	-15,7%	-8,0%
<i>Tijdskrediet</i>	36.576.911	34.490.064	33.243.460	29.392.245	28.140.380	-23,1%	-4,3%
<i>Loopbaanonderbreking</i>	22.492.088	18.418.972	16.709.352	14.724.265	12.932.986	-42,5%	-12,2%
<i>Thematische verloven</i>	24.132.148	24.694.453	25.905.062	32.164.961	29.093.407	+20,6%	-9,5%
Algemeen totaal	240.131.808	219.407.948	203.243.204	257.489.593	209.478.676	-12,8%	-18,6%

7.3

Uitgekeerde bedragen

Tabel 66

Uitgekeerde bedragen volgens uitkeringsgroep
(in miljoen EUR)

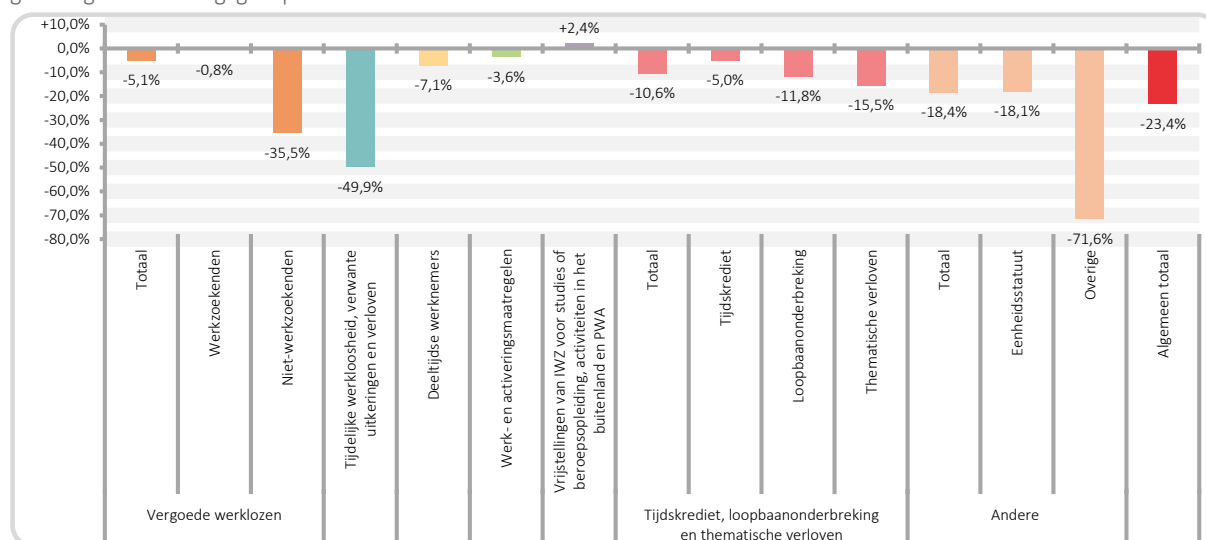
	2017	2018	2019	2020	2021	Evol. 2017 - 2021	Evol. 2020 - 2021
Vergoede werklozen	5.550,4	5.093,8	4.582,7	4.690,5	4.450,9	-19,8%	-5,1%
<i>Werkzoekenden</i>	3.950,7	3.791,8	3.680,1	4.105,7	4.073,9	+3,1%	-0,8%
<i>Niet-werkzoekenden</i>	1.599,7	1.302,0	902,6	584,7	376,9	-76,4%	-35,5%
Tijdelijke werkloosheid, verwante uitkeringen en verloven	420,4	401,7	415,6	4.345,9	2.179,1	+418,3%	-49,9%
Deeltijdse werknemers	178,1	174,4	169,5	212,6	197,4	+10,9%	-7,1%
Werk- en activeringsmaatregelen	284,8	264,3	242,2	180,4	174,0	-38,9%	-3,6%
Vrijstellingen van MVZ voor studies of beroepsopleiding, activiteiten in het buitenland en PWA	422,8	442,2	460,9	447,8	458,6	+8,5%	+2,4%
Tijdskrediet, loopbaanonderbreking en thematische verloven	794,1	747,9	737,9	751,4	672,1	-15,4%	-10,6%
<i>Tijdskrediet</i>	374,5	354,4	344,9	312,7	296,9	-20,7%	-5,0%
<i>Loopbaanonderbreking</i>	177,4	149,6	136,6	121,5	107,2	-39,6%	-11,8%
<i>Thematische verloven</i>	242,2	243,8	256,3	317,2	268,0	+10,6%	-15,5%
Andere	115,5	92,1	81,4	95,9	78,3	-32,3%	-18,4%
<i>Eenheidsstatuut</i>	114,7	91,6	81,1	95,4	78,1	-31,9%	-18,1%
<i>Overige</i>	0,8	0,5	0,3	0,5	0,2	-79,6%	-71,6%
Algemeen totaal	7.766,0	7.216,3	6.690,2	10.724,6	8.210,3	+5,7%	-23,4%

NB: Het gaat hier om een weergave van de uitgekeerde bedragen volgens de statistische definitie. Voor een overzicht van de begrotingsuitgaven voor sociale prestaties, cf. hoofdstuk 10. Deze cijfers zijn exclusief de uitgaven voor de eindejaarspremie voor tijdelijke werklozen omwille van corona.

In 2021 is het totaal van de uitgekeerde bedragen afgenomen op jaarbasis met 2.514,3 miljoen EUR of -23,4%. Net als bij de andere statistische eenheden doet die daling zich voornamelijk voor bij de tijdelijke werkloosheid. Hoewel we bij de evolutie in fysieke eenheden een daling noteren voor de vergoede werkloosheid van 8,4%, is er voor de uitgaven een daling van slechts 5,1%. Dit laat zich o.a. verklaren door de hogere meerkost ten gevolge van de bevriezing van de degressiviteit (cf. deel 1.2.3). De uitgaven voor de vergoede werkenden dalen met 41,3% op jaarbasis.

Grafiek 59

Evolutie op jaarbasis van het aantal uitgekeerde bedragen volgens uitkeringsgroep

Tabel 67

Uitgekeerde bedragen volgens gewest
(in miljoen EUR)

	Brussels				Brussels			
	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Hfdst. Gewest	Land	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Hfdst. Gewest	Land
Vergoede werklozen	1.795,4	1.770,3	885,2	4.450,9	40,3%	39,8%	19,9%	100%
Werkzoekenden	1.522,7	1.679,2	872,0	4.073,9	37,4%	41,2%	21,4%	100%
Niet-werkzoekenden	272,7	91,1	13,1	376,9	72,4%	24,2%	3,5%	100%
Tijdelijke werkloosheid, verwante uitkeringen en verloven	1.202,3	695,0	281,8	2.179,1	55,2%	31,9%	12,9%	100%
Deeltijdse werknemers	84,1	87,1	26,2	197,4	42,6%	44,1%	13,3%	100%
Werk- en activeringsmaatregelen	39,7	109,8	24,5	174,0	22,8%	63,1%	14,1%	100%
Vrijstellingen van IWZ voor studies of beroepsopleiding, activiteiten in het buitenland en PWA	250,6	158,8	49,2	458,6	54,6%	34,6%	10,7%	100%
Tijdskrediet, loopbaanonderbreking en thematische verloven	479,9	157,7	34,4	672,1	71,4%	23,5%	5,1%	100%
Tijdskrediet	220,4	64,0	12,5	296,9	74,2%	21,6%	4,2%	100%
Loopbaanonderbreking	59,0	41,8	6,4	107,2	55,1%	39,0%	6,0%	100%
Thematische verloven	200,5	51,9	15,5	268,0	74,8%	19,4%	5,8%	100%
Andere	53,6	21,5	3,1	78,3	68,6%	27,4%	4,0%	100%
Eenheidsstatuut	53,6	21,3	3,1	78,1	68,6%	27,3%	4,0%	100%
Overige	0,0	0,1	0,0	0,2	23,7%	76,3%	0,0%	100%
Algemeen totaal 2021	3.905,7	3.000,2	1.304,4	8.210,3	47,6%	36,5%	15,9%	100%
Algemeen totaal 2020	5.555,2	3.690,4	1.478,9	10.724,6	51,8%	34,4%	13,8%	100%
Algemeen totaal 2017	3.906,9	2.870,9	988,2	7.766,0	50,3%	37,0%	12,7%	100%
Evol. 2017-2021	-1,2	+129,3	+316,2	+444,3	-0,0%	+4,5%	+32,0%	+5,7%
Evol. 2020-2021	-1.649,5	-690,3	-174,5	-2.514,3	-29,7%	-18,7%	-11,8%	-23,4%

NB: Het gaat hier om de uitgekeerde bedragen als statistische definitie. Voor een overzicht van de begrotingsuitgaven voor sociale prestaties, cf. hoofdstuk 10.

De daling op jaarbasis van de uitgaven doet zich voor in elk van de drie gewesten. Ze is relatief gezien het grootst in het Vlaams Gewest (-29,7%), gevolgd door het Waals (-18,7%) en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (-11,8%).

7.4

Verschillende begunstigden

Tabel 68 geeft het aantal verschillende personen weer dat een uitkering heeft ontvangen van de RVA. De begunstigden worden enkel geteld in het laatste stelsel waarin ze in het jaar in kwestie werden vergoed. Ter herinnering: in de rest van dit deel van het jaarverslag wordt met 'aantal uitkeringstrekkers' bedoeld op het aantal fysieke eenheden. Het aantal personen dat gedurende het kalenderjaar minstens één RVA-uitkering ontving, verschilt van deze cijfers.

Tabel 68

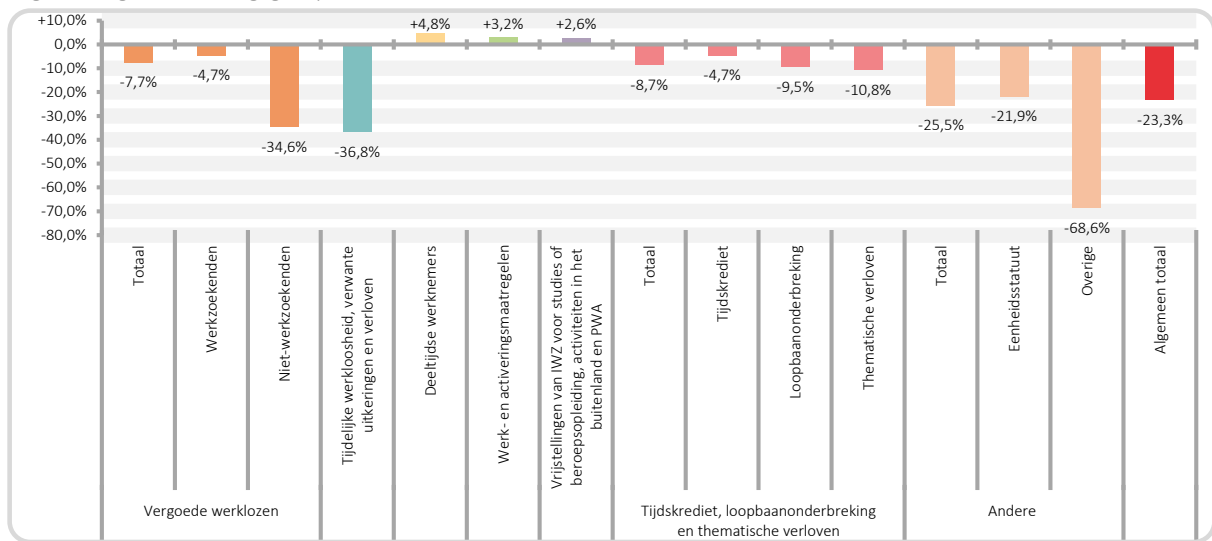
Aantal verschillende begunstigden volgens uitkeringsgroep

	2017	2018	2019	2020	2021	Evol. 2017 - 2021	Evol. 2020 - 2021
Vergoede werklozen	653.876	601.133	550.470	503.483	464.575	-29,0%	-7,7%
<i>Werkzoekenden</i>	520.061	492.904	470.733	452.220	431.069	-17,1%	-4,7%
<i>Niet-werkzoekenden</i>	133.815	108.229	79.737	51.263	33.506	-75,0%	-34,6%
Tijdelijke werkloosheid, verwaarde uitkeringen en verloven	298.908	291.381	295.712	1.253.063	791.993	+165,0%	-36,8%
Deeltijdse werknemers	50.112	48.318	45.834	39.606	41.491	-17,2%	+4,8%
Werk- en activeringsmaatregelen	83.283	78.084	71.767	53.375	55.101	-33,8%	+3,2%
Vrijstellingen van MWZ voor studies of beroepsopleiding, activiteiten in het buitenland en PWA	51.187	52.558	50.822	42.204	43.310	-15,4%	+2,6%
Tijdskrediet, loopbaanonderbreking en thematische verloven	376.643	362.620	362.298	370.473	338.119	-10,2%	-8,7%
<i>Tijdskrediet</i>	134.022	132.108	124.048	113.339	108.056	-19,4%	-4,7%
<i>Loopbaanonderbreking</i>	84.113	67.986	62.026	55.650	50.345	-40,1%	-9,5%
<i>Thematische verloven</i>	158.508	162.526	176.224	201.484	179.718	+13,4%	-10,8%
Andere	8.064	5.768	4.994	5.383	4.009	-50,3%	-25,5%
<i>Eenheidsstatuut</i>	7.712	5.484	4.773	4.960	3.876	-49,7%	-21,9%
<i>Overige</i>	352	284	221	423	133	-62,2%	-68,6%
Algemeen totaal	1.522.073	1.439.862	1.381.897	2.267.587	1.738.598	+14,2%	-23,3%

NB: Het aantal begunstigden wordt hier berekend als het aantal verschillende personen betaald in de loop van het jaar, toegewezen aan het uitkeringsstelsel van de laatste referentemaand.

Grafiek 60

Evolutie op jaarbasis van het aantal verschillende begunstigen volgens uitkeringsgroep

Het aantal begunstigen van de RVA is ten opzichte van 2020 afgenomen met 23,3% tot 1.738.598 personen. Deze afname is vooral toe te schrijven aan de tijdelijke werkloosheid (-36,8%).

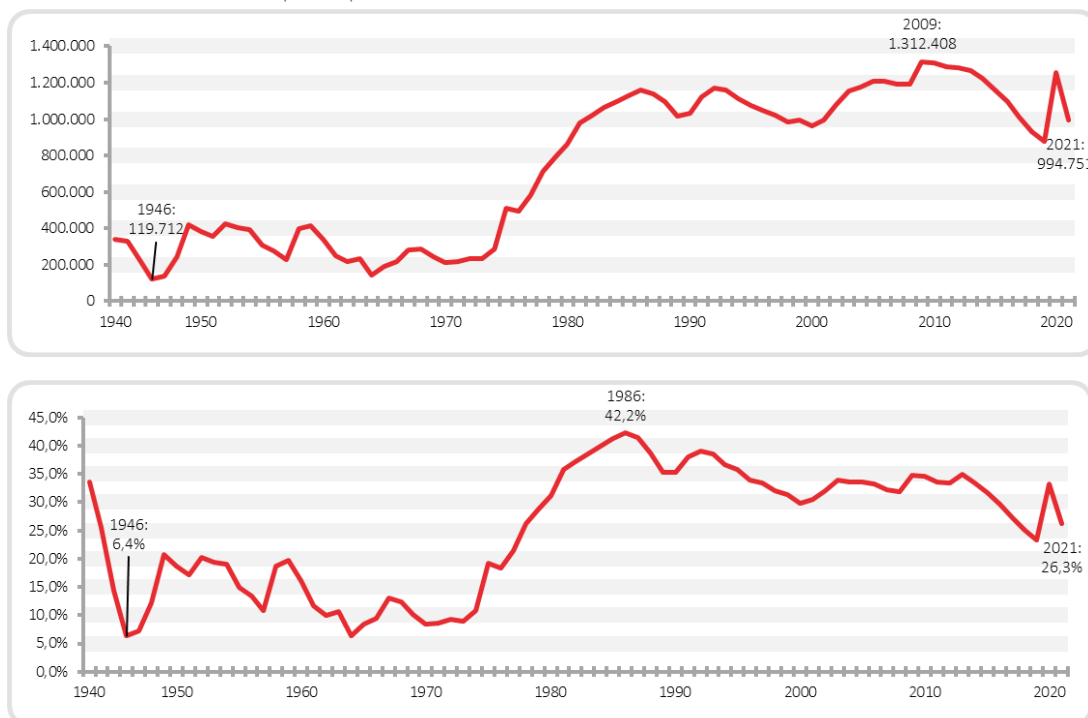
7.5

Historisch perspectief

Tot hertoe hebben we ons in de besprekingen van de uitkeringsgroepen in dit jaarverslag beperkt tot de trend van de laatste 5 jaar. In dit deel situeren we de actuele situatie per uitkeringsgroep echter in een ruimer historisch perspectief a.d.h.v. de historische data die de RVA in de loop van 2021 beschikbaar heeft gemaakt.¹⁶

Grafiek 61

Totaal aantal uitkeringsgerechtigden in absolute cijfers (boven) en als percentage van het totaal aantal tegen werkloosheid verzekerden (onder)

¹⁶ Cf. de RVA-publicatie 'Langetermijnevolutie van de RVA-uitkeringen: 100 jaar data (1921-2020)' - september 2021

Algemeen is er een duidelijke tweedeling tussen de periode voor ca. 1975 en die erna. Voor 1975 zien we veel schommelingen, maar blijft het gemiddelde aantal uitkeringen per jaar onder de 500.000. Het laagste aantal in die periode zien we in 1946, met 119.712 uitkeringen. Vanaf 1975 groeit het aantal uitkeringen snel aan, waardoor dat het aantal meer dan verdubbelt en boven de 1 miljoen uitkomt. In 2009 bereikt het aantal uitkeringen een absolute piek, met 1.312.408 uitkeringen per maand.

In het laatste decennium zien we dat de daling die volgde na de piek in 2009 in grote lijnen wordt voortgezet tot in 2019. De trend wordt onderbroken door de coronapandemie, waardoor het totaal aantal uitkeringen stijgt tot 1.256.647 in 2020. In 2021 zakt het aantal terug naar 994.751, een waarde die iets boven het cijfer van 2019 ligt.

Bekijken we het aantal uitkeringen relatief ten opzichte van het aantal tegen werkloosheid verzekerden, dan zien we in de periode na de Tweede Wereldoorlog tot in de jaren '70 nog steeds schommelingen, gevolgd door een snelle stijging die vooral tot halverwege de jaren '80 aanhoudt. De hoogste graad wordt bereikt in 1986 met 42.2%. Na een aanvankelijke daling, lijkt de evolutie van de werkloosheid aan het begin van de 21^e eeuw in grote lijnen weer wat te stagneren. Net als in absolute cijfers is er in het laatste decennium echter een duidelijk dalende trend, die wordt onderbroken door de coronacrisis in 2020, waarna het cijfer terugvalt tot iets boven de waarde van 2019.

Vanaf de jaren 1980, toen in reactie op de stijgende werkloosheid diverse uitkeringsstelsels het levenslicht zagen, kunnen we per uitkeringsgroep de langetermijnanalyse maken. Het aantal vergoede werklozen was het grootst in de jaren 1990 en de jaren 2000. Terwijl het aantal werkzoekenden binnen die groep al daalt in de jaren 2000 ten opzichte van het vorige decennium, stijgt het aantal niet-werkzoekenden nog licht. In de jaren 2020 is het aantal UVW-NWZ sterk afgenomen.

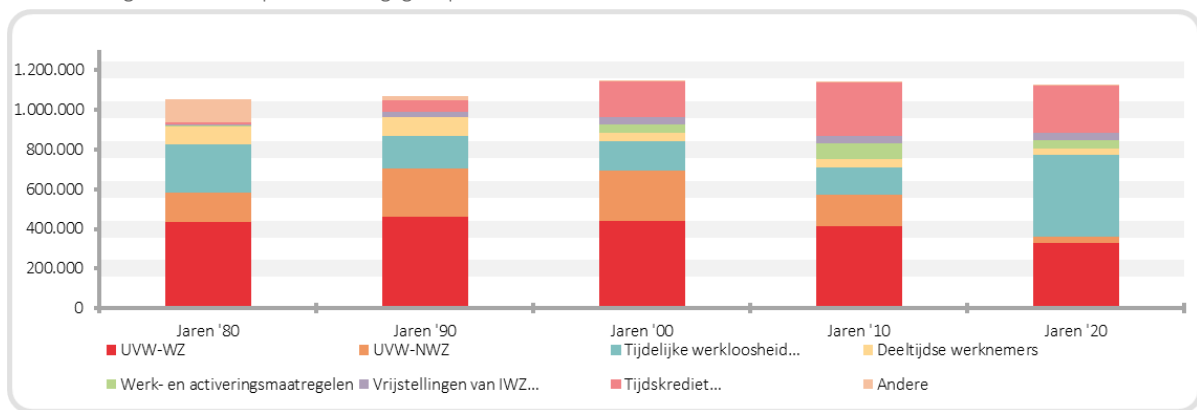
De tijdelijke werkloosheid piekt in de jaren 2020 door de coronacrisis, maar ook in de jaren 1980 was er een aanzienlijke groep tijdelijk werklozen t.o.v. de aantallen die we in de overige decennia waarnemen. De groep deeltijdse werknemers is het grootst in de jaren 1980 en 1990 en krimpt daarna weer in. De werk- en activeringsmaatregelen zijn in de nasleep van de bankencrisis van 2009 veelvuldig ingezet, waardoor in de jaren 2010 gemiddeld het hoogst aantal uitkeringen worden geteld.

Bij de onderbrekingsuitkeringen zien we ten slotte een piek in de jaren 2010. Er is een duidelijke verschuiving te zien doorheen de jaren. In de jaren 1980 en 1990 waren er enkel uitkeringen voor loopbaanonderbreking en heel beperkt voor thematische verloven. Loopbaanonderbreking is als uitkeringsgroep op zijn grootst in de jaren 2000, en kent sindsdien een lichte daling. Sinds de introductie van tijdskrediet in de jaren 2000 hebben we een sterke aangroei gekend van uitkeringen binnen dit stelsel. In de jaren 2020 is er een daling ten opzichte van de jaren 2010. Thematische verloven waren tot en met de jaren 2000 eerder klein, maar groeien sindsdien sterk aan, om in de jaren 2020 de grootste categorie binnen de onderbrekingsuitkeringen te worden.

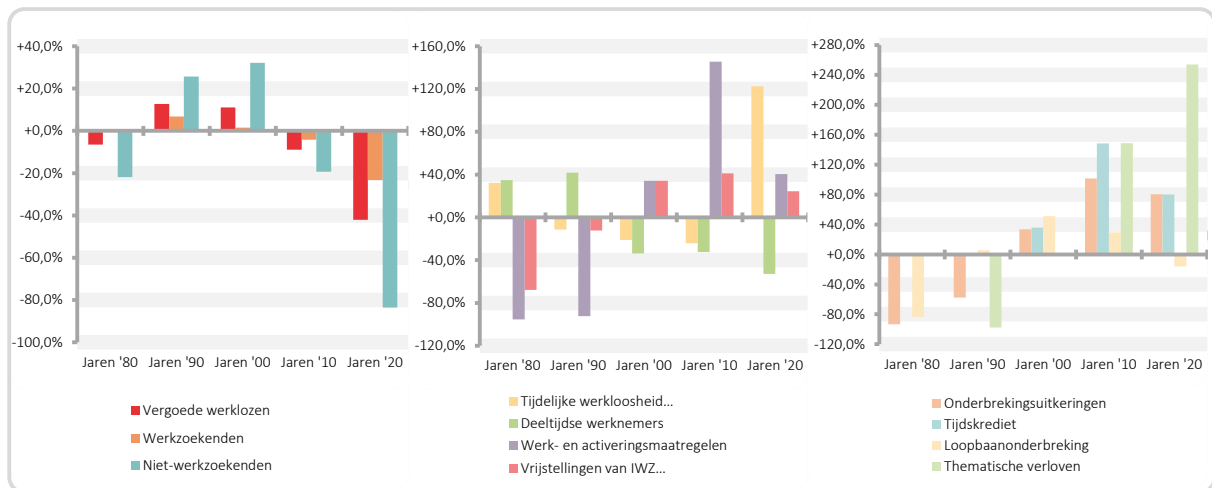
Tabel 69
Decenniumgemiddelden per uitkeringsgroep

	Jaren '80	Jaren '90	Jaren '00	Jaren '10	Jaren '20
Vergoede werklozen	585.131	705.010	694.476	569.771	362.323
Werkzoekenden	433.098	460.328	437.308	412.788	330.385
Niet-werkzoekenden	152.032	244.682	257.168	156.984	31.938
Tijdelijke werkloosheid, verwante uitkeringen en verloven	243.306	162.829	144.985	139.574	409.443
Deeltijdse werknemers	90.136	94.665	44.261	45.185	31.431
Werk- en activeringsmaatregelen	1.449	2.418	42.339	77.529	44.335
Vrijstellingen van IWZ voor studies of beroepsopleiding, activiteiten in het buitenland en PWA	8.892	24.271	37.134	39.038	34.418
Tijdskrediet, loopbaanonderbreking en thematische	8.819	56.638	179.021	269.899	241.587
Tijdskrediet	0	0	70.016	128.101	92.969
Loopbaanonderbreking	8.819	55.937	80.098	68.617	44.429
Thematische verloven	0	701	28.907	73.181	104.188
Andere	118.531	26.222	6.944	4.136	2.162
Eenheidsstatuut	0	0	0	3.384	1.080
Overige	118.531	26.222	6.944	752	1.082
Algemeen totaal	1.056.263	1.072.054	1.149.160	1.145.132	1.125.699

Grafiek 62
Decenniumgemiddelden per uitkeringsgroep

Grafiek 63
Afwijking (in percentage) van decenniumgemiddelden ten opzichte van het algemene gemiddelde sinds 1980

Ten slotte brengen we in grafiek 63 nog de grootste tendensen per uitkeringsgroep in kaart, door telkens het gemiddelde per decennium te vergelijken met het gemiddelde voor de totale periode vanaf 1980. Op die manier wordt gevisualiseerd hoe, beschouwd op lange termijn, een decennium relatief gezien veel of weinig uitkeringsgerechtigden in een bepaalde uitkeringsgroep telde. Op die manier kunnen we het volgende synthetiseren:

- Het peil vergoede werklozen ligt algemeen zeer laag in de jaren 2020. Dit geldt zowel voor de werkzoekenden als de niet-werkzoekenden, zij het in sterkere mate voor die laatste groep. De werkzoekenden bereikten vooral een hoog peil in de jaren '90, de niet-werkzoekenden in de jaren '90 en 2000.
- Het peil van de tijdelijke werkloosheid lag in de voorbije drie decennia relatief gezien laag, maar bereikt in de jaren 2020 extreme hoogtes.
- De stelsels voor deeltijdse werknemers waren vooral in de jaren '80 gangbaar, maar bereikten vanaf de 21^e eeuw een lager peil. Het omgekeerde geldt voor de bijzondere vrijstellingen en de werk- en opleidingsmaatregelen.
- De onderbrekingsuitkeringen zijn vooral in de 21^e eeuw in opmars (mee o.i.v. de inrichting van het tijdskrediet), maar kennen in de jaren 2020 een kleine terugval t.o.v. de jaren 2010. Het stelsel van thematische verloven, dat in de jaren '90 werd ingevoerd en toen dus nog bijzonder klein was, kent sindsdien een opvallende groei.

Impact van recente reglementaire wijzigingen

In de voorgaande hoofdstukken werden bepaalde reglementaire wijzigingen reeds aangehaald om bepaalde evoluties te verklaren. Dit hoofdstuk brengt telkens de wijzigingen van de laatste 5 jaar in kaart en bespreekt hun impact systematisch en met meer detail dan in de vorige hoofdstukken. De cijferreeksen in dit hoofdstuk gaan altijd terug tot het jaar voor de wijziging, waardoor er in bepaalde tabellen een periode van 6 jaren wordt behandeld. De wijzigingen die plaatsvonden in het kader van de coronacrisis zijn in meer detail besproken in hoofdstuk 1.

8.1

Stelsel van tijdelijke werkloosheid

In 2021 gelden tijdelijke maatregelen met betrekking tot de bedrijfsvoorheffing (15%) en het bedrag van uitkering (verhoogd tot 70% van het gemiddelde begrensde loon) die zijn genomen in het kader van de coronapandemie. Daarnaast is er een bijkomend supplement van 5,63 EUR per dag betaald door de RVA (5,74 EUR sinds de recentste indexering). Meer informatie daarrond is terug te vinden in hoofdstuk 1.

8.1.1

Afschaffing onderscheid gezinstoestanden

Vanaf 1 januari 2020 wordt er geen rekening meer gehouden met de gezinstoestand voor het bepalen van de uitkering tijdelijke werkloosheid. De bedragen voor samenwonende en alleenstaande werknemers worden opgetrokken tot het niveau van de gezinshoofden. Het minimumdagbedrag voor alleenstaanden steeg daardoor van 41,89 EUR en voor samenwonenden van 31,10 EUR tot 50,60 EUR (respectievelijk +21% en +63%). Vanaf 1 september 2021 geldt een minimum dagbedrag van 56,70 EUR en een maximum dagbedrag van 76,48 EUR voor alle tijdelijk werklozen.

8.1.2

Tijdelijke werkloosheid wegens economische oorzaken als gevolg van de Brexit

Vanaf 22 maart 2021 tot en met 21 maart 2022 kunnen werkgevers tijdens de periode van erkenning door de minister van Werk als werkgever in moeilijkheden als gevolg van de Brexit tijdelijke werkloosheid inroepen wegens economische oorzaken voor zowel arbeiders als bedienden. Door de aangepaste methodologie in het bepalen van het motief voor TW, maken de gevallen TW voor economische redenen deel uit van de tijdelijke werkloosheid door overmacht. Door deze aangepaste methode is het niet mogelijk een effect van de Brexit op de tijdelijke werkloosheid te bepalen.

Tabel 70
Minimum en maximum brutodagbedragen

		december 2019	januari 2020	evolutie 2019- 2020	december 2021	evolutie 2019- 2021
Gezinshoofden	minimum	50,60	50,60	+0,0%	56,70	+12,1%
	maximum	67,52	67,52	+0,0%	76,48	+13,3%
Alleenwonenden	minimum	41,89	50,60	+20,8%	56,70	+35,4%
	maximum	67,52	67,52	+0,0%	76,48	+13,3%
Samenwonenden	minimum	31,10	50,60	+62,7%	56,70	+82,3%
	maximum	67,52	67,52	+0,0%	76,48	+13,3%

8.1.3

Tijdelijke werkloosheid wegens overmacht in het kader van uitzonderlijke weersomstandigheden (overstromingen)

Naar aanleiding van de hevige regenval op 14 en 15 juli 2021 worden tot en met 31 maart 2022 ook omstandigheden aanvaard, die op zich het werk niet rechtstreeks onmogelijk maken, als reden voor tijdelijke werkloosheid wegens overmacht. Het gaat om situaties waarin de werknemer getroffen is door ernstige schade of verliezen en daardoor in de onmogelijkheid is om te gaan werken omdat hij prioriteit moet geven aan nieuwe huisvesting zoeken, de opkuis of herstellingswerken van zijn woning, zijn schadedossier regelen of naar alternatieve vervoermiddelen zoeken.

Daarnaast kan een getroffen werkloze tijdelijk inwonen bij familie of vrienden zonder invloed op de gezinscategorie van hemzelf of de personen met wie hij gaat samenwonen.

In juli telden we 4.462 gevallen tijdelijke werkloosheid overmacht die expliciet vermelding maken of refereren naar de overstromingen. Het betreft in die maand een bedrag van 1.152.308 EUR. In december is het aantal betalingen gedaald naar 544. Het totaalbedrag is minder gedaald en komt uit op 520.720 EUR.

Die cijfers zijn mogelijk een onderschatting omdat ze volgen uit een analyse van een statistisch moeilijk te exploreren vrije zone en er daarnaast ook gevallen kunnen zijn die onder tijdelijke werkloosheid omwille van slecht weer zijn aangevraagd.

Tabel 71

Aantal en totaalbedrag van de betalingen tijdelijke werkloosheid wegens overmacht in het kader van uitzonderlijke weersomstandigheden

	Fysieke eenheden	Bedragen
juli	4.462	1.152.308
augustus	3.427	1.977.180
september	1.883	1.602.183
oktober	1.242	1.255.140
november	837	753.698
december	544	520.720

8.2

Stelsel van inschakelingsuitkeringen

Door het invoeren van de beperking in tijd van de inschakelingsuitkeringen ontstond de mogelijkheid dat (langdurig) werklozen met een MMPP-problematiek of met een arbeidsongeschiktheid van minstens 33 procent (hierna afgekort tot AO33%) het einde van het recht op een inschakelingsuitkeringen bereikten. MMPP staat voor medische, mentale, psychische en/of psychiatrische problemen. Werklozen met dergelijke problemen, of met een AO33%, kunnen door de regionale tewerkstellingsdiensten (RTD) niet onmiddellijk worden opgenomen in een gewoon traject naar betaalde tewerkstelling. Voor hen ontwikkelden de RTD speciale trajecten. Om aan de situatie van die groep tegemoet te komen werd het recht op een inschakelingsuitkeringen voor die groep uitgebreid totdat er een nieuwe uitkering werd ontworpen specifiek voor die groep wiens recht op een inschakelingsuitkeringen ten einde komt.

Zo werd er eind 2017 beslist dat die werklozen recht hadden op een bijkomende periode van inschakelingsuitkeringen:

- indien het einde van het basisrecht verliep vóór 31 december 2017, werd het recht verder toegekend voor een vaste periode van drie jaar;
- voor alle anderen heeft de uitbreiding een duur van twee jaar.

Daarna werd met het KB van 7 januari 2018 beslist om de uitbreiding van het recht:

- te verlengen tot 31 december 2019 indien het einde van het recht valt vóór 31 december 2019;
- te beperken tot 31 december 2019 indien het einde van het recht valt na 31 december 2019 (KB 07.01.2018, BS 24.01.2018).

Een nieuwe reglementering die op 1 juli 2019 is ingegaan, verlengt het recht op inschakelingsuitkeringen voor die werkzoekenden tot 31 maart 2020 en creëert een nieuw statuut. Het gaat om het statuut van niet-toeleidbare werkzoekende. Dat garandeert voor de gerechtigde een inkomen gelijkaardig aan wat hij eerder ontving.

Vanaf 1 oktober 2020 staat de RVA in voor een nieuwe uitkering: de 'beschermingsuitkering'. Die uitkering wordt toegekend aan niet-toeleidbare werkzoekenden van wie het recht op een inschakelingsuitkeringen vervalt. In de periode na 31 maart (het einde van de verlenging van het recht op inschakelingsuitkeringen voor niet-toeleidbare werkzoekenden volgens de reglementering van 1 juli 2019) tot 1 oktober (het begin van de beschermingsuitkering) is er een laatste verlenging van het recht op inschakelingsuitkeringen. Die maatregel werd genomen in het kader van de coronapandemie (zie hoofdstuk 1). In 2021 telden we 2.336 fysieke eenheden voor de beschermingsuitkeringen, terwijl dit er in 2020 2.146 waren.

In 2021 telde men 295 verschillende personen van wie het recht op inschakelingsuitkeringen werd uitgebreid ingevolge het volgen van een specifiek traject MMPP of AO33%. Dat is een daling met 92,8% t.o.v. 2020. De daling is vermoedelijk te wijten aan een combinatie van het invoeren van de beschermingsuitkering en de tijdelijke coronamaatregelen met betrekking tot het bereiken van het einde van het recht op een inschakelingsuitkeringen.

Tabel 72

Werklozen van wie het recht op inschakelingsuitkeringen werd uitgebreid omdat zij een traject MMPP of een traject voor AO33% volgen (aantal personen per jaar)

	Aantal verschillende personen per jaar			
	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gewest	Land
2017	2.115	2.263	482	4.860
2018	1.946	2.051	484	4.481
2019	1.789	1.865	476	4.130
2020	1.854	1.768	483	4.105
2021	166	120	9	295
Evol. 2017-2021	-1.949	-2.143	-473	-4.565
	-92,2%	-94,7%	-98,1%	-93,9%
Evol. 2020-2021	-1.688	-1.648	-474	-3.810
	-91,0%	-93,2%	-98,1%	-92,8%

De RVA registreert niet onmiddellijk een uitbreiding van het recht voor werklozen die in deze trajecten worden opgenomen. Enkel wanneer de einddatum van het recht op inschakelingsuitkeringen nog slechts 2 maanden verwijderd is, voert men de uitbreiding van het recht in de databank in. Dat betekent dat de bovenstaande gegevens eigenlijk een onderschatting zijn van het aantal werklozen die een traject MMPP of AO33% volgen.

Als we abstractie maken van de uitbreiding van het recht, zien we dat de afname van het aantal personen met een inschakelingsuitkering die een traject MMPP of AO33% minder sterk is. Ten opzichte van 2020 daalde hun aantal van 6.119 naar 1.322 personen, d.i. 78,4%.

Tabel 73

Werklozen met een inschakelingsuitkering die een traject MMPP of AO33% volgen (aantal personen per jaar)

	Aantal verschillende personen per jaar			
	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gewest	Land
2017	4.269	2.600	540	7.409
2018	4.097	2.469	544	7.110
2019	3.830	2.286	519	6.635
2020	3.476	2.125	518	6.119
2021	919	374	29	1.322
Evol. 2017-2021	-3.350	-2.226	-511	-6.087
	-78,5%	-85,6%	-94,6%	-82,2%
Evol. 2020-2021	-2.557	-1.751	-489	-4.797
	-73,6%	-82,4%	-94,4%	-78,4%

8.3

Stelsel van werkloosheidsuitkeringen

De laatste jaren zijn de werkloosheidsuitkeringen verschillende keren opgetrokken bovenop de indexeringen. Op 1 september 2017 zijn er in het kader van het interprofessioneel akkoord (IPA) voor 2017-2018 aanpassingen gebeurd aan de loonplafonds en minima van diverse RVA-uitkeringen. Inzake de welvaartsaanpassing voor 2019-2020 werden op 1 juli 2019 de minima en de forfaits en op 1 september 2019 de maxima nog verder opgetrokken. In het kader van een welvaartsaanpassing is een bijkomende baremawijziging doorgevoerd vanaf 1 januari 2020. Het gaat om welvaartsaanpassingen, toegespitst op het vermijden van armoederisico's bij kwetsbare groepen, zonder evenwel het risico op inactiviteits- of werkloosheidsvallen te verhogen. Dat draagt bij tot de verhoging van de gemiddelde werkloosheidsuitkering. Op 1 januari 2021 is er op basis van het federale regeerakkoord een nieuwe welvaartsaanpassing doorgevoerd waardoor de minima van de uitkeringen (excl. SWT en werklozen met anciënniteitstoeslag) stijgen. Vanaf 1 juli 2021 volgt een nieuwe stijging in het kader van een welvaartsenveloppe 2021-2022.

Naast de aanpassing op 01.01.2021 staan er in de meerjarenbegroting van 2021-2024 nog drie welvaartsaanpassingen ingeschreven met telkens een bijkomende stijging van 1,125%. Deze aanpassingen staan gepland op 1 januari van 2022, 2023 en 2024.

Het optrekken van de minima heeft ertoe geleid dat er voor bepaalde degressieve fases niet langer een onderscheid is tussen het minimum- en maximumbedrag. Dat was voor het eerst het geval in september 2017. Voor gezinshoofden is er vanaf dan in de laatste degressieve fase (periode 24) geen onderscheid meer tussen het minimum- en het maximumbedrag. In 2019 komen voor de gezinshoofden ook de minima en maxima in de voorlaatste degressieve fase (periode 23) op hetzelfde niveau te liggen als die voor de laatste fase. De barema-aanpassingen van 2021 maken dat de minima- en maximumbedragen voor de degressieve fases 22 tot en met 24 gelijk zijn. In 2021 verdwijnt voor het eerst ook het onderscheid tussen een minimum- en maximumbedrag voor samenwonenden en alleenstaanden. Het betreft de degressieve fase 24.

In hoofdstuk 3 zijn het aantal UVW-WZ per periode en fase terug te vinden alsook de corresponderende gemiddelde uitkeringen.

Tabel 74

Dagbedragen van de volledige uitkering in de degressieve fases volgens gezinscategorie (zonder anciënniteitstoeslag)

		Periode 21	Periode 22	Periode 23	Periode 24	Forfait
Gezinshoofden	minimum	55,11	55,11	55,11	55,11	55,11
	maximum	55,51	55,11	55,11	55,11	55,11
Alleenwonenden	minimum	44,67	44,67	44,67	44,67	44,67
	maximum	49,22	47,24	45,25	44,67	44,67
Samenwonenden	minimum	30,95	29,01	27,06	25,12	23,18
	maximum	34,81	31,56	28,31	25,12	23,18

8.4

Stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag

8.4.1

Aangescherpte toegangsvoorwaarden

Om toe te kunnen treden tot het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag, moeten de werknemers naargelang het stelsel aan een aantal toegangsvoorwaarden voldoen (leeftijd en aantal jaren beroepsverleden). Toen op 1 januari 2015 werd beslist om de toegangsvoorwaarden aan te scherpen, werden er ook een aantal geleidelijke verscherpingen voorzien over een periode van meerdere jaren. Voor bepaalde stelsels werden de leeftijd en/of het vereiste aantal jaren beroepsverleden opgetrokken. Het stelsel met een lange loopbaan die minder dan 40 jaar bedraagt, is afgeschaft, behoudens uitzonderingen.

Tabel 75

Evolutie van de toelatingsvoorwaarden tot het stelsel van
werkloosheid met bedrijfstoeslag volgens stelsel

	Algemeen stelsel	Erkenning van het bedrijf als zijnde in herstructurering	Erkenning van het bedrijf als zijnde in moeilijkheden	Stelsel met 40 jaar Beroepsverleden	Stelsel zwaar beroep	33 jaar beroepsverleden + nachtwerk/ bouw	Stelsel medische redenen
2017	Leeftijd: 62 jaar (behoudens uitzonderingen) Beroepsverleden: mannen 40 jaar en vrouwen 33 jaar	Leeftijd: 56 jaar (behoudens uitzonderingen) Beroepsverleden: 10/20 jaar	Leeftijd: 56 jaar (behoudens uitzonderingen) Beroepsverleden: 10/20 jaar	Leeftijd: 58 jaar (behoudens uitzonderingen) Beroepsverleden: 40 jaar	Leeftijd: 58 jaar Beroepsverleden: 35 jaar	Leeftijd: 58 jaar (behoudens uitzonderingen) Beroepsverleden: 33 jaar	Leeftijd: 58 jaar Beroepsverleden: 35 jaar
2018	Leeftijd: 62 jaar (behoudens uitzonderingen) Beroepsverleden: mannen 40 jaar en vrouwen 34 jaar	Leeftijd: 56 jaar (behoudens uitzonderingen) Beroepsverleden: 10/20 jaar	Leeftijd: 56 jaar (behoudens uitzonderingen) Beroepsverleden: 10/20 jaar	Leeftijd: 59 jaar Beroepsverleden: 40 jaar	Leeftijd: 59 jaar Beroepsverleden: 35 jaar	Leeftijd: 59 jaar Beroepsverleden: 33 jaar	Leeftijd: 58 jaar Beroepsverleden: 35 jaar
2019	Leeftijd: 62 jaar (behoudens uitzonderingen) Beroepsverleden: mannen 40 jaar en vrouwen 35 jaar	Leeftijd: 58 jaar (t.e.m. 30.12.2019) / 59 jaar (vanaf 31.12.2019) Beroepsverleden: 10/20 jaar	Leeftijd: 58 jaar (t.e.m. 30.12.2019) / 59 jaar (vanaf 31.12.2019) Beroepsverleden: 10/20 jaar	Leeftijd: 59 jaar Beroepsverleden: 40 jaar	Leeftijd: 59 jaar Beroepsverleden: 35 jaar	Leeftijd: 59 jaar Beroepsverleden: 33 jaar	Leeftijd: 58 jaar Beroepsverleden: 35 jaar
2020	Leeftijd: 62 jaar (behoudens uitzonderingen) Beroepsverleden: mannen 40 jaar en vrouwen 36 jaar	Vanaf 31.12.2020 - Leeftijd: 60 jaar Beroepsverleden: 10/20 jaar	Vanaf 31.12.2020 - Leeftijd: 60 jaar Beroepsverleden: 10/20 jaar	Leeftijd: 59 jaar Beroepsverleden: 40 jaar	Leeftijd: 59 jaar Beroepsverleden: 35 jaar	Leeftijd: 59 jaar Beroepsverleden: 33 jaar	Leeftijd: 58 jaar Beroepsverleden: 35 jaar
2021	Leeftijd: 62 jaar (behoudens uitzonderingen) Beroepsverleden: mannen 40 jaar en vrouwen 37 jaar	Leeftijd: 60 jaar Beroepsverleden: 10/20 jaar	Leeftijd: 60 jaar Beroepsverleden: 10/20 jaar	Leeftijd: 60 jaar Beroepsverleden: 40 jaar	Leeftijd: 60 jaar Beroepsverleden: 35 jaar	Leeftijd: 60 jaar Beroepsverleden: 33 jaar	Leeftijd: 58 jaar Beroepsverleden: 35 jaar

Tabel 76

Aantal personen toegetreden tot het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag (exclusief halftijds brugpensioenen) volgens stelsel¹⁷

	Algemeen stelsel	Erkenning van het bedrijf als zijnde in herstructurering	Erkenning van het bedrijf als zijnde in moeilijkheden	Stelsel met 40 jaar beroepsverleden	Stelsel zwaar beroep	33 jaar beroepsverleden + nachtwerk/ bouw	Stelsel medische redenen	Totaal
2016	2.041	1.362	206	2.468	142	465	80	8.216
2017	2.433	896	219	1.688	292	393	93	6.829
2018	2.558	869	73	1.501	386	413	125	6.519
2019	817	1.343	99	1.032	259	274	155	4.392
2020	652	552	105	1.042	293	327	142	3.365
2021	671	310	112	1.600	490	603	185	4.099
Evol. 2016-2021	-1.370	-1.052	-94	-868	+348	+138	+105	-4.117
	-67,1%	-77,2%	-45,6%	-35,2%	+245,1%	+29,7%	+131,3%	-50,1%
Evol. 2020-2021	+19	-242	+7	+558	+197	+276	+43	+734
Evol. 2020-2021	+2,9%	-43,8%	+6,7%	+53,6%	+67,2%	+84,4%	+30,3%	+21,8%

NB Het totaalcijfer omvat ter volledigheid ook stelsels die onder- tussen uitgedoofd zijn en die niet langer in dit hoofdstuk met be- trekking tot recente reglementaire wijzigingen behandeld wor- den.

De aangescherpte toegangsvoorwaarden zorgen voor een daling van het aantal nieuwe intreders. Het grootst aantal intreders is terug te vinden in het stel- sel met 40 jaar beroepsverleden, waar er in vergelij- king met vorig jaar ook de grootste stijging in absolute cijfers is terug te vinden. Andere grote stijgingen op jaarbasis in absolute cijfers zijn terug te vinden bij de stelsels zwaar beroep en 33 jaar beroepsverleden + nachtwerk/bouw. Een daling op jaarbasis is enkel aan- wezig bij het stelsel 'Erkenning van het bedrijf als zijnde in herstructurering'.

¹⁷ Toegetreden = betaling in maand X en geen betaling in maand X-1 tot X-12

8.4.2

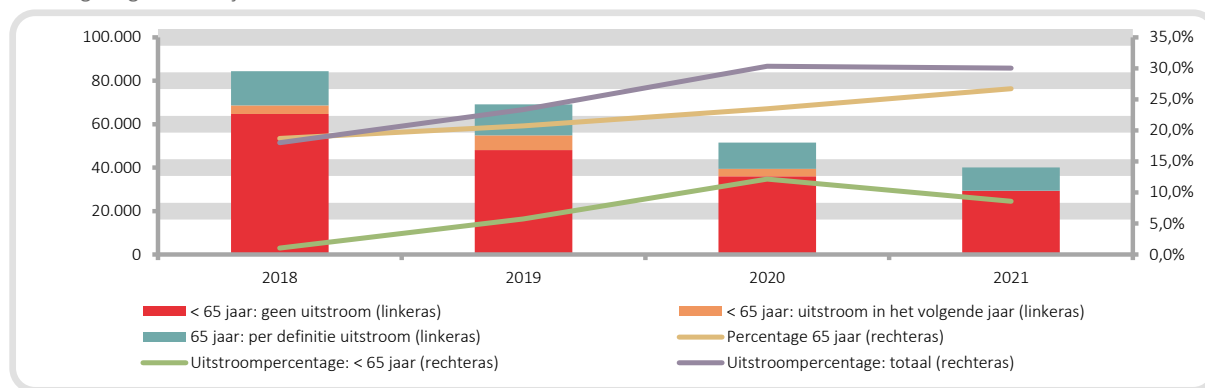
Mogelijkheid tot vervroegde pensionering voor SWT'ers

Sinds 1 januari 2019 is het voor SWT'ers toegelaten om vervroegd op pensioen te gaan. Eerder was hen dit slechts toegestaan aan de leeftijd van 65 jaar. Het blijft nog steeds verplicht voor SWT'ers die de leeftijd van 65 jaar bereiken om over te gaan naar het pensioen.

Onder invloed van de verminderde instroom aan nieuwe, relatief jongere SWT'ers, konden we de voorbije jaren al zien hoe de populatie SWT'ers gestaag verouderde: het aandeel 65-jarigen en dus ook het totale uitstroombestand nam jaar na jaar toe. Uitstroom bij de SWT'ers van < 65 jaar was in 2018 echter bijna onbestaande. Vanaf 2019 neemt hun uitstroombestand (en bijgevolg het totale uitstroombestand) echter duidelijk toe door de mogelijkheid tot vervroegd pensioen. In 2021 zien we een lichte daling van het aantal uitstromers jonger dan 65 jaar ten opzichte van 2020.

Grafiek 64

Uitstroom uit het stelsel van werkloosheid met bedrijfsstoelag volgens leeftijd¹⁸

NB: Aangezien de definitie van uitstroom hier een opvolgingsperiode vergt van een jaar, kan voor het meest recente jaar het aantal uitstromers binnen de populatie nog niet worden weergegeven. Uitstroombepercentages worden echter weergegeven in het jaar waarin de uitstroom wordt vastgesteld (i.c. het jaar volgend op de laatst geregistreerde betaling voor de betrokkene).

Tabel 77

Uitstroom uit het stelsel van werkloosheid met bedrijfsstoelag volgens leeftijd

	< 65 jaar: geen uitstroom	< 65 jaar: uitstroom in het volgende jaar	65 jaar: per definitie uitstroom	Percentage 65 jaar	Uitstroombepercentage: < 65 jaar	Uitstroombepercentage: totaal
2018	64.720	3.933	15.807	18,7%	1,0%	18,0%
2019	48.139	6.665	14.316	20,7%	5,7%	23,4%
2020	36.031	3.381	12.085	23,5%	12,2%	30,4%
2021	29.402		10.731	26,7%	8,6%	30,0%

¹⁸ Uitstroom = betaling in maand X en geen betaling in maand X+1 tot X+12

8.5

Stelsels van vrijstelling van inschrijving als werkzoekende

Vanaf 1 januari 2015 zijn de voorwaarden hervormd voor het bekomen van een vrijstelling van inschrijving als werkzoekende op basis van hun leeftijd of beroepsverleden. Enkel de oudere volledig werklozen die op 31 december 2014 reeds voldeden aan de oude voorwaarden kunnen nog een vrijstelling op grond van de toen geldende criteria aanvragen. Wie op die datum nog niet voldeed aan de voorwaarden, is in principe onderworpen aan de verplichting van gewone beschikbaarheid (tot de leeftijd van 60 jaar) of van aangepaste beschikbaarheid van 60 tot 65 jaar.

De aangepaste beschikbaarheid houdt onder meer in dat men moet ingeschreven zijn als werkzoekende, meewerken aan begeleidingsacties van de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling (VDAB, Actiris, FOREM, ADG) en men geen aangeboden dienstbetrekking mag weigeren. Wie aangepast beschikbaar is moet echter niet zelf actief op zoek gaan naar werk en is ook niet onderworpen aan de procedure voor de activering van het zoekgedrag naar werk.

Onder bepaalde voorwaarden is het nog steeds mogelijk om een vrijstelling te krijgen van de verplichting van aangepaste beschikbaarheid. In 2015 konden volledig werklozen vanaf de leeftijd van 60 jaar of bij minstens 40 jaar beroepsverleden onder bepaalde voorwaarden een vrijstelling krijgen. De voorwaarden voor deze vrijstelling zijn jaarlijks met 1 jaar verhoogd tot en met 2020. Vanaf 2020 geldt dat men een vrijstelling kan aanvragen vanaf 44 jaar beroepsverleden. De toegang tot het systeem o.b.v. leeftijd is niet langer mogelijk.

Tabel 78
Evolutie van de criteria voor vrijstelling van inschrijving

	Criterion vrijstelling wegens leeftijd	Criterion vrijstelling wegens beroepsverleden (leeftijd min. 57 jaar)	Criterion aangepaste beschikbaarheid wegens leeftijd
2015	60	40	-
2016	61	41	60
2017	62	42	60
2018	63	43	60
2019	64	44	60
2020	-	44	60
2021	-	44	60

Tabel 79

Aantal personen toegetreden tot het statuut van vrijgestelde oudere werkloze volgens leeftijd¹⁹

	< 60 jaar	60 jaar of ouder	Totaal
2016	161	3.452	3.613
2017	68	1.160	1.228
2018	35	459	494
2019	11	201	212
2020	12	33	45
2021	4	29	33
Evol. 2016-2021	-157	-3.423	-3.580
	-97,5%	-99,2%	-99,1%
Evol. 2020-2021	-8	-4	-12
	-66,7%	-12,1%	-26,7%

Door de stelselmatige verhoging van de leeftijds- en loopbaanvoorwaarden voor het verkrijgen van een vrijstelling van inschrijving als werkzoekende ligt het aantal intreders in sterk dalende lijn. In 2021 traden er nog slecht 33 personen toe tot het statuut van vrijgestelde oudere werkloze. Dat is 99,1% minder dan in 2016. Slechts 4 personen die een vrijstelling kregen waren jonger dan 60 jaar.

¹⁹ Toegetreden = betaling in maand X en geen betaling in maand X-1 tot X-12

8.6

Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen

In het kader van de Zesde Staatshervorming werden op 1 juli 2014 verschillende bevoegdheden over tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen juridisch gezien overgedragen van de RVA naar het regionale niveau. Totdat de gewestelijke diensten voorbereid waren op een operationele overdracht, bleef de RVA met het oog op het continuïteitsbeginsel echter het dagelijkse beheer uitoefenen. Ook het stelsel van deeltijds werk met behoud van rechten en een inkomensgarantie-uitkering (IGU) blijft integraal onder RVA-bevoegdheid.

De overnames gebeuren niet op hetzelfde tijdstip of voor elk gewest aan hetzelfde ritme, maar naargelang de overgedragen materie en naargelang het gewest. Meerdere materies zijn overgedragen op 1 januari 2016, zoals de dienstencheques in elk van de drie gewesten of de controle van de actieve beschikbaarheid van werklozen voor de arbeidsmarkt in het Vlaams en het Waals Gewest en in de Duitstalige Gemeenschap. Het merendeel van de overige materies is overgedragen in de loop van 2016 en 2017. Teneinde een overzicht te kunnen aanbieden van de timing en (statistische) impact van die overdrachten, heeft de RVA in 2019 een publicatie²⁰ geactualiseerd met beschrijvingen van wanneer en in welke mate de tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen al dan niet zijn overgedragen naar het regionale niveau.

Ook na 2018 werden nog een aantal maatregelen overgedragen:

- De maatregel ACTIVA PVP werd vanaf 1 januari 2018 budgettair overgedragen naar de FOD Binnenlandse Zaken. De nieuwe federale regeling voorziet dat gemeenten met een preventie- en veiligheidsplan zelf het loon betalen van de preventie- en veiligheidsagenten. Die gemeenten ontvangen hiervoor een toelage. Activa PVP werd afgeschaft vanaf 1 januari 2018 in de Duitstalige Gemeenschap en vanaf 1 juli 2019 in het Vlaams Gewest.
- De gewestelijke diensten maakten verschillende beleidskeuzes voor de Activamaatregelen die reeds (minstens operationeel) naar hen werden overgedragen. Sommige maatregelen werden afgevoerd en geïntegreerd in andere stelsels of strategieën. ACTIVA START (de zgn. startbanen) werd in de loop van 2018 operationeel overgedragen aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (april 2018) en de Duitstalige Gemeenschap (augustus 2018). Het Vlaams Gewest had de maatregel reeds in juli 2016 overgenomen en onmiddellijk afgevoerd. Het Waals Gewest had de maatregel in 2017 overgenomen. De Duitstalige Gemeenschap heeft Activa en Activa START afgeschaft vanaf 1 januari 2019, samen met SINE en de RSZ-regeling voor herstructureringen.
- Het Vlaams Gewest staat vanaf september 2018 in voor de regelgeving, attestering en uitbetaling van opleidingsuitkeringen en stage-uitkeringen. De RVA neemt hierna enkel nog voor de Duitstalige Gemeenschap de uitvoering van deze twee maatregelen voor zijn rekening.
- De vestigingsuitkering werd door zowel het Vlaams Gewest als het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op 1 januari 2018 overgenomen en meteen door beide gewesten opgeheven. De overige gewestelijke instanties hadden dit reeds in 2017 (Waals Gewest) en 2016 (Duitstalige Gemeenschap) gedaan.
- Het Vlaams Gewest nam op 15 maart 2018 de werkherlevingstoelage over, schafte deze onmiddellijk af en verving deze door de nieuwe Vlaamse transitiepremie.
- Zowel de kinderopvangtoeslag als de PWA-opleidingstoelage werden door het Vlaams Gewest op 1 januari 2018 overgenomen en onmiddellijk afgeschaft. Er kwamen geen nieuwe regelingen in de plaats. De overige gewesten hadden reeds eerder de PWA-opleidingstoelage afgeschaft. De RVA blijft voorlopig nog steeds de kinderopvangtoeslag voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waals Gewest uitbetalen.
- De doorstromingsprogramma's waren met uitzondering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest al overal overgenomen en afgevoerd in de loop van 2016 en 2017. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest deed hetzelfde vanaf januari 2021. Ook SINE werd vanaf januari 2021 overgedragen naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

²⁰ 'Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen onderhevig aan de Zesde Staatshervorming' – maart 2019

8.7

Stelsels met betrekking tot de verzoening van het beroeps- en het privéleven

Een wijziging die alle stelsels betreft is de mogelijkheid van cumulatie van onderbrekingsuitkeringen met de uitoefening van een bijkomende zelfstandige activiteit in geval van vermindering van de arbeidsprestaties. Deze maatregel is in werking getreden op 1 augustus 2019

Dit besluit voert in alle sectoren de mogelijkheid in om de onderbrekingsuitkeringen ook in geval van vermindering van de arbeidsprestaties te cumuleren met een bijkomende zelfstandige activiteit, op voorwaarde dat deze zelfstandige activiteit reeds uitgeoefend werd gedurende ten minste de 12 maanden die het begin van de vermindering van de arbeidsprestaties voorafgaan:

- gedurende maximum 24 maanden in geval van 1/2 vermindering;
- gedurende maximum 60 maanden in geval van 1/5 of 1/10 vermindering.

Door deze reglementaire wijziging is er een duidelijke stijging in het aantal onderbrekingsuitkeringen die gecumuleerd worden met inkomsten uit een bijkomende zelfstandige activiteit.

In 2021 blijft het aantal stijgen. In zijn totaliteit betreft deze maatregel echter slechts een zeer beperkt aantal onderbrekers: in 2021 gaat het nog altijd om minder dan 5% van het totaal aantal onderbrekingsuitkeringen.

Van 14 juli 2021 tot en met 31 maart 2022 kan een werknemer getroffen door de overstromingen van 14 en 15 juli 2021 met onderbreking tijdelijk inwonen bij familie of vrienden zonder invloed op de gezinscategorie van hemzelf of de personen met wie hij samenwoont.

Tabel 80

Aantal onderbrekingsuitkeringen gecumuleerd met inkomsten uit een bijkomende zelfstandige activiteit

	Voltijds	Halftijds	Vermindering 1/3de	Vermindering 1/4de	Vermindering 1/5de	Vermindering 1/10de	Totaal
2018	-	-	-	-	-	-	1.536
2019	1.482	124	-	1	198	31	1.836
2020	1.126	991	3	3	1.981	242	4.346
2021	1.321	1.490	6	6	3.046	429	6.298

8.7.1

Privésector: tijdskrediet

Sinds 1 april 2017 is het recht op niet-gemotiveerd tijdskrediet afgeschaft en is het tijdskrediet met zorgmotief opgetrokken van 48 tot 51 maanden. Vanaf 1 juni 2017 is de maximale duur van het recht op uitkeringen en van het recht op tijdskrediet bij de werkgever echter gelijkgeschakeld. Dit betekent dat de RVA uitkeringen tijdskrediet met zorgmotief kan toekennen voor een periode van maximaal 51 maanden, d.i. de volledige periode die verkregen kan worden bij de werkgever. Tegelijk werd dan weer het bedrag van de onderbrekingsuitkeringen voor de werknemers met meer dan 5 jaar anciënniteit verlaagd in het geval van een voltijds of halftijds tijdskrediet.

Vanaf 1 januari 2019 moeten werknemers minstens 60 jaar zijn om de onderbrekingsuitkering te ontvangen in het kader van het tijdskrediet landingsbaan (behoudens uitzonderingen). De loopbaanvereisten voor landingsbanen lange loopbaan blijven 35 jaar. Vanaf april 2019 zijn er mogelijkheden beschikbaar om de leeftijdsbeperkingen te verlagen (retroactief toepasbaar vanaf 1 januari 2019).

Van 22.03.2021 tot en met 21.03.2022 kunnen werkgevers erkend als in moeilijkheden als gevolg van de Brexit aan hun werknemers voorstellen hun prestaties tijdelijk te verminderen met 1/5de of 1/2de. Er zijn in 2021 geen betalingen geweest voor dit stelsel.

Vanaf 1 juli 2021 is er een verhoging van het bedrag van de onderbrekingsuitkeringen voor het 1/5de tijdskrediet met motief voor alle alleenstaande werknemers die een eenoudergezin vormen ongeacht het opgenomen motief.

Op 15 juli 2021 zijn twee interprofessionele cao's goedgekeurd, die voorzien in de mogelijkheid om, mits voldaan is aan bepaalde voorwaarden, een onderbrekingsuitkering te ontvangen bij een onderbreking tot de helft of met 1/5de vanaf de leeftijd van 55 jaar. De maatregel is mogelijk, met terugwerkende kracht, vanaf 1 januari 2021 en loopt tot en met 30.06.2023.

In 2021 noteren we een daling van het totaal aantal intreders met uitkeringen t.o.v. 2020. Lichte stijgingen zijn nog op te tekenen bij de halftijdse onderbrekingen en die met een vermindering van 1/5de zonder verhoogde uitkeringen.

Tabel 81
Personen toegetreden tot het stelsel van tijdskrediet²¹

	Voltijds	Halftijds, geen verhoogde uitkeringen einde loopbaan	Halftijds, verhoogde uitkeringen einde loopbaan	Vermindering 1/5, geen verhoogde uitkeringen einde loopbaan	Vermindering 1/5, verhoogde uitkeringen einde loopbaan	Totaal	Zonder uitkeringen	Totaal (incl. stelsel zonder uitkeringen)
2016	2.327	2.118	1.228	9.330	3.705	18.708	7.962	26.670
2017	2.588	2.203	998	10.555	2.795	19.139	7.151	26.290
2018	2.846	2.486	1.707	11.796	7.548	26.383	2.350	28.733
2019	2.699	2.301	981	11.803	3.441	21.225	1.703	22.928
2020	2.710	1.980	1.498	9.700	8.224	24.112	1.121	25.233
2021	2.503	2.248	1.373	10.162	4.394	20.680	1.239	21.919
Evol. 2016 - 2021	+176	+130	+145	+832	+689	+1.972	-6.723	-4.751
	+7,6%	+6,1%	+11,8%	+8,9%	+18,6%	+10,5%	-84,4%	-17,8%
Evol. 2020 - 2021	-207	+268	-125	+462	-3.830	-3.432	+118	-3.314
	-7,6%	+13,5%	-8,3%	+4,8%	-46,6%	-14,2%	+10,5%	-13,1%

²¹ Toegetreden = betaling in maand X en geen betaling in maand X-1 tot X-12

Door de afschaffing van het niet-gemotiveerde tijdskrediet in de loop van 2017 zien we vanaf dan een stijging in het gemotiveerde tijdskrediet. Daarnaast is er door de reglementaire wijzigingen een daling in het aandeel zonder uitkeringen te bemerken. In 2021 valt dit aandeel terug tot 5,7%. Het aantal zonder motief met uitkering was al zeer klein en valt nog verder terug.

Tabel 82

Verhouding van het aantal personen toegetreden tot het stelsel van tijdskrediet²²

	Met motief	Zonder motief (met uitkeringen)	Motief niet van toepassing	Zonder uitkeringen	Totaal (incl. stelsel zonder uitkeringen)	Met motief	Zonder motief (met uitkeringen)	Motief niet van toepassing	Zonder uitkeringen
2016	13.720	51	4.937	7.962	26.670	51,4%	0,2%	18,5%	29,9%
2017	15.322	22	3.795	7.151	26.290	58,3%	0,1%	14,4%	27,2%
2018	17.109	16	9.258	2.350	28.733	59,5%	0,1%	32,2%	8,2%
2019	16.797	6	4.422	1.703	22.928	73,3%	0,0%	19,3%	7,4%
2020	14.388	2	9.722	1.121	25.233	57,0%	0,0%	38,5%	4,4%
2021	14.913	-	5.767	1.239	21.919	68,0%	0,0%	26,3%	5,7%

²² Toegetreden = betaling in maand X en geen betaling in maand X-1 tot X-12

8.7.2

Publieke sector: loopbaanonderbreking

Vanaf 1 juni 2017 werd een aanpassing uitgevoerd van het bedrag van de uitkeringen voor een loopbaanonderbreking. Voor de werknemers van de autonome overheidsbedrijven met meer dan 5 jaar anciënniteit werd de uitkering verlaagd in geval van een voltijdse of halftijdse gewone loopbaanonderbreking.

Het aantal intreders in het stelsel van loopbaanonderbreking kent een licht dalende trend in de laatste 5 jaar, met een lichte stijging in 2021. Deze trend is het resultaat van vroegere hervormingen in 2012 en 2016 (zie vorige edities van het RVA jaarverslag).

Tabel 83
Personen toegetreden tot het stelsel van
loopbaanonderbreking²³

	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels H. Gewest	Land
2017	2.237	5.188	919	8.344
2018	2.070	5.166	921	8.157
2019	1.797	5.144	977	7.918
2020	1.548	4.624	820	6.992
2021	1.648	5.055	825	7.528
Evol. 2017 - 2021	-589	-133	-94	-816
	-26,3%	-2,6%	-10,2%	-9,8%
Evol. 2020 - 2021	+100	+431	+5	+536
	+6,5%	+9,3%	+0,6%	+7,7%

NB: Intreden in het stelsel van loopbaanonderbreking kan binnen het Vlaamse Gewest enkel voor ambtenaren uit de federale entiteiten.

²³ Toegetreden = betaling in maand X en geen betaling in maand X-1 tot X-12

8.7.3

Focus op het eindeloopbaanstelsel

Sinds 2012 zijn er verschillende wijzigingen doorgevoerd die de leeftijdsvoorwaarden verhogen om het recht op een uitkering eindeloopbaanstelsels binnen tijdskrediet en loopbaanonderbreking te openen.

Recent is er enkel bij tijdskrediet een aanpassing doorgevoerd. Op 15 juli 2021 zijn twee interprofessionele cao's goedgekeurd, die voorzien in de mogelijkheid om, mits voldaan is aan bepaalde voorwaarden, een onderbrekingsuitkering te ontvangen bij een onderbreking tot de helft of met 1/5de vanaf de leeftijd van 55 jaar. De maatregel is mogelijk, met terugwerkende kracht, vanaf 1 januari 2021 en loopt tot en met 30.06.2023.

Tabel 84

Personen toegetreden tot de eindeloopbaanstelsels
loopbaanonderbreking en tijdskrediet²⁴

	Loopbaanonderbreking 55 jaar en			Tijdskrediet 60 jaar en			
	50-54 jaar	ouder	Totaal	50-54 jaar	55-59 jaar	ouder	Totaal
2017	437	1.987	2.424	10	2.308	1.475	3.793
2018	472	2.053	2.525	8	7.563	1.684	9.255
2019	439	1.828	2.267	5	2.277	2.140	4.422
2020	407	1.818	2.225	3	7.147	2.572	9.722
2021	394	2.010	2.404	1	2.523	3.243	5.767
Evol. 2017 - 2021	-43	+23	-20	-9	+215	+1.768	+1.974
	-9,8%	+1,2%	-0,8%	-90,0%	+9,3%	+119,9%	+52,0%
Evol. 2020 - 2021	-13	+192	+179	-2	-4.624	+671	-3.955
	-3,2%	+10,6%	+8,0%	-66,7%	-64,7%	+26,1%	-40,7%

Het aantal intreders in het eindeloopbaanstelsel binnen de loopbaanonderbreking kent een zeer lichte stijging op jaarbasis, door een kleine aangroei in de groep 55 jaar en ouder.

In 2021 noteren we een daling op jaarbasis bij het totaal aantal intreders in het eindeloopbaanstelsel tijdskrediet. Na een stijging in 2020 zien we een terugval bij de groep 55-59 jarigen van 64,7%. Dit is gerelateerd aan gewijzigde leeftijdsvoorwaarden. In de leeftijdsklasse van 60 jaar en ouder neemt het aantal toe in 2021 (+26,1%).

²⁴ Toegetreden = betaling in maand X en geen betaling in maand X-1 tot X-12

8.7.4

Thematische verloven

In de thematische verloven waren de reglementaire wijzigingen over het algemeen minder ingrijpend. Bovendien ging het ook vaker om uitbreidingen in plaats van beperkingen.

Sinds 1 februari 2017 is er een bijkomende verlenging van een palliatief verlof mogelijk gemaakt. Per aanvraag kan het palliatief verlof worden verkregen voor een duur van maximum een maand. Die duur is dezelfde in geval van een volledige onderbreking als in geval van een gedeeltelijke onderbreking, tot een halftijdse of met een vijfde. Na de eerste aanvraag van een maand, kon het palliatief verlof indien nodig reeds 1x worden verlengd. De wijziging voorziet in een bijkomende verlenging met één maand. Per patiënt die palliatieve zorgen nodig heeft, is er dus een palliatief verlof over een maximumduur van 3 maanden mogelijk.

Voor de werknemers uit de privésector en voor de werknemers van de lokale en provinciale besturen zijn er wijzigingen met betrekking tot de aanvragen van verlof voor medische bijstand waarvan de verwittiging aan de werkgever later valt dan 31 mei 2017. Wat betreft de familieleden met het oog waarop de aanvraag van verlof voor medische bijstand kan worden ingediend, werd de verwantschap beperkt tot de eerste graad wat betreft de aanverwanten. Anderzijds, wanneer de werknemer wettelijk samenwonend is, kan hij voortaan ook een verlof voor medische bijstand aanvragen voor de vader, de moeder en de kinderen van zijn wettelijk samenwonende partner.

Als het verlof voor medische bijstand wordt aangevraagd voor een andere begunstigde dan een eigen minderjarig zwaar ziek kind of een minderjarig zwaar ziek gehospitaliseerd kind dat deel uitmaakt van het gezin, moet het attest van de behandelend arts voortaan de noden laten blijken op het vlak van de zorgen die effectief een volledige onderbreking of een vermindering met 1/5 of de helft vereisen tegenover de eventuele professionele zorg waarvan de patiënt gebruik kan maken.

Voor alle thematische verloven zijn vanaf 1 juni 2017 de uitkeringen gewijzigd. Het bedrag van de onderbrekingsuitkeringen is verhoogd voor de werknemers (uit de privésector) die een eenoudergezin vormen, d.w.z. de werknemers die uitsluitend samenwonen met één of meer kinderen ten laste. Het gaat om een verhoging van 38% voor de werknemers die hun prestaties volledig onderbreken of halftijds verminderen en een verhoging van 21% in het geval van een vermindering met 1/5.

Voor de werknemers van 50 jaar of ouder, die recht hebben op een verhoogde onderbrekingsuitkering als ze hun prestaties met de helft of met 1/5 verminderen, wordt het bedrag van de verhoging verlaagd.

In de loop van het jaar 2019 vonden nog een aantal reglementaire wijzigingen plaats die grotendeels het ouderschapsverlof betroffen. De wet van 14 december 2018 houdende diverse arbeidsbepalingen heeft het begrip 'gehandicapt kind' immers uitgebreid. Die wet trad in werking op 31 december 2018 en was onmiddellijk van toepassing. Om voortaan het recht op ouderschapsverlof te verkrijgen voor een kind tussen 12 en 21 jaar moet het kind een handicap hebben van minstens 66% of een handicap hebben die het volgende met zich meebrengt:

- minstens 4 punten in pijler 1 van de medisch-sociale schaal, in de zin van de kinderbijslagreglementering,
- of minstens 9 punten in de 3 pijlers van de medisch-sociale schaal samen, in de zin van de kinderbijslagreglementering (d.i. het nieuwe begrip ingevoerd door de wet).

Vanaf 1 juni 2019 treedt de flexibilisering van bepaalde onderbrekingen in het kader van ouderschapsverlof en verlof voor medische bijstand in werking in de privésector en in de lokale en provinciale administraties. In de publieke sector treedt die flexibilisering in werking vanaf 1 augustus 2019. In het geval van een volledige onderbreking van de werktijd, kan de duur van een maand voortaan worden opgesplitst in weken. Bij een halftijdse onderbreking in het kader van ouderschapsverlof mag de duur van 2 maanden worden opgedeeld per maand.

De mogelijkheid om in het kader van het ouderschapsverlof de werktijd met 1/10 te onderbreken, bestaat vanaf 1 juni 2019 in de privésector en in de lokale en provinciale besturen en vanaf 1 augustus 2019 in de publieke sector. Dit laat voltijdse werknemers toe hun prestaties elke week met een halve dag of om de twee weken met een volledige dag te verminderen. Voor elk kind jonger dan 12 jaar (of 21 jaar indien het kind een handicap heeft), kan maximum 40 maanden 1/10 ouderschapsverlof worden genomen, eventueel op te splitsen in periodes per 10 maanden.

Vanaf 1 oktober 2019 is een nieuw thematisch verlof in het leven is geroepen, het verlof voor erkende mantelzorgers. Sinds 1 september 2020 is het na erkenning door het ziekenfonds mogelijk om dit verlof aan te vragen bij de RVA. Vanaf 1 september 2021 wordt de maximumduur verhoogd van de onderbreking per persoon die hulp nodig heeft.

Om de coronacrisis in 2020 door te komen, heeft de federale regering beslist om een nieuwe vorm van ouderschapsverlof in het leven te roepen om ouders te helpen om hun werk en de opvang van hun kinderen te combineren. Deze maatregel was van toepassing in de periode mei t.e.m. september 2020. Dit ouderschapsverlof kon worden opgenomen in een halftijdse onderbreking of een onderbreking met 1/5. Voor een alleenwonende ouder of een ouder van een kind met een handicap was een voltijdse onderbreking eveneens mogelijk vanaf de maand juli. De uitkering in dit stelsel lag 25 tot 50% hoger dan het bedrag van het gewone ouderschapsverlof. De duurtijd van het corona-ouderschapsverlof werd niet afgetrokken van de maximumduur van het gewone ouderschapsverlof. Een diepgaande analyse van het corona-ouderschapsverlof kan worden teruggevonden in de gelijknamige spotlightpublicatie op de RVA-website (www.rva.be) in de rubriek "Documentatie/publicaties/studies".

Vanaf 1 juli 2021 is er een verhoging van het bedrag van de onderbrekingsuitkeringen voor een-oudergezinnen voor de werknemers uit de privésector om te zorgen voor een kind.

Tabel 85

Personen toegetreden tot de thematische verloven²⁵

	Ouderschaps verlof	Palliatieve zorgen	Medische bijstand	Mantelzorg	Totaal
2016	72.173	1.813	15.359		89.345
2017	75.258	2.041	16.421		93.720
2018	75.545	2.009	15.461		93.015
2019	85.211	2.002	17.877		105.090
2020	126.701	1.779	15.814	10	144.304
2021	76.919	1.952	17.221	475	96.567
Evol. 2016 - 2021	+4.746	+139	+1.862		+7.222
	+6,6%	+7,7%	+12,1%		+8,1%
Evol. 2020 - 2021	-49.782	+173	+1.407	+465	-47.737
	-39,3%	+9,7%	+8,9%	+4650,0%	-33,1%

Tussen 2016 en 2021 is er voor alle stelsels van thematische verloven samen een stijging van het aantal intreders met 8,1%. Het ouderschapsverlof is voor heel de periode het belangrijkste stelsel. De kleinste groep zijn de intreders voor mantelzorg.

Op jaarbasis daalt het aantal intreders in het ouderschapsverlof na een sterke stijging in 2020 (onder invloed van het corona-ouderschapsverlof). Voor het verlof voor palliatieve zorgen stijgt het aantal intreders met 9,7% en voor medische bijstand stijgt het aantal intreders met 8,9%.

²⁵ Toegetreden = betaling in maand X en geen betaling in maand X-1 tot X-12

Internationale vergelijking

In dit hoofdstuk worden een aantal elementen aangereikt voor het situeren van de Belgische werkloosheid (en in het kader daarvan ook de werkgelegenheid en inactiviteit) in een ruimer internationaal kader. Om een zo optimaal mogelijke vergelijking te kunnen voorzien, wordt hiervoor geen gebruik gemaakt van RVA-data maar van Eurostatgegevens. Eurostat, de statistische dienst van de Europese Commissie, publiceert namelijk internationaal geharmoniseerde arbeidsmarktstatistieken, gebaseerd op een trimestriële enquête bij een steekproef van de bevolking. Dit laat toe de effecten van verschillen in reglementering te neutraliseren bij het maken van internationale vergelijkingen.

Aangezien de data binnen dit hoofdstuk afhankelijk zijn van de publicatiemomenten bij Eurostat, zijn de hier behandelde data grotendeels met een jaar vertraging beschikbaar. Om algemeen de recentste tendens van de werkloosheidsgraad weer te geven, wordt voor 2021 een gemiddelde van de maandelijkse data gemaakt. Die methodologie kan echter niet worden doorgetrokken naar de gedetailleerdere data of de data met betrekking tot werkgelegenheid en inactiviteit.

9.1 Werkloosheid

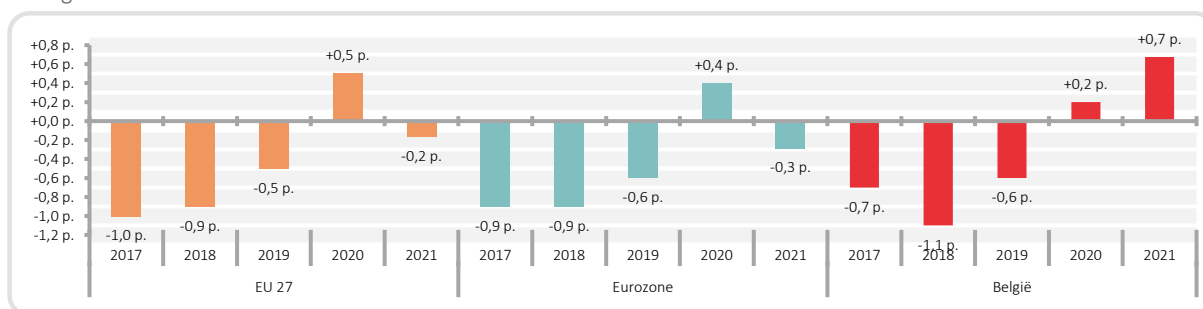
9.1.1 Internationaal geharmoniseerde werkloosheid

Tabel 86
Geharmoniseerde werkloosheidsgraad

	EU 27	Eurozone	België	EU 27	Eurozone	België
2017	8,1	9,1	7,1	+0,0 p.	+0,0 p.	+0,0 p.
2018	7,2	8,2	6,0	-0,9 p.	-0,9 p.	-1,1 p.
2019	6,7	7,6	5,4	-1,4 p.	-1,5 p.	-1,7 p.
2020	7,2	8,0	5,6	-0,9 p.	-1,1 p.	-1,5 p.
2021	7,0	7,7	6,3	-1,1 p.	-1,4 p.	-0,8 p.
Evol. 2017-2021	-1,1 p.	-1,4 p.	-0,8 p.			
Evol. 2020-2021	-0,2 p.	-0,3 p.	+0,7 p.			

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (une_rt_a).

Grafiek 65
Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde werkloosheidsgraad

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (une_rt_a).

Voorafgaand aan de coronacrisis kenden de Europese en Belgische werkloosheidsgraden al ca. een half decennium aan dalingen op jaarbasis. De crisis bracht hier echter verandering in. Tegenover de gemiddelde stijgingen van de werkloosheidsgraad in de EU-27 en de eurozone (respectievelijk +0,5 en +0,4 procentpunt) blijft de stijging in België (+0,2 procentpunt) relatief beperkt. Op het vlak van werkloosheidsgraad had België bovendien een gunstiger uitgangspositie in 2019.

In 2021 stijgt de Belgische werkloosheidsgraad verder met 0,7 procentpunt, terwijl de Europese gemiddelden terug dalen.

Voor de interpretatie van de data in 2021 is het echter relevant op te merken dat Eurostat vanaf dit jaar een methodologische wijziging heeft doorgevoerd. Aangezien in diverse lidstaten personen langdurig en ononderbroken in een stelsel van tijdelijke werkloosheid zijn terechtgekomen, worden personen die in een dergelijk stelsel minstens 3 maanden onafgebroken het werk hebben neergelegd voortaan geteld als werklozen (i.p.v. als tewerkgesteld of inactief). Dit trekt de werkloosheidspercentages enigszins op t.o.v. de werkwijze in de voorgaande jaren. We kunnen ervan uitgaan dat dit effect groter is voor België, dat een relatief sterk uitgewerkt stelsel voor tijdelijke werkloosheid kent, dan voor de meeste andere Europese landen.

Tabel 87
Geharmoniseerde werkloosheidsgraad volgens profiel-
kenmerken in 2020

	EU 27	Eurozone	België	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.
Geslacht						
Mannen	7,0	7,7	5,8	3,5	8,2	12,1
Vrouwen	7,5	8,3	5,4	3,6	6,5	12,8
Leeftijdsklasse						
15-24 jaar	16,8	17,3	15,3	10,8	21,7	29,1
25-34 jaar	8,8	9,9	6,8	4,0	9,6	13,6
35-44 jaar	6,1	7,0	4,3	2,7	5,2	10,3
45-54 jaar	5,3	6,0	3,9	2,2	5,3	10,0
55-64 jaar	5,2	5,7	4,2	2,8	4,7	12,0
Scholingsniveau						
Kortgeschoold	13,5	13,8	12,0	6,2	16,2	25,4
Middengeschoold	6,4	7,2	5,7	3,6	8,2	14,2
Langgeschoold	4,7	5,3	3,4	2,6	3,7	6,8
Nationaliteit						
Van de lidstaat	6,6	7,3	5,0	3,1	7,1	12,2
Buitenlandse EU-nationaliteit	9,3	9,5	7,2	5,9	7,2	8,7
Niet-EU-nationaliteit	17,1	16,9	19,8	13,6	26,0	25,3
Totaal in 2020	7,2	8,0	5,6	3,5	7,4	12,4

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (une_rt_a - lfst_r_lfu3rt - lfst_r_lfur2gan).

Berekeningen: RVA.

De interregionale verschillen zijn een belangrijk aspect van de Belgische werkloosheidsgraad. Hoewel de totale Belgische graad in 2020 5,6% bedraagt, dat is 1,6 procentpunt onder het gemiddelde van de EU-27, ligt volgens gewest alleen de Vlaamse werkloosheidsgraad lager dan dit gemiddelde. Het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest laten werkloosheidsgraden van respectievelijk 7,4% en 12,4% noteren. België is daarmee de lidstaat met één van de hoogste interregionale verschillen op het vlak van werkloosheidsgraad. Dit gegeven laat zich voor een groot deel verklaren door de specifieke aard van het Brussels Hoofdstedelijke Gewest, dat in zijn geheel eigenlijk als een grootstedelijke zone kan worden beschouwd.

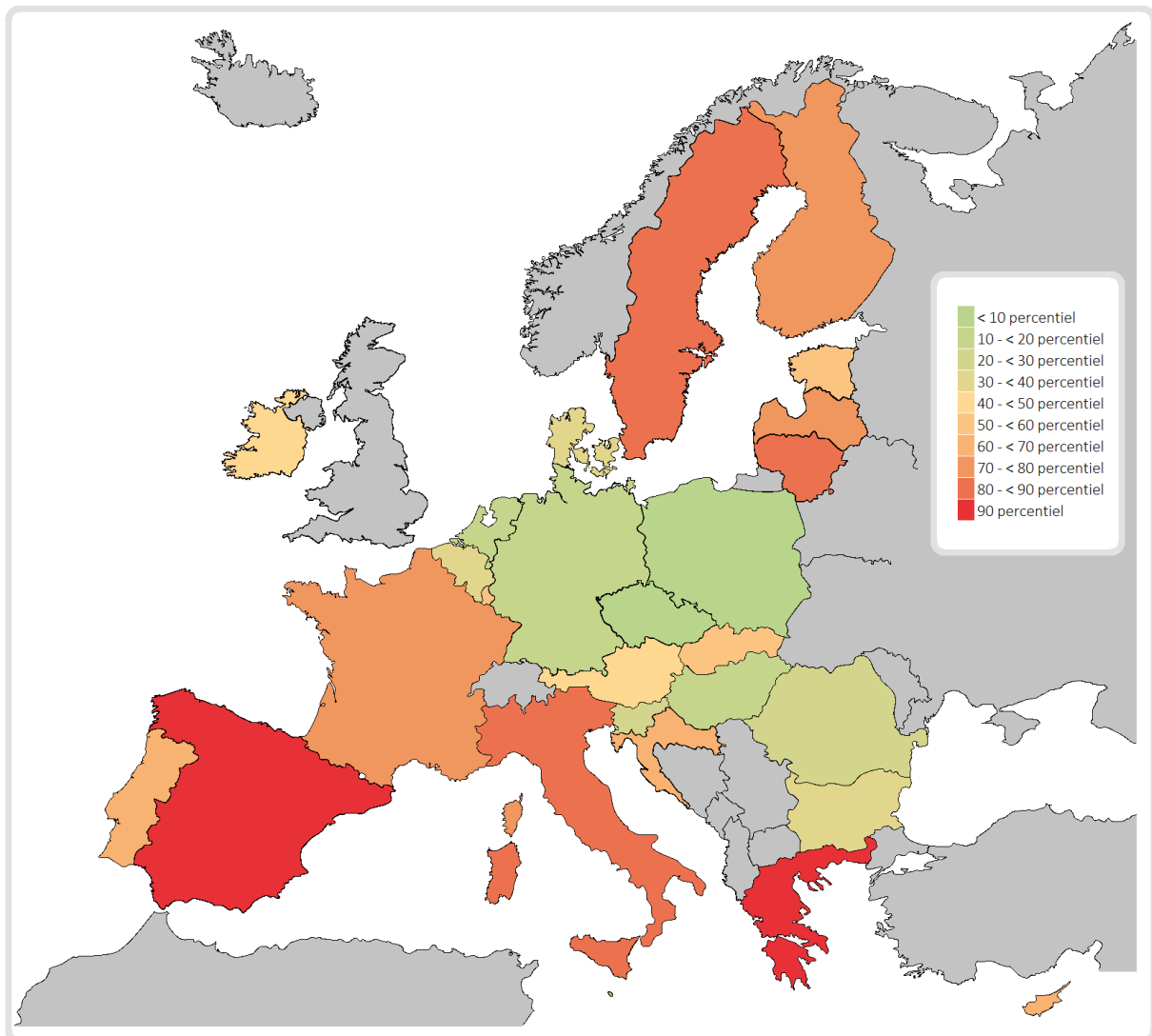
Volgens geslacht valt t.o.v. de Europese gemiddelden op dat de Belgische werkloosheidsgraad bij mannen hoger ligt dan die bij vrouwen. Het grootste verschil in werkloosheidsgraad tussen de beide geslachten zien we in het Waals Gewest.

Volgens leeftijdsklasse zien we hoe de jongerenwerkloosheid in Europa, België en elk van zijn gewesten gevoelig hoger ligt dan de werkloosheid in de overige leeftijdsklassen. Hetzelfde geldt voor de werkloosheid volgens scholingsniveau.

Volgens nationaliteit zien we ten slotte hoe België een bovengemiddelde werkloosheidsgraad kent bij de buitenlandse niet-EU nationaliteiten (19,8%, d.i. respectievelijk 2,7 en 2,9 procentpunt hoger dan in de EU-27 en de eurozone). Dit is het enige van de beschouwde profielkenmerken waarvoor de gemiddelde Belgische graad hoger ligt dan de Europese gemiddelden. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest valt de (voor dit gewest) relatief lage werkloosheidsgraad voor buitenlandse EU-nationaliteiten op. Dit houdt ongetwijfeld verband met de vele Europese instituten gevestigd in dit gewest.

Grafiek 66

Kaart – onderlinge verhouding van de werkloosheidsgraad onder de Europese lidstaten in 2020

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (une_rt_a).

In vergelijking met de overige landen van de Europese Unie, bevindt België zich qua werkloosheidsgraad tot de betere middenmoot. Het land situeert zich samen met Denemarken en Bulgarije in de klasse van het 30 - < 40^e percentiel.

Tabel 88

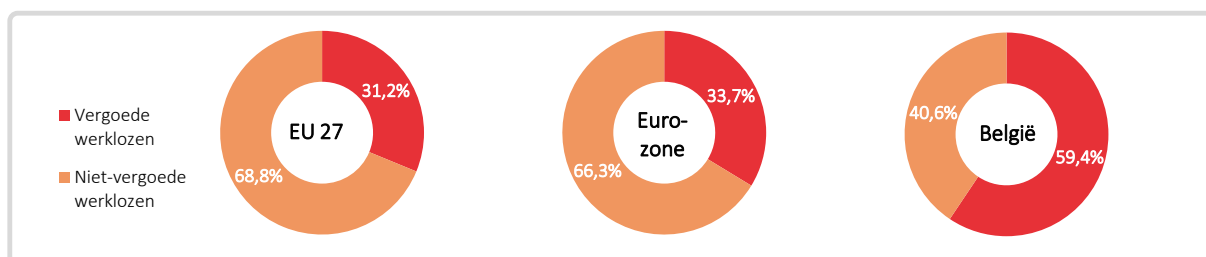
Aandeel vergoede werkloosheid binnen de totale werkloosheid volgens werkloosheidsduur

	< 12 maanden werkloos			12 maanden of langer werkloos		
	EU 27	Eurozone	België	EU 27	Eurozone	België
2016	34,1	37,4	54,7	21,9	24,1	65,1
2017	34,4	37,9	53,3	23,0	25,0	69,2
2018	36,0	39,6	49,1	23,8	25,8	63,7
2019	36,4	39,9	48,7	24,9	26,7	61,0
2020	36,0	39,5	53,9	22,6	24,2	67,1
Evol. 2016-2020	+1,9 p.	+2,1 p.	-0,8 p.	+0,7 p.	+0,1 p.	+2,0 p.
Evol. 2019-2020	-0,4 p.	-0,4 p.	+5,2 p.	-2,3 p.	-2,5 p.	+6,1 p.

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsa_ugadra).

Grafiek 67

Verhouding tussen vergoede en niet-vergoede werklozen in 2020

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsa_ugadra - lfsa_upgan).

Berekeningen: RVA.

Op internationaal vlak laat België zich opvallen door het feit dat de werkloosheidsuitkering in principe grotendeels onbeperkt is in de tijd. Dit zorgt ervoor dat t.o.v. de Europese gemiddelden het aandeel werklozen met uitkering een stuk hoger ligt dan dat van de werklozen zonder. Gemiddeld krijgt in Europa ca. 1/3 werklozen een uitkering, in België ligt dat aandeel bijna dubbel zo hoog. Bij de werklozen van langere duur (12 maanden of langer werkloos) is het aandeel vergoede werklozen ca. 3x zo groot als het gemiddelde in de EU-27.

9.1.2

De werkloosheid in ruime zin

Via de enquête naar de arbeidskrachten wordt de geharmoniseerde werkloosheid bepaald op basis van drie criteria:

- de betrokkene werkt niet (< 1 uur) in de referentieweek;
- de betrokkene zoekt in de referentieweek actief naar werk;
- de betrokkene is onmiddellijk beschikbaar om aan het werk te gaan.

Hoewel die definitie internationale vergelijking vereenvoudigt, is ze tegenover veel (bv. administratieve) invullingen van het begrip 'werkloosheid' eerder eng. Vandaar dat Eurostat naast de werkloosheid in enge zin ook statistieken publiceert over een aantal aanvullende indicatoren, die toelaten een werkloosheidsbegrip in ruimere zin in beschouwing te nemen.

In de eerste plaats gaat het om personen die o.b.v. het eerste werkloosheidscriterium geteld worden als tewerkgesteld, maar eigenlijk meer werkuren zouden willen kunnen presteren – d.i. de ondertewerkstelling. Vervolgens gaat het om personen die o.b.v. de twee laatste criteria geteld worden als inactief, maar hetzij tijdelijk niet actief op zoek zijn naar werk (bv. omdat ze hun vaardigheden proberen verhogen via opleiding), hetzij tijdelijk niet beschikbaar zijn (bv. omwille van mantelzorg) – dit zijn de potentiële arbeidskrachten. Samen met de werkloosheid in enge zin, vormen deze groepen in de marge een definitie van werkloosheid in ruime zin.

Tabel 89

Werkloosheid in ruime zin

	Ondertewerkstelling			Potentiële arbeidskrachten		
	EU 27	Eurozone	België	EU 27	Eurozone	België
2016	7.809,0	6.965,0	158,0	9.138,0	7.503,0	124,0
2017	7.372,0	6.609,0	166,0	8.623,0	7.233,0	154,0
2018	6.758,0	6.078,0	168,0	8.148,0	6.934,0	163,0
2019	6.305,0	5.647,0	157,0	7.683,0	6.675,0	157,0
2020	6.254,0	5.611,0	155,0	9.310,0	8.225,0	175,0
	Werkloosheid in enge zin			Werkloosheid in ruime zin		
	EU 27	Eurozone	België	EU 27	Eurozone	België
2016	18.300,1	15.442,4	376,2	35.247,1	29.910,4	658,2
2017	16.356,9	13.960,0	341,8	32.351,9	27.802,0	661,8
2018	14.625,9	12.640,1	287,3	29.531,9	25.652,1	618,3
2019	13.491,0	11.702,2	260,2	27.479,0	24.024,2	574,2
2020	14.079,0	12.015,8	268,3	29.643,0	25.851,8	598,3

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (une_rt_a - lfsi_sup_a).

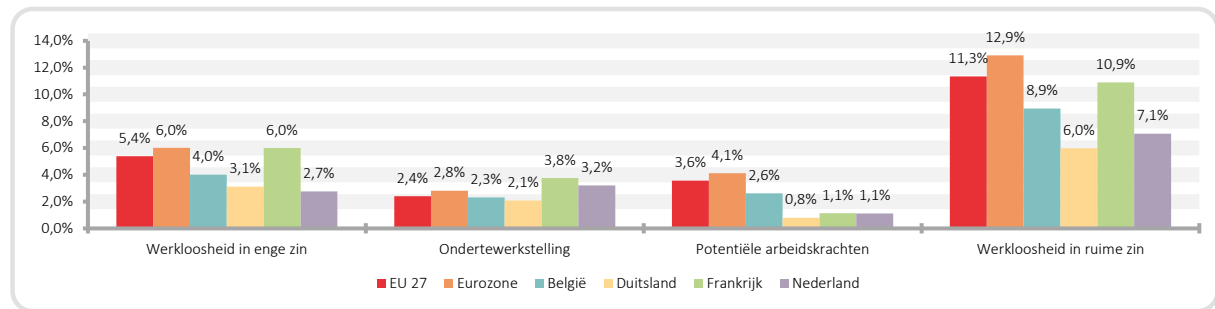
Voor zowel de werkloosheidsgraad in enge als in ruime zin situeert België zich t.o.v. zijn buurlanden tussen de lagere waarden van Duitsland en Nederland en de hogere waarden van Frankrijk in. De Belgische graad van potentiële arbeidskrachten ligt echter meer dan dubbel zo hoog als in zijn buurlanden.

Deze groep van potentiële arbeidskrachten vertoont daarnaast nog een opvallend kenmerk in België t.o.v. de buurlanden. De evolutie van het aantal potentiële arbeidskrachten vertoont op jaarbasis in België dan wel een relatief bescheiden stijging (+11,5%), over de laatste 5 jaar zijn ze daarentegen toegenomen met 41,1%. Die toename is ca. 4x zo groot als het gemiddelde binnen de Eurozone. De Belgische ondertewerksstelling op zijn beurt bleef de voorbije 5 jaar eerder stabiel (-1,9%), terwijl we voor de Europese gemiddelden en buurlanden afnames noteren tussen de ca. 20% en 30%. De evolutie van de groepen in de marge van de werkloosheid contrasteert dan ook met het relatief gunstige resultaat voor de werkloosheid in enge zin (een afname over vijf jaar van 28,7%). Dit betekent dan ook dat de afname van de werkloosheid in ruime zin de voorbije vijf jaar voor België kleiner is (-9,1%) dan die voor de Europese gemiddelden en buurlanden (-16,6% tot -30,9%).

Vanuit die inzichten is het dan ook de moeite waard om de werkloosheid te contextualiseren vanuit de ontwikkelingen op het vlak van werkgelegenheid en inactiviteit (cf. deel 9.2).

Grafiek 68

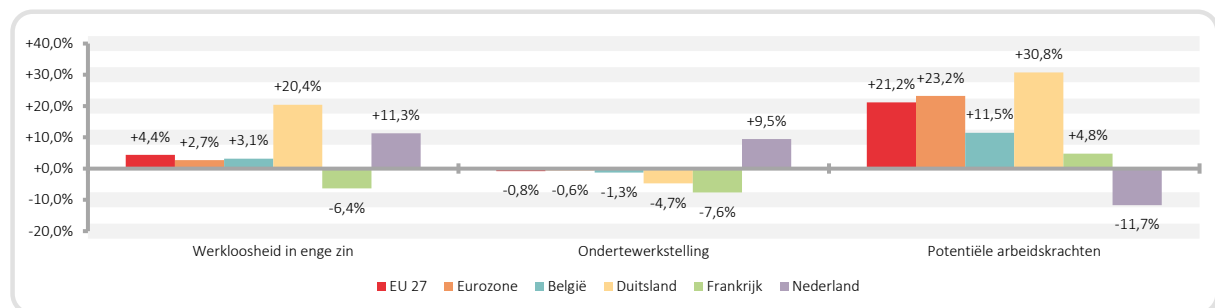
Graden van de werkloosheid in ruime zin

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (une_rt_a - lfsi_sup_a - lfsa_pganws). Berekeningen: RVA.

Grafiek 69

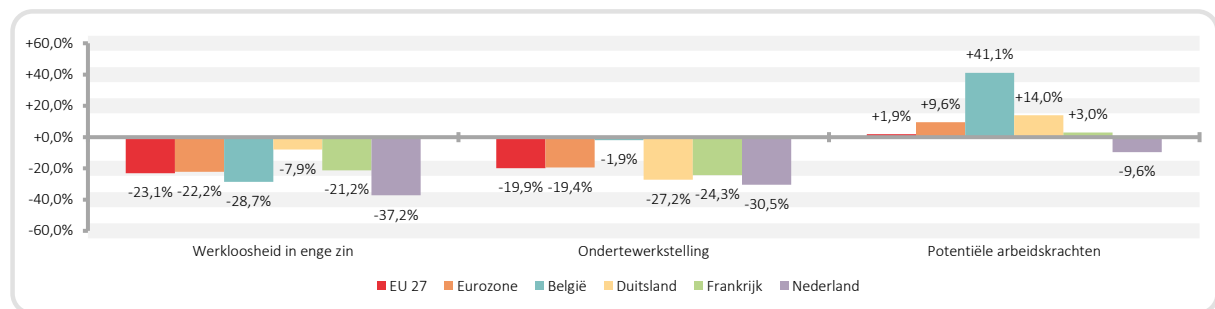
Evolutie op jaarbasis per subgroep van de werkloosheid in ruime zin

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (une_rt_a - lfsi_sup_a). Berekeningen: RVA.

Grafiek 70

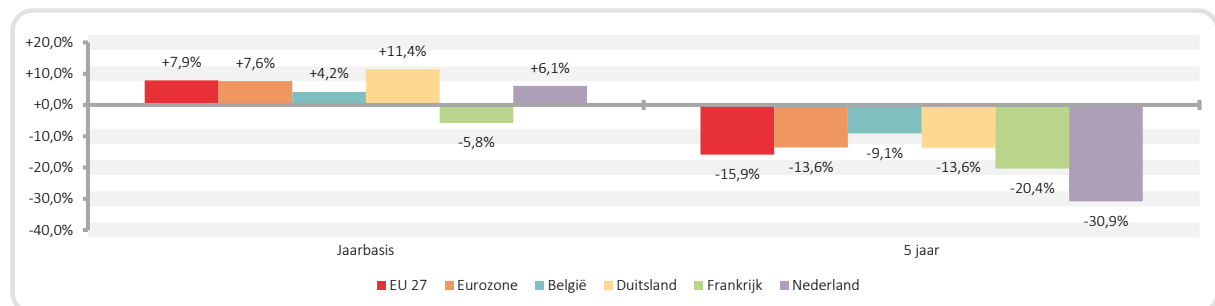
Evolutie op langere termijn per subgroep van de werkloosheid in ruime zin

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (une_rt_a - lfsi_sup_a). Berekeningen: RVA.

Grafiek 71

Evolutie van de werkloosheid in ruime zin

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (une_rt_a - lfsi_sup_a). Berekeningen: RVA.

9.2

Werkgelegenheid en inactiviteit

Tabel 90

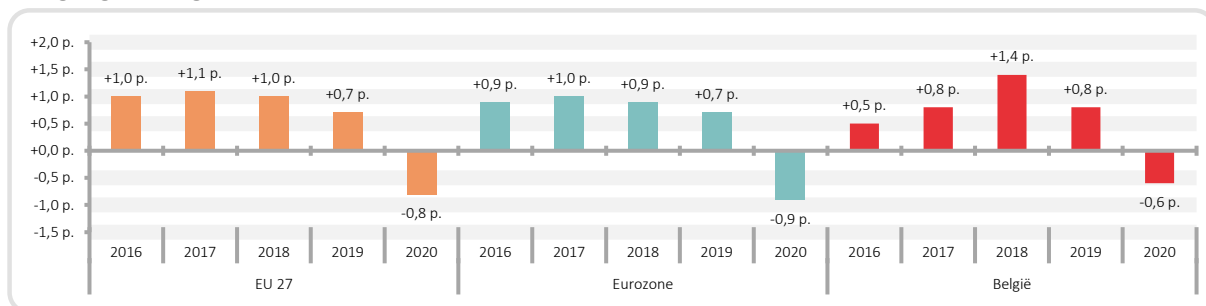
Geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad

	EU 27	Eurozone	België	EU 27	Eurozone	België
2016	65,6	65,4	62,3	+0,0 p.	+0,0 p.	+0,0 p.
2017	66,7	66,4	63,1	+1,1 p.	+1,0 p.	+0,8 p.
2018	67,7	67,3	64,5	+2,1 p.	+1,9 p.	+2,2 p.
2019	68,4	68,0	65,3	+2,8 p.	+2,6 p.	+3,0 p.
2020	67,6	67,1	64,7	+2,0 p.	+1,7 p.	+2,4 p.
Evol. 2016-2020	+2,0 p.	+1,7 p.	+2,4 p.			
Evol. 2019-2020	-0,8 p.	-0,9 p.	-0,6 p.			

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsa_ergan).

Grafiek 72

Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsa_ergan).

De werkgelegenheidsgraden kenden in Europa en België jaarlijkse stijgingen voorafgaand aan de coronacrisis. In het jaar 2020 noteren we echter dalingen. Voor België is de daling in 2020 met 0,6 procentpunt kleiner dan de Europese gemiddelden.

Wanneer we de afnames in de werkgelegenheid vergelijken met de eerder geschetste toenames van de werkloosheid, zien we dat die geen gelijke tred houden. Dit betekent dat de crisis een deel van de bevolking in de inactiviteit heeft gebracht.

Tabel 91

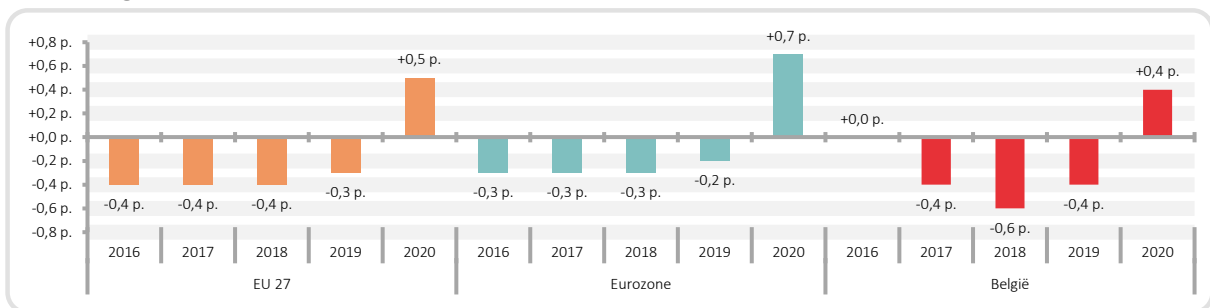
Geharmoniseerde inactiviteitsgraad

	EU 27	Eurozone	België	EU 27	Eurozone	België
2016	27,7	27,2	32,4	+0,0 p.	+0,0 p.	+0,0 p.
2017	27,3	26,9	32,0	-0,4 p.	-0,3 p.	-0,4 p.
2018	26,9	26,6	31,4	-0,8 p.	-0,6 p.	-1,0 p.
2019	26,6	26,4	31,0	-1,1 p.	-0,8 p.	-1,4 p.
2020	27,1	27,1	31,4	-0,6 p.	-0,1 p.	-1,0 p.
Evol. 2016-2020	-0,6 p.	-0,1 p.	-1,0 p.			
Evol. 2019-2020	+0,5 p.	+0,7 p.	+0,4 p.			

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsa_ipga).

Grafiek 73

Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde inactiviteitsgraad

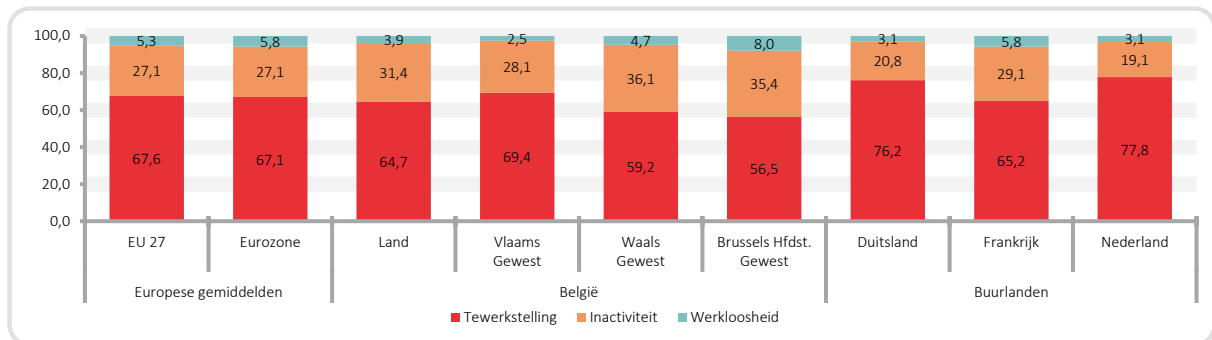
Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsa_ipga).

Voor het jaar 2020 zien we inderdaad stijgingen van de inactiviteitsgraad in België en Europa. Hoewel die stijging voor België in procentpunt beperkter is dan de Europese gemiddelden, moeten we op het vlak van inactiviteit rekening houden met een relatief ongunstigere uitgangspositie in 2019: de Belgische inactiviteitsgraad bedroeg toen 31% tegenover respectievelijk 26,6% en 26,4% in de EU-27 en de eurozone.

Doordat de Belgische inactiviteitsgraad wel hoger lag, maar minder is gestegen dan de Europese, wordt het verschil tussen de Belgische graad en de Europese gemiddelden minder groot. Dit betekent desondanks echter ook een verdere toename van een reeds bovengemiddelde waarde.

Grafiek 74

Structuur van de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar)
in 2020

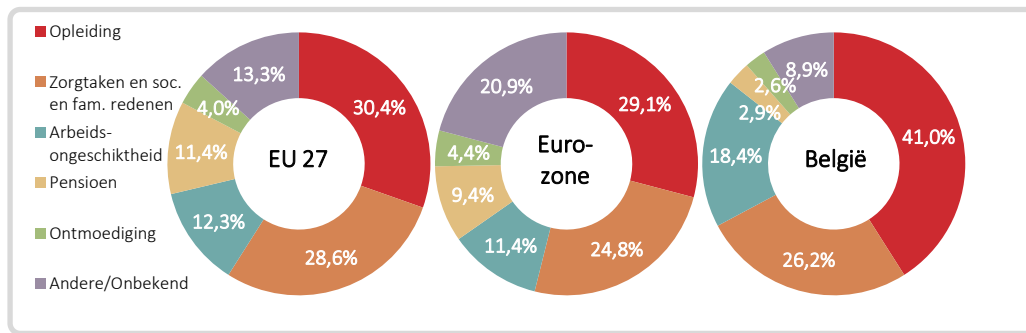

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten
(lfst_r_lfsd2pwn).

De grote relatieve hoogte van de inactiviteit toont zich in elk van de Belgische gewesten. Zelfs in het Vlaams Gewest, waarvan het aandeel werkenden meer dan 10 procentpunt hoger ligt dan in het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, ligt de inactiviteitsgraad nog licht hoger dan de Europese gemiddelden. België heeft in zijn geheel ook een hogere inactiviteitsgraad dan we kunnen noteren voor zijn buurlanden. Bijgevolg noteren we voor België t.o.v. de totale beroepsbevolking, ondanks een relatief laag percentage van werkloosheid, toch een lager werkgelegenheidspercentage dan voor de Europese gemiddelden of buurlanden. Voor de interpretatie hiervan moeten we echter mee de structuur van de inactiviteit en de werkgelegenheid in beschouwing nemen.

Grafiek 75

Structuur van de inactiviteit in 2020

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsa_igar).

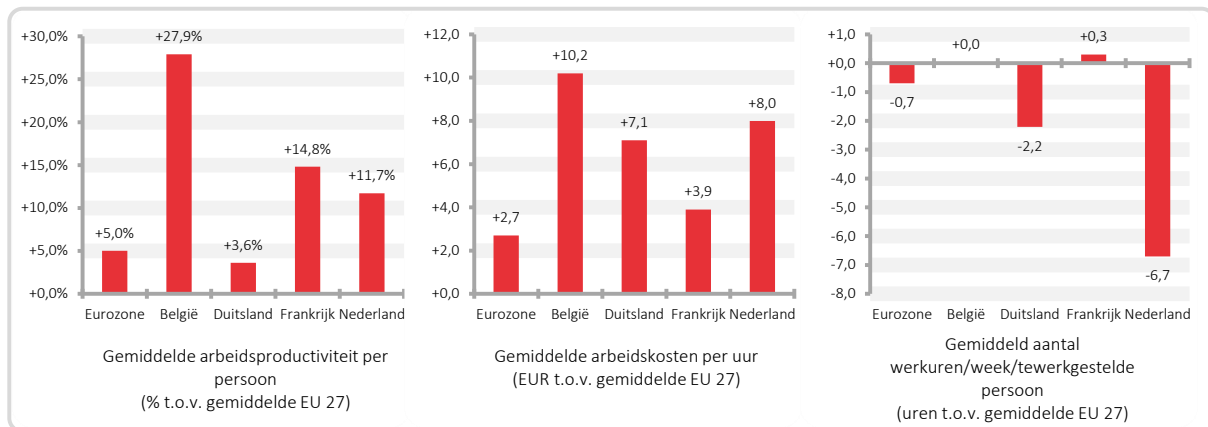
Berekeningen: RVA.

De Belgische inactiviteit bij de bevolking op arbeidsleeftijd bestaat voor een bovengemiddeld groot aandeel uit personen in opleiding. Het aandeel personen met zorgtaken en sociale of familiale redenen is min of meer vergelijkbaar met de Europese gemiddelden. Dit betekent dat iets meer dan 2/3 van de Belgische inactieven deel uitmaken van deze groepen, die aanleunen bij het eerder beschreven concept van de potentiële arbeidskrachten.

Hoewel België een wat bovengemiddeld aandeel arbeidsongeschiktheid kent in de inactiviteit, ligt het aandeel ontmoedigden en vervroegd gepensioneerden dan weer een stuk lager dan de Europese gemiddelden. De inactiviteit in België bevindt zich m.a.w. bovengemiddeld in de marge van de werkloosheid.

Grafiek 76

Structuur en aard van de werkgelegenheid in 2020

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (nama_10_lp_ulc - lc_lci_lev - lfsa_ewhuis - lfsa_epgais).

Berekeningen: RVA.

Ook wanneer we kijken naar de structuur en aard van de tewerkstelling in België, wordt ook een nieuw licht geworpen op de vergelijking van het relatieve aandeel werkenden in België en Europa. Zo zien we in de eerste plaats dat, als België relatief gezien minder werkende personen kent, de Belgische arbeidsproductiviteit per persoon zich wel sterk bovengemiddeld vertoont, m.n. 27,9% boven de gemiddelde productiviteit per persoon in de EU-27. Dit is ook veel hoger dan de waarden te noteren voor de buurlanden. Een dergelijk hoge productiviteitsnorm is dan wel een positief gegeven m.b.t. internationale concurrentiekracht, een bovengemiddeld hoge productiviteitsnorm kan mogelijks ook een bijkomende drempel vormen voor bepaalde bevolkingssegmenten om een succesvolle en duurzame (her)intrede op de arbeidsmarkt te maken. Bovendien staat tegenover die hogere productiviteit ook een bovengemiddeld hoge loonnorm (+10,2% t.o.v. het Europese gemiddelde, wat een groter verschil is dan we zien in de buurlanden), wat in bepaalde gevallen een drempel kan vormen op het vlak van werwing.

Behalve de grotere arbeidsproductiviteit, kent België tegenover de eurozone en verschillende van zijn buurlanden ook een relatief hoog aantal werkuren per persoon. Het aantal werkuren per week gepestreerd door een werkende Belg ligt ongeveer pal op het Europese gemiddelde. Wanneer we dit vergelijken met een land als Nederland, waar de arbeidsmarkt veel sterker georiënteerd is richting deeltijds werk, loopt het verschil op tot bijna 7 uur werktijd per persoon per week. Ook dit aspect moet mee in beschouwing worden genomen bij het interpreteren van het aandeel werkenden binnen de volledige Belgische bevolking op arbeidsleeftijd.

Vooruitzichten en budget

In dit laatste deel schetsen we een algemeen overzicht van het RVA-budget voor sociale prestaties. In hoofdstuk 7 kwam reeds een overzicht van de uitgaven aan bod volgens een statistische indeling. Het RVA-budget is echter georganiseerd volgens uitgaveposten. Die indeling ziet er anders uit dan de statistische, aangezien ze conform dient te worden opgesteld voor budgettaire verantwoording.

Deel 10.1 biedt een overzicht van de verhouding tussen de indeling volgens uitgavepost en de statistische indeling. Bovendien wordt voor het jaar 2021 verduidelijkt welke uitgaven in het kader van de Zesde Staatshervorming behouden blijven binnen het federale RVA-budget. Een aantal betalingen werden immers door de RVA als operator verricht op het budget van andere instanties, voornamelijk de gewestelijke.

Deel 10.2 geeft een overzicht van de vooruitzichten en het budget voor 2022. Dit budget wordt gesitueerd in een periode die teruggaat tot en met 2017. In tegenstelling tot in deel 10.1, waarin een overzicht van alle uitgaven per post wordt getoond waarvoor de RVA als operator verantwoordelijk was, worden in de overzichten van deel 10.2 alleen die uitgaven opgenomen die in het jaar in kwestie tot het federale RVA-budget behoorden.

10.1

Uitgaveposten en de regionalisering

Tabel 92 verduidelijkt de indelingswijze volgens uitgaveposten aan de hand van de fysieke eenheden en totale uitgaven voor 2021. Tabel 93 schetst vervolgens de evolutie op langere termijn volgens die indelingsvorm.

Tabel 92

Overzicht van de indeling van de betalingen in uitgaveposten in 2021

	Fysieke eenheden	Uitgaven (in miljoen EUR)
Globale werkloosheid	688.506	6.877,8
Uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (excl. SWT)	314.189	3.933,0
Tijdelijke werkloosheid	307.982	2.271,4
Deeltijdse werknemers met IGU	31.075	197,4
Vrijgestelde werklozen voor opleidingen of studies	32.433	442,6
Niet-bezoldigde periode in het onderwijs	2.828	33,4
Andere uitkeringen	5.267	88,0
Aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen (excl. niet-bezoldigde periode in het onderwijs)	3.565	9,9
Crisispremie, ontslagpremie, ontslagcompensatievergoeding	1.702	78,1
Activering en premies	44.070	190,0
Werk- en activeringsmaatregelen	42.566	173,7
Vrijstellingen (excl. vrijstellingen voor opleidingen of studies)	1.227	16,0
Andere	277	0,3
SWT (incl. halftijds brugpensioen)	32.311	519,5
Stelsel voor werkloosheid met bedrijfstoeslag	32.310	519,5
Halftijds brugpensioen	1	0,0
Loopbaanonderbreking, tijdskrediet en thematische verlopen	231.127	672,1
Loopbaanonderbreking - federale entiteiten	9.208	32,0
Loopbaanonderbreking - gefedereerde entiteiten	32.348	75,2
Tijdskrediet	90.938	296,9
Thematische verlopen	98.633	268,0
Outplacement	1.026	5,6
Rest (grensarbeiders)	124	0,1
Algemeen totaal	1.002.431	8.353,1

Hierbij dient te worden opgemerkt dat de financiering voor de thematische verlopen vanaf 2017 wordt verdeeld onder het globaal beheer voor de private sector en een rijkstoelage van de FOD WASO voor de openbare sector. Voor het gedeelte loopbaanonderbreking bij de federale entiteiten gebeurt de financiering vanaf 2017 via een rijkstoelage van de FOD WASO. Onder de uitgaven voor werkloosheid en tijdelijke werkloosheid voor 2021 zijn ook de uitgaven voor de eindejaarspremie voor werklozen en tijdelijke werklozen en voor de beschermingspremie voor de tijdelijke werklozen omwille van corona begrepen. In deze tabel 92 en ook in de volgende tabellen van dit hoofdstuk worden de achterstallige betalingen buiten beschouwing gelaten.

Tabel 93

Evolutie van het aantal betalingen en van de uitgekeerde bedragen volgens uitgavepost (in miljoen EUR) volgens uitgavepost

	Globale werkloosheid	Andere uitkeringen	Activering en premies	SWT (incl. halftijds brugpensioen)	Loopbaan- onderbreking, tijdskrediet en thematiese verloven	Outplacement	Rest (grensarbeiders)	Algemeen totaal
Fysieke eenheden								
2017	578.582	8.782	67.786	84.138	272.070	0	250	1.011.606
2018	533.590	7.746	63.801	74.516	254.541	0	215	934.409
2019	507.008	7.030	59.526	57.078	249.367	0	178	880.186
2020	918.194	5.584	47.580	42.643	252.046	0	137	1.266.185
2021	688.506	5.267	44.070	32.311	231.127	1.026	124	1.002.431
Bedragen								
2017	5.275,9	126,4	304,6	1.267,7	794,1	0,0	0,3	7.769,0
2018	4.939,1	103,7	284,0	1.144,2	747,9	0,0	0,3	7.219,0
2019	4.710,2	93,3	261,9	890,1	737,9	0,0	0,2	6.693,6
2020	9.220,6	105,7	198,8	681,1	751,4	0,0	0,2	10.957,8
2021	6.877,8	88,0	190,0	519,5	672,1	5,6	0,1	8.353,1

Het is van groot belang aan te stippen dat in het kader van de Zesde Staatshervorming bepaalde van de bovenstaande uitgaven budgettair werden overgedragen naar de gewesten, maar de RVA hierover nog een (al dan niet tijdelijke) operationele bevoegdheid bewaart. Concreet gezien gaat het om een aantal tewerkstellingsmaatregelen en om de loopbaanonderbreking bij personeelsleden van gefedereerde entiteiten (gewesten en gemeenschappen). Bij het opstellen van het federale RVA-budget wordt geen rekening meer gehouden met die overgedragen uitgaven. Tabel 94 geeft van de voorbije jaren per uitgavepost weer hoeveel betalingen en uitgaven in het federale RVA-budget behouden bleven.

Tabel 94
Overzicht van de federale RVA-uitgaven voor sociale prestaties

	Fysieke eenheden			Uitgaven (in miljoen EUR)		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Globale werkloosheid	507.008	918.194	688.506	4.710,2	9.220,6	6.877,8
Uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (excl. SWT)	333.980	335.512	314.189	3.692,7	4.009,4	3.933,0
Tijdelijke werkloosheid	99.003	514.195	307.982	371,3	4.536,7	2.271,4
Deeltijdse werknemers met IGU	33.576	31.788	31.075	169,5	212,6	197,4
Vrijgestelde werklozen voor opleidingen of studies	36.994	33.740	32.433	441,2	429,8	442,6
Niet-bezoldigde periode in het onderwijs	3.454	2.960	2.828	35,5	32,0	33,4
Andere uitkeringen	6.866	5.462	5.129	93,0	105,5	87,7
Aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen (excl. niet-bezoldigde periode in het onderwijs)	4.970	3.426	3.427	12,0	10,1	9,6
Crisispremie, ontslagpremie, ontslagcompensatievergoeding	1.897	2.035	1.702	81,1	95,4	78,1
Activering en premies	1.782	1.593	1.382	21,0	19,3	17,3
Werk- en activeringsmaatregelen	164	157	155	1,3	1,3	1,3
Vrijstellingen (excl. vrijstellingen voor opleidingen of studies)	1.618	1.437	1.227	19,7	18,0	16,0
Stelsel voor werkloosheid met bedrijfstoelag (incl. halftijds brugpensioen)	57.078	42.643	32.311	890,1	681,1	519,5
Stelsel voor werkloosheid met bedrijfstoelag	57.058	42.636	32.310	890,0	681,0	519,5
Halftijds brugpensioen	19	7	1	0,1	0,0	0,0
Loopbaanonderbreking, tijdskrediet en thematische verloven	206.890	214.607	198.779	639,1	663,8	596,9
Loopbaanonderbreking	11.199	9.864	9.208	37,9	33,9	32,0
Tijdskrediet	107.392	95.000	90.938	344,9	312,7	296,9
Thematische verloven	88.299	109.743	98.633	256,3	317,2	268,0
Outplacement	0	0	1.026	0,0	0,0	5,6
Rest (grensarbeiders)	178	137	124	0,2	0,2	0,1
Algemeen totaal	779.802	1.182.636	927.257	6.353,7	10.690,5	8.104,9

Het is belangrijk op te merken dat de crisis aanleiding tot een hele reeks maatregelen gaf. In hoofdstuk 1 komen deze uitgebreid aan bod. Meer informatie en details betreffende de tijdelijke werkloosheid ingevolge de coronapandemie vindt u in hoofdstuk 1. Vanaf 2021 zijn de uitgaven voor outplacement ook in deze tabel opgenomen.

10.2

Vooruitzichten en budget voor 2022

Voor het opstellen van het budget voor 2022 houdt de RVA rekening met de prognoses van het Federaal Planbureau en de verlenging van de verschillende economische maatregelen genomen door de federale overheid naar aanleiding van het coronavirus. Het Planbureau voorziet in zijn laatste prognose voor België²⁶ een economische groei van +3,0% op jaarbasis in 2022.

Het Planbureau verwacht ook een stijging in de binnenlandse werkgelegenheid in 2022 met 57.300 eenheden in vergelijking met 2021 (+1,2%).

Tabel 95
Conjuncturele vooruitzichten²⁷

	Groeivoet van het bbp in volume (in %)	Binnenlandse werkgelegenheid (in duizendtallen)	UVW-WZ (fysieke eenheden)	Tijdelijke werkloosheid (budgettaire eenheden)
2017	+1,6	4.748,4	373.701	20.824
2018	+1,8	4.818,1	348.221	19.248
2019	+2,1	4.895,1	329.360	19.385
2020	-5,7	4.894,3	339.267	201.999
2021	+6,1	4.978,0	321.502	99.807
2022	+3,0	5.035,3	303.282	29.000
Evol. 2020-2021	+11,8 p.	+1,7%	-5,2%	-50,6%
Evol. 2021-2022	-3,1 p.	+1,2%	-5,7%	-70,9%

Bronnen: RVA - historische gegevens UVW-WZ en tijdelijke werkloosheid; Federaal Planbureau - Economische begroting - Tabel B.5.bis Situatie op de arbeidsmarkt detail; NBB - bbp in miljoenen kettingeuro's - referentiejaar 2015 - van seizoenschommelingen en kalendereffecten gezuiverde gegevens + perscommuniqué - INR - Flash estimate en kwartaalrekeningen (meest recente trimester) - van seizoenschommelingen en kalendereffecten gezuiverde gegevens

²⁶ Federaal Planbureau, Economische begroting 2022 (17 februari 2022).

²⁷ De berekening van de binnenlandse werkgelegenheid volgens het Federaal Planbureau voor 2021 wijkt licht af van die van de NBB, cf. hoofdstuk 1.

Volgens de prognoses van het Planbureau en de verlenging van de verschillende economische maatregelen die de federale regering naar aanleiding van het coronavirus heeft genomen, wordt voor 2022 een daling van het aantal werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen met 5,7% verwacht. De tijdelijke werkloosheid zou in 2022 met 70,9% afnemen.

In tabellen 96 tot en met 99 wordt volgens diverse benaderingen weergegeven welke uitgaven per post voorzien worden voor het jaar 2022. Naar analogie met de werkwijze die voor het merendeel van de tabellen van dit jaarverslag wordt gehanteerd, worden die uitgaven in een perspectief geplaatst dat teruggaat tot 2017. Zoals gezegd zijn hierin alleen die uitgaven opgenomen die in het jaar in kwestie tot het RVA-budget (globaal beheer) behoorden. In deze tabellen worden de achterstallige betalingen buiten beschouwing gelaten.

Tabel 96

Evolutie van de fysieke eenheden volgens uitgavepost in het federale RVA-budget

	Globale werkloosheid	Andere uitkeringen	Activering en premies	SWT (incl. halftijds brugpensioen)	Loopbaan- onderbreking, tijdskrediet en thematische verloven	Outplacement	Algemeen totaal
2017	578.582	8.595	1.928	84.138	212.422		885.664
2018	533.590	7.587	1.850	74.516	207.530		825.073
2019	507.008	6.866	1.782	57.078	164.712		737.446
2020	918.194	5.462	1.593	42.643	166.427		1.134.318
2021	688.506	5.129	1.382	32.311	155.382	1.026	883.737
2022	505.372	6.100	1.500	25.900	156.056	1.705	696.632

Tabel 97

Evolutie van de federale RVA-uitgaven voor sociale prestaties in lopende prijzen (in miljoen EUR)²⁸

	Globale werkloosheid	Andere uitkeringen	Activering en premies	SWT (incl. halftijds brugpensioen)	Loopbaan- onderbreking, tijdskrediet en thematische verloven	Outplacement	Algemeen totaal
2017	5.275,9	126,2	21,3	1.267,7	658,9		7.349,9
2018	4.939,1	103,4	21,1	1.144,2	638,9		6.846,6
2019	4.710,2	93,0	21,0	890,1	510,8		6.225,1
2020	9.220,6	105,5	19,3	681,1	517,0		10.543,5
2021	6.877,8	87,7	17,3	519,5	469,1	5,6	7.976,9
2022	5.297,4	104,4	20,1	445,1	497,2	15,0	6.379,1

²⁸ Voor de interpretatie van de budgetten van het jaar 2018, tot en met het jaar 2022 dient men er rekening mee te houden dat de loopbaanonderbreking en de thematische verloven voor de openbare sector vanaf dan worden gefinancierd via een dotatie door de FOD WASO.

Tabel 98

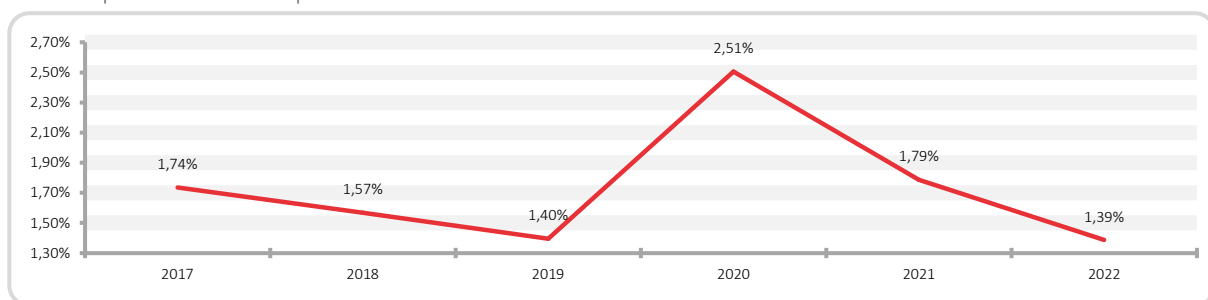
Evolutie van de federale RVA-uitgaven voor sociale prestaties als procent van het bbp

	Bbp in miljoenen kettineuro's	Globale werkloosheid	Andere uitkeringen	Activering en premies	SWT (incl. halftijds bruggensioen)	Loopbaan- onderbreking, tijdskrediet en thematiese verloven	Outplacement	Algemeen totaal
2017	423.563,0	1,25%	0,03%	0,005%	0,30%	0,16%		1,74%
2018	436.614,0	1,13%	0,02%	0,005%	0,26%	0,15%		1,57%
2019	446.000,0	1,06%	0,02%	0,005%	0,20%	0,11%		1,40%
2020	420.758,0	2,19%	0,03%	0,005%	0,16%	0,12%		2,51%
2021	446.607,6	1,54%	0,02%	0,004%	0,12%	0,11%	0,00%	1,79%
2022	460.005,8	1,15%	0,02%	0,004%	0,10%	0,11%	0,00%	1,39%

Bron i.v.m. het bbp: NBB - bbp in miljoenen kettineuro's - referentiejaar 2015 - van seizoenschommelingen en kalendereffecten gezuiverde gegevens + perscommuniqué - INR - Flash estimate en kwartaalrekeningen (meest recente trimester) - van seizoenschommelingen en kalendereffecten gezuiverde gegevens

Grafiek 77

Evolutie van de federale RVA-uitgaven voor sociale prestaties als procent van het bbp

Tabel 99

Evolutie van de federale RVA-uitgaven voor sociale prestaties in prijzen van 2017 (in miljoen EUR - index 2017=100)

	Globale werkloosheid	Andere uitkeringen	Activering en premies	SWT (incl. halftijds bruggensioen)	Loopbaan- onderbreking, tijdskrediet en thematiese verloven	Outplacement	Algemeen totaal	Vereffenings- coëfficiënt
In prijzen van 2017								
2017	5.275,9	126,2	21,3	1.267,7	658,9		7.349,9	1,3616
2018	4.866,5	101,8	20,8	1.127,4	629,5		6.746,0	1,3819
2019	4.580,3	90,5	20,4	865,6	496,7		6.053,5	1,4002
2020	8.819,6	100,9	18,5	651,5	494,5		10.085,0	1,4235
2021	6.513,7	83,1	16,3	492,0	444,2	5,3	7.554,7	1,4377
2022	4.758,5	93,8	18,1	399,8	446,6	13,5	5.730,1	1,5158
Index								
2017	100	100	100	100	100		100	
2018	92	81	98	89	96		92	
2019	87	72	96	68	75		82	
2020	167	80	87	51	75		137	
2021	123	66	77	39	67		103	
2022	90	74	85	32	68		78	

Statistische RVA-publicaties in 2021

Maandelijks bijgewerkte tabellen met basisgegevens:

- Volledige werkloosheid
- Tijdelijke werkloosheid en verwante uitkeringen
- Deeltijdse werknemers
- Werk en activeringsmaatregelen
- Vrijstellingen
- Sancties (van 2010 tot 2021)
- Verloven
- Loopbaanonderbreking, tijdskrediet en thematische verloven
- Dienstencheques (tot eind 2015)
- Werkzoekende werklozen
- Tegen werkloosheid verzekerden en werkloosheidsgraden (van 2009 tot 2020)
- Andere
- Cijfers volgens statuut, gemeente, arrondissement en provincie

Tijdelijke werkloosheid wegens coronavirus COVID-19:

- Specifieke opvolgingsstatistieken m.b.t. corona

De federale cijfers van de vergoede werklozen:

- Maandelijkse publicatie van een commentaar + gegevens

Federale cijfers Loopbaanonderbreking - Tijdskrediet:

- Maandelijkse publicatie van een commentaar + gegevens

Cijfers van controle:

- Driemaandelijkse publicatie

De brochure 'Trimestriële indicatoren van de arbeidsmarkt':

- Driemaandelijkse publicatie

Punctuele publicaties:

- Langetermijnevolutie van de RVA-uitkeringen: 100 jaar data - 1921-2020 - september 2021
- Spotlight - De impact van de COVID-19-pandemie op de volledige werkloosheid - de eerste lockdown en daaropvolgende versoepelingsperiode - juni 2021
- Spotlight - De impact van de COVID-19-pandemie op de tijdelijke werkloosheid - de eerste lockdown en daaropvolgende versoepelingsperiode - juni 2021
- De beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen: aard van de uitstroom in 2018 - juni 2021
- De werkloosheid in België, Duitsland, Frankrijk en Nederland volgens drie benaderingen - mei 2021
- Spotlight - Dynamische statistieken van de werkloosheid: trends en overzicht van de methodologieën - februari 2021
- Het Corona-Ouderschapsverlof - januari 2021

Bijdragen aan interdepartementale publicaties:

- Monitoring van de sociale impact van de COVID-19-crisis in België (Working Group Social Impact COVID-19)

Statistische begrippen

Met het oog op een correcte interpretatie van de gegevens die in dit volume zijn opgenomen, worden in de onderstaande tabel een aantal statistische begrippen nader toegelicht. Die statistische definities zijn ook terug te vinden op de RVA-website (www.rva.be) in de rubriek “Documentatie” onder de link “Statistieken”, maar zijn hier aangevuld met een aantal concreet voor dit jaarverslag geldende methodologische opmerkingen.

In het kader van de coronacrisis heeft de RVA specifieke coronastatistieken ontwikkeld, waarvan de methodologie afwijkt van onze gebruikelijke methodologie. Zo hebben de gegevens betrekking op de refertemaand (en niet op de indieningsmaand) en worden ze uitgedrukt in o.a. aantal werknemers (niet in fysieke eenheden), aantal werkgevers en bedragen. Meer informatie vindt u op de RVA-website (www.rva.be) in de rubriek “Documentatie – Statistieken – Tijdelijke werkloosheid wegens coronavirus COVID-19” onder de link “Methodologie”. Deze gegevens komen aan bod in hoofdstuk 1.

Op het einde van dit volume is een lijst te vinden met de voornaamste afkortingen die in dit jaarverslag worden gebruikt. De definitie van de verschillende bevoegdheden van de RVA is echter niet opgenomen in dit deel. We verwijzen hiervoor naar hoofdstuk 2 van het eerste volume van dit jaarverslag en naar de definitielijst op de RVA-website (ook in de rubriek “Documentatie”).

Wij wensen er ten slotte op te wijzen dat voor bepaalde in dit volume gepubliceerde cijfers de totalen licht kunnen afwijken van de som van de diverse deelgroepen. Tenzij anders vermeld, is dit te wijten aan afronding. Aanduidingen van het gewest betreffen steeds de woonplaats, behalve indien specifiek anders aangeduid.

Betalingen, (aantal)
uitkeringsgerechtig-
den, fysieke eenhe-
den

Definitie: Met het aantal fysieke eenheden in een bepaalde maand bedoelen we het aantal uitgevoerde betalingen tijdens die maand, indieningsmaand genoemd. Tijdens een indieningsmaand kunnen meerdere betalingen voor één persoon verricht worden. Een betaling kan immers betrekking hebben op een maand in het verleden. De maand waarop een betaling betrekking heeft wordt refertemaand genoemd. De RVA-betaalstatistieken zijn gebaseerd op de indieningsmaand, niet op de refertemaand. Het begrip fysieke eenheden verwijst dus niet naar het aantal betaalde personen.

De gemiddelden per trimester en per jaar worden berekend door de som van het aantal fysieke eenheden per maand voor de periode in kwestie te delen door respectievelijk 3 en 12, ook als een bepaalde maatregel pas in de loop van het trimester of jaar in voege kwam.

Voorbeeld: De heer Jansen heeft voor de (referte)maanden april en mei 2017 recht op een bedrag van 700 EUR, respectievelijk 630 EUR. Zijn uitbetalingsinstelling dient beide betalingen in bij de RVA in mei 2017. In de betaalstatistieken van mei 2017 zal men beide betalingen opnemen. Men telt dus 2 fysieke eenheden (betalingen), hoewel het hier maar 1 persoon betreft.

Uitgaven, bedragen

Definitie: Per betaling maakt men de som van de ingediende bedragen.

Voorbeeld: De heer Jansen heeft voor de refertemaanden april en mei 2017 recht op een bedrag van 700 EUR, respectievelijk 630 EUR. Zijn uitbetalingsinstelling dient beide betalingen in bij de RVA in mei 2017. In de betaalstatistieken van mei 2017 zal men beide betalingen opnemen: 1 betaling met een bedrag van 700 EUR en 1 betaling met een bedrag van 630 EUR.

Dagen

Definitie: Het recht op uitkeringen wordt in principe per dag bepaald. Het maandelijkse bedrag waarop een persoon voor een bepaalde (referte)maand recht heeft, wordt berekend door de dagbedragen te vermenigvuldigen met het aantal vergoedbare dagen. In theorie zijn alle dagen van een maand uitgezonderd de zondagen vergoedbaar, maar in de praktijk kunnen zich situaties voordoen waarbij het recht op werkloosheidsuitkeringen op sommige dagen vervalst. Zo vallen bv. ziekte-dagen niet ten laste van de werkloosheidsverzekering. Ook dagen waarop men gewerkt heeft zijn niet vergoedbaar. Die dagen moet de werkloze dan aanduiden op zijn controlekaart. Op die manier kan de uitbetalingsinstelling voor elke werkloze het aantal rechtgevendende dagen bepalen.

Per betaling maakt men de som van de ingediende dagen.

Voorbeeld: De heer Jansen heeft voor de (referte)maanden april en mei 2017 recht op een bedrag van 700 EUR (= 20 dagen * 35 EUR), respectievelijk 630 EUR (= 18 dagen * 35 EUR). Zijn uitbetalingsinstelling dient beide betalingen bij de RVA in mei 2017 in. In de betaalstatistieken van mei 2017 zal men beide betalingen opnemen: 1 betaling met 20 vergoede dagen en 1 betaling met 18 vergoede dagen.

Budgettaire eenheden

Definitie: In sommige statistieken worden de gegevens in budgettaire eenheden uitgedrukt. Deze eenheid geeft weer in welke mate de betaling "weegt" op het budget. Het budgettaire belang van een betaling (fysieke eenheid) wordt immers bepaald door het aantal vergoede dagen. Zo bv. zal de betaling voor een tijdelijk werkloze die recht heeft op 5 dagen veel minder wegen op de totale uitgaven van de maand dan een betaling voor een volledig werkloze die recht heeft op 26 dagen.

Per betaling berekent men de budgettaire eenheid als de dagen gedeeld door het aantal vergoedbare dagen van de refertemaand (d.i. alle dagen uitgezonderd de zondagen). Als zodanig komt het aantal budgettaire eenheden ongeveer overeen met het aantal voltijdse equivalenten.

Voorbeeld: De heer Jansen heeft voor de refertemaanden april en mei 2017 recht op een bedrag van 700 EUR (= 20 dagen * 35 EUR), respectievelijk 630 EUR (= 18 dagen * 35 EUR). Zijn uitbetalingsinstelling dient beide betalingen bij de RVA in mei 2017 in. In de betaalstatistieken van mei 2017 zal men beide betalingen opnemen: 1 betaling met 20 vergoede dagen en 1 betaling met 18 vergoede dagen. De maand mei 2017 telt 27 vergoedbare dagen. De betaling met 20 dagen telt dus als $20 / 27 = 0,74$ budgettaire eenheden; de betaling met 18 dagen als $18 / 27 = 0,67$ budgettaire eenheden.

Werkloosheidsgraad
(berekening RVA)

Definitie: De werkloosheidsgraad wordt berekend door het aantal UVW-WZ in de maand juni te delen door het aantal tegen werkloosheid verzekerden op 30 juni van het voorafgaande jaar. De berekeningen werden door de RVA gemaakt op basis van RVA-gegevens over de UVW-WZ, RSZ- en DIBISS-gegevens over de werknemers en RIZIV-gegevens over de grensarbeiders.

Instroom, Uitstroom

Definitie: De instroom en de uitstroom wordt in het jaarverslag grotendeels op drie verschillende wijzen gedefinieerd:

1. Voor het illustreren van algemene tendensen wordt de in- en uitstroom op basis van indieningsmaanden bepaald. Van alle personen die in een trimester X een betaling ontvingen, wordt onderzocht of ze die reeds ontvingen in trimester X-1 - indien neen, tellen we een instroom - en of ze die nog ontvingen in trimester x+1 - zo neen, tellen we een uitstroom.
2. Voor het in kaart brengen van de impact van meerdere opeenvolgende reglementaire wijzigingen wordt de in- en uitstroom op basis van refertemaanden bepaald. Van alle personen die in een refertemaand X een betaling ontvingen, wordt de vergelijking gemaakt met de maanden X-1 en X+1 om in- of uitstroom te bepalen. Per trimester wordt elke dergelijke in- of uitstroom slechts 1x geteld.
3. Voor het in kaart brengen van de impact van reglementaire wijzigingen per jaar wordt de instroom op basis van refertemaanden bepaald. Van alle personen die in een jaar X een betaling ontvingen, wordt gekeken of er een periode van minimum 12 maanden valt te tellen voorafgaand aan de eerste betaalde maand, waarin de betrokkene geen betaling ontving. Zo ja, wordt een instroom geteld.

Werkloosheidsgraad
(internationale
vergelijking)

Definitie:

1. De werkloosheid in strikte zin (geharmoniseerde statistiek) : is de werkloosheid zoals die wordt gedefinieerd door de Internationale Arbeidsorganisatie IAO. Het gaat hier om de werkzoekende volledig werklozen (personen die niet tewerkgesteld zijn, direct beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt en actief op zoek zijn naar een tewerkstelling). Eurostat, het statistiekbureau van de Europese Commissie publiceert werkloosheidsstatistieken op basis van deze gegevens. Deze statistiek is gebaseerd op een gemeenschappelijke enquête die op trimestriële basis wordt afgenomen bij een steekproefpopulatie in elke lidstaat van de Europese Unie;

2. De werkloosheid in ruime zin (geharmoniseerde statistiek) : een bredere definiëring, die ook rekening houdt met werkzoekenden die niet direct inzetbaar zijn op de arbeidsmarkt of die niet actief op zoek zijn naar een job.

Voorbeeld:

<http://www.rva.be/nl/documentatie/publicaties/studies>

Lijst van afkortingen

ABVV	Algemeen Belgisch Vakverbond
ACCO	Activiteitencoöperatie
ACLVB	Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België
ACOD	Algemene Centrale der Openbare Diensten
ACTIRIS	Brusselse gewestelijke dienst voor arbeidsbemiddeling
ACV	Algemeen Christelijk Vakverbond
ADG	Arbeitsamt der Deutschsprachigen Gemeinschaft
ADMB	Algemeen Dienstbetoon voor Middenstandsberoepen
AD	SEI Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie
APE	Aides à la promotion de l'emploi (bevordering van de tewerkstelling in Wallo- nië)
ARAB	Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming
Art.	Artikel
ARZA	Algemeen Repertorium van de Zelfstandige Arbeiders
ASR	Aangifte sociaal risico
Bbp	Bruto binnenlands product
BBZ	Bureau Belgische Zaken
BCP	Business Continuity Plan
BO	Beroepsopleiding
BOC	Basisoverlegcomité
BPM	Business Process Management
BPR	Business Process Reengineering
BS	Belgisch Staatsblad
CAF	Common Assessment Framework
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
Cass.	Cassatie
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CCD	Centrale controledienst
CCOD	Christelijke Centrale der Openbare Diensten
CFIV	Cel voor Financiële Informatieverwerking
CLB	Centrum voor Leerlingenbegeleiding
DmfA	Multifunctionele aangifte

DBR	Deeltijds werknemer met behoud van rechten
DOO	Dienst Organisatieontwikkeling
DSP	Doorstromingsprogramma
EAK	Enquête naar de arbeidskrachten
EER	Europese Economische Ruimte
EFQM	European Foundation for Quality Management
EGKS	Europese Gemeenschap voor Kolen- en Staalnijverheid
E-gov	E-government
EIPA	European Institute for Public Administration
EIS	Executive Information System
EMAS	Eco-Management and Audit Scheme
EMU	Europese Monetaire Unie
EPM	Expenditure Performance Management
EU	Europese Unie
Epv	Elektronisch proces-verbaal
EWE	Eerste werkervaringscontract
FAMIFED	Federaal agentschap voor de kinderbijslag
FPB	Federaal Planbureau
FOD	Federale Overheidsdienst
Forem	Office communautaire et régional de la Formation professionnelle et de l'Emploi
FPD	Federale Pensioendienst
FSO	Fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting van ondernemingen ontslagen werknemers
GAK	Gemeenschappelijk Administratiekantoor
GDZ	Geïnformatiseerde directiezaal
Gesco	Gesubsidieerde contractueel
GGMMI	Gewaarborgd gemiddeld minimummaandinkomen
GOB	Gespecialiseerd opleidings-, begeleidings- en bemiddelingscentrum
GOP	Globaal ontwikkelingsplan
HACCP	Hazard Analysis and Critical Control Points
HB	Hoofdbestuur
HIP	Herinschakelingsprogramma (Dienstenbanen)
HIVA	Hoger Instituut voor de Arbeid
HO	Hoger onderwijs
HRM	Human Resources Management
HSO	Hoger secundair onderwijs
HT	Halftijds
IBFFP	Institut Bruxellois Francophone pour la Formation Professionnelle
IFAPME	Institut wallon de Formation en Alternance et des indépendants et Petites et Moyennes Entreprises
IGSS	Institut grand-ducal de la Sécurité Sociale
IGU	Inkomensgarantie-uitkering
INR	Instituut voor de Nationale Rekeningen
ISSA	International Social Security Association
IVSZ	Internationale Vereniging van Sociale Zekerheid
IW	In werking

IWEPS	Institut wallon de l'évolution, de la prospective et de la statistique
IWZ	Inschrijving als werkzoekende
JAP	Jaaractieplan
KB	Koninklijk Besluit
KPI	Key Performance Indicator
KSZ	Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid
LATG	Loon- en arbeidstijdgegevensbank
LO	Loopbaanonderbreking
LO/TK	Loopbaanonderbreking/Tijdskrediet
MB	Ministerieel Besluit
MBS	Milieubeheersysteem
METS	Methodology Team Support
MFP	Multifunctionele punten
MISUS	Management Information System for Unemployment Services
NAC	Nationale Administratieve Commissie
NAR	Nationale Arbeidsraad
NBB	Nationale Bank van België
NIC	Nationaal Intermutualistisch College
NIS	Nationaal Instituut voor de Statistiek
NOC	Nationaal Opleidingscentrum
NV	Naamloze vennootschap
NWOW	New Way of Working
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OFO	Opleidingsinstituut van de Federale Overheid
OISZ	Openbare Instelling van Sociale Zekerheid
PLOT	Plaatselijke Loketten voor Tewerkstelling
POD	Programmatorische overheidsdienst
ProMES	Productivity Measurement and Enhancement System
PWA	Plaatselijk Werkgelegenheidsagentschap
RB	Regeringsbesluit
RIO	RVA Intranet ONEM
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
RJV	Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie
RKW	Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers
RMT	Regie voor Maritiem Transport
RSVZ	Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
RTD	Regionale tewerkstellingsdiensten
RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
Selor	Selectiebureau van de Federale Overheid
SEPP	Service Externe de Prévention et Protection
SI	Sociale Inspectie
SINE	Programma's in de sociale inschakelingseconomie
SIOD	Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst
SIPP	Service Interne de Prévention et Protection

SPC	Statistical Process Control
SPW	Service Public de Wallonie
STC	Subregionaal Tewerkstellingscomité
SWT	Stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage
TK	Tijdskrediet
TOC	Tussenoverlegcomité
TSW	Toezicht Sociale Wetten
TW	Tijdelijk werkloze/tijdelijke werkloosheid
UAM	User access Management
UI	Uitbetalingsinstelling
UVW-NWZ	Niet-werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werkloze
UVW-WZ	Werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werkloze
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VOIP	Voice Over Internet Protocol
VSOA	Vrij Syndicaat van het Openbaar Ambt
VT	Voltijds
VTE	Voltijds equivalent
VVSG	Vereniging voor Vlaamse Steden en Gemeenten
VW	Volledig werkloze/volledige werkloosheid
WAO	Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering
W	Wet
WB	Werkloosheidsbureau
WSE	Werk en Sociale Economie
WZUA	Werkzoekende uitkeringsaanvragen

Lijst van tabellen en grafieken

1	Impact van de coronacrisis	9
	Tabel 1 Conjunctuurindicatoren voor de arbeidsmarkt in België	11
	Grafiek 1 Evolutie van de conjunctuurindicatoren op jaarbasis.....	11
	Tabel 2 Belgische werkgelegenheid en bevolking (in duizenden personen).....	13
	Grafiek 2 Evolutie van de werkgelegenheid en de bevolking op jaarbasis.....	13
	Grafiek 3 Evolutie van de aangiften van tijdelijke werkloosheid t.o.v. de ziekenhuisbezetting o.w.v. COVID-19	15
	Grafiek 4 Langetermijnevolutie van de tijdelijke werkloosheid in budgettaire eenheden (voltijds equivalenten)	16
	Tabel 3 Tijdelijke werkloosheid in volume	18
	Grafiek 5 Evolutie van de tijdelijke werkloosheid in volume.....	18
	Tabel 4 Meerkost van de tijdelijke werkloosheid o.w.v. specifieke coronagerelateerde maatregelen	19
	Tabel 5 Overzicht van het effect van de bevrozing van de degressiviteit	21
	Tabel 6 Overzicht van het effect van het verlengen van het recht op inschakelingsuitkeringen	22
	Tabel 7 Overzicht van het effect van het verlengen van het recht op het voordeel 'springplank naar zelfstandige'	23
	Tabel 8 Impact van het verlengen van het recht op het voordeel 'springplank naar zelfstandige'	23
	Tabel 9 Impact van de maatregelen voor zeevissers en havenarbeiders.....	24
	Tabel 10 Overzicht van de maatregelen gericht op de kunstensector	26
	Tabel 11 Evolutie van de onderbrekingsstelsels i.h.k.v. corona	27
	Tabel 12 Overzicht van het gebruik van de diverse specifieke coronamaatregelen en hun meerkost	28
	Tabel 13 Financiële impact van de coronacrisis op de RVA-maatregelen per jaar (in duizend EUR) .	29

Tabel 14	Totale financiële impact van de coronacrisis op de RVA-maatregelen (in duizend EUR)	31
Grafiek 6	Overzicht van de financiële impact van de coronacrisis op RVA-maatregelen (in duizend EUR)	31
Grafiek 7	Evolutie van de tijdelijke werkloosheid volgens diverse profielkenmerken (fysieke eenheden)	33
Grafiek 8	Verhouding van de tijdelijke werkloosheid volgens diverse profielkenmerken (fysieke eenheden)	33
Grafiek 9	Verdeling van het aantal tijdelijk werklozen per sector naar het aantal vergoede dagen ..	35
Grafiek 10	Tijdelijkewerkloosheidsgraad per sector	36
Tabel 15	Tijdelijkewerkloosheidsgraad per sector (gedetailleerd)	37
2	Tijdelijke werkloosheid	39
Tabel 16	Kerncijfers tijdelijke werkloosheid	39
Grafiek 11	Vergelijkende cijfers van de betaaltermijn	40
Tabel 17	Verdeling van de tijdelijk werklozen volgens klasse van vergoede dagen	41
Tabel 18	Tijdelijke werkloosheid volgens gewest in fysieke eenheden	42
Grafiek 12	Evolutie op jaarbasis van de tijdelijke werkloosheid volgens gewest in fysieke eenheden	42
Tabel 19	Tijdelijke werkloosheid volgens gewest in budgettaire eenheden	43
Grafiek 13	Evolutie op jaarbasis van de tijdelijke werkloosheid volgens gewest in budgettaire eenheden	43
Tabel 20	Tijdelijk werklozen ten opzichte van het aantal loontrekkende werknemers: december 2021	44
Grafiek 14	Kaart - Tijdelijk werklozen ten opzichte van het aantal loontrekkende werknemers: december 2021	45
Tabel 21	Tijdelijke werkloosheid volgens bedrijfstak in budgettaire eenheden	46
Grafiek 15	Evolutie op jaarbasis van de tijdelijke werkloosheid volgens bedrijfstak in budgettaire eenheden	46
Tabel 22	Tijdelijke werkloosheid volgens motief in aantal vergoede dagen	47
Grafiek 16	Evolutie op jaarbasis van de tijdelijke werkloosheid volgens motief in aantal vergoede dagen	48
Grafiek 17	Verhouding volgens motief	48
Tabel 23	Aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven	49
Grafiek 18	Evolutie op jaarbasis van de aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven	49
3	Uitkeringsgerechtigde volledig werklozen	51
Grafiek 19	Verhouding tussen UVW-WZ en UVW-NWZ	52
Tabel 24	Evolutie van het totale aantal UVW-WZ en UVW-NWZ	52
Grafiek 20	Evolutie op jaarbasis van het totale aantal UVW-WZ en UVW-NWZ	53

Grafiek 21	Verhouding van de subgroepen van de UVW-WZ	54
Tabel 25	UVW-WZ volgens subgroep	55
Grafiek 22	Evolutie op jaarbasis van de UVW-WZ volgens subgroep	55
Tabel 26	UVW-WZ volgens gewest.....	57
Grafiek 23	Evolutie op jaarbasis van de UVW-WZ volgens gewest	57
Tabel 27	UVW-WZ volgens geslacht	58
Grafiek 24	Evolutie op jaarbasis van de UVW-WZ volgens geslacht	58
Tabel 28	UVW-WZ volgens leeftijdsklasse.....	59
Grafiek 25	Evolutie op jaarbasis van de UVW-WZ volgens leeftijdsklasse	59
Tabel 29	UVW-WZ volgens studieniveau.....	60
Grafiek 26	Evolutie op jaarbasis van de UVW-WZ volgens studieniveau	60
Tabel 30	UVW-WZ volgens werkloosheidsduur	61
Grafiek 27	Evolutie op jaarbasis van de UVW-WZ volgens werkloosheidsduur.....	61
Tabel 31	UVW-WZ volgens nationaliteit.....	62
Grafiek 28	Evolutie op jaarbasis van de UVW-WZ volgens nationaliteit	62
Tabel 32	UVW-WZ volgens gezinscategorie	63
Grafiek 29	Evolutie op jaarbasis van de UVW-WZ volgens gezinscategorie.....	63
Tabel 33	UVW-WZ volgens gezinscategorie en uitkeringsfase.....	64
Tabel 34	Gemiddelde uitkering volgens gezinscategorie en uitkeringsfase.....	64
Tabel 35	UVW-WZ volgens eventuele arbeidsongeschiktheid.....	65
Grafiek 30	Evolutie op jaarbasis van de UVW-WZ volgens eventuele arbeidsongeschiktheid	65
Grafiek 31	Verhouding van de subgroepen van de UVW-NWZ.....	66
Tabel 36	UVW-NWZ volgens subgroep.....	67
Grafiek 32	Evolutie op jaarbasis van de UVW-NWZ volgens subgroep.....	67
Tabel 37	UVW-NWZ volgens gewest	68
Grafiek 33	Evolutie op jaarbasis van de UVW-NWZ volgens gewest.....	68
Tabel 38	UVW-NWZ volgens geslacht.....	69
Grafiek 34	Evolutie op jaarbasis van de UVW-NWZ volgens geslacht.....	69
Tabel 39	UVW-NWZ volgens leeftijdsklasse	70
Grafiek 35	Evolutie op jaarbasis van de UVW-NWZ volgens leeftijdsklasse	70
Tabel 40	UVW-NWZ volgens gezinscategorie.....	71
Grafiek 36	Evolutie op jaarbasis van de UVW-NWZ volgens gezinscategorie	71
Tabel 41	Gemiddelde maandelijkse uitkering van UVW volgens subgroep (in lopende prijzen)...	72
Tabel 42	Werkloosheidsgraad per entiteit in 2017 en 2021	74
Grafiek 37	Kaart - Werkloosheidsgraad per entiteit in 2021.....	75
Grafiek 38	Evolutie van het aantal UVW-WZ – verschil op jaarbasis van het vlottend kwartaalgemiddelde (maanden M, M-1, M-2).....	76

Grafiek 39	Evolutie van het aantal UVW-WZ volgens subgroep: verschil op jaarbasis van het vlottend kwartaalgemiddelde (maanden M, M-1, M-2).....	77
Grafiek 40	Evolutie op jaarbasis van de UVW-WZ vergeleken met de in- en uitstroom.....	78
Tabel 43	Verhouding tussen de stock, blijvers, instroom en uitstroom in 2020 en 2021	79
Grafiek 41	Verhoudingen tussen de in- en uitstroom en de blijvers in T4 2020 en T1 en T2 2021, en bepaling van de uitstroomrichting	80
Tabel 44	Uitstroom naar werk van de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (verschillende personen) in het eerste semester van 2021	82
Tabel 45	Instroom als werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werkloze (verschillende personen) in het eerste semester van 2021 (< 65 jaar)	83
Grafiek 42	Verdeling van de UVW-WZ volgens eventuele bijkomende activiteit	84
Tabel 46	Gemiddeld aantal betalingen verricht aan volledig werklozen met een bijkomstige activiteit tijdens de werkloosheid (voordeel 'springplank naar zelfstandige')	85
Tabel 47	Bij de RVA geregistreerde sancties voor werklozen in 2020 en 2021	87
Tabel 48	Bij de RVA geregistreerde sancties voor werklozen in 2021- resultaten per gewest	89
Tabel 49	NVNW-WZ volgens inschrijvingsvorm.....	90
Grafiek 43	Evolutie op jaarbasis van de NVNW-WZ volgens inschrijvingsvorm.....	90
4	Deeltijdse werknemers	93
Tabel 50	Deeltijdse werknemers volgens stelsel	94
Grafiek 44	Evolutie op jaarbasis van de deeltijdse werknemers volgens stelsel.....	94
Tabel 51	Deeltijdse werknemers volgens gewest.....	95
Grafiek 45	Variatie op jaarbasis van de deeltijds werknemers volgens gewest.....	95
Tabel 52	Deeltijdse werknemers volgens geslacht.....	96
Grafiek 46	Evolutie op jaarbasis van de deeltijds werknemers volgens geslacht	96
Tabel 53	Deeltijdse werknemers volgens leeftijdsklasse	97
Grafiek 47	Evolutie op jaarbasis van de deeltijds werknemers volgens leeftijdsklasse	97
5	Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen	99
Tabel 54	Tewerkstellings- en activeringsmaatregelen volgens stelsel	101
Grafiek 48	Evolutie op jaarbasis van de tewerkstellings- en activeringsmaatregelen volgens stelsel	101
Grafiek 49	Verhoudingen van de tewerkstellings- en activeringsmaatregelen.....	102
Tabel 55	Activeringsmaatregelen onder regionale regelgeving	102
Tabel 56	Vrijstellingen in het kader van opleidingen en andere vrijstellingen.....	103
Grafiek 50	Evolutie op jaarbasis van de vrijstellingen in het kader van opleidingen en andere vrijstellingen	103
Grafiek 51	Verhoudingen van de vrijstellingen in het kader van opleidingen en andere vrijstellingen	104

Tabel 57	Verdeling van de vrijstellingen in het kader van opleidingen volgens stelsel: aantal betalingen (gemiddeld per maand) en aantal verschillende personen (jaartotaal)	104
6	Tijdscrediet, thematisch verlof en loopbaanonderbreking.....	105
Tabel 58	Gerechtigden op tijdscrediet, een thematisch verlof of loopbaanonderbreking.....	106
Grafiek 52	Evolutie op jaarbasis van het aantal gerechtigden op tijdscrediet, een thematisch verlof of loopbaanonderbreking	106
Grafiek 53	Verhouding volgens stelsel	107
Tabel 59	Gerechtigden op tijdscrediet	108
Grafiek 54	Profiel van de uitkeringsgerechtigden in tijdscrediet in 2021	108
Tabel 60	Gerechtigden met een thematisch verlof.....	110
Grafiek 55	Profiel van de uitkeringsgerechtigden met een thematisch verlof in 2021.....	110
Tabel 61	Gerechtigden op loopbaanonderbreking.....	112
Grafiek 56	Profiel van de uitkeringsgerechtigden in loopbaanonderbreking in 2021.....	112
Tabel 62	Verhouding volgens motief voor alle onderbrekingsstelsels samen in 2021	114
Grafiek 57	Verhouding volgens motief voor alle onderbrekingsstelsels samen in 2021	114
7	Algemeen overzicht	117
Tabel 63	Aantal betalingen volgens uitkeringsgroep	117
Grafiek 58	Evolutie op jaarbasis van het aantal betalingen volgens uitkeringsgroep.....	118
Tabel 64	Aantal budgettaire eenheden volgens uitkeringsgroep.....	120
Tabel 65	Aantal vergoede dagen volgens uitkeringsgroep.....	120
Tabel 66	Uitgekeerde bedragen volgens uitkeringsgroep (in miljoen EUR)	121
Grafiek 59	Evolutie op jaarbasis van het aantal uitgekeerde bedragen volgens uitkeringsgroep ..	122
Tabel 67	Uitgekeerde bedragen volgens gewest (in miljoen EUR).....	122
Tabel 68	Aantal verschillende begunstigden volgens uitkeringsgroep	123
Grafiek 60	Evolutie op jaarbasis van het aantal verschillende begunstigden volgens uitkeringsgroep	124
Grafiek 61	Totaal aantal uitkeringsgerechtigden in absolute cijfers (boven) en als percentage van het totaal aantal tegen werkloosheid verzekerden (onder)	125
Tabel 69	Decenniumgemiddelden per uitkeringsgroep	127
Grafiek 62	Decenniumgemiddelden per uitkeringsgroep	128
Grafiek 63	Afwijking (in percentage) van decenniumgemiddelden ten opzichte van het algemene gemiddelde sinds 1980	128
8	Impact van recente reglementaire wijzigingen	129
Tabel 70	Minimum en maximum brutodagbedragen.....	130
Tabel 71	Aantal en totaalbedrag van de betalingen tijdelijke werkloosheid wegens overmacht in het kader van uitzonderlijke weersomstandigheden.....	131
Tabel 72	Werklozen van wie het recht op inschakelingsuitkeringen werd uitgebreid omdat zij een traject MMPP of een traject voor AO33% volgen (aantal personen per jaar)	133

Tabel 73	Werklozen met een inschakelingsuitkering die een traject MMPP of AO33% volgen (aantal personen per jaar).....	133
Tabel 74	Dagbedragen van de volledige uitkering in de degressieve fases volgens gezinscategorie (zonder anciënniteits toeslag).....	134
Tabel 75	Evolutie van de toelatingsvoorwaarden tot het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelag volgens stelsel	136
Tabel 76	Aantal personen toegetreden tot het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelag (exclusief halftijds brugpensioen) volgens stelsel.....	137
Grafiek 64	Uitstroom uit het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelag volgens leeftijd	138
Tabel 77	Uitstroom uit het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelag volgens leeftijd	138
Tabel 78	Evolutie van de criteria voor vrijstelling van inschrijving.....	139
Tabel 79	Aantal personen toegetreden tot het statuut van vrijgestelde oudere werkloze volgens leeftijd	140
Tabel 80	Aantal onderbrekingsuitkeringen gecumuleerd met inkomsten uit een bijkomende zelfstandige activiteit	142
Tabel 81	Personen toegetreden tot het stelsel van tijdskrediet	143
Tabel 82	Verhouding van het aantal personen toegetreden tot het stelsel van tijdskrediet.....	144
Tabel 83	Personen toegetreden tot het stelsel van loopbaanonderbreking.....	145
Tabel 84	Personen toegetreden tot de eindloopbaanstelsels loopbaanonderbreking en tijdskrediet	146
Tabel 85	Personen toegetreden tot de thematische verlopen.....	149
9	Internationale vergelijking.....	151
Tabel 86	Geharmoniseerde werkloosheidsgraad	152
Grafiek 65	Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde werkloosheidsgraad.....	152
Tabel 87	Geharmoniseerde werkloosheidsgraad volgens profielkenmerken in 2020	153
Grafiek 66	Kaart – onderlinge verhouding van de werkloosheidsgraad onder de Europese lidstaten in 2020	154
Tabel 88	Aandeel vergoede werkloosheid binnen de totale werkloosheid volgens werkloosheidsduur.....	155
Grafiek 67	Verhouding tussen vergoede en niet-vergoede werklozen in 2020	155
Tabel 89	Werkloosheid in ruime zin	156
Grafiek 68	Graden van de werkloosheid in ruime zin	158
Grafiek 69	Evolutie op jaarbasis per subgroep van de werkloosheid in ruime zin.....	158
Grafiek 70	Evolutie op langere termijn per subgroep van de werkloosheid in ruime zin	158
Grafiek 71	Evolutie van de werkloosheid in ruime zin	158
Tabel 90	Geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad	159
Grafiek 72	Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad	159
Tabel 91	Geharmoniseerde inactiviteitsgraad.....	160
Grafiek 73	Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde inactiviteitsgraad	160

Grafiek 74	Structuur van de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar) in 2020	161
Grafiek 75	Structuur van de inactiviteit in 2020.....	162
Grafiek 76	Structuur en aard van de werkgelegenheid in 2020.....	163
10	Vooruitzichten en budget	165
Tabel 92	Overzicht van de indeling van de betalingen in uitgaveposten in 2021	166
Tabel 93	Evolutie van het aantal betalingen en van de uitgekeerde bedragen volgens uitgavepost (in miljoen EUR) volgens uitgavepost.....	167
Tabel 94	Overzicht van de federale RVA-uitgaven voor sociale prestaties	168
Tabel 95	Conjuncturele vooruitzichten	169
Tabel 96	Evolutie van de fysieke eenheden volgens uitgavepost in het federale RVA-budget....	170
Tabel 97	Evolutie van de federale RVA-uitgaven voor sociale prestaties in lopende prijzen (in miljoen EUR)	170
Tabel 98	Evolutie van de federale RVA-uitgaven voor sociale prestaties als procent van het bbp	171
Grafiek 77	Evolutie van de federale RVA-uitgaven voor sociale prestaties als procent van het bbp	171
Tabel 99	Evolutie van de federale RVA-uitgaven voor sociale prestaties in prijzen van 2017 (in miljoen EUR - index 2017=100).....	171